

MGA TAGA-ROMA

Binuo ang Shepherds Global Classroom para ihanda ang katawan ni Cristo sa pamamagitan ng pagbibigay ng kurikulum sa mga umuusbong na pinunong Kristiyano sa buong mundo. Layunin naming dumami ang mga programa ng pagsasanay kaya ipinagkatiwala namin ang kurikulum na mayroong 20-kurso sa kamay ng mga espirituwal na tagapagsanay ng bawat bansa sa buong mundo.

Ang aklat na ito ay maaaring i-download nang libre sa <https://www.shepherdsglobal.org/downloads>

Pangunahing Manunulat: Dr. Stephen K. Gibson

Copyright © 2015 Shepherds Global Classroom
Isinalin sa Tagalog mula sa Unang Ingles na Edisyon.

Nakalaan ang lahat na karapatan.

May copyright ang mga third-party material na pagmamay-ari ng ibang tao at kanilang ibinabahagi sa ilalim ng iba't-ibang lisensiya.

Maliban kung inilathala, lahat ng Kasulatan ay hango sa Ang Bagong Ang Biblia.

Pahayag tungkol sa pahintulot:

Ang aklat na ito ay maaaring ilimbag at ipamahagi ng walang bayad maging sa digital na pormat o pisikal na aklat sa ilalim ng mga sumusunod na alituntunin: (1) Hindi maaaring baguhin ang nilalaman ng aklat sa anumang paraan; (2) Hindi maaaring ibenta ang mga kopya ng aklat para pagkakitaan; (3) Malaya ang mga institusyong pang-edukasyon na gamitin/kopyahin ang aklat na ito, kahit naniningil sila ng mga matrikula; at (4) Hindi maaaring isalin ang aklat na ito nang walang pahintulot at pangangasiwa ng Shepherds Global Classroom.

MGA NILALAMAN

Buod ng Kurso.....	5
Balangkas ng Roma.....	9
(1) Pagpapakilala sa Liham	11
(2) Ang Pagkakamali ng Hentil	25
(3) Ang Pagkakamali ng mga Israelita	39
(4) Mga Kalagayang Unibersal.....	49
(5) Ang Pamamaraan at Kahulugan ng Pagpapawalang-Sala	61
(6) Kalayaan Mula sa Kasalanan	75
(7) Ang Nahatulang Makasalanan	95
(8) Pagiging Banal sa Isang Makasalanang Mundo.....	111
(9) Pagpipili ng Diyos.....	123
(10) Ang Mahalagang Mensahe	131
(11) Praktikal na Pamumuhay Kristiyano	141
(12) Isang Pangitain para sa Pagmimisyon	153
Iminumungkahing Mga Babasahin	161
Mga Tanong Para sa Pagbabalik-Aral sa Aralin at Panghuling Pagsusulit.....	163
Talaan ng mga Takdang-Aralin	167
Kahilingan para sa Sertipiko Mula sa Shepherds Global Classroom	167

Buod ng Kurso

Paglalarawan ng Kurso

Ang sulat ni Pablo sa mga mananampalataya sa Roma ay nagpapaliwanag ng kanyang misyon at mensahe. Inilarawan niya ang teolohiya ng Ebanghelyo upang ipaliwanag kung bakit ito'y kinakailangan ng lahat ng tao sa buong mundo. Ang sulat na ito ay may malaking epekto sa simbahan sa buong kasaysayan. Maraming mga kontrobersyal na doktrina ang nagmula dito. Ang kurso na ito ay nag-aaral ng mga aral mula sa Aklat ng mga Taga-Roma at nag-aaplay nito sa pamumuhay ng mga Kristiyano.

Layunin ng Kurso

- (1) Makita ang alok ng kaligtasan ng Diyos at ang kanyang pangangailangan ng pananampalataya.
- (2) Talakayin ang mga misyologikal na isyu tungkol sa mga tao na hindi pa nakarinig ng ebanghelyo.
- (3) Maunawaan ang tagumpay laban sa kasalanan na posible at normal para sa isang mananampalataya.
- (4) Pag-aralan ang ugnayan sa pagitan ng Israel at ng simbahan sa plano ng Diyos.
- (5) Maunawaan ang konteksto ng mga pahayag na naging batayan ng mga kontrobersiyal na doktrina sa simbahan.
- (6) Magkaruon ng pagnanasa para sa misyon ng simbahan na ipabatid ang ebanghelyo sa buong mundo.

Disenyo ng Aralin

Ang mga aralin ay idinisenyo upang ituro sa isang sesyon bawat isa, ngunit maaaring umabot ng dalawang oras o higit pa ang kinakailangan para sa bawat aralin. Kung kinakailangan ang mas maikli na sesyon, maring hatiin ang mga aralin sa mas maliit na bahagi.

Mga Gabay para sa Lider ng Klase sa loob ng aralin ay nasa *italiko*.

Mga tanong para sa pagsusuri ay ibinigay para sa bawat aralin. Sa simula ng bawat sesyon, ang lider ng klase ay dapat magtanong ng mga pagsusuri para sa nakaraang aralin at ilang mga tanong mula sa mga nakaraang aralin. Siguruhing lahat ng mga mag-aaral ay makatulong na magbigay ng mga sagot. Kung may hindi sumasagot, ituro ang tanong sa kanya sa pamamagitan ng kanyang pangalan. Ito ay magandang pagkakataon upang ituwid ang mga pagkakamali sa materyal. Ang mga tanong sa pagsusuri ay ang mga parehong tanong na gagamitin para sa huling pagsusulit. Karamihan sa mga tanong ay

nangangailangan ng 1-3 pangungusap para sagutin nang buo. Suriin at ituwid ang mga sagot kung kinakailangan. Ang mga lider ng klase ay maaaring mag-access ng sagot sa isang key sa shepherdsglobal.org.

Ang simbolo ► ay nagpapahiwatig ng isang tanong sa pag-uusap. Itanong ang tanong at payagan ang ilang mga mag-aaral na magbigay ng maikli at maikli. Minsan ang tanong ay nagrerepaso ng materyal na kakatapos lang aralin. Sa mga pagkakataong iyon, ang mga mag-aaral ay dapat magbigay ng tamang sagot. Kung may kalituhan, ang lider ng klase ay dapat magpaliwanag ng mas maigi ang materyal. Sa iba pang pagkakataon, ang tanong ay nag-aanyaya ng bagong materyal. Sa ganitong oras, hindi kinakailangan na ang mga mag-aaral ay magbigay ng tama o eksaktong sagot, at hindi kinakailangang magkaroon ng konklusyon. Ang tanong lamang ay naghahanda sa kanila para sa pag-aaral ng bagong materyal.

Hindi kinakailangang suriin ang lahat ng mga sanggunian sa Kasulatan na nasa mga parenthesis. Ang mga sanggunian ay ibinigay upang suportahan ang mga pahayag.

Minsan ang talaan sa parenthesis ay nagpapakita kung saan makikita ang iba pang materyal sa aralin. Halimbawa, (Tingnan ang talaan sa 4:5-6), o (Tingnan ang Spotlight sa Aralin 9). Hindi kinakailangang pumunta sa materyal na iyon maliban na lang kung kinakailangan ng mas maraming paliwanag ang klase agad.

Ang lider ng klase ay maaring magtanong sa isang mag-aaral na magpaliwanag ng mga pagsipi na nasa mga kahon sa gilid ng mga aralin.

Karamihan sa mga aralin ay may kahon na may larawan at kasaysayan tungkol sa Roma. Ang kasaysayan na ito ay hindi konektado sa aralin. Hindi kinakailangan isama ang kasaysayan sa presentasyon ng aralin.

Sa simula ng bawat sesyon ng klase, ang lider ng klase ay dapat mag-ipon ng mga nakasulat na gawaing-bahay mula sa nakaraang sesyon at mag-ugnayan sa grupo ng maikli ukol sa kanilang mga gawaing-bahay.

Gawaing-Bahay para sa mga Mag-aaral

Ito ay isang klase sa Bibliya. Dapat bukas ang Bibliya ng mga mag-aaral at tingnan ang bahagi ng Kasulatan na pinag-aaralan.

Mayroong isang talaan na ibinigay para sa pagtatala ng mga natapos na gawaing-bahay. Ang talaan ay nakalista sa huli ng kurso.

Sa mga linggo ng kursong ito, dapat maghanda ang mag-aaral ng tatlong sermon o leksiyon batay sa isang bahagi ng aklat ng Roma at ipresenta ito sa mga grupo na iba sa klase. Pagkatapos ng bawat presentasyon, dapat siyang magtanong sa ilang tagapakinig kung paano mapabubuti ang kanyang presentasyon. Dapat niyang ibigay sa lider ng klase ang kopya ng kanyang mga tala sa presentasyon, isang paglalarawan ng grupo at kaganapan kung saan siya nagtalampati, at ang kanyang mga plano para sa pagpapabuti.

Ang mag-aaral ay dapat maghanda ng hindi bababa sa dalawang pakikipag-usap sa mga mananampalataya mula sa mga iglesya na may doktrina na iba sa kanya. Dapat niyang tanungin ang mga ito kung bakit sila naniniwala sa kanilang doktrina. Dapat niyang ipaliwanag ang mga bahagi ng aklat ng Roma na may kinalaman sa paksa. Dapat niyang isulat ang isang paglalarawan ng pag-uusap at ibigay ito sa lider ng klase. Pinakamabuti kung matapos ang Aralin 9 bago ito gawin.

Sa bawat aralin ay may isang asaynment sa pagsusulat. Ang bawat isa sa mga ito ay dapat matapos bago ang susunod na sesyon ng klase. Dapat itong ibigay sa lider ng klase sa simula ng klase. Ang lider ng klase ay dapat mag-organisa ng maikling diskusyon hinggil sa mga sulatin ng mga mag-aaral.

Sa katapusan ng kursong ito ay may final na pagsusulit. Ang mga mag-aaral ay dapat itong tapusin nang indibidwal nang walang tulong at nang walang tinging anumang nakasulat na materyal. Ang listahan ng mga tanong ay ibinibigay malapit sa katapusan ng kursong ito. Ang pagsusulit ay maaaring iskedyul sa parehong sesyon kung saan tinatalakay ang huling aralin o sa ibang oras. Mayroong 77 na tanong. Upang maikli ang oras na kinakailangan para sa pagsusulit, maaaring pumili ang guro ng 20 tanong na gagamitin. Ang pagsusulat ng mga sagot para sa 20 tanong ay maaaring umabot ng isang oras para sa ilang mag-aaral. Dapat hindi alam ng mga mag-aaral kung aling mga tanong ang gagamitin at dapat nilang aralin ang lahat ng mga tanong sa pagsusuri.

Dapat maging present sa bawat sesyon ng klase ang mga mag-aaral. Kung mayroong mag-aaral na hindi makadalo sa isang sesyon, dapat niyang aralin ito, suriin ito kasama ang lider ng klase, at gawin ang asaynment.

Balangkas ng Roma

Unang Bahagi: Mga Pagbati at Pagpapakilala sa Tema(1:1-17)

Pangalawang Bahagi: Ang Pangangailangan ng Pagpapawalang-Sala sa Pamamagitan ng Pananampalataya (1:18 - 3:20)

- I. Ang Kamalian ng Hentil: Ang Pagtangi ng Diyos sa Pagsamba sa Diyos-diyosan(1:18-32)
- II. Ang Kamalian ng Israel: Kaalamang Walang Pagsunod (2:1-29)
- III. Ang Katarungan ng Unibersal na Paghatol (3:1-20)

Pangatlong Bahagi: Ang Pamamaraan at Kahulugan ng Pag-Aaring-Matuwid(3:21- 5:21)

- I. Pagpapawalang-sala ayon sa Paraan ng Diyos(3:21-31)
- II. Ang Halimbawa ni Abraham(4)
- III. Ang Pagtubos ni Kristo(5)

Ikaapat na Bahagi: Pagpapaging-Banal ng mga Pinawalang-sala (6-8)

- I. Kalayaan Mula sa Kasalanan (6)
- II. Ang Kalagayan ng Taong Makasalang Napatunayan ang Pagkakasala (7)
- III. Banal sa Isang Makasalanang Mundo (8)

Ikalimang Bahagi: Ang Kapangyarihan ng Diyos sa Plano ng Kaligtasan (9-11)

- I. Ang Karapatan ng Diyos na Itakda ang Pamamaraan upang Maligtas (9)
- II. Ang Pagtugon ng Pananampalatay Bilang Kundisyon Upang Matanggap (10)
- III. Pagtangi sa Di-Mananampalataya; Pagtanggap sa Mananampalataya (11)

Pang-anim na Bahagi: Praktikal na Mga Tagubilin (12:1 – 15:7)

- I. Mapagpakumbaba at Banal na Ministeryo sa Katawan(12:1-8)
- II. Pag-uugali Patungkol sa Iba (12:9-21)
- III. Pagpapasakop sa Awtoridad na Sibil (13:1-7)
- IV. Ang Kalubusan ng Pag-ibig (13:8-10)
- V. Pamumuhay sa Liwanag (13:11-14)
- VI. Pagtanggap sa Pagkakaiba-iba ng mga Gawaing Panrelihiyon (14:1 – 15:7)

Ikapitong Bahagi: Konklusyon: Isang Pangitain Para sa Pagmimisyon (15:8-33)

Ikawalong Bahagi: Mga Pagbati (16)

Aralin 1

Pagpapakilala sa Liham

Isang Aklat ng mga Usaping Pinagdebatihan

Maraming usaping teolohikal ang pinagdebatihan na sa iglesya sa loob ng libong taon. Ang aklat ng Roma ay tumatalakay sa mga kontrobersiyal na mga usaping teolohikal marahil higit pa sa alinmang ibang aklat ng Biblia. Narito ang ilang halimbawa ng mga tanong na sinagot dito sa liham.

Mga Teolohikal na Mga Tanong na Sinagot sa Roma.

Dapat basahin ng tagapagturo ang bawat isang tanong at tumigil sandali upang makasagot ang ibang miyembro. Hindi dapat umubos ng mahabang oras sa alinmang tanong at hindi dapat sikaping magkaroon ng konklusyon. Ang layunin ng listahan ay upang ipakita na maraming opinyon tungkol sa mga tanong na ito.

- (1) Ano ang pinaniniwalaan ng tao upang maligtas sa pamamagitan ng pananampalataya?
- (2) Ano ang ibig sabihin kapag sinabing ang Kristiyano ay hindi nagtatrabaho para sa kanyang kaligtasan?
- (3) Ipinasiya ba ng Diyos na iligtas ang ilang tao at hindi iligtas ang iba pa?
- (4) Paano pinipili ng Diyos kung sino ang maliligtas at kung sino ang hindi?
- (5) Ano ang mangyayari sa mga taong hindi pa nakaririnig ng ebanghelyo?
- (6) Paano masasabing makatarungan ang Diyos kung pinatatawad niya ang ibang makasalanan at pinarurusahan naman ang iba?
- (7) Ang isang mananampalataya ba ay makasalanan pa rin?
- (8) Anong klaseng espirituwal na tagumpay ang possible sa tunay na buhay?
- (9) Posible ba sa isang mananampalataya na mawala ang kaligtasan?
- (10) Mayroon pa bang plano ang Diyos para sa Israel?

Hindi isinulat ni Pablo ang liham sa mga taga-Roma sa layuning lumikha ng mga katanungan na pagtatalunan sa mahabang panahon. Ating isipin kung paano nangyari na isinulat ang liham na ito.

Ang Layunin ng Liham sa Mga Taga-Roma

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 1:11-15 at 15:24 para sa grupo. Anong mga dahilan ang ibinigay ni Pablo sa kanyang pagnanais na magtungo sa Roma?

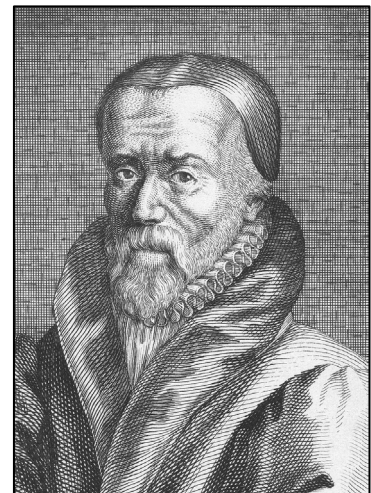
Ang layunin ng liham na ito ay upang ipakilala si Pablo at ang kanyang teolohiya ng kaligtasan sa mga mananampalatayang Romano, upang

1. Maaari siyang bumisita sa kanila upang Palakasin ang loob ng mga mananampalataya (1:11-12) at Ipangaral ang ebanghelyo sa Roma (1:15) at
2. upang Makapagsimula siya ng isang bagong gawaing pangmisyon sa pamamagitan ng kanilang suporta. (15:24).

Ginugol ni Pablo ang mga taong A.D. 47-57 sa pag-eebanghelyo sa mga teritoryo sa paligid ng Dagat Aegean. Isinulat niya ang liham sa mga taga-Roma sa taong A.D. 57.¹ Nagplano siyang maglakbay patungo sa Jerusalem, pagkatapos ay sa Roma. Plano niyang gamitin ang iglesya sa Roma bilang simula ng paglulunsad ng isang gawaing pangmisyon patungo sa Espanya (15:24), na pinakamatandang kolonya ng Roma sa kanluran at ang sentro ng sibilisasyon ng Roma sa parting iyon ng mundo.

Dahil hindi pa kailanman nakakapunta si Pablo sa Roma, ang liham ay nagsilbi bilang personal na pagpapakilala at paghahanda sa kanyang pagbisita. Marahil iyon ang dahilan para sa malawakang pagbati sa Kabanata 16.²

Subali't ang pagdalaw ni Pablo ay hindi nangyari ayon sa kanyang plano. Siya ay dinakip sa Jerusalem. Nang sa palagay niya ay hindi siya makatatanggap ng katarungan, umapela siya kay Caesar. Pagkatapos ng mapanganib na paglalakbay, kabilang ang pagkawasak ng barko, dumating siya sa Roma bilang isang bilango taong A.D.60. Bagaman siya ay nakakulong, malaya siyang nakakatanggap ng mga dalaw at nagministeryo siya sa kanila at sa pamamagitan nila (Mga Gawa 28:30-31). Sinabi ni

"Ang pag-iisip ni Pablo ay ang maunawaan nang maikli sa liham na ito ang lahat ng buong pagkaalam sa ebanghelyo ni Kristo at upang maghanda ng introduksiyon sa buong Lumang Tipan"

-William Tyndale,
"Prologue to Romans".

¹ Ang mga petsang ito ay opinyon ng mga iskolar, at hindi natin nalalaman kung ang mga ito ay perpekto at tumpak.

² Image: "Gulielmus Tyndall", from the Rijksmuseum, retrieved from [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Portret_van_Engelse_priester_en_theoloog_William_Tyndale_Gulielmus_Tyndall_Martyr_tibi_causa_necis_\(titel_op_object\),_RP-P-OB-26.648.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Portret_van_Engelse_priester_en_theoloog_William_Tyndale_Gulielmus_Tyndall_Martyr_tibi_causa_necis_(titel_op_object),_RP-P-OB-26.648.jpg), public domain (CC0).

Pablo na ang mga pangyayari ay kumikilos para sa “pagsusulong ng ebanghelyo” (Filipos 1:12). May mga nagbalik-loob maging sa sambahayan ni Caesar.

May mga historyador na naniniwala na si Pablo ay napalaya pagkatapos ng dalawang taon. Kung naglakbay nga siya o hindi sa Espanya ay hindi natitiyak. Alam natin na pagkalipas ng panahon siya ay binitay sa Roma, subali’t marahil ito ay sa kanyang ikalawang pagbisita sa lunsod.

Sa pagpapaliwanag sa teolohiya ng kaligtasan upang ipakita ang batayan ng kanyang gawaing pangmisyon, ipinakita ni Pablo ang batayan ng gawaing pangmisyon sa lahat ng lugar at panahon.

May ilang katanungan ang natural na lalabas bilang tugon sa kahilingan ni Pablo na tulungan nila siya sa paglulunsad ng kanyang paglalakbay pangmisyon. Maaaring may magtanong, “Bakit ikaw ang dapat humayo?” Kaya, sinimulan ni Pablo ang liham sa pagbanggit sa kanyang dedikasyon sa Gawain ng pag-eebanghelyo (1:1). Pagkatapos ipinaliwanag niya ang kanyang espesyal na pagkatawag at tagumpay bilang apostol sa mga Hentil (15:15-20).

Maaaring may magtanong, “Bakit kinakailangang marinig ng lahat ng tao ang ebanghelyo? Marahil ang mensaheng ito ay hindi naman kailangan sa lahat ng lugar.” Subali’t ipinaliwanag ni Pablo ang potensiyal ng ebanghelyo para sa sangkatauhan sa buong mundo (1:14, 16, 10:12) at ang madaliang pangangailangan sa gawaing pangmisyon(10:14-15). Ipinakita niya na ang mensahe ay angkop sa bawat tao sa buong mundo, at ang bawat tao ay lubhang nangangailangang makarinig nito.

Panimula ng Talata sa Kasulatan

Ngayon tingnan natin ang unang talata – Ang “Pagbati at Pagpapakilala sa Tema” ni Pablo

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 1:1-17 para sa grupo.

Paunawa sa Istruktura: Inilalarawan ng 1:1-17 ang pagkatawag kay Pablo at ang motibasyon niya na palaganapin ang ebanghelyo. Pagkatapos nito, ipinapaliwanag ng 1:18 - 3:20 kung bakit kinakailangan ang ebanghelyo, dahil ang mga makasalanan ay nasa ilalim ng poot ng Diyos. Gayunman, nililikha ng 1:15-19 ang transisyon sa pagitan ng dalawang seksiyong ito. Gumagawa ng punto sa kanyang sarili, malinaw na ipinapahayag ang ebanghelyo: na ang mga makasalanan ay

Ang pangalan ng lunsod ng Roma ay nagmula sa pangalang Romulus. Ayon sa alamat ang kambal na anak ng Diyos na si Mars, na nagngangalang Romulus at Remus, ay naulila bilang mga sangol. Sila ay pinalaki ng isang lobo. Nang sila ay tumanda, nagpasya silang gumawa ng lunsod. Sila ay nagkaroon ng pagtatalo at pinatay ni Romulus si Remus. Ang larawan ay pareho sa larawan na nasa isa sa mga lumang barya ng Roma.

napatunayang maysala dahil alam naman nila iyon, sagayun, nasa ilalim ng poot; subali't ang mananampalataya ay naligtas.

Pangunahing Punto ng 1:1-17

Si Pablo ay tinawag at may motibasyon upang ipalaganap ang ebanghelyo dahil ito ang mensahe ng kaligtasan para sa sinumang sumasampalataya.

Buod ng Seksiyon (1:1-17)

Ang lahat sa talatang 1-14 ay tumutukoy sa pangungusap sa talatang 15. Malinaw na ipinapaliwanag ng talatang 16-18 kung ano ang ebanghelyo at kung bakit kailangan ito ng bawat isa. Ang ebanghelyo ang mensahe na ang mga tao ay pinawawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya. Ang lahat ng tao ay nangangailangan ng mensaheng ito, dahil ang lahat ay nasa ilalim ng poot ng Diyos.

Ang buong aklat ng Roma ay pagpapaliwanag ng mga pangungusap sa 1:16-18.

Paunawa sa Bawat Talata

Ang mga bilang sa panaklong ay ang mga bilang ng mga talatang tinatalakay.

(1) Nagpahayag si Pablo ng tatlong pangungusap tungkol sa kanyang sarili.

- Siya ay isang alipin ni Hesu-Kristo.
- Siya ay isang apostol dahil sa pagkatawag ng Diyos sa kanya.
- Siya ay itinalaga na sa gawaing ayon sa pagkatawag sa kanya.

Ang salita para sa *ihiniwalay* ay ang parehong salitang ugat na pinagkunan ng salitang *Pariseo*. Si Pablo ay dating isang Pariseo, subali't ngayon ay nakatuon na sa ministeryo.

May pagkamamamayang-Romano si Pablo, subali't hindi niya binanggit ang katotohanang ito bilang bahagi ng kanyang pagkakakilanlan. Hindi makakatulong kung iuugnay siya sa karamihan sa mga mananampalatayang Romano. Karamihan sa mga taong nakatira sa Roma ay walang pagkamamamayan dahil sila ay mga dayuhan o alipin. Kung binanggit ni Pablo ang kanyang pagkamamamayan, iuugnay siya nito sa mataas na antas ng lipunan sa Roma; mas mahalaga na banggitin ang kanyang tungkuling espirituwal.

(2) Ang ebanghelyo ay hindi lubusang bago dahil ito ang nilalaman ng mensahe ng mga propeta ng Lumang Tipan. Ipinapakita ng Kabanatang 4 ng Roma na ang ebanghelyo ay naunawaan ni Abraham at ni David.

(3) Ang *Kristo* ay ang Griegong salita para sa salitang Hebreo na *Mesiyas*.

Ang salitang *Panginoon* ay tumutukoy sa pagiging Diyos. Ang kahalagahan ng salitang *Panginoon* sa mga liham sa Bagong Tipan ay makikita sa paghahambing ng Filipos 2:10-11

sa Isaias 45:23. Tumutukoy ito sa pinakamataas sa lahat ng ibang awtoridad. (Tingnan din ang Mga Gawa 2:36.)

Ang salitang *Panginoon* ay hindi pare-pareho ng kahulugan sa mga Ebanghelyo sa Bagong Tipan, kung saan ang mga tao ay maaaring tinawag si Hesus na “Panginoon” bilang isang salita ng paggalang nang hindi talagang nauunawaan na siya ay Diyos.

Sa mga liham sa Bagong Tipan, ang pangalang “Kristo Hesus, aming Panginoon” ay naghahayag ng tatlong pangungusap ng pagkakakilanlan. Sinasabi nito na siya ang lalaki mula sa kasaysayan na nagngangalang Hesus, siya ang Mesiyas na Hudyo, at siya ay Diyos.

Sa kanyang buhay bilang tao, siya ay inapo ni David na isinilang sa salinlahi ng mga hari, na inihula tungkol sa Mesiyas.

(4) Ang muling pagkabuhay ni Hesus ang nagpatunay ng kanyang pagiging Diyos. Sa Juan 10:18, inihayag niya na muli siyang mabubuhay. Ibinigay niya ang muling pagkabuhay bilang tanda para sa salinlahing iyon, at ang mga saksi sa muling pagkabuhay ay itinatag ito bilang tanda para sa lahat ng salinlahi. Ang isang tao na hindi Diyos ay walang kakayahang muling buhayin ang kanyang sarili mula sa mga patay; at hindi rin maaaring buhayin ng Diyos ang isang taong mali sa kanyang pag-angkin na siya ay Diyos, laluna na ang sinumang nag-aangkin na ang muling pagkabuhay ay magpapatunay ng kanyang pagkakakilanlan.

► May ibang tao na muling binuhay mula sa mga patay, subli’t hindi sila Diyos. Paano mo ipapaliwanag na ang muling pagkabuhay ay nagpatunay sa pagkakakilanlan ni Hesus?

(5) Ang pagkatawag at mga espirituwal na kaloob ng pagiging apostol ay ibinigay para sa layuning madala ang lahat ng tao mula sa lahat ng mga bansa sa pagsunod kay Kristo. Ang tanging wastong paggamit ng mga kaloob na espirituwal ay para sa gawain ng Diyos. Ang tanging wastong motibo sa gawain ng pagmiministryo ay para sa kaluwalhatian ng pangalan ni Kristo. Ang mga motibo tulad ng pansariling kapakinabangan o personal na karangalan ay hindi mahalaga para sa isang lingkod ng Diyos.

► Mayroon bang buhay na mga apostol sa ngayon?

Pagtuunan ng Pansin: Ang pagiging katangi-tangi ng Pagkatawag na Maging Apostol

Ang salitang *apostol* kung minsan ay ginagamit sa Biblia taglay ang pangkalahatang kahulugan na “isang taong isinugo”. Sa Mga Gawa 14:14, sina Pablo at Bernabe ay tinawag na mga apostol, kahit na si Bernabe hindi isa sa orihinal na labindalawa. Sa Galacia 1:19, sinabi ni Pablo na sa isang partikular na pagdalaw hindi niya nakita ang sinuman sa mga apostol maliban kay Cefas, (Pedro) at si Santiago ang kapatid ng Panginoon. Sa

pagkakataong iyon, tinukoy niya si Santiago bilang isang apostol, kahit pa hindi sya kabilang sa orihinal na labindalawa.

Gayunman, ang labindalawang apostol ay normal na inaaring isang espesyal na grupo, na hindi na maaaring dagdagan pa. Sinabi ng Mateo 10:2 na "ang pangalan ng labindalawa ay ito..." (tingnan din ang Lucas 6:13). Sinabi ni Hesus sa mga apostol na sila ay uupo sa mga trono at huhukuman ang labindalawang tribo ng Israel (Lucas 22:30). Ang pangakong ito ay tila nagbibigay ng gantimpalang limitado lamang sa labindalawang lalaki. Ang mga pangalan ng labindalawang apostol ay nasa labindalawang pundasyon ng lunsod ng Diyos, na nagpapahiwatig ng katangi-tanging grupo ng labindalawang lalaki. (Pahayag 21:14).

Hindi tinawag ni Judas, na kapatid ni Hesus, ang kanyang sarili na isang apostol, subali't tinukoy ang kanilang awtoridad (ihambing ang Judas 17 sa 2 Pedro 3:12). Ang mga apostol ay may natatanging awtoridad, at anumang kanilang isinulat sa mga iglesya ay inaaring mga rebelasyon (2 Pedro 3:15-16).

Pinili ng iglesya si Mateo bilang kapalit ni Judas, dahil inaasahan nila na dapat mayroong labindalawa (Gawa 1:26); subali't walang bahagi ng kasaysayan ang nagsasabi na ang unang iglesya ay nagpatuloy sa pagpapalit sa mga apostol kapag ang sinuman ay namatay

Malinaw na si Pablo ang siyang pinili ng Diyos bilang ikalabindalawang apostol. Ipinahiwatig ni Pablo na isa sa mga kuwalipikasyon sa kanyang pagiging apostol ay ang kanyang pagkakita kay Hesus (1 Corinto 9:1). Ito ang maglilimita sa pagiging apostol sa unang henerasyon lamang ng iglesya.

Ang pagiging apostol ay isang pagkatawag na katulad ng pagiging pastor o tagapagturo na laging walang limitsyon ang bilang at modernong pampalit. Wala nang tao pagkatapos ng orihinal na labindalawa ang dapat bigyan ng status ng pagiging apostol.

► Bakit hindi dapat angkinin ng sinuman sa ngayon ang pagiging apostol?

Paunawa na Bawat Talata (*pagpapatuloy*)

(6) Ang "Tinawag" ay tumutukoy sa pagtawag upang maligtas, upang maging banal na bayan, tulad ng nakikita sa sumusunod na talata (tingnan ang 8:30). Sinabi ni Pablo na ang mga apostol ay may ministeryo sa lahat ng bansa; ngayon itinuturo niya na ang mga Kristiyanong Romano ay mga mananampalataya ng mensahe ng mga apostol. Sagayun, ipinapakita niya na may obligasyon sila na ariing seryoso ang kanyang awtoridad bilang apostol. Ang liham na ito ay hindi lamang nagmula sa isang misyonero na narinig nila. Kinakailangan nila siyang bigyang atensiyon at respeto, kahit na hindi siya ang nagsimula ng kanilang iglesya. (Tingnan ang paunawa sa 14-15).

(7) Ang pagtawag upang maligtas ay pagtawag upang maging banal. Ang talata ay literal na may kahulugang "Mga banal sa pamamagitan ng pagkatawag," na ang ibig sabihin ay: sila ay tunay na banal, hindi lamang itinuturing na banal o nagtataglay ng layunin na maging

banal. Ang pangungusap ay maihahambing sa pangungusap sa talatang 1, kung saan sinabi ni Pablo na siya ay isang apostol dahil sa pagkatawag sa kanya na maging isang apostol. Hindi ito nangangahulugan na sinisikap niya, o umaasa siya na maging apostol, kundi siya ay ginawang apostol dahil sa pagkatawag sa kanya. Ang mga mananampalatayang Romano ay naging banal dahil sa pagkatawag na maging banal. Kung paanong ang pagkatawag na maging apostol ay may kalakip na mga kaloob at kakayahan para sa ministryong iyon, ang pagkatawag upang maging banal ay may kalakip ding kapangyarihan at paglilinis na nagpapaging banal sa atin. Ang pagtawag ng Diyos ay laging may kasamang biyaya upang tuparin ang pagkatawag.

Ang kabanalan na nagsisimula sa pagbabalik-loob ay hindi kumpleto sa lahat ng bahagi. Ang mananampalataya ay dapat "lumakad sa liwanag," na ang ibig sabihin ay nagpapatuloy na pagbabago sa kanyang buhay upang maayon sa katotohanan ng Diyos habang natututuhan niya ito. Dapat ding dumating ang mananampalataya sa puntong mapagtanto niya ang kanyang pangangailangan ng paglilinis ng puso. Kaya't ang kabanalan ay hindi kumpleto sa oras ng pagbabalik-loob; subali't ang kabanalan ay nagsisimula sa pagbabalik-loob kapag ang mananampalataya ay nagsisisi, itinalaga ang sarili na sundin ang Diyos, at ginawa siyang "isang bagong nilalang."

(8) Ang salitang *sanlibutan* ay karaniwang ginagamit upang tumukoy sa sibilisado, kilalang mundo sa halip na sa buong daigdig. Hindi pa nakakaabot ang ebanghelyo sa lahat ng panig ng daigdig.

(9)"Ang salitang *latreuo* [Ako'y naglilingkod] ay ginagamit sa Bagong Tipan lagi upang tumukoy sa paglilingkod na panrelihiyon Ang paglilingkod na ito ay maaaring sa pagsamba o sa pagtupad ng mga panlabas na tungkulin na may katangiang panrelihiyon."³ Naglilingkod si Pablo sa Diyos hindi lamang sa mga anyong gawaing panrelihiyon, kundi sa pamamagitan ng kanyang espitiru.

(10-12) Dito sinabi ni Pablo na nagpapalano siyang bumisita sa Roma. Nais niyang pagpalain sila sa tulong na magtatatag sa kanila sa espirituwal. Sinabi niyang mangyayari ang tulong habang sila'y magkatuwang sa kanilang pananampalataya.

Mula sa pangungusap ni Pablo, mauunawaan nating mayroong espirituwal na kaloob na dumarating sa mga mananampalataya sa pamamagitan ng kanilang pagsasama-sama. Natutupad ng Banal na Espiritu ang karamihan sa kaniyang mga Gawain sa mga mananampalataya sa pamamagitan ng iba pang mananampalataya. Ang isang taong nagpapabaya sa kanyang relasyon sa ibang mananampalataya ay mawawalan ng benepisyo ng pagtatatag ng biyaya na dumarating sa pamamagitan ng pagsasamahan. (Malawakang tinalakay ni Pablo ang pangangailangan ng bawat miyembro sa ibang miyembro sa 1 Corinto 12.)

³Hodge, *Commentary on Romans*.

(13) Nahadlangan si Pablo sa kanyang naunang balak na bisitahin sila – hindi dahil sa mga suliranin, kundi dahil prayoridad niya na ipangaral ang ebanghelyo sa mga lugar na hindi pa ito naririnig (Tingnan ang 15:20-22) Dahil naipangaral na ang ebanghelyo sa Roma, pumunta muna si Pablo sa ibang mga lugar. Gayunman, ang pagpunta doon sa ngayon ay hindi salungat sa kanyang prayoridad, dahil ang kanyang pagdalaw ay magiging isang hakbang patungo sa isang lugar na hindi pa naaabot (15:23-24).

(14) Ang mga "Griyego" ay ang mga may kultura at sibilisado ayon sa maipluwensiya ng Gresya. Ang salitang "*barbaro*" ay nangangahulugang "banyaga", na tumutukoy sa isang tao na mula sa mas primitibong kultura na mas kaunti ang epekto ng kulturang Griego. Itinuturing ng mga Griego ang mga barbaro na hindi sibilisado at walang nalalaman.

Ang salitang *matalino* ay tumutukoy sa mga taong may pinag-aralan, espesyal na sa pilosopiyang Griego; ang mga *mangmang* ay mga taong hindi pamilyar sa mataas na pinag-aaralan sa mundo. Ipinakita ni Pablo na ang kanyang ministeryo ay hindi limitado sa ilang tiyak na grupo ng mga tao. Ito ang naghanda ng kanyang ministeryo sa kanila, gayundin ipinakikita ang kanyang tungkulin bilang isang misyonero.

Sinabi ni Pablo na siya'y may pagkakautang sa bawat isang dapat makarinig ng ebanghelyo. Hindi nagkautang si Pablo dahil dapat makarinig ang mga makasalanan, kundi dahil siya'y tumanggap na ng biyaya at ng tungkulin na ibigay iyon sa iba.

Paglalarawan: Halimbawang may nagbigay ng pera kay Ed upang ibahagi iyon kay Richard. Ngayon may pagkakautang si Ed kay Richard kahit wala pag ginagawa si Richard upang tumanggap ng perang iyon. Katulad nito, mayroon tayong pagkakautang sa mga hindi pa nakaririnig ng ebanghelyo, dahil ibinigay na ng Diyos sa atin ang tungkuling ibahagi iyon sa kanila.

► Ang bawat Kristiyano ba ay may pagkakautang na ibahagi ang ebanghelyo? Bakit?

(15) "Ang lahat ng nasasaakin" ay nangangahulugang lahat ng kanyang lakas at kakayahan ay nakaukol na sa kanyang gawain.

Sinimulan niya ang kanyang pangunahing tema sa pagsasabing, "Nakahanda akong ipangaral ang ebanghelyo sa inyo," pagkatapos ay maikling ipinaliwanag kung ano ang ebanghelyo at bakit ito kailangan ng mundo. Ang maikling paliwanag na ito ay pinalawak pa sa kabuuan ng liham.

Muling ipinakita ng talatang 14-15 kung bakit kuwalipikadong pumunta sa kanila si Pablo. Mayroon siyang mensahe na para sa lahat ng tao sa mundo. (Tingnan ang paunawa sa talatang 5-6)

(16) Ang ebnghelyo ay para sa Hudyo at sa Griego, at ang pangungusap na ito ay nagpapakilala sa paksa ng mga Hudyo at mga Gentil at ang kanilang katayuan sa harap ng Diyos. Ang paksang ito ay nagpapatuloy hanggang sa Kabanata 3. Hindi ikinahihiya ni Pablo

ang ebanghelyo, kahit sa gitna ng kapangyarihan ng imperyo, dahil ang ebanghelyo ay ang “kapangyarihan ng Diyos.”

Kumikilos ang kapangyarihan ng Diyos sa mensahe ng ebanghelyo, at ito’y nagiging epektio sa pagliligtas. Ang mga utos ng Diyos ay laging kasama ng kinakailangang kapangyarihan upang tuparin ang mga ito. Kumikilos ang kapangyarihan ng Diyos kapag binibigkas ang kanyang mga salita.⁴ Ang mga mensahero ng ebanghelyo ay umaasa sa kapangyarihan ng ebanghelyo dahil habang ibinabahagi nila ang mensahe, ginagawa ito ng Banal na Espiritu na nakakakumbinsi at nakakapagbigay-kapangyarihan sa mga nakikinig.

Para kay Pablo, ang manindigan para sa ebanghelyo ay nangangahulugan ng hindi lamang ang idepensa mo ito bilang makatotohanang layunin, kundi ang ipangaral ito bilang isang nakakapagpabagong katotohanan.

► Bakit dapat tayong magkaroon ng pagtitiwala kapag ipinapangaral natin ang ebanghelyo?

(17)“Ang matuwid ay mabubuhay sa pananampalataya” ay ang sentral at pinakamahalagang pangungusap sa aklat ng Roma.

Ang Griegong pangungusap ay ὁδὲ δίκαιος ἐκπίστεως ζήσεται.

Sa mga letrang Ingles, ito ay isusulat na, *O de dikaios ek pisteos zesetai.*

Sa ilang pagkakasalin ng Biblia, ang pagkakasunod sunod ng mga salita ay hindi nagbibigay ng malinaw na kahulugan. Ang orihinal na pangungusap ay “ang taong ginawang matuwid sa pamamagitan ng pananampalataya ay mabubuhay.”

Ito ay binanggit sa Habakkuk 2:4. Ang buong liham ng Roma ay tumutukoy sa paksa kung paano pinawawalang-sala ang tao; ibig sabihin, pinapaging matuwid (taglay ang katuwiran ng Diyos). Ang pagmamadali ng usaping ito ay ipinakita sa sumusunod na talata, dahil ang poot ng Diyos ay nakahanda para doon sa nananatiling hindi makatwiran.

Ang katuwiran ng Diyos na binanggit dito ay hindi ang “Kanyang katangian ng pagiging matuwid...kundi katuwiran na umaagos mula sa at katanggap-tanggap sa kanya,”⁵ ang katuwiran ng Diyos ay kumilos sa sangkatauhan sa pamamagitan ng kanilang pananampalataya. Ang kaparehong kaisipan ay nasa Filipos 3:9: “Ang katuwiran na nagmumula (ek) sa Diyos sa pamamagitan ng pananampalataya.” Ang mga tao ay hindi lamang itinuturing na matuwid dahil sa

Ang pangkalahatang layunin ng liham na ito ay ilathala ang walang hanggan, hindi nagbabagong layunin o pahayag ng Diyos, na “Siya na sumasampalataya ay maliligtas: Siya na hindi sumasampalataya ay hahatulan.”

(John Wesley, “*Predestination Calmly Considered*”).

⁴Tingnan din ang 1 Pedro 1:23 at 25, Rom. 1:16, Heb. 4:12, 1 Cor. 1:18, Ezekiel 37:7-10, at Isaias 55:11.

⁵Alford, *The Greek New Testament*.

kapatawaran, subali't sila'y nagsisimulang tunay na maging matuwid dahil binabago sila ng Diyos.

Sa pagpapatuloy ng liham (3:21-22), sinabi ni Pablo na ang katuwiran ng Diyos na sa pamamagitan ng pananampalataya kay Hesus ay para sa lahat nang sasampalataya. Sa 5:17-10 mababasa natin ang "kaloob na katuwiran" na nagpapaging matuwid sa marami.

Ang talata na "mula sa pananampalataya hanggang sa pananampalataya" ay isang paraan ng pagbibigay-diin na pananampalataya ang tanging paraan. Ang pagbibigay-diin na ito ay pareho sa konsepto ng Protestante na *sola fide*, "sa pananampalataya lamang" bilang ang kinakailangan para sa kaligtasan.

Sa aklat ng Roma, ang salitang kamatayan ay tumutukoy sa paghuhukom ng Diyos. "Ang mabuhay" ay ang kabaligtaran na ibig sabihin ay nawasak dahil sa poot ng Diyos. Ang sinumang sumasampalataya ang siyang mabubuhay, ibig sabihin, hindi na hahatulan (tingnan ang tal. 18) Ang poot ng Diyos ay ibubuhos sa lahat maliban sa mga nakakaligtas sa paraang ito.

► Ano ang ibig sabihin kapag sinabing ang tao ay nagiging matuwid sa pamamagitan ng pananampalataya?

► Sa talatang ito, ano ang kahulugan ng "mabuhay"? Ano ang kamatayan? Ano ang kahulugan ng mamuhay sa pamamagitan ng pananampalataya.

Tatlong mga Teolohiko na Binago ng Aklat ng Roma

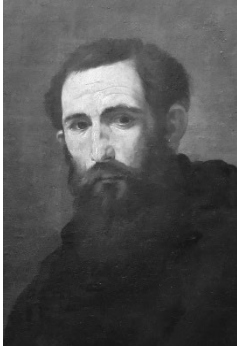
Ang liham ay patuloy na nagsisilbi sa orihinal na layunin nito na pagbibigay ng batayan para sa gawaing pagmisyon. Gayunman, higit pa sa rito ang natutupad. Habang ipinapaliwanag ni Pablo kung bakit kinakailangang marinig ng lahat ng tao ang mensahe, malinaw din niyang ipinaliwanag kung ano ang mensahe at bakit sa tanging paraang ito lamang sila maliligtas. Tumugon siya sa ilang karaniwang mga pagtutol. Ang paliwanag at depensang ito sa mensaheng kanyang ipinangaral ang halos buong aklat at siyang nagkontrol sa istruktura nito.

Ang taglay natin sa Aklat ng Roma ay ang paliwanag ng teolohiya ng kaligtasan. Ang theology ng kaligtasan mula kay Pablo ay nagbibigay ng agarang depensa laban sa mga Judaizers,⁶ at gayundin nagsisilbi rin ito upang itama ang mga modernong pagkakamali sa pag-aaral ng mga doktrina ng kaligtasan (*soteriology*).⁷

Sa pamamagitan ng kasaysayan, ginamit ng Diyos ang liham sa mga taga-Roma upang ipanumbalik ang karamihan sa mahahalagang katotohanan na kanila nang nakalimutan.

⁶ Inilarawan ang mga Judaizers sa ibang bahagi ng pag-aaral na ito.

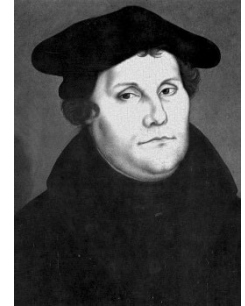
⁷ Madalas na magkasamang pinag-aaralan ang Roma at Galacia, dahil ang Galacia ay hindi kasing lalim na paliwanag ng ilan sa magkakatulad na tema sa ebanghelyo.

Agustin

Taong A.D 386, itinalaga ni Agustin na iwan ang kanyang buhay na makasalanan pagkatapos mabasa ang Roma 13:13-14.⁸ Siya ang naging pinakamaimpluwesiyang teolohiko ng kanyang dantaon.

Taong 1515, naunawaan ni Martin Luther ang kahulugan ng Roma 1:17, pagkatapos hanapin sa loob ng maraming taon ang katiyakan ng kaligtasan.⁹ Sinikap niyang hanapin ang espirituwal na kapayapaan sa pamamagitan ng pagsunod sa mga ginagawa sa monasteryo nang may labis na sigasig. Siya ay nag-ayuno, isinagawa ang lahat ng ritwal ng Katolisismo, ang pinahirapan din niya ang kanyang sarili.

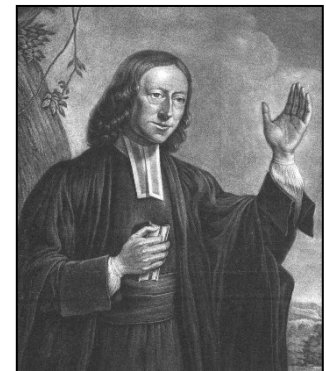

Martin Luther

Habang siya'y gumagapang na may dumudugong mga tuhod sa mga baytang ng St. Peter's Cathedral sa Roma bigla niyang natanggap mula sa Diyos ang pagkaunawa sa biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya.

Naunawaan niya na ang taong makaliligtas sa paghatol ng Diyos ay iyon lamang naniniwala sa pangakong pagpapatawad ng Diyos. Ang katiyakang ito ang naging batayan ng kanyang mensahe na tanging pananampalataya lamang ang paraan kung paano tayo maliligtas.

Taong 1739, natagpuan ni John Wesley ang katiyakan ng pansariling kaligtasan na maraming taon niyang hinanap.¹⁰ Si Wesley ay naging isang masigasig na iskolar ng Biblia. Namuhay siya ng isang maingat, at relihiyosong buhay. Nagmisyonero din siya sa loob ng dalawang taon sa mga katutubong Indiyano ng Amerika, subali't hindi pa ganun kalinaw ang kanyang pagkaunawa sa ebanghelyo. Sa barko sa panahon ng bagyo, nakita niya ang mga pamilyang Morabyan na mapayapang nagtitiwala sa Diyos at hindi natatakot sa kamatayan, at napagtanto niya na hindi siya nagtataglay ng gayung pananampalataya.

John Wesley

Nakita ni Wesley sa Kasulatan na ang pagbabalik loob ay biglang nangyayari. May nakilala rin siyang magkapatid na Morabyan na nagpatotoo na sila ay may personal na katiyakan ng kaligtasan. Nagsimula siyang mapagtanto na kailangan niyang maranasan ang tiyak na pagbabalik-loob. Ang kanyang pagbabalik-loob ay nangyari habang siya'y nasa isang pagpupulong ng grupo sa isang bahay upang mag-aral at manalangin. Habang may isang bumabasa sa paunang-salita ni Luther sa aklat ng mga taga-Roma,

⁸ Image: "Saint Augustin", by Jusepe de Ribera, Goya Museum, uploaded by Aristoi, retrieved from https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Saint_Augustin,_Jos%C3%A9_de_Ribera,_Mus%C3%A9_Goya.jpg, public domain.

⁹ Image: "Martin Luther, 1529" by Lucas Cranach the Elder, retrieved from https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Martin_Luther,_1529.jpg, public domain.

¹⁰ Image: "Bildnis des John Wesley", by John Greenwood, retrieved from the Leipzig University Library <https://www.flickr.com/photos/ubleipzig/17059576182/>, public domain.

naramdaman ni Wesley ang kanyang puso ay “may kakaibang init.” Sinabi niya, “Naramdaman ko na tunay na nagtiwala ako kay Kristo, kay Kristo lamang para sa aking kaligtasan; at ang katiyakan ay ipinagkaloob sa akin na kinuha na niya ang *aking* mga kasalanan, ang aking sariling kasalanan, at iniligtas ako mula sa batas ng kasalanan at kamatayan.”¹¹

Sa lahat ng tatlong lalaking ito, ang pagkaunawa sa mensahe ang naging motibasyon para sa masigasig na pag-eebanghelyo. Tinutupad ng aklat ang kanyang layunin ng pagbibigay ng batayan para sa pagmimisyon sa pagpapaliwanag ng teolohiya ng kaligtasan.

► Ano ang iyong maiisip na epekto ng aklat ng Roma sa iyong buhay at ministeryo?

¹¹ John Wesley, *The Works of John Wesley, Vol. I* (Kansas City: Nazarene Publishing House), 103.

Pagbabalik-Aral sa Aralinn at Pagsusulit: Aralin 1

- (1) Bakit isinulat ni Pablo ang liham sa mga mananampalataya sa Roma?
- (2) Bakit nais ni Pablo na magtungo sa Roma?
- (3) Ano ang kahulugan ng salitang Panginoong Hesu-Kristo sa mga sulat sa Bagong Tipan?
- (4) Paano pinatunayan ng muling pagkabuhay ang pagkakakilanlan ni Hesus bilang ang Anak ng Diyos?
- (5) Paano natin nalalaman na wala nang mga apostol sa kasalukuyan?
- (6) Ipaliwanag ang salitang barbaro.
- (7) Bakit may utang ang ebanghelista na ibahagi ang ebanghelyo?
- (8) Ano ang ibig sabihin ni Pablo sa pangungusap na "Ang pinawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya ay mabubuhay"?
- (9) Ano ang ibig sabihin ng kamatayan sa aklat ng Roma?

Aralin 1 Takdang-aralin:

- (1) Gamit ang talata galling sa araling ito, sumulat ng isang pahina tungkol sa ministeryo ng ebanghelyo. Ipaliwanag ang pagkatawag sa ministeryo, ang utang ng ebanghelista sa mga dapat makarinig nito, at ang kapangyarihan na ibinibigay ng Diyos sa mensahe.
- (2) Sa mga linggo ng kursong ito, ang mag-aaral ay dapat maghanda ng tatlong sermon o aralin batay sa mga talata ng Roma at iprisinta ang mga iyon sa mga grupo bukod sa klase. Pagkatapos ng bawat presentasyon, dapat niyang hilingin sa ilan sa mga tagapakinig na sabihin sa kanya kung paano pa mapabubuti ang kanyang presentasyon. Dapat niyang bigyan ang tagapanguna ng klase ng kopya ng kanyang listahan sa presentasyon, isang paglalarawan sa grupo at okasyon nang siya'y magsalita, at ang kanyang mga plano sa pagpapabuti ng kanyang presentasyon.

Aralin 2

Ang Pagkakamali ng Hentil

Mga Direksiyon para sa Lider ng Klase

Dapat kolektahin ng tagapanguna ng klase ang mga nakasulat na takdang-aralin mula sa sinundang aralin. Hilingan ang ilan sa mga mag-aaral na pag-usapan ang kanilang mga isinulat.

Itanong ang mga tanong sa pagbabalik-aral mula sa sinundang aralin. Magbalik-aral at itama ang mga sagot kung kinakailangan.

Ang Iglesya sa Roma

Ang Lunsod: Sa panahon ni Pablo, ang Roma ang pinakamalaking lunsod sa mundo, na may higit sa isang milyong mamamayan.¹² Mayroong halu-halong grupong etniko, lengguwahe, at relihiyon. Ang karamihan sa mga tao ay mga alipin.

Ang Mga Unang Misyonero sa Roma: Hindi natin nalalaman kung sino ang pinakaunang nagdala ng ebanghelyo sa Roma. Sa araw ng Pentekostes, may mga Hudyo mula sa Roma (Mga Gawa 2:10). Ang mga nagbalik-loob ay tiyak na dinala ang mensahe ng ebanghelyo pabalik sa Roma. Ang kanilang pagpapahayag na ang Mesiyas ay dumating na ay maaaring lumikha ng labis na tuwa at kontrobersiya. Ang ebanghelyo ay maaaring lumaganap nang mas mabilis sa mga Hentil na noon ay rumirespeto na sa Judaismo.

Si Pedro? Walang dahilan upang paniwalaan na ang iglesya sa Roma ay pinasimulan ni Pedro, tulad ng pinaniniwalaan ng Simbahang Katoliko Romano. Sa mga pagbati sa Kabanata 16, binanggit ni Pablo ang iba't-ibang tao na nasa Roma, subali't hindi kabilang si Pedro. Hindi binanggit ni Pablo si Pedro sa alinman sa kanyang mga liham sa panahon ng kanyang pagkabilanggo sa Roma.¹³

Isang Iglesyang Hentil: Bagaman ang mga Hudyo ay tinukoy sa ilang parte ng liham, karamihan sa miyembro ng iglesya sa Roma ay mga Hentil. Tinawag sila ni Pablo na Hentil (1:13-15) at sinabi na dahil siya'y may pagkakautang kapwa sa mga Griego at mga barbaro, siya ay handang mangaral sa mga taga-Roma. Gayunman, ang impluwensiyang Hudyo sa iglesya sa Roma ay malakas, dahil ang mga unang mananampalataya doon ay mga Hudyo.

¹²Wilkinson & Boa, *Talk through the New Testament*, 373.

¹³ Si Charles Hodge ay tumingin sa mga naunang sources na nagsasabing si Pedro ang nagsimula ng iglesya sa Roma at ipinakita kung bakit hindi mapagtitiwalaan ang mga iyon. *Commentary on the Epistle to the Romans*, 11.

Posible na hindi gaanong malinaw na naipaliwanag ang ebanghelyo sa paraang ipinapakita sa mga mananampalataya ang kanilang kalayaan mula sa batas ng Judaismo.

Panimula ng Talata sa Kasulatan

Dahil ang layunin ni Pablo ay isulong ang gawaing pangmisyon, natural na lalabas ang tanong na, “Talaga bang kinakailangan ng lahat ang pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya?” Tatal, may mga bagay na hindi kinakailangan ng lahat ng tao. Hindi nangangailangang dalhan ng yelo ang mga tao sa Arctic, o kaya’y ng buhangin ang mga naninirahan sa disyerto.

May mag-iisip na marahil ang pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya ay hindi isang bagay na kinakailangan ng lahat ng tao sa mundo; marahil ang ilang tao ay nakapamuhay na ng matuwid at katanggap-tanggap na sa Diyos. Ang ikalawang bahag ng liham (1:18-3:20) ay isinulat upang ipakita na ang lahat ng tao ay nangangailangan ng pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya at, samakatuwid, kinakailangan nila ang mensahe tungkol dito.

Pangunahing Punto ng 1:18-3:20

Ang lahat ng tao sa mundo ay lumabag sa mga hinihingi ng Diyos at nasa ilalim ng paghatol. Walang sinumang maliligtas batay sa pagtupad sa mga hinihingi ng Diyos dahil ang bawat isang tao ay lumabag na sa mga ito.

Buod ng Seksiyon (1:18-3:20)

Sa una, inilarawan ni Pablo ang kalagayan ng mga paganong Hentil na hindi nagtataglay ng nahayag na Salita ng Diyos at ipinapakita na tinanggihan nila ang kaalaman tungkol sa Diyos na ipinakita niya sa kanila sa sangkalikhaan. Pagkatapos, inilarawan niya ang kalagayan ng mga Israelita, na nagtataglay ng nasusulat na Salita ng Diyos subali’t hindi nila tinupad. Nagwakas siya sa paglalarawam ng pangkalahatang pagiging makasalanan ng mundo. Ang pagwawakas ay ang buong mundo ay maysala sa harap ng Diyos. Ang ebanghelyo ay kinakailangan dahil walang sinumang maliligtas sa pamamagitan ng sariling pagiging matuwid.

Para sa mga araling ito, ang Ikalawang Bahagi (1:18-3:20) ay hahatiin sa tatlong talata. Sa araling ito, pag-aaralan natin ang unang talata: “Ang Pagkakamali ng Hentil: Pagtangga sa Diyos sa Pagsamba sa Diyos-Diyosan” (1:18-32).

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 1:18-32 para sa grupo.

Ang Pagkakamali ng Hentil: Pagtangga sa Diyos Para sa Pagsamba sa Diyos-diyosan (1:18-32)

Ang Talatang 18 ay ang talata ng paglipat sa pagitan ng talatang ito at ng sinundang talata.

Pangunahing Punto ng 1:18-32

Ang mga Hentil ay may simpleng kaalaman tungkol sa Diyos, subalit tinanggihan iyon at bumaling sa mga diyos-diyosan, kayat lubusan silang naging kaawa-aw.

Paunawa sa Bawat Talata

(18) Binigyan sila ng Diyos ng basic na kaalaman tungkol sa kaniya. Sugpuin (parehong pandiwa na ginamit sa 2 Tesalonica 2:6-7) nila ang katotohanan. Ipinahihiwatig nito na sila'y nagtataglay ng katotohanan, na ipinaliliwanag ng sumusunod na talata. Ang kanilang kahatulan ay dahil tinanggihan nila ang katotohanang taglay na nila. "Ang Asebeia [kawalan ng pagkilala sa Diyos] ay naglalarawan sa paglabag sa panrelihiyong usapin at nakikita iyon sa pagsamba sa diyos-diyosan, ang pagsamba sa nilikha sa halip na ang Manlilikha (1:29-23). Ang *Adikia* [kawalang katwiran] ay nangangahulugan ng kalikuan sa moral, at inilalarawan ng imoralidad at kabuktutan (1:24-32)."¹⁴

Ang katotohanan na kanilang sinupil ay nasa talatang 20. Kabilang dito ang kaalaman sa awtoridad ng Diyos sa kanila. Ang kanilang paraan ng pamumuhay ay nagpapakita na tinatanggihan nila ang awtoridad ng Diyos, kapwa sa kanyang ginagawa at sa kanyang mga hindi ginagawa.

► Ano ang ilang paraan na nahahayag ang katotohanan ng Diyos sa lahat ng mga tao?

Pagtuunan ng Pansin: Mga Klase ng Kapahayagan- Espesyal at Pangkalahatan

Dahil ipinahayag ng Diyos ang katotohanan sa maraming pamamaraan, pinag-uusapan natin ang dalawang kategorya: pangkalahatang kapahayagan at espesyal na kapahayagan. Tinukoy ni Pablo kapwa ang dalawang ito sa aklat ng Roma, bagaman hindi gamit ang mga salitang ito.

Ang pangkalahatang kapahayagan ay kung ano ang nauunawaan natin tungkol sa Diyos sa ating pagtingin sa kanyang nilikha. Nakikita natin ang kahanga-hangang katalinuhan at kapangyarihan ng Diyos sa disenyo ng sanlibutan.

Nakakikita tayo ng kahalagahan tungkol sa Diyos sa paraan ng pagdisenyo niya sa tao. Ang katotohanan na tayo'y nakapangangatwiran, napapansin natin ang kagandahan, at nasasabi natin ang pagkakaiba ng tama at mali (bagaman hindi laging tama) ay nagpapakita sa atin na ang ating Manlilikha ay nagtataglay dapat ng mga katangiang iyon sa mas mataas na antas. Alam natin na ang Diyos ay dapat nakapag-iisip at may kakayahang magpahayag, dahil taglay natin ang mga kakayahang iyon. (Tingnan ang Awit 19: 1-4 at 94:9)

Dahil ang pangkalahatang kapahayagan ay nagpapakita sa atin na ang Diyos ay nakapagsasalita, napagtatanto natin na maaaring magkaroon ng espesyal na rebelasyon.

¹⁴William Greathouse, *Commentary on Romans*.

Ang Diyos ay isang persona¹⁵ at may kakayahang makipag-usap sa kanyang mga nilikha na may kakayahang mag-isip. Nakatutulong ito upang mapagtanto natin na maaaring magkaroon ng mga mensahe mula sa Diyos at maging ang isang aklat mula sa Diyos.

Sa pangkalahatang kapahayagan, nalalaman ng tao na mayroong Diyos, na dapat nila siyang sundin, at sinuway na nila siya (Roma 1:20). Subali't hindi sinasabi sa atin ng pagkalahatang kapahayagan kung paano tayo magkakaroon ng tamang relasyon sa Diyos. Ipinakikita ng pangkalahatang kapahayagan ang pangangailangan natin ng espesyal na kapahayagan, dahil ipinakikita nito na ang mga tao ay makasalanan at "walang maidadahilan" sa harap ng kanilang Manlilikha.

Ang espesyal na kapahayagan ay nangyari sa inspirasyon ng Biblia at sa kapanganakan ni Kristo. Ang espesyal na kapahayagan ay nagpapaliwanag sa kundisyon na ipinakikita ng pangkalahatang kapahayagan na kinalalagyan natin: nahulog sa kasalanan at makasalanan. Inilalarawan ng espesyal na kapahayagan ang katangian ng Diyos, ipinaliliwanag ang Pagkahulog at kasalanan, at ipinakikita kung paano tayo makikipagkasundo sa Diyos.

Paunawa sa Bawat Talata (Patuloy)

► Ano ang sinasabi ng espesyal na kapahayagan sa atin nang higit sa ating nalalaman mula sa pangkalahatang kapahayagan?

(19) Sa pagmamasid sa sannilikha nakikita natin ang katotohanan tungkol sa Diyos. Maging ang mga pilosopong Griego ay kumilala na tunay na mayroong maka-Diyos na pag-iisip na siyang nagkokontrol sa sanlibutan. Ang isang espesyal na mahalagang bahagi ng sannilikha ay ang kalikasan ng tao. Makikita natin ang katotohanan tungkol sa pag-iral at kalikasan ng Diyos sa pamamagitan ng pag-oobserba na ang tao ay may moral na kamulatan sa moral patungkol sa tama at mali. (Tingnan ang talatang 32, "siya na nakakaalam....")

► Ano ang mauunawaan natin tungkol sa Diyos kapag tinitingnan natin ang tao?

(20) Mula sa sannilikha nalalaman ng tao na sila ay nilikha at ang Diyos ay may walang hanggang kapangyarihan at awtoridad ("*Godhead*") sa kanila.¹⁶ Ito ay sapat na kaalaman upang mawalan ng maidadahilan para sa kanilang pagtanggì sa Diyos. Ito ay kapantay ng katarungan para sa kanila upang mahatulan dahil sa kanilang mga kasalanan. Alam nila na sila ay nagkasala ng pagrerebelde (Tingnan ang paunawa sa talatang 32). Ang katotohanan

¹⁵ Hindi natin sinasabi na ang Diyos ay isang tao; kundi Siya ay isang persona—may kakayahang mag-isip, may kalooban at nakikipag-usap—sa halip na isa lang impersonal na lakas.

¹⁶ Ang salitang *kapangyarihan* na ginamit dito ay galing sa Griegong salitang *dunamis*, na tumutukoy sa kapangyarihan sa halip na hich refers to power rather than to authority; kaya ang kapangyarihan at awtoridad ay parehong nabanggit sa talatang ito.

na nalalaman nila ang mga bagay na ito tungkol sa Diyos at sa kanilang sarili, sagayun wala na silang maidadahilan.

Ang katarungan ng Diyos ay nagsasabi na kailangang maipakita na ang kasalanan ay ayon sa kagustuhan bago ito parusahan. Kinakailangan rin na ang kaalamang taglay nila ay sapat sa kanila upang sana ay mas pinili nila ang mas mabuti. Kung posible sana sa kanila na iba ang kanilang piliin, sa gayun hindi sila masasabing "walang maidadahilan." Dito ipinapaliwanag ng Diyos ang kanyang sarili. (Para sa mas maraming talakayan tungkol sa konseptong ito, tingnan ang Pagtuunan ng Pansin sa Aralin 9 na may pamagat na "Ang Katarungan ng Diyos sa Paghatol.")

"Kung ang ugat ng kasalanan ng tao ay religious perversity, ang bunga ay moral corruption"
-William Greathouse,
Commentary on Romans

Halos lahat ng kultura sa mundo ay may palagayin na mayroong makapangyarihang Diyos na lumikha sa mundo. Karaniwan sumasamba sila sa ibang sodrenatural na kapangyarihan sa halip na ang Diyos dahil alam nila na sila ay nahihwalay mula sa pinakamakapangyarihang upreme na Diyos. Hindi sinikap ni Pablo na patunayan ang pag-iral ng Diyos, subali't itinuro niya na ang pag-iral at awtoridad ng Diyos ay nalalaman sa bawat kultura. Ang kaalamang ito ang nag-aakay sa pakiramdam ng pagiging makasalanan.

May mga limitasyon sa pangkalahatang kapahayagan. Ang kaalaman tungkol kay Kristo at ang ebanghelyo ay hindi inihayag maliban sa pamamagitan ng espesyal na kapahayagan. Gayundin, hindi inilarawan ng tumpak ng mundo ang Diyos, dahil ito ay nasa ilalim ng sumpa ng kasalanan at hindi lubusng ipinapakta ang orihinal na disenyo nito. Ang sannilikha ay katulad ng isang magandang larawang nakapinta na may maputik na marka ng tapak. Nasira na ito, subali't ang ilan sa orihinal na ganda nito ay nananatili pa rin, na nagpapakita ng ilang bagay tungkol sa pintor.

(21-22) Karapat-dapat luwalhatiin ng tao ang Diyos bilang Diyos (sambahin) at pasalamat (purihin). Subali't tinutulan nila ang kanyang awtoridad sa halip na maging mapagpasalamat sa mga tinanggap nila mula sa kanya. Nais nilang sila'y maging Diyos, na kinukuha ang karangalan para sa lahat ng kanilang tinatangkilik. Ang pagpapahayag ng ganung independiyenteng pagiging Diyos ay kahangalan.

Naging madilim ang kanilang mga puso. Ang puso ang kumakatawan sa kalooban at katapatan ng isang tao. Ang liwanag ay kumakatawan sa katotohanan. Dahil tinanggihan nila ang katotohanan, nawala ang kanilang kakayahan na makita iyon. Nawala ang kanilang pag-unawa sa mga espirituwal at mga bagay na pangwalang-hanggan, kung kaya't hindi rin nila nauunawaan nang tumpak ang materyal na mundo.

(23, 25) Ang pinagtutuunan nilang ng pansin sa kanilang mga sarili at sa materyal na mundo at ang pagtanggap sa Manlilikha ay nag-akay sa kanila upang gumawa ng mga diyos-diyosan na nagpatunay sa kanilang bumagsak na kalikasan. Inilipat nila sa mga nilalang ang luwalhati na para lang sa Diyos. Upang iwasan ang responsibilidad nila sa Manlilikha, itinatanggap nila ang kanyang pag-iral at pinarangalan ang nilalang. Ang ugali na ito ang batayan ng modernong ebolusyon at humanismo. Kung ginawa ng tao ang kanilang sarili, sagayun maaari rin nilang itakda ang kanilang sariling layunin, pinahahalagahan at moralidad.

Ang kahulugan ng pagsamba sa diyos-diyosan ay ang paglilingkod at pagsamba sa nilikha. Ang paglilingkod sa isang bagay ay ang pagbibigay sa bagay na ito ng pangunahing puwesto sa iyong buhay at itakda ang iyong buhay ayon sa prayoridad na iyon. Ang pagsamba sa isang bagay ay ang pagbibigay ng pagtitiwala at karangalan na tanging sa Diyos lamang nauukol. Ito ay ang pag-asa na makukuha mo ang kasiyahan mula sa mga bagay na nilikha lamang na tanging ang Manlilikha lamang ang makapagbibigay. Ang modernong materyalismo ay pagsamba sa diyos-diyosan. Ang isang tao ay hindi maaaring magparangal sa materyal na mga bagay nang hindi nababawasan ang kanyang pagsamba sa Diyos.¹⁷

► Paano tumugon ang mga Hentil sa kaalaman nila tungkol sa Diyos?

(24) Ang talatang ito ay nagpapakilala sa tema na pinalawak sa talatang 26-27. Ang pag-ibig na pagsamba sa diyos-diyosan ay natural na nagbubunga ng imoralidad, kabilang ang kasalanang seksuwal. Ginagawang prayoridad ng kasalanang seksuwal ang katawan, subali't ang

Ang relihiyon sa Roma ay may malaking pagkakaiba-iba. Naniwala sila sa maraming Diyos. Pinanatili nila ang marami sa mitolohiya ng mga Diyos na Griego, binabago ang ilan sa mga pangalan. Kapag nalupig nila ang mga teritoryo, karaniwang tinatanggap din nila ang mga local na Diyos sa kanilang relihiyon. Naniniwala sila na ang ilan sa mga Diyos ay mahalaga lamang para sa tiyak o partikular na lugar. Hindi sila naniniwala sa isang pinakamakapangyarihang Manlilikha tulad ng Diyos ng Judaismo at Kristiyanismo. Nakasama ang relihiyon sa lahat ng parte ng buhay, kabilang na ang pamahalaan. Ang mga Kristiyano ay inusig dahil hindi sila nakilahok sa mga pampublikong gawaing pangrelihiyon.

¹⁷ Image: "Athena Pallas austrian Parliament", taken by Jebulon on Feb 20, 2012, retrieved from https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Athena_Pallas_austrian_Parliament.jpg, public domain.

katotohanan, nilalapastangan niya ito dahil ang katawan ay dapat maging banal at nakalaan sa paglilingkod sa Diyos.

(26-27) Imoralidad ang natural na resulta ng pagluwalhati sa sarili at pagsang-ayon sa kanilang makasariling mga pagnanasa na siyang naghahari sa kanya. Kapag nanaig ang mga pagnanasa, nagiging baluktot sila. Hindi niya maaaring mahal nang maayos ang sinuman o ikatuwa ang anuman nang maayos malibang minamahal niya nang lubusan ang Diyos. Ipinakikilala ng talatang 24 ang paksang ito at ipinapakita ang ugnayan sa pagitan ng imoralidad at pagtangga sa Diyos.

Ang lahat ng kasalanan ay pagbaluktot; ang pagbaluktot na seksuwal ay mas lantad lamang kaysa ibang mga kasalanan. Mas lumalayo ang isang tao mula sa daan ng Diyos, mas brutal, mas malupit, at mas baluktot ang kanyang pananaw at pamumuhay. May mga tao na nag-iisip na mayroong mga simpleng kultura na namumuhay nang mas mabuting buhay dahil hindi sila napasasama ng sibilisasyon. Ang katotohanan ay: ang mga taong kabilang sa mga ganitong mga kultura ay nabubuhay sa takot sa kamatayan at sa sobrenatural; nagsasagawa sila ng malulupit na kaugalian; at pinagdudusahan ang mga resulta ng isang baluktot, makasalanang paraan ng pamumuhay.

Nilikha ang tao upang gumanap bilang taong may relasyon sa Diyos. Kung siya ay hiwalay sa Diyos, hindi siya tunay na magiging kung ano ang layunin ng Diyos sa sangkatauhan. Nagkukulang siya maging sa kanyang sariling mga ninanais. Ang mga ideyal ng pagiging lalaki at babae ay nagiging mahirap abutin para sa isang taong walang Diyos. Ang seksuwal na kabaluktutan ay ang pinakalantad na sukduhan, subali't ang bawat tao ay apektado ng pagkawala ng tunay na pagkatao sa iba't-ibang paraan. **Ang pagtangga sa Diyos bilang Diyos ay katumbas ng pagtangga sa tao bilang tao. Ang pagtanggong sambahin ang Diyos ay katumbas ng pagtangga sa iyong sariling pagiging tao.**

Nakatatatwa, ang mga sumasamba sa anumang nilalang ay nauwi sa pagkaligaw maging ang nilikha mismo, taliwas sa likas na pagkakalikha. Kapag pumapayag tayo na ang ating sarili ay mapagharian ng natural na naisin, ang mga naising iyon ay nagkakaroon ng mga sukduhan, hindi natural na mga anyo.

Nakatatatwa na kapag ang isang tao ay nagpaparangal sa mga naisin ng kanyang katawan nang higit sa Diyos sa wakas hindi na niya igagalang ang kanyang katawan. Ang mga bahagi ng katawan na sinasamba sa seksuwal na kasalanan ay ang parehong mga bahagi na binabanggit nila kapag nais nilang magsalita ng mga bagay na malaswa at nakakainsulto.

Karaniwan ang mga babae ay hindi kasimbilis ng mga lalaki na mahulog sa seksuwal na imoralidad at pagkabaluktot. Natural sa kanila ang pagnanais na protektahan ang pagiging buo ng pamilya. Ang talatang "maging ang kanilang mga babae" ay nagpapakita na ang kabuktutan ng kanilang lipunan ay kumpleto.

► Ano ang ilan sa mga anyo ng kabaluktutan ang karaniwan sa inyong lipunan?

Ang makasalanang kundisyon na kanilang pinasok ay tinatawag na “kabayaran”, kung ano ang nararapat na kanilang tanggapin. Ang kalagayan ng pagiging makasalanan ay isang angkop na parusa sa kasalanan, na nagbubunga ng paghihirap at kahihiyang sa kanyang lumalago, at hindi nasisiyahang mga pagnanasa at ang resulta ng kabututan.

Ang Tugon ng Kristiyano sa Kasalanang Homosekswal

¹⁸Sa panghuling pag-analisa, walang anumang hibla ng ebidensiya na kinikilala ng Biblia ang katotohanan ng “mapagmahal, itinatalaga ang sarili na homosekswal (o lesbian) na mga relasyon.” Kung ito ang kaso, makakaasa tayo na makakita ng kahit man lang hibla ng katuruan sa kabuuan ng Kasulatan patungkol sa mga gayong pag-uugnayan –katulad ng ginawa sa bawat ibang anyo ng pag-uugnayan ng mga tao (halimbawa: asawang lalaki at asawang babae, magulang at anak, mamamayan at pamahalaan). Sa halip, walang isa mang talata ang nagpapahiwatig ng posibilidad ng gayung pag-uugnayan ay nagiging katanggap-tanggap sa mata ng Diyos.

Hindi ang pagtukso, pakiramdam ng pagmamahal at pagkaakit sa pagitan ng dalawang tao, o ang hamon sa ating mga kaluluwa ang ipinagbabawal ng Kasulatan. Sa katotohanan, sinasabi ng Diyos sa atin na siya ay malapit sa mga nagdurusa, sa naguguluhan, at sa tinutukso. Nangyayari ang kasalanan kapag ang mga mapagnasang mga kaisipan ay pinanatili sa isipan o nakisama tayo sa mga kaugaliang nasa labas ng disenyo ng Diyos.

Ang angkop na tugon sa homosekswalidad (kabaklaan) mula sa iglesya ay dapat may mahabagin na pag-ibig, mabanayad na katotohanan, at ang tunay na kababaang loob. Ang tatlong sangkap na ito ay mahalaga at kinakailangan sa pare-parehong dami. Ang pagmamahal sa iba ay nangangahulugang pananatili sa kanilang tabi – sa mabuting panahon at sa mahirap na panahon. Nangangahulugan ito ng pag-aalaga sa kanila at pag-aabot ng pag-ibig ni Kristo tumalikod man sila o hindi sa kanilang kasalanan. Ang pagmamahal sa iba ay nangangahulugan na titingnan mo sila ayon sa mga mata ni Kristo, kung paanong tinitingnan niya (at patuloy na tinitingnan) tayo sa ating mga kasalanan. Madalas, ang ating kaugnayan sa ibang tao ang nagsisimulang gumabay sa taong iyon patungo sa isang nakapagliligtas na ugnayan kay Kristo. Kaya naman, ito’y gawain ng Banal na Espiritu, na karaniwang kumikilos sa loob ng isang iglesya lokal, upang papanumbalikin sa pagiging buo.

Gayunman, ang pagmamahal sa isang tao ay nangangahulugan rin ng pagsasalita ng katotohanan, kahit pa ito’y tanggapin nang may pagkagalit o pagwawalang-bahala. Ang pagbabahagi ng Salita ng Diyos ay maaarin makapagligtas sa isang lalaki o babae mula sa habambuhay ng mga maling desisyon, pagkalito, kasalanan at pagdurusa. Taglay natin ang mapa ng daan patungo sa buhay; subali’t mahalaga na makuha natin ang karapatan na

¹⁸ (Mula sa artikulong “*What Does the Bible Say about Homosexual: Answering Revisionist Gay Theology*” mula sa *Focus on the Family*. Para sa buong artikulo, bisitahin ang: http://media.focusonthefamily.com/fotf/pdf/channels/social-issues/what-does-the-bible-say_final3.pdf?refcd=209501)

tayo’y mapakinggan, makinig nang may bukas na puso, at gamitin ang Kasulatan nang may pag-ibig at wastong pag-unawa. Hindi lahat ay nakahandang tanggapin ang ilang katuruang ayon sa Biblia. Ang pagtitiyaga at kahinahunan ang dapat gumabay sa ating mga talakayan tungkol sa katotohanan.

Ang tunay na kababaang loob ay bahagi rin ng ekwasyon. Binubuo ito ng pakikipag-usap at panahon kasama ng Diyos; pagkilala, pag-amin at pagtalikod mula sa ating sariling kasalanan; at pagyakap sa malalim na pag-ibig ng Diyos na ipinadama niya sa krus. Ang mga aktibistang homosekswal (kabaklaan) ay gumagawa ng mga daang papasok sa bawat bahagi ng ating kultura. Dapat nating hayaan ang pag-ibig at habag ang ating motibo—sa halip na takot, galit at pagkasuklam.

Paunawa sa Bawat Talata *pagpapatuloy*

(28) Dahil tinanggihan nila ang Diyos sa kanilang pag-iisip gayundin sa kanilang paraan ng pamumuhay, ang kanilang paraan ng pag-iisip at pilosopiya sa buhay ay naging kasingbaluktot ng kanilang pagkilos. May isang laro sa mga salita sa Griego na nagpapakita na dahil tinanggihan nila ang Diyos, iniwan sila ng Diyos sa isang isipang itinatangi ng Diyos –ibig sabihin, tumigil na sa pag-impluwensiya. Binigyan ng Diyos ang tao ng malayang kalooban at hinayaan itong gumawa sa sarili. Pagkatapos ng ilang panahon, hinahayaan ng Diyos ang mga lubusang tumanggi sa kanya upang maging “malaya” sa kanyang impluwensiya. Ang kanilang kaisipan sa gayun ay sumusunod sa daan ng kasalanan nang hindi hinahadlangan ng Diyos.

Ang mga pangungusap na iniwan na sila ng Diyos at ibinigay na sila ng Diyos (24, 26, at 28) ay nagpapahiwatig na ang mga taong ito ay nasa kundisyong walang pag-asa at gumawa ng mga pagpiling hindi na nila mababaligtad (ihambing sa 2 Tesalonica 2:10-12).

Ang pag-iisip ay apektado ng kasamaan (*depravity*). Ang mga taong inaakalang matatalino ay pilay sa pag-iisip kapag sila’y dapat magdesisyon tungkol sa mga usaping moral. Upang ipagtanggol ang kanilang mga ikinikilos, nagbibigay sila ng mga dahilan na hindi nila tatanggaping tama sa ibang praktikal na bahagi ng buhay.

"Mahirap matanto ang lubos na sira na idinudulot ng kasalanan sa personalidad ng isang tao. Lampas pa sa kahinaan ng kalooban na siyang bumigay at pagtawag ng mga napukaw na emosyon, naroon ang kaisipan na pinahina at pinapaging alipin ng pagnanasa. Tinuruan itong magbigay ng mga pagdadahilan sa halip na ibigay ang tunay na pangangatwiran. Nagpapasya muna, at pagkatapos ay saka mag-iisip. Nagbibigay ito ng pagdadahilan, sa halip na mga dahilan. Kung minsan nagsasabi ito ng mga katotohanan subalit hindi sa lahat ng pagkakataon. Hindi ito mapagkakatiwalaan....ipinagpalit niya ang katotohanan sa kasinungalingan, ang Diyos para sa pagsamba sa diyos-diyosan, katalinuhan sa kamangmangan..."

(Wilbur Dayton, *Aldersgate Biblical Series: Study Guide, Romans*).

► Ano ang ilang halimbawa ng hindi makatwirang pagdadahilan na ibinibigay ng mga tao para sa kanilang mga kasalanan?

(29-31) Sa mga talatang ito, nakikita natin ang isang listahan ng mga matitinding kasalanan. Hinahadlangan ng kultura at ng pamahalaan ang mga tendensiyang ito, subali't ang mga ito'y nananatili sa puso ng makasalanang tao. Kung aalisin ang mga paghadlang ng kultura at pamahalaan, maraming tao ang madaling magiging mga malupit.

Ang mga kasalananang nakalista dito ay walang depinisyon na lubusang magbubukod dito mula sa iba, subali't narito ang ilan sa mga pangunahing ideya na ipinahihiwatig.

Kawalang katwiran – isang pangkalahatang termino, marahil naglalaman ng lahat ng iba pa.

Pornikasyon – anumang klase ng imoralidad na seksuwal.¹⁹

Kabuktutan – isa rin pangkalahatang termino para sa maling aksiyon at maling character.

Pag-iimbót – isang salitang ginamit nang maraming beses sa mga sinulat sa Griego upang tumukoy sa agresibong pag-ibig sa sarili. Inilalarawan nito ang isang taong gumagawa para sa pansariling interes, handa kahit tapakan ang interes ng iba. Kabilang dito ang maling paggamit ng isang posisyon ng awtoridad para sa pansariling pakinabang.

Pagbibigay Malisya – panloob na pagnanais ng masama para sa iba at kagustuhang gumawa ng masama.

Pagkainggit – pagnanais na magkuha ang pag-aari ng iba, kabilang ang pagtanggap sa mga tao na may magaganda na mga kagamitan.

Pagpatay – Ang matinding resulta ng pagkamuhi at pagtutol.

Pagtatalo – pagiging palaaway, marahil dahil sa pagiging magkatunggali.

Panlilinlang – panlilinlang, maaaring mangahulugan ng paghahandog ng pain upang makabitag.

Paninirang Puri – puno ng galit, nakahandang manakit ng iba kahit walang dahilan.

Mga Bumubulong – mga sikretong naninirang-puri.

Mga Naninira nang Talikuran – mga hayagang naninirang puri.

Mga Namumuhi sa Diyos – tinitingnan nila ang Diyos bilang isang kaaway dahil hinahatulan sila ng kanyang mga kautusan.

Despiteful – mula sa salitang *hubris*, malupit na pagmamataas. Ang isang taong mahina na nagtataglay ng ganitong katangian ay nagnanais na insultuhin ang iba na dapat sana'y

¹⁹ Maraming manuskritong Griego ang hindi nagtataglay ng salitang ito sa listahang ito..

respetuhin niya. Ang isang taong makapangyarihan na may ganitong katangian ay malupit sa iba at sobrang gumaganti sa mga taong nabigong magpakita ng respeto na hinihingi niya.

Mapagmataas – ang pagmamataas ang ugat ng lahat ng kasalanan, dahil ito ang humihikayat sa tao na pamahalaan ang sariling buhay na lumalabag sa kanyang Manlilikha.

Mayayabang – itinataas ang sarili. Ito ay kaayon sa pagiging makasarili. Kung pag-iisipan kasama ng iba pang katangian dito, ang taong ito ay nagtataas ng kanyang sarili nang may panlilinlang, nang hindi pinahahalagahan ang iba, at upang makasira sa iba.

Nag-iimbento ng masasamang mga bagay – Sila ay malikhain sa kanilang pagbuo ng kasamaan at mga bagay na nakasasama.

Masuwayin sa magulang – ang pagkawasak ng pamilya ang resulta ng kasalanan, at nauuwi sa mas malawak na pagkasira ng lipunan. Ang pagkahilig sa pagiging makasalanan ay simulang naipapahayag simula sa pagiging bata na nagrerebelde laban sa unang awtoridad na kanyang nakikilala.

Kawalan ng Pag-unawa – hindi nananatili sa isipan ang mga pinahahalagang moral. Hindi siya nakukumbinsi ng pangangatwiran base sa moralidad. Hindi ito pagkukulang sa katalinuhan kundi ang baluktot na asal na siyang resulta ng isang buktot na puso.

Mga sumisira sa tipan – hindi mapagtitiwalaan. Dahil tinalikuran na ang moralidad at awtoridad, namumuhi sila sa lubusang katotohanan na hindi maaaring baluktutin para sa kanila, at ginagawang prayoridad ang sarili, sagayun sumisira sa kanilang sariling mga pangako.

Walang natural na pagmamahal – ito ang kabaligtaran ng pagkakaroon ng nagpoprotekta at mapagmahal na pakiramdam. Maaari nilang iwan ang kanilang pamilya at sundin ang kanilang sariling mga naisin. Ang pinakasimpleng pakiramdam ng pagmamahal ay maaaring baluktutin. Maaari nilang abusuhin ang mga taong dumidepende sa kanilang pangangalaga.

Walang-Tinag – hindi sila maaaring mabigyang lugod.²⁰

Walang awa – hindi nahahabag. Maaari nilang pagmasdan ang paghihirap nang hindi makararamdam ng pagkahabag. Hindi sila nagbabago sa masamang gawain kung makikita lamang nila ang paghihirap na nagiging bunga ng kanilang maling gawain sa iba. Hindi sila nagsisisi kahit nakikita ang paghihirap na naging bunga ng kanilang sariling maling mga gawain.

(32) Nalalaman nila na mali ang mga bagay na ito. Ang mga pagano ay hindi matapat sa pagsunod kahit pa sa katotohanang taglay nila. Nalalaman nila na sila’y nasa ilalim ng

²⁰ Maraming manuskritong Griego ay hindi isinama ang salitang ito sa kanilang listahan.

paghatol. Gayunman, hindi lamang nila sinusunod ang kasalanan, kundi sinasang-ayunan pa nila ang kasalanan ng iba. Ang moralidad ng lipunan ay sobrang bumababa na at ang nagiging bagong pamantayan ng ugali ay nagpapahintulot na ng imoralidad.

Ang isang tao na lubusang tumatanggap sa kasalanan ay nagpapatunay na siya ay isang makasalanan at nagpapatunay din sa iba bilang mga makasalanan. Siya ay nalilibang ng mga kasalanan ng iba. Pinalakpakan ng mga tao ang pagpatay sa mga arena sa Roma. Maraming tao sa modernong panahon ang natutuwa sa panonood ng mga karahasan at immoral na gawang seksuwal. Humahanga sila sa mga taong nagiging mahusay sa dami ng kasalanang kaya nilang gawin.

Ang Bawat Makasalanan Ba Ay Ganito?

Hindi bawat tao ay aktibong nakagawa na ng lahat ng kasalanang ito. Gayunman, ang bumagsak na sangkatauhan ay may pagkahilig na tungo sa lahat ng mga kasalanang ito, at bawat tao ay maaaring nagawa na ang alinman sa mga kasalanang ito kung sila ay nasa iba't-ibang pagkakataon.

Si Seneca ay isang Romanong pilosopo at opisyal ng pamahalaan na nabuhay sa panahon ni Pablo. Hindi siya isang Kristiyano at hindi pamilyar sa Biblia, subali't naobserbahan niya na ang posibilidad na magkasala ay nasa bawat isang tao. Sinabi niya, "Ang lahat ng bisyo ay umiiral sa lahat ng tao, subali't hindi lahat ng bisyo ay malinaw na nalalantad sa bawat tao."²¹ Makikita natin na ang paglalarawan ni Pablo sa makasalanan ay maaaring tumukoy sa lahat ng panahon at lahat ng kultura.

Ang pamahalaan at mga pamantayan ng lipunan ay nakakapigil sa karamihan sa tendensiyang masama ng mga indibidwal. Maraming tao ang nagtatago sa kanilang mga puso at isipan ng mga makasalananang pagnanasa na hindi nila lantarang ipinakikita dahil nais nila ang pagtanggap ng iba. Ang mga tao ay may lihim na tendensiya tungo sa kasalanang nakalista sa talatang ito at nagkasala na ng mga kasalanang ito sa kanilang puso.

Aplikasyon ng Talata

Ang talatang ito ay pangunahing isang paglalarawan ng mga tao sa mga lipunang hindi pa nakaririnig ng ebanghelyo. Tinatanggihan nila ang kaalaman tungkol sa Diyos na nahahayag sa sannilikha at sa kanilang mga budhi. Pagkatapos, nakatagpo sila ng ibang bagay na kanilang sinamba na nagpahintulot sa kanila na ipagpatuloy ang mga pagnanasa ng kanilang makasalananang kalikasan; at ang kanilang mga pagnanais ay naging baluktot. Ito ang nagpapaliwanag kung bakit kailangan ng mga taong ito ang ebanghelyo.

²¹ Quoted by F.F. Bruce, *The Epistle to the Romans*, in *Tyndale Bible Commentaries* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Pub. Co., 1963).87.

Mahalaga ang talata sa bawat isa, dahil inilista nito ang maraming iba't-ibang kasalanan at ipinapakita na ang mga ito ay kinamumuhian ng Diyos. Ito rin ay isang babala na ang lahat ng kasalanan ay may tendensiya na akayin ang makasalanan sa may matinding kabuktutan. Ang mga taong nakarinig ng ebanghelyo at tumanggi rito ay nanganganib na dumaan sa parehong proseso ng pagkawala ng kanilang pag-unawa sa tama at mali.

Ipinaliwanag ng talata ang kalagayang nakikita natin sa ating sariling mga lipunan, bagaman naipangaral na roon ang ebanghelyo. Ang mga kultura ay nakakahanap ng paraan upang gawing katanggap-tanggap ang mga kasalanan, at hindi pinapansin ang mga pamantayan ng Diyos.

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 2

- (1) Ano ang nalalaman ng lahat ng tao tungkol sa Diyos kahit wala ang mga Kasulatan?
- (2) Sa paanong paraan natatanggap ng mga tao ang pangkalahatang rebelasyon?
- (3) Ano ang espesyal na rebelasyon?
- (4) Ano ang pagsamba sa diyos-diyosan?
- (5) Pagkatapos tanggihan ng mga tao ang Diyos, ano ang nangyari sa kanilang mga isipan at pangangatwiran?

Aralin 2 Takdang-aralin:

Takdang-Aralin: Sumulat ng isang pahina na naglalarawan ng kundisyon ng isang lipunan na hindi pa naririnig ang ebanghelyo subalit tinanggihan na ang Diyos. Ano ang kanilang nalalaman tungkol sa Diyos? Ano ang nangyari sa kanilang pag-iisip? Ilarawan ang kanilang kabuktutan. Ipaliwanag kung bakit hindi lahat ay nagpapakita ng parehong klase ng kabuktutan.

Aralin 3

Ang Pagkakamali ng mga Israelita

Mga Direksiyon para sa Lider ng Klase

Dapat kolektahin ng tagapanguna sa klase ang mga nakasulat na takdang-aralin mula sa sinundang aralin. Hilingan ang ilan sa mga mag-aaral na pag-usapan ang kanilang isinulat.

Itanong ang mga tanong sa pagbabalik-aral mula sa sinundang aralin at ilan pang tanong para sa sumunod na aralin. Magbalik-aral at itama ang mga sagot kung kinakailangan.

Introduksyon sa mga Kasulatan sa Huling mga Araw

Ang mga Kasulatan tungkol sa huling mga araw ay tumatalakay sa suliranin ng pagpapanatili sa pananampalataya sa kabila ng kasamaan at kawalang-katarungan sa mundo. Inilalarawan nito ang panahon kung kailan ang Diyos ay biglaang mamamagitan sa mundo, at parurusahan ang kasamaan at tutulungan ang kanyang bayan.²²

Ang isang salita na madalas na ginagamit upang tumukoy sa oras ng huling pamamagitan ng Diyos ay *Ang Araw ng Panginoon*. Ang ilan sa mga talata sa Lumang Tipan ay naglalarawan sa Araw ng Panginoon bilang ang panahon kung kailan ang mga bansang Hentil ay parurusahan dahil sa kanilang pakikitungo sa Israel.²³ Maraming mga Hudyo ang nagsimulang mag-isip na bilang mga Hudyo wala silang dapat ikatakot sa paghatol ng Diyos. Sinikap ng mga propeta na ipakita sa kanila na sila man ay hahatulan rin kung sila ay makasalan (Zofonias 1:12, Amos 5:18-27) at hindi sila parurusahan dahil lamang sila ay mga Hudyo; subali't nanatili ang kanilang iniisip.

Para sa mga Hudyo mahirap tanggapin na sila man ay nangangailangang iligtas. Halimbawa, ang pagbabautismo ay isang seremonya na kanilang ginagamit upang ibilang ang mga Hentil sa Judaismo. Hindi nila binabautismuhan ang mga Hudyo. Binautismuhan ni Juan Bautista ang mga Hudyo, at ang kanyang ginawa ay nakasama ng loob ng ilang Hudyo na nag-iisip na hindi na nila kailangang mabautismuhan o magsisi dahil sila ay mga anak ni Abraham. (Mateo 3:9).

Sa aklat ng mga Roma, tinukoy ni Pablo ang "araw ng poot" (2:5) at sa "araw kung kailan ang Diyos ay maghuhukom" (2:16). Ang mga pagtukoy na ito ay kasunod ng kanyang tema sa 1:16-18, na ang ebanghelyo ang kaligtasan mula sa poot ng Diyos. Sa 2:2-3 ginimbal niya ang mga Hudyo na nagmamatuwid-sa-sarili sa katotohanan na siya man ay may

²²Kabilang sa mga apocalyptic scripture sa Lumang Tipan ang Daniel, Zacarias, Joel, Ezekiel 37-39, at Isaias 24-27. Sa bagong Tipan, naroon ang Mateo 24, Lucas 21, Marcos 13, 2 Tesalonica. 2, at Pahayag.

²³Ang ilang halimbawa ay Zacarias 12 at Joel 3.

dahilan upang katakutan ang araw ng Panginoon. Kahit ang mga Hudyo ay nangangailangan din ng kaligtasan.

Pagpapakilala sa Talata

Sa araling ito, nagpapatuloy tayo sa pag-aaral ng Ikalawang Bahagi ng aklat ng Roma: "Ang Pangangailangan ng Pagpapawalang-Sala sa Pamamagitan ng Pananampalataya." Sa huling aralin, pinag-aralan natin ang talata na naglalarawan sa "Pagkakamali ng mga Hentil." Ang talatang ito (2:1-29) ay naglalarawan ng "Pagkakamali ng mga Israelita."

Ang Ikalawang Bahagi ay 1:18-3:20. Ang pangunahing punto ng Ikalawang Bahagi ay: Ang bawat isa sa mundo ay sumuway sa hinihingi ng Diyos at nasasailalim sa paghatol na kamatayan. Walang sinumang maaaring maligtas batay sa pagtugon sa mga hinihingi ng Diyos dahil ang bawat isang tao ay lumabag na sa mga iyon.

Una ipinapaliwanag ni Pablo na tinanggihan na ng mga Hentil ang pagkakilala sa Diyos at bumaling sa mga diyos-diyosan at makasalanang mga pagnanasa. Pagkatapos, inilarawan niya ang kalagayan ng mga Israelita, na nagtataglay ng kautusan ng Diyos subali't hindi naman ito sinunod. Pag-aaralan natin ngayon ang talata tungkol sa mga Israelita.

Ang Pagkakamali ng mga Israelita: Pagkakilala subali't Walang Pagsunod (2:1-29)

Dito lumipat si Pablo mula sa pagtukoy sa ikatlong panauhan ("sila") at lumipat sa ikalawang panauhan ("kayo"). Sa bahaging ito, nagsasalita siya sa sinumang tao na nag-iisip na hindi angkop para sa kanila ang ebanghelyo dahil natugunan na nila ang isang pamantayan ng pagiging matuwid. Karamihan sa mga Hudyo ay kabilang sa kategoryang ito, at ang seksiyong ito ay tuwirang nagsasalita patungkol sa kanila (2:17); subali't ang mga Hentil na may mataas na pamantayang moral ay maaari ring kabilang sa parehong pagkakamali. Ipinapakita niya na ang taong nag-iisip na siya ay matuwid nang walang biyaya, sa katotohanan siya ay mapagkunwari at nagkakasala.

Paunawa sa Bawat Talata

(1) Na sila ay "hindi maaaring mangatwiran" ay tumutugon sa kalagayan ng mg Hentil na "walang maidadahilan" (1:20). Ang kaisipang iyon ay maaaring nakakagulat sa isang matuwid-sa-sariling Hudyo. Ito'y katulad lang din para sa isang modernong tao na nag-iisip na siya ay may sapat nang kabutihan sa sarili.

Sa paghatol sa iba, hinatulan na nila ang kanilang mga sarili, dahil sila ay nagkakasala ng parehong mga kasalanan. Ang kanilang kaalaman sa katotohanan ay nagpataas sa kanilang responsibilidad. Sinabi ni Hesus na may mga lunsod sa Israel na hahatulan nang mas masama kaysa sa Sodom at Gomorra (Mateo 11:21-24; 12:41).

Ang talatang ito ay tumutukoy sa isang taong nag-iisip na maaari niyang hatulan ang iba at ariin ang kanyang sarili ilang inosente. Ang mga huling bahagi ng kabanata ay naglalagay

sa Diyos sa tungkulin ng isang hukom at ipinapakita kung paano naiiba ang kanyang paghatol kung ihahambing sa mga taong humahatol sa paraang nagbibigay ng pabor sa kanilang sarili.

(2-3) Ang paghatol ng Diyos ay batay sa lubos na pamantayan. Ang Diyos ay hindi humahatol sa pamamagitan ng nagbabago at hindi tiyak na pamantayan ng tao.

(4) Nagbigay ang Diyos ng espesyal na atensiyon sa mga Hudyo, kaya't iniisip nila na babaluktutin din niya ang katuwiran para sa kanilang pabor. Ang totoo, ang kanyang kabutihan sa kanila ay may layuning akayin sila sa pagsisisi, at hindi ang alisin ang katarungan. Kaya't maraming tao ang "namumuhi" sa kabutihan ng Diyos sa pagtingin dito bilang kagandahang loob lamang at pagpapabaya. Ang nais ng makamundong tao mula sa Diyos ay ang benepisyong materyal kasama ng pagsasawalang-kibo sa kanyang kasalanan. Kapag tiningnan natin ang kabutihan ng Diyos sa ganitong paraan ay katulad na rin ng pagkamuhi dito. Ang mga nakakikilala sa Diyos ay mas higit na may kasalanan dahil ang kanyang kabutihan ang nagbigay sa kanila ng pagkakataon upang magsisi.

(5) Ang paglipas ng panahon na sila ay nagpapatuloy sapagkakasala sa halip na magsisi ay nag-iipon ng poot. Dahil nalalaman nila ang katotohanan, sila ay may higit na pananagutan, at samakatuwid, ang poot ng Diyos ay dumarami laban sa kanilang pagsuway.

Ang sumusunod na Pagtuunan ng Pansin ay mahalaga sa pag-unawa sa mga natitirang bahagi ng kabanatang ito.

► Kapag nagtungo tayo sa paghatol sa hukuman, magiging mahalaga ba ang mga ginawa natin sa mundo?

Pagtuunan ng Pansin: Ang Paghatol sa Mga Gawa

Ang pangwakas na paghatol ay ang pagbibigay halaga sa mga gawa. Parurusahan ng Diyos at gagantimpalaan ang mga tao ayon sa kanilang mga ginawa. Magkakaroon ng iba't-ibang antas ng kaparusahan at gantimpala sa iba't-ibang tao. (Hebreo 2:2, 10:28-29, Mateo 10:42, Lucas 12:47-48, 2 Corinto 5:10).

Ang kaisipan na ang mga makasalanan ay pinarusahan ng kamatayan dahil lamang sa hindi paniniwala ay hindi ayon sa kasulatan. Sa Pahayag 20:12, ang mga tao ay hinahatulan ayon sa talaan ng kanilang mga ginawa. Sinasabi ng 2 Corinto 5:10 na tayong lahat, kabilang ang mga mananampalataya ay hahatulan ayon sa ating mga gawa. May mga Kristiyanong tatanggap ng mabubuting gantimpala, at ang iba ay mas kaunti, batay sa motibo, ang mga kalidad ("ginto, pilak, mamahaling hiyas; kahoy, dayami, balanggot"), at ang kasipagan sa kanilang likhang-gawa. Ang lahat ng Kristiyano ay gagantimpalaan para sa kanilang mga gawa dahil ang lahat ng tunay na Kristiyano ay nagbubunga ng mabubuting mga gawa. Ang mga gawa ng mananampalataya na hindi papasa sa pagsubok sa paghatol ay nasusunog sa apoy.

Ipinahihiwatig ng Roma 2 na may mga taong hindi pa naririnig ang ebanghelyo ng Bagong Tipan ay hindi hahatulan dahil sa kanilang mga gawa (tingnan ang talatang 7, 10, 13, 26-27). Hindi ito nangangahulugan na mayroong mga tao na hindi kailanman nagkasala at samakatuwid ay maaaring matanggap dahil sa mga gawa nang hiwalay sa biyaya na tinatawag na karanasan ng biyaya na tinatawag na "Pagtutuli ng puso". Ang kanilang mga gawa ay tinatanggap ng Diyos. (2:29).

Ang pagkilos na ito ng biyaya sa puso ay ipinangako sa panahon ng Lumang Tipan: "At ang Panginoon mong Diyos ang babago at maglilinis ng iyong puso, at ang puso ng iyong binhi, upang mahalín ang Panginoon mong Diyos nang buo mong puso, at nang buo mong kaluluwa, at nang ikaw ay mabuhay" (Deuteronomio 30:6). Samakatuwid, nalalaman natin na ang sinaunang mga Hudyo ay naligtas dahil sa biyaya, hindi sa mga gawa.

Ang biyayang ito ay para rin sa mga Hentil, nakatanggap man sila o hindi ng espesyal na rebelasyon. "Pagkatapos nagsalita si Pedro nagsabi, 'Ngayon ko lubos na nauunawaan na walang itinatangi ang Diyos. Nalulugod siya sa sinumang may takot sa kanya at gumagawa ng matuwid, kahit tagasaan mang bansa.'" (Mga Gawa 10:34-35).

Mabubuting gawa ang kasunod ng pagbabago ng puso, na nagpapatunay sa pagsunod sa Diyos. Ang patunay na ito ang batayan ng pangwakas na pagpapawalang-sala na binanggit sa Roma 2:13 at 16, ang pagpapawalang-sala sa pangwakas na paghuhukom.

Hindi itinuturo ng talata na ang tao ay maliligtas sa pamamagitan ng mga gawa, kundi ang tunay na pagsunod ang mahalaga, hindi lamang ang pagtataglay sa batas, Ito ang sumusuporta sa punto ng talata: na ang mga Hudyo ay nangangailangan din ng kaligtasan dahil sila man ay sumuway rin.

Paunawa sa Bawat Talata *pagpapatuloy*

(7) Nagbibigay ang Diyos ng buhay na walang hanggan sa mga taong hinahanap ang karangalang nagmumula sa Diyos sa pamamagitan ng pagsisikap sa mga gawaing nakalulugod sa Diyos.

(8) Ang maging pala-away ay ang paglaban at pagtatalo dahil sa isang pusong nagrerebelde.

(9) Dito ipinakikita ang mga pabor sa mga Hudyo upang magdulot ng higit na pananagutan. Kung paanong dumating una sa kanya ang ebanghelyo, una muna siyang dapat hatulan.

(11) Ito ang susing talata ng kabanata. Ang mga nabubuhay nang nagrerebelde laban sa Diyos ay hahatulan, na walang ibinibigay na pabor dahil sila ay mga relihiyoso.

► Sinasabi ni Santiago na ang isang tao ay pinawawalang-sala hindi sa pamamagitan lamang ng pananampalataya, kundi sa mga gawa rin (Santiago 2:24). Subali't sinabi ni Pablo sa Roma 3:28 na ang isang tao ay pinawawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya nang wala ang mga gawa ng batas. Kaya't, tayo ba ay pinawawalang-

sala sa pamamagitan ng magkasamang gawa at pananampalataya, o tayo ba ay pinawawalang-sala sa pamamagitan lamang ng pananampalataya? Nagsasalungatan ba sina Santiago at Pablo?

Pagtuunan ng Pansin: Isang Pananaw Mula kay Santiago

Sinasabi ni Santiago na ang isang tao ay pinawawalang-sala hindi sa pananampalataya lamang, kundi sa pamamagitan din gawa. (Santiago 2:24). Subali't sinabi ni Pablo sa Efeso 2:8 na tayo ay naligtas sa pamamagitan ng biyaya at hindi sa pamamagitan ng mga gawa. Sa Roma 3:28, sinabi niya na ang isang tao ay pinawawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya nang wala ang mga gawa ng batas.

Kaya nga, tayo ba ay pinawawalang-sala sa pamamagitan ng magkasamang mga gawa at pananampalataya, o tayo ba ay pinawawalang-sala sa pananampalataya lamang? Nagsasalungatan ba sina Santiago at Pablo? Ang katotohanan, hindi sila nagsasalita tungkol sa parehong bagay.

Ang pangunahing punto sa sulat ni Santiago ay patunayan na ang tunay na pananampalataya ay dapat magagamit sa praktikal na buhay. Sa paggamit ng salitang *pagpapawalang-sala* hindi niya ibig sabihin na "maging matuwid", ang ibig niyang sabihin "maipakita na matuwid". Sinasabi niya na si Abraham ay "pinawalang-sala", ibig sabihin, ipinakita na siya'y matuwid dahil sa kanyang mga gawa. Kaya't, sa tanong na, "Paano pinawawalang-sala ang isang tao?" hindi itinatanong ni Santiago kung "Paano nagiging matuwid ang isang tao?" ang itinatanong niya, "Paano ipinakikita na ang isang tao ay pinawalang-sala. Ang tugon dito ay: Ang isang tao ay ipinakikita na pinawalang-sala sa pamamagitan ng magkasamang pananampalataya at gawa. Alam natin na ang isang tao ay mananampalataya kapag ipinapahayag niya na siya ay Kristiyano at ipinamumuhay niya ang pagiging Kristiyano.

Si Pablo ay nangungusap kung paano tunay na nagiging matuwid ang isang tao. Sa tanong na "Paano pinawawalang-sala ang isang tao" itinatanong ni Pablo, "Paano pinapagiging matuwid ang isang tao?" Ang tugon ay: ang isang tao ay pinapagiging matuwid sa pamamagitan ng pananampalataya, sa pamamagitan ng pagtitiwala sa pangako ng Diyos na bibigyan siya ng katuwiran. Ang mga gawa ng isang tao bago siya nagbalik-loob ay hindi daan upang siya'y higit na maging katanggap-tanggap sa Diyos. Ito ang kinakailangang ebanghelyo, na pawawalang-sala ng Diyos ang isang makasalanan na sumasampalataya bagaman hindi siya karapat-dapat na tumanggap ng pagpapawalang-salang ito.

Pinatunayan din ni Pablo na ang mga mabubuting gawa ay sumusunod sa pananampalataya. Sa Efeso 2:10, agad pagkatapos ng kanyang pangungusap na tayo ay naligtas sa pamamagitan ng pananampalataya, sinabi ni Pablo na tayo ay "nilikha ni Kristo Hesus para sa mabubuting mga gawa."

Hindi magsasalungatan sina Santiago at Pablo. Kapwa sila sasang-ayon na ang isang tao ay pinapagiging matuwid sa pamamagitan lamang ng pananampalataya at ang mga gawa ay sumusunod sa pagbabalik-loob at nagpapakita na ang isang tao ay naligtas na.

Paunawa sa Bawat Talata *pagpapatuloy*

(12) Ang nakasulat na batas ay hindi siyang gagamitin sa paghatol sa mga hindi pa nakarinig nito. Sila ay hahatulan sa pamamagitan ng batas na ipinahayag ng Diyos sa kanila sa ibang mga paraan. (Tingnan ang 1:20 at 2:15)

(13) Na sila ay "pawawalang-sala" ay tumutukoy sa pangwakas na paghuhukom. May mga nag-iisip na sila ay pawawalang-sala dahil taglay nila ang kautusan. Subali't ang pagkaalam sa kautusan subali't wala namang pagsunod ay hindi nagpapawalang-sala.

(14) Ang katotohanan na sila ay maaaring gumawa ng mabuti "ayon sa likas" ay hindi nangangahulugan na sila ay natural na mabuti nang wala ang Diyos. Ipinapakita ng talatang 15 na dahil sa kautusan na isinulat ng Diyos sa kanilang mga puso at budhi kung kaya't nagagawa nila ang tama. "Ayon sa likas" ay nangangahulugan na magagawa nila iyon ayon sa inihahayag ng Diyos sa kanilang likas nang wala ang nakasulat na Kasulatan.

(15) Ang mga tao na walang nakasulat na batas ay nagtataglay pa rin ng batas sa kanilang moral na kalikasan at makagagawa ng mga espesipikong mga pagpili. Hindi ibig sabihin noon na ang konsiyensiya o budhi ay lubusang mapagtitiwalaan. Ang konsiyensiya ay hindi sa lahat ng detalye ay tumpak, dahil naiimpluwensiyahan ito ng kapaligiran at edukasyon; subali't ito'y isang gabay na wasto sa pangkalahatan. Gayunman, ang lahat ng tao ay makasalanan, maging sa pamantayang iyon, dahil hindi nila laging ginagawa ang nalalaman nilang tama.

Ang talatang 15 at 16 ay nagpapakita na ang paghuhukom ay hindi lamang para sa mga panlabas na gawain, subali't higit sa lahat ay ang mga motibo ("mga puso", "mga isipin", "konsiyensiya" at mga "sekreto").

(16) Ang pagpapawalang-sala na tinalakay sa talatang ito (unang binanggit sa talatang 13, ay hindi pampalit sa pagiging matuwid sa pamamagitan ng pananampalataya. Ito ang pangwakas na pagpapawalang-sala, upang maipahayag na matuwid sa huling paghuhukom.

Ang mga prinsipyong ito ng paghatol ay mahalaga sa ebanghelyo na ipinangaral ni Pablo. Ang mabuting balita ng kapatawaran ayon sa ebanghelyo ay hindi makahulugan kung walang pagkaunawa sa paghatol ng Diyos na darating sa mga hindi pa pinatatawad. Anumang pagkakamali na sumisira sa wastong pananaw sa katarungan ng Diyos ay sisira din sa ebanghelyo.

► Ano ang mangyayari sa mga di mananampalataya na hindi pa nakaririnig ng Ebanghelyo? Paano nila tunay na nararapat tanggapin ang paghatol sa kasalanan kung talagang hindi nila nalalaman ang mas mabuti?

Pagtuunan ng Pansin: Pag-Asa para sa mga Di-mananampalataya na Hindi pa Naaabot ng Ebanghelyo

Ipinahihiwatig ng Roma 2:14-16 na may mga tao na pinipili talaga ang paggawa ng tama, at, sa gayun, hindi na sila hahatulan ng kamatayan. Gayunman, alam natin na walang simumang maliligtas sa pamamagitan ng gawa. Ang bawat isa ay lumabag na sa kautusan at nararapat lang sa paghatol (3:9-10, 19-20). Walang sinumang tao ang maaaring maligtas sa pamamagitan ng merito ng kanyang mga gawa. Samakatuwid, kung ang isang taong di pa nakaririnig ng ebanghelyo ay maligtas, ito ay dapat sa pamamagitan ng biyaya sa pamamagitan ng pagbabayad-utang, kahit pa hindi pa niya naririnig ang ebanghelyo.

"Ang sikreto ng Panginoon sa kanila na may takot sa kanya; at ipapakita niya sa kanila ang kanyang tipan." (Awit 25:14). Ang tipan ay ang mga alituntunin ng kanyang relasyon sa tao, na nangangailangan ng probisyon ng biyaya dahil ang lahat ay nagkasala. Kung ang tao ay lubusang gumagalang sa Diyos, ipapakita ng Diyos sa kanya ang paraan kung paano siya magkakaroon ng relasyon sa Kanya.

May mga taong tulad nina Job, Balaam, at Noe na nakikilala ang Diyos bagaman wala silang Kasulatan. Naroon din si Melquisedec, na isang saserdote ng Diyos, bagaman wala siyang kaugnayan sa anumang sumunod na ginawa ng Diyos sa pamamagitan ng Israel. Ipinapahayag ng Diyos ang kanyang sarili sa alinmang kultura at panahon (tingnan din ang Awit 19 at Roma 10:18). Ang mga sumasamba sa diyos-diyosan sa Roma 1 ay nasa kawawang kalagayan hindi dahil hindi nila kailanman nakilala ang Diyos, kundi dahil tinanggihan nila ang kanilang nalalaman na.

Ang isa bang di-mananampalataya ay maliligtas kahit hindi niya kailanman marinig ang ebanghelyo? Kung susundin ng isang tao ang katotohanang taglay niya, gagabayan siya ng Diyos upang maunawaan ang sapat upang hanapin at matagpuan ang kapatawaran. Ito ang kaligtasan sa pamamagitan ng biyaya at hindi sa mga gawa. Ito ay kabaligtaran ng kaligtasan sa pamamagitan ng mga gawa na iniaalok ng karamihan sa mga relihiyon.

Kaya nga't kung ang isang tao ay maaaring maligtas nang hindi naririnig ang ebanghelyo, bakit kinakailangan nating ibahagi sa iba sa lalong madaling panahon ang ebanghelyo? Ang tanong na iyan ay sasagutin sa mga susunod.

Paunawa sa Bawat Talata *pagpapatuloy*

(17-20) Ang mga Hudyo ay mapagpaimbabaw dahil itinuturo nila ang batas habang sinusuway din ito. Ikinalulugod nila ang kanilang tungkulin bilang nagmamay-ari ng batas, nakaaalam ng tama, at tagapagturo ng mga walang nalalaman. Mayroon panunuya dito si Pablo habang inililista niya ang sobrang taas ng kanilang pagtingin sa sarili.

Ang Biblia ay maaaring maging isang napakabiling aklat maging sa isang lipunan na nagiging mas hindi maka-Diyos. Ipinapakita nito na nakikita ng mga tao ang kahalagahan ng pagtataglay ng kautusan ng Diyos kahit na hindi nila ito tinutupad.

Pinananatili ng mga tao ang isang anyo ng relihiyon bilang pantakip sa kasalanan pagkatapos mawala sa kanila ang espirituwal na realidad ng relasyon sa Diyos.

(21-24) Natutuwa ang mga Hudyo sa paghatol sa mga Hentil gamit ang kautusan, subali't sila mismo ay hindi lubusang sumusunod dito. Hindi nila iginalang ang Diyos dahil sa kanilang mataas na pag-aangkin at mababang pamumuhay. Gayundin, ang pinakakaraniwang pagtutol sa Kristiyanismo ay: ang mga Kristiyano ay hindi mabubuting halimbawa ng kanilang inaangkin na kanilang pinaniniwalaan.

(25) Hindi nila maaaring sabihing sila ay matuwid sa harapan ng Diyos batay sa kanilang pagiging tuli malibang tinutupad nila ang buong kautusan. Kung nilalabag nila ang kautusan, sila ay katulad din ng mga hindi tuli.

► Ano ang kahulugan ng pagtutuli?

Ang Salitang Pagtutuli

Nakikita ng mga Hudyo ang dalawang klase ng tao sa mundo: ang mga kuwalipikado upang makabilang sa tipan sa Diyos at ang mga hindi kuwalipikado. Ang pagtutuli ay ibinigay bilang isang tanda ng tipan sa pagitan ng Israel at Diyos, subali't sa katagalan ay naging kinatawan ng buong set ng mga hinihingi para sa tipan. Samakatuwid, tinawag ng mga Hudyo ang dalawang grupo ng mga tao bilang "ang mga tuli" at "ang mga hindi tuli". Sa wika ni Pablo, ang pagiging tuli ay karaniwang nangangahulugang paggamit ng buong sistema ng Judaismo bilang ang paraan ng pagiging kabilang sa tipan. (Tingnan ang Galacia 5:2-3 para sa halimbawa ng paggamit ng salitang ito.) Ang pagiging tuli sa kahulugang iyon ay isang pagsisikap na maligtas sa pamamagitan ng gawa sa halip na sa pamamagitan ng biyaya.

Paunawa sa Bawat Talata *pagpapatuloy*

(26) Kapag ang isang taong hindi tuli ay tumutupad sa tunay na intensiyon ng batas, hindi siya hahatulan ng Diyos dahil sa hindi siya tuli.

(27) Ang paghahambing sa pagitan ng isang matuwid na Gentil at ng isang makasalanang Hudyo ay nagpapakita na ang Hudyo ang may kasalanan, kahit pa taglay niya ang mga anyo ng Judaismo. Sa parehong kahulugan, "hinatulan ni Noe ang mundo" dahil sa kaniyang pagiging matuwid dahil ipinakita niya ang kahulugan ng tunay na pagsunod (Hebreo 11:7).

(28-29) Ang pagtutuli ay isang tanda ng pagkakakilanlan para sa isang Hudyo, na siya ay kabilang sa bayan ng Diyos. Sa Deuteronomio 30:6 at sa ilan pang lugar sa Bagong Tipan, ginamit ito bilang isang paglalarawan sa gawain ng Banal na Espiritu kapag binabago niya ang puso ng isang makasalanang upang magkaroon ng kakayahan na mahalina at sundin ang Diyos.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang Deuteronomio 30:6 para sa grupo.

Ipinangako ng Diyos sa sinaunang mga Israelita na gagawa siya ng isang operasyon ng biyaya sa kanilang mga puso. Ito ay hindi lamang para sa kanilang mga salinlahi, kundi para sa mga taong nakaririnig ng mensahe sa panahong iyon.

Ang taon inilarawan sa kabanatang ito na gumagawa ng matuwid na gawain nang hindi nalalaman ang Kasulatan ay isang taong tumanggap ng biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya, sa pagtanggap sa katotohanang taglay na niya.

Ang salitang Hudyo ay literal na nangangahulugan ng “ang pinapurihan” (tingnan ng Genesis 39:35, 49:8). Tumutukoy ito sa pagsang-ayon ng Diyos; subali’t ang mga legalististikong mga Hudyo ay naging mas interesado sa pag-sang-ayon ng tao sa halip na ng Diyos (Marcos 12:38-40, Juan 5:44). Ang taong sinang-ayunan ng Diyos ay ang taong tumanggap na ng biyaya ng Diyos sa kanyang puso.

Isang Pananaw Mula sa Isaias

Laging ninanais ng Diyos ang pagsunod mula sa puso, sa halip na pormalismo at legalismo, at naghahandog ng biyaya sa mga tao sa bawat bansa. Pansinin natin ang mga talata mula sa Isaias 56.

(6) Gayun din ang mga anak ng mga dayuhan, na nag-uugnay ng kanilang mga sarili sa Panginoon, upang maglingkod sa kanya, at upang mahalin ang pangalan ng Panginoon, upang maging kanyang mga alipin, ang bawat isang gumagalang sa araw ng Sabbath at hindi ito dinudumihan, at nananangan sa aking tipan;

(7) Maging sila man ay dadalhin ko sa aking banal na bundok, at sila’y magagalak sa aking bahay dalanginan: ang kanilang handog na sinunog at mga sakripisyo ay tatanggapin sa aking altar; dahil ang aking bahay ay tatawaging bahay ng panalangin para sa lahat ng tao.

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 3

- (1) Ano ang kasulatan sa mga huling araw?
- (2) Bakit inaasahan ng mga Hudyo na sila ay papaboran?
- (3) Bakit sinasabi ng liham ni Santiago na tayo ay pinawawalang-sala sa pamamagitan ng magkasamang gawa at pananampalataya?
- (4) Ano ang inilalarawan ng pagtutuli?
- (5) Ano ang kahulugan ng salitang *Hudyo*?

Aralin 3 Takdang-aralin:

Sumulat ng isang pahina na naglalarawan ng maling pagkaunawa ng mga Hudyo na maling nag-akala na sila ay dapat tanggapin ng Diyos. Ilarawan ang mga taong mayroon ding katulad na maling pagkaunawa sa ngayon.

Aralin 4

Mga Kalagayang Unibersal

Mga Direksiyon para sa Lider ng Klase

Dapat kolektahin ng tagapanguna sa klase ang mga nakasulat na takdang-aralin mula sa sinundan aralin. Hilingan ang ilan sa mga mag-aaral na mag-usap tungkol sa kanilang isinulat.

Itanong ang mga tanong sa pagbabalik-aral mula sa sinundang aralin at ilan pang tanong mula sa nakaraan. Magbalik-aral at itama ang mga sagot kung kinakailangan.

Ang Unang Biyaya

Kahit nagtataglay ng isang sakripisyo, ang isang makasalanan ay walang pag-asa kung wala ang biyaya ng Diyos na kumikilos sa kanyang puso. Ang isang makasalanan ay patay sa espirituwal sa kanyang kasalanan, kontrolado ng mga maling pagnanasa, at nasa ilalim ng kapangyarihan ni Satanas (Efeso 2:1-2) Wala siyang kapangyarihan upang baguhin ang kanyang kaugalian (Roma 7:18-19). Kaya't ang tanong ay, paano siya makatutugon sa ebanghelyo nang may pagsisisi at pananampalataya?

Sinikap na ng mga teolohiko na ipaliwanag kung paano ang biyaya ng Diyos ay tumutugon sa kundisyon ng tao.

Naniniwala si John Calvin na dahil ang tao ay lubusang makasalanan hindi niya pwedeng piliin na tumugon sa Diyos.²⁴ Samakatuwid, ang Diyos ang siyang pumipili kung sino ang maliligtas at kung sino ang hindi. Dahil ilan lamang ang pinili ng Diyos upang maligtas, ang pagbabayad-sala ay para lamang sa kanila at hindi para sa lahat ng tao. Ang Diyos ang gumagawa upang sila ay magsisi at sumampalataya sa biyaya na hindi nila maaaring tanggihan dahil hindi nila kayang pumili. Hindi sila kailanman maaaring humiwalay sa kaligtasan dahil ang kanilang kalooban ay nasa ilalim ng kontrol ng Diyos. Ito ang konsepto ni Calvin ng soberenya ng Diyos.

John Calvin

Hindi naniniwala si Calvin na ang nakapagliligtas na biyaya ay nakalaan para sa lahat. Naniniwala siya na walang sinumang maaaring magsisi at sumampalataya

²⁴ Image: "Portretten van Johannes Calvijn...", from the Rijksmuseum, retrieved from [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Portretten_van_Johannes_Calvijn_en_John_Knox,_RP-T-1994-38-25\(V\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Portretten_van_Johannes_Calvijn_en_John_Knox,_RP-T-1994-38-25(V).jpg), public domain.

nang walang espesyal na biyaya, at naniniwala siyang ang biyayang ito ay hindi ibinigay sa karamihan sa mga tao.

Naniniwala si Calvin na ang isang tao ay hindi makagagawa ng anumang mabuti, tulad ng pagtupad sa isang pangako o pagmamahal sa kanyang pamilya, nang walang tulong mula sa Diyos. Naniniwala siya na ang Diyos ay nagbibigay ng biyayang iyon sa mga tao sa pangkalahatan. Tinawag niya ang biyayang ito "pangkalahatang biyaya". Hindi siya naniniwala na ang pangkalahatang biyaya ay makapagdadala sa isang tao sa kaligtasan.

May paliwanag naman si John Wesley na tunay na naiiba. Nakita niya na ang Biblia ay patuloy na nananawagan sa mga tao upang tumugon sa Diyos. Dahil dito, naniniwala siya na tunay ang mga pagpili ng tao. Tulad ni Calvin, naniniwala siya na ang tao ay lubusang makasalanan at hindi makatutugon sa Ebanghelyo nang walang tulong mula sa Diyos, subali't naniniwala siya na dumarating ang tulong sa lahat. Naniniwala siya na ang Diyos ay nagbibigay sa mga tao ng pagnanais at kakayahang tumugon, subalit hindi basta basta sila iniligtas. Hinahayaan ng Diyos ang pagpili ng mga tao. Ito ang unang biyaya na dumadating sa bawat tao. Tinatawag ito ng mga teolohiko na "*prevenient grace*" na ang ibig sabihin "ang biyayang unang dumarating".

Dumarating ang biyaya ng Diyos sa puso ng isang makasalanan, iminumulat siya sa kanyang mga kasalanan at ipinakikita sa kanya na siya lamang ang maaaring sisihin sa kanyang pagkakahiwalay mula sa Diyos. Ang biyaya ng Diyos ang nagbibigay sa kanya ng pagnanais na mapatawad at nagbibigay sa kanya ng kakayahang tumugon sa Diyos.

Kung wala ang biyaya, ang isang makasalanan ay ni hindi maaaring makalapit sa Diyos. Ang biyaya ay dumarating sa bawat tao bago siya magsimulang hanapin ang Diyos, kahit wala naman siyang ginagawang anuman upang maging karapat-dapat na tanggapin iyon.

Tandaan ang Efeso 2:1-3, anong walang pag-asang paglalarawan ang ibinigay nito? Subali't tingnan natin ang dalawang talatang nakikita natin pagkatapos ng paglalarawan na ito.

"Subali't ang Diyos, na sagana sa habag, para sa kanyang dakilang pag-ibig kung paanong minahal niya tayo, kahit noong tayo'y mga patay pa dahil sa kasalanan, tayo'y binuhay [binuhay tayo] kapiling ni Kristo, (sa biyaya tayo ay naligtas)" (Efeso 2:4-5).

Kapag ang isang tao ay hindi ligtas, ito ay hindi dahil hindi siya tumanggap ng biyaya, kundi dahil ayaw niyang tumugon sa biyaya na taglay na niya.

► Alin ang unang dumarating, ang paghahanap ng tao sa Diyos o ang gawain ng Diyos sa kalooban ng tao? Paano mo iyon ilalarawan?

Pagpapakilala sa Talata

Sa araling ito, natapos natin ang Ikalawang Bahagi: "Ang Pangangailangan ng Pagpapawalang-Sala sa Pamamagitan ng Pananampalataya." Nakita natin kung paano

tinanggihan ng mga Hentil ang kaalaman sa Diyos at bumaling sa mga diyos-diyosan. Taglay ng mga Hudyo ang batas ng Diyos subali't hindi naman iyon sinunod. Ngayon, binibigyang buod ng apostol ang kundisyon ng tao sa mundo.

Ang ikatlong talata sa Ikalawang Bahagi ay maaaring bigyan ng pamagat na "Ang Katarungan ng Unibersal na Paghatol."

Pangunahing Punto ng 3:1-20

Ang bawat isa sa mundo ay makasalanan at nahatulan ng kamatayan sa hukuman ng Diyos.

Buod ng Seksiyon (3:1-20)

Ang talatang ito ay nagbubuod sa mas mahabang talata ng 1:8-3:20. Ang mga talata sa 3:19-20 ay nagbubuod sa mas maliit na bahagi ng kasulatan, gayun din ang mas malaking bahagi ng kasulatan. Ipinapakita ng batas na ng buong mundo ay may kasalanan o nagkasala; samakatuwid, walang sinumang maaaring mapawang-sala batay sa kanyang mga ginawa.

Ang dahilan sa paghahayag ng puntong ito ay upang "ang bawat bibig ay mapatigil", na ang ibig sabihin ay walang sinuman ang may maidadahilan. Ipinakikita ng Talata 9 ang kanyang linya ng lohika: Naipakita niya na ang mga Hudyo at mga Hentil ay kapwa nasa ilalim ng kasalanan. Dahil walang sinuman ang may maidadahilan, makatwiran ang Diyos sa pagtrato sa lahat ng mga tao bilang mga makasalanan.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 3:1-20 para sa grupo.

Paunawa sa Bawat Talata

(1-2) Naipakita na ni Pablo na ang mga Hudyo ay hindi maliligtas dahil lamang sila ay mga Hudyo; sila ay hahatulan ayon sa kanilang mga gawa katulad lamang ng mga Hentil. Ang natural na tanong ngayon ay dapat, "Mayroon bang tunay na benepisyo para sa mga Hudyo?" Ang dakilang benepisyo ay: Sila ang tumanggap ng Kasulatan. Halos ang buong Biblia ay isinulat ng mga Hudyo na kinasihan ng Diyos. (Ang ibang mga benepisyo ay nakalista sa 9:4-5)

Ang parehong tanong ay maaaring itanong tungkol sa anumang anyo ng relihiyon o paraan ng biyaya, tulad ng bautismo, pagiging miyembro ng isang iglesya, komunyong o iba pang gawaing panrelihiyon. Hindi sila nakapagbibigay ng katiyakan ng kaligtasan, kaya't ang isang tao ay maaaring magtanong, "Kung gayon ano ang buti nila?" Ang sagot ay: ang mga iyon ay mga anyong ibinigay upang tulungan ang ating pananampalataya. Kapag isinagawa natin ang mga iyon ayon sa pananampalataya, tumatanggap tayo ng biyaya. Subali't kapag ginagawa natin ang mga iyon nang walang pananampalataya at bilang kapalit sa pagsunod,

ang mga ito ay walang kabuluhan. Iminumungkahing Basahin: Sermon ni John Wesley, "Ang Pamamaraan ng Biyaya"

(3) Sa literal, ang tanong ay, "Paano kung may ilang hindi matapat? Ang kanila bang pagiging hindi matapat ay nagpapawalanghalaga sa katapatan ng Diyos?" Ang nagtatanong ay nagpapahiwatig na kung hindi iniligtas ng Diyos ang mga Hudyo na sumuway, ang pangako ng Diyos ay hindi natupad.

Iniisip nila na ang pabor ng Diyos ay dapat walang kundisyon para sa mga Hudyo. Iniisip nila na maaari nilang akusahan ang Diyos ng pagiging hindi matapat, kahit pa nabigo rin silang tuparin ang mga kinakailangan dito.

Marahil inisip nila na ang Diyos ay dapat magkaroon ng lubusang kontrol tungkol sa mga resulta, sa halip na tumugon sa mga pagpili ng tao. Ang apostol ay mas nag-iisip na ipakita ang katarungan ng Diyos kaysa ipakita na an Diyos ang kumukontrol sa resulta ng mga pagpili ng tao.

(4) Ang tagpo ay tila ang Diyos at ang tao ay magkakarap sa isang hukuman. Patutunayan ang katapatan ng Diyos kung ihahambing sa kawalang-katapatan ng tao. Hindi sinasabi ng apostol na ang katarungan ng Diyos ay hindi dapat suriin. Sinasabi niya na kapag sinusuri natin ang mga ginagawa ng Diyos, makikita natin na siya ay makatarunan at matuwid sa lahat ng kanyang mga ginawa. (Tingnan ang "Pagtuunan ng Pansin: Ang Pagsusuri sa Katarungan ng Diyos" sa Aralin 9).

Sa bandang huli ng sulat, makikita natin na dahil ang kaligtasan ay may kundisyon, ang katarungan ng Diyos ay ipinapahayag kapwa sa kanyang pagliligtas at sa kanyang paghatol ng kamatayan.

(5)Nagtanong ang apostol ng maaaring itanong ng isang tao. "Kung ang ating mga kasalanan ay nagpapakita na ang Diyos ay makatarungan, sagayun, ito'y tumutupad ng isang bagay na mabuti. Sagayun, mali ba kung parurusahan tayo ng Diyos dahil doon?"

► Paano mo sasagutin ang tanong sa talatang 5?

(6) Hindi, dahil kung ang kasalanan ng tao ay dapat pabayaang lamang dahil ito'y nagpapakita ng pagiging matuwid ng Diyos, walang kasalanan ang hahatulan. Mawawala ang pangwakas na paghuhukom, na isang mahalagang doktrina para sa sinumang naniniwala sa isang matuwid na Diyos. Dagdag pa rito, ang matuwid na paghatol ng Diyos ay naihahayag sa pinakamalinalaw na paraan kapag pinarurusahan niya ang kasalanan,

Pax Romana

Ang maliwanag na bahagi sa mapa ay nagpapakita sa Imperyong Romano sa kanyang pinakamalawak na sakop. Ang *Pax Romana* ay tinatayang mula 27 B.C. hanggang A.D. 180. Ang mga salita ay nangangahulugang "Kapayapaang Romano." Dahil sila ang nagkontrol ng maraming maliliit na bansa, natigil ang digmaan sa pagitan ng mga bansang iyon. Dahil dito naging posible ang paglago ng kalakalan at ang mga tao ay maaaring maglakbay nang mas madali patawid sa mga national na hangganan. (Mga mapa mula sa USHistory.org)

subali't hindi niya maaaring parusahan ang kasalanan kung ang kasalanan ay pinawawalang-sala batay sa pagpapakita nito ng kanyang matuwid na hatol. Ang pagtutol ay nagpapawalang-bisa sa kanyang sarili.

(7) Muli ang ideya ay iminumungkahi na dahil maging ang ating mga kasalanan ay gagamitin upang luwalhatiin ang Diyos, ang makasalanan ay hindi dapat parusahan. Ito ay isang pagtatangka na bigyang halaga ang mga gawain ayon sa kanilang pangwakas na bunga. Gayunman, ito ay salungat sa katotohanan na ang paghuhukom ay ibabatay sa mga motibo (2:15-16). Gayundin, ang kredito para sa pagkakaroon ng mabuting resulta mula sa mga maling gawa ay lubusang sa Diyos lamang. Hindi nakagawa ng mabuti ang makasalanan dahil sa kanyang kasalanan. Ang kasalanan ay nagbubunga ng masasamang resulta lamang, maliban na lamang kung mamamagitan ang Diyos.

(8) Simple lamang na sinasabi ni Pablo na ang mga makasalanan at ang mga nagbibigay-katwiran sa kanilang kasalanan ay nararapat lamang na hatulan. Itinatangi rin niya ang paratang ng iba, na itinuturo iyon ng mga Kristiyano dahil ang ating mga kasalanan ay nakagagawa ng mabuti, kailangan lamang nating aminin iyon at manatiling makasalanan. Ang pag-amin sa iyong pagiging makasalanan ay hindi sapat. Ang isang tao ay dapat magsisi; subali't upang tunay na magsisi, dapat niyang makita ang kanyang kasalanan bilang tunay na masama.

(9) Ang "tayo" ay tumutukoy sa mga Hudyo. Hindi sila awtomatikong nagtataglay ng espirituwal na kalagayan. Ang lahat ay "nasa ilalim ng kasalanan", sila ay nakagawa ng kasalanan at nasa ilalim ng hatol na kamatayan.

(10-18) Ang mga talatlang ito ay hinango mula sa ilang lugar sa Lumang Tipan. May mga tao na bumabanggit sa Talatang 10 at sinasabing ang kahulugan nito ay: walang sinumang matuwid, maging ang isang Kristiyano. Gayunman, hindi maaaring paglalarawan sa isang Kristiyano ang talatang 10-18. Kung ang sinuman ay nag-iisip na ito ay paglalarawan sa Kristiyano, isipin lamang ninyo kung ilalagay ninyo ang pangalan ng isang Kristiyanong kilaaaala ninyo sa mga pangungusap na ito. Halimbawa, "ang bibig ni Pastor Pierre ay puno ng pagmumura, ang kanyang mga paa ay mabilis upang pumatay, at wala siyang takot sa Diyos."

Inilalarawan ng mga talatang ito ang pangkalahatang kalagayan ng mga hindi pa naliligtas. Ito ay katulad sa paglalarawan sa 1:29-31. Ang layunin ni Pablo ay maipakita na walang sinumang maaaring mag-angkin ng kaligtasan batay sa kanyang mga gawa. Walang sinumang matuwid kung hindi siya tumanggap ng katuwiran ng Diyos.

► Paano ka tutugon sa pangungusap na ito: "Nalalaman natin na ang bawat isa ay nahuhulog sa tukso at gumagawa ng kasalanan dahil sinasabi ng Biblia na walang sinumang matuwid"?

Binibigyang buod ng Talatang 19-20 hindi lamang ang 3:1-20, kundi maging 1:18 – 3:20.

(19-20) Ang batas ay hindi ibinigay upang ipakita sa tao kung paano mapawawalang-sala, kundi upang ipakita na ang bawat isa ay may pagkakasala o may kasalanan na. Ang batas ay hindi paraan upang mapawalang-sala, kundi paghatol (ng kamatayan). “Upang ang lahat ng labi ay mapatigil” ay nangangahulugan na ang tao ay walang dahilan o batayan upang bigyang-katwiran ang kanyang sarili. Hindi niya maipagtatanggol ang kanyang sarili sa hukuman ng Diyos.

Ang pagiging “nasa ilalim ng kautusan” ay hindi tumutukoy sa pangkasaysayang panahon ng Lumang Tipan. Ang sinumang tao ay “nasa ilalim ng kautusan” kung hindi pa siya nakatatanggap ng biyayang nakapagliligtas; dahil kung siya ay sasailalim sa paghuhukom ng Diyos, siya ay hahatulan dahil sa paglabag sa kautusan. Ang isang tao ay wala na sa ilalim ng kautusan kung siya ay ligtas na, dahil siya ay tinatanggap ng Diyos ayon sa biyaya.

► Ano ang ibig sabihin ng “nasa ilalim ng kautusan”?

Pagpapawalang-Sala sa Pamamagitan ng Pananampalataya ayon kay Wesley

²⁵Kung paanong ang isang makasalanan ay mapawawalang-sala sa harap ng Diyos ay isang mahalagang tanong sa bawat tao; dahil hindi maaaring magkaroon ng tunay na kapayapaan o siguradong kaligayahan habang tayo ay mga kaaway ng Diyos, maging sa panahong ito o sa pangwalang-hanggan. Gayunman, napakaliit ng ating pang-unawa sa mahalagang katanungang ito! Maraming nakalilitong mga kaisipan ang taglay ng marami tungkol dito!

Ang tao ay nilikha sa wangis ng Diyos, banal kung paanong siya na lumikha sa tao ay banal. Kung paanong ang Diyos ay pag-ibig, ang tao rin, na nabubuhay sa pag-ibig, nabuhay sa Diyos, at ang Diyos sa kanya. Siya ay dalisay, kung paanong ang Diyos ay dalisay, mula sa anumang bahid ng kasalanan. Hindi niya nalalaman ang anumang kasamaan, subalit sa panloob o sa panlabas man, siya ay walang kasalanan. “Minahal niya ang Panginoon niyang Diyos ng buo niyang puso, at ng buong niyan pag-iisip, at kaluluwa, at lakas.

Para dito sa matuwid at perpektong tao, ibinigay ng Diyos ang isang perpektong kautusan, na hinihingi niya agad ang perpektong pagsunod. Walang paumanhin o pagpapabaya para sa hindi makatutupad, dahil pantay-pantay ang lahat ng tao para sa gawain.

Para sa batas ng pag-ibig na nakasulat sa puso ng tao, idinagdag ng Diyos ang isang kautusan: “Huwag mong kakainin ang bunga ng puno sa gitna ng hardin”; at idinugtong dito ang parusa, “At sa araw na ikaw ay kumain nito, ikaw ay tiyak na mamamatay.”

Sinuway ng tao ang Diyos. Kumain siya ng bunga na ipinagbawal ng Diyos. Sa araw na iyon siya ay hinatulan ng kamatayan ng makatwirang paghuhukom ng Diyos. Ang parusa na

²⁵ Ang mga paragraphs sa seksiyong ito ay hinango sa sermon ni Wesley na “Justification by Faith/Pagpapawalang-sala sa Pamamagitan ng Pananampalataya.”

ibinigay na babala sa kanya ay nagsimulang matupad. Sa sandaling tinikman niya ang prutas, siya ay namatay. Namatay ang kanyang kaluluwa at nahiwalay sa Diyos, na kung wala iyon ang kaluluwa ay walang buhay. Gayundin ang kanyang katawan ay naging mortal, kaya't hinawakan na ito ng kamatayan. At dahil patay na sa espiritu, patay na sa Diyos, patay sa kasalanan, nagpapatuloy siya patungo sa walang hanggang kamatayan; sa pagkapahamak kapwa ng katawan at kaluluwa sa apoy na hindi kailanman mapupugnaw.

Samakatuwid "sa pamamagitan ng isang lalaki dumating sa mundo ang kasalanan, at kamatayan sa pamamagitan ng kasalanan. Kung kaya't dumating sa lahat ng tao ang kamatayan", sa pamamagitan niya na siyang ama at kinatawan para sa ating lahat. Samakatuwid, ang lahat ay patay, patay sa Diyos, patay sa kasalanan, namumuhay sa isang katawang mortal na malapit nang mawasak, at nasa ilalim ng parusa ng walang hanggang kamatayan. Dahil sa "pagsuway ng isang tao," ang lahat "ay naging makasalanan;" kaya't "ang paghatol ay dumating sa lahat ng tao sa parusang kamatayan" (Roma 5:19, atbp).

Tayo ay nasa kalagayang ito kasama ng buong sanlibutan, nang "gayun na lamang ang pag-ibig ng Diyos sa sanlibutan, na ibinigay niya ang kanyang Bugtong na anak, upang tayo'y hindi mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan." Siya ay naging Tao, isa pang Ulo ng sanlibutan, ang ikalawang Kinatawan ng buong lahi ng sangkatauhan. Bilang gayun "Pinasan niya ang ating mga dalamhati", "ang lahat ng kasalanan nating lahat ay ipinapasan ng Panginoon sa Kanya." Siya ay "nasugatan dahil sa ating pagsuway at nasaktan dahil sa ating mga kasalanan." "Ibinigay niya ang kanyang kaluluwa bilang handog para sa kasalanan:" Ibinuhos niya ang kanyang dugo para sa mga makasalanan. Tinubos Niya ako at lahat ng sangkatauhan; matapos gawin ang lubos, perpekto at sapat na sakripisyo at katugunan para sa mga kasalanan ng buong sanlibutan.

Dahil ang Anak ng Diyos ay "Tumikim ng kamatayan para sa bawat tao", ngayon, "ipinakipagkasundo ng Diyos ang mundo sa kanyang sarili, hindi na ipinapapasan sa kanila ang kanilang "dating mga pagkakasala". Samakatuwid, "kung paanong dahil sa pagsuway ng isang tao, dumating ang paghatol ng kamatayan sa lahat ng tao, gayun din sa pamamagitan ng katuwiran ng isa, ang libreng kaloob ay dumating sa lahat ng tao tungo sa pagpapawalang sala". Upang, alang-alang sa paghihirap ng kanyang Anak para sa atin, pinatutunayan ngayon ng Diyos, tanging sa isang kundisyon (na siya ring ibinibigay na kakayanang tugunan natin), upang iurong ang parusa dahil sa ating mga kasalanan, upang ibalik tayo sa kanyang biyaya. At upang muling buhayin ang ating mga patay na kaluluwa sa buhay-espirituwal, na nagbibigay sa atin ng katiyakan para sa buhay na walang hanggan.

► *Ano ang "nag-iisang kundisyon" na binanggit ni Wesley sa huling parapo?*

Biyaya sa Lumang Tipan

► Anong biyaya at espirituwal na kasanasan ang natanggap ng mga taong nabuhay sa panahon ng Lumang Tipan? Bakit mahalaga ang tanong na ito?

May mga taong naniniwala na ang mga tao sa Lumang Tipan ay hindi maaaring magbalik-loob at maranasan ang pagkilos ng Banal na Espiritu. Samakatuwid, hindi nila nakikita ang kahalagahan ng Lumang Tipan para sa mga mananampalataya sa ngayon. Iniisip nila na ang kaligtasan sa biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya ay nagsimula sa Bagong Tipan lamang. Iniisip nila na ang mga tao sa panahon ng Lumang Tipan ay maliligtas sa pamamagitan ng kautusan at mga sakripisyo.

Ang katotohanan walang sinumang maliligtas sa pamamagitan ng pagsunod sa kautusan o sa pagsasagawa ng mga sakripisyo (Hebreo 10:4). Sa gayun, paano sila naligtas? Sa pamamagitan ng biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya.

I. Sinasabi ng Bagong Tipan na ang Ebanghelyo ay nasa Lumang Tipan.

- Itinuturo ng Lumang Tipan ang kaligtasan sa pamamagitan ng pananampalataya kay Hesu-Kristo (2 Timothy 3:15).
- Taglay ni Abraham ang ebanghelyo at pinawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya (Roma 4: 1-3; Galacia 3:6-8).
- Inilarawan ni David ang pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya (Roma 4:6-8).
- Ang ebanghelyo ang una; ang kautusan ay sa huli (Galacia 3:17).
- Ipinangaral ang ebanghelyo sa mga tao sa Lumang Tipan katulad ng ginawa natin. (Hebreo 4:2).
- Ipinahiwatig ni Hesus na dapat nalalaman na ni Nicodemo ang tungkol sa bagong kapanganakan mula sa kanyang pag-aaral ng Lumang Tipan (Juan 3:10).
- Ang katuwiran na inihayag sa pananampalataya, na siyang pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya (Roma 1:17), ay nasaksihan sa pamamagitan ng kautusan at propeta (Roma 3:21).

II. Hindi maraming kaalaman ang kinakailangan upang matanggap ang biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya.

Ipinangaral ni Hesus ang pagsisipi para sa kapatawaran, subali't hindi ipinaliwanag ang pagbabayad-kasalahan. Naligtas ang mga tao dahil naniwala sila sa kanyang mensahe (halimbawa, ang babaeng Samaritana sa balon).

Hindi nauunawaan ng mga mananampalataya sa Lumang Tipan ang tungkol sa pagbabayad-kasalahan, kailangan lamang nilang maniwala na ang Diyos ay nagkakaloob ng batayan para sa kapatawaran. Pagtapos sila ay maaaring maligtas sa pamamagitan ng biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya, hindi sa pamamagitan ng kanilang mga gawa o mga sakripisyo. Ang kanilang mga sakripisyo at pagsunod ay mga pagpapakita ng kanilang pananampalataya. Ganito rin tayo.

“Ang sikreto ng Panginoon sa kanila na may takot sa kanya; at ipapakita ko sa kanila ang kanyang tipan”. (Awit 25:14). Ang tipan ay ang mga tuntunin sa kanyang relasyon sa tao, na nangangailangan ng probisyon ng biyaya dahil ang lahat ay nagkasala. Kung ang isang tao ay gumagalang sa Diyos, ipapakita sa kanya ng Diyos ang paraan kung paano magkakaroon ng relasyon sa kanya.

III. Kinakailangan ang biyaya dahil sa mga utos ng Diyos

Sinabi ni Hesus sa Mateo 22:37-40 na ang mga pinakamahalagang kautusan ay: Mahalin mo ang Diyos nang lahat ng nasasaiyo (Deuteronomio 6:5) at mahalin mo ang iyong kapwa tulad ng pagmamahal mo sa iyong sarili.(Levitico 19:18). Hindi matutupad ang mga kautusang ito kung walang biyaya. Iniutos ba ng Diyos ang imposibe para sa mga tao sa Lumang Tipan o sila ay nakasunod sa pamamagitan ng biyaya?

Huwag mong gantihan ang kasamaan. (Kawikaan 24:28-29). Gawan mo ng mabuti ang mga gumagawa ng masama sa iyo. (25:21-22).Ibalik mo ang alagang hayop ng iyong kaaway kapag nakita mo iyon na gumagala (Exodo 23: 4-5). Huwag mong ipagdiwang ang pagbagsak ng iyong kaaway (Kawikaan 24:17).

IV. Inaasahan ng Diyos na mamuhay nang masunurin ang mga tao sa Lumang Tipan.

Nakalista sa Deuteronomio 27 at 28 ang mga pagpapala sa mga masunurin at mga sumpa sa mga suwail. Kabilang sa mga sumpa ang tungkol sa lahat ng bagay na maaaring isipin. Kung walang biyaya upang maging posible ang pagsunod, ang mga taong ito ay nakatakdang tumanggap ng lahat ng sumpa at mawala rin lahat ang mga pagpapala sa kanila.

V. Nagkaloob ang Diyos ng isang gawain ng biyaya upang baguhin ang kanilang mga puso.

Sinasabi ng Deuteronomio 30:6 na sila at maging ang kanilang mga salinlahi ay maaaring tumanggap ng pagbabago ng puso, upang sila ay makasunod at mabuhay. Sa 30:11-20, nakikita natin ang mga sumusunod na punto. Hindi nila maaaring sabihin na ito ay imposibleng tanggapin, dahil ito’y nasa kanilang mga labi at puso – isang pangungusap na binanggit ni Pablo sa Roma 10:6-8 upang tukuyin ang biyayang tinanggap sa pamamagitan ng pananampalataya. Ang usapin ay pagpapasyahan sa kanilang mga puso (17). Ang pagmamahal sa Diyos ay magbubunga ng pagsunod. (20).

Tingnan rin ang Deuteronomio 10:12. 16. Ang hinihingi ng Diyos ay lubusang pagmamahal at pagtatalaga ng puso. Ang pagtutuli ng puso ang daan upang ito ay maging posible.

VI. Ang tunay na bayan ng Diyos sa alinmang panahon ay ang mga nagmamahal at naglilingkod sa kanya.

Sa Roma 2:28-29, Colosas 2:11-12, at Filipos 3:3, lahat ay nagsasabi na ang isang tunay na Hudyo ay espirituwal. Gayun din ang sinabi ng mga propeta. Ang kaligtasan ay depende

sa pagsunod ng puso, ang mga sakripisyo ay hindi nagbigay-katwiran sa buktot na puso. Sinasabi ng Ezekiel 11:19-21 na sil ay nabilanggo dahil nagtataglay sila ng makasalanang puso. Inakusahan ni Esteban ang mga Hudyo sa kanyang panahon ng pagiging katulad ng kanilang ninuno sa Lumang Tipan na "Hindi natuli ang puso at pandinig" (Mga Gawa 7:51). Hindi kailanman hiningi ng Diyos ang mga anyo ng pagsamba lamang.

Ipinanalangin ni David, "Nawa'y ang mga salita ko at mga kaisipan ay maging katanggap-tanggap sa iyo,O Yahweh" (Awit 19:14)

VII. Maraming halimbawa ng biyaya sa Lumang Tipan.

- May pagkatakot si Job sa Diyos at tinanggihan ang kasamaan (Job 1:1-2).
- Si Noe ay makatwiran at perpekto (Genesis 6:9).
- Nakaranas si Isaias ng paglilinis ng puso (Isaias 6).
- Ipinanalangin ni David ang lubusang paglilinis ng kanyang makasalanang likas (Awit 51)

Ang ebidensiya ay nagpapakita na ang kaligtasan at ang dalisay na puso sa pamamagitan ng pananampalataya ay matatagpuan sa Lumang Tipan. Nangangahulugan ito na ang Lumang Tipan ay mahalaga sa atin. Ang mga direksiyon ng Diyos para sa matuwid na pamumuhay sa Lumang Tipan ay mga direksyon na nagmula sa isang Banal na Diyos sa mga taong dapat mamuhay sa biyaya. Malinaw na maraming mga kautusan ang espesyal para sa panahong iyon at sitwasyon at hindi mailalapat sa atin sa parehong paraan. Sa Aralin 7 may isang bahagi na nagpapaliwanag kung paano natin ilalapat ang kasulatan sa Lumang Tipan sa ating mga buhay.

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 4

- (1) Ipaliwanag ang konsepto ni Calvin ng "pangkalahatang biyaya."
- (2) Ipaliwanag ang konsepto ni Wesley ng "*prevenient grace*."
- (3) Ano ang ginawa ng Diyos upang "ang bawat bibig ay mapatigil"?
- (4) Anong natatanging pribilehiyo ng mga Hudyo ang binanggit sa Kabanata 3 ng Roma?
- (5) Paano nagiging kapaki-pakinabang sa atin ang mga anyo ng pagsamba?
- (6) Ano ang ibig sabihin ng talatang nagsasabi na "Walang sinumang matuwid?"
- (7) Ano ang ibig sabihin ng "nasa ilalim ng batas"?
- (8) Paano natin nalalaman na nagkaloob ang Diyos ng kaligtasan para sa mga tao sa Lumang Tipan?

Aralin 4 Takdang-aralin:

- (1) Sumulat ng isang pahina tungkol sa isa sa mga sumusunod na paksa: *Prevenient grace*, biyaya sa Lumang Tipan, o ang dahilan kung bakit kailangang pawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya ang mga makasalanan. Maaari kang gumamit ng iba't-ibang talata bukod sa Roma kung kinakailangan.
- (2) Paalalahanan ang mga mag-aaral na kinakailangang gumawa ng tatlong sermon o sesyon sa pagtuturo para sa ibang grupo sa panahon ng kursong ito.

Aralin 5

Ang Pamamaraan at Kahulugan ng Pagpapawalang-Sala

Mga Direksiyon para sa Lider ng Klase

Dapat kolektahin ng tagapanguna sa klase ang mga nakasulat na takdang-aralin mula sa sinundang aralin. Hilingan ang ilang mag-aaral upang pag-usapan ang kanilang isinulat.

Itanong ang mga tanong sa pagbabalik-aral mula sa sinundang aralin at ilan pang mga tanong mula sa naunang aralin. Magbalik-aral at itama ang mga sagot kung kinakailangan.

Pagbibigay Kahulugan sa Pananampalatayang Nakapagliligtas

► Ano ang pananampalatayang nakapagliligtas? Kung ang isang tao ay may pananampalatayang nakapagliligtas, ano ang ibig sabihin ng kanyang pinaniniwalaan?

Ano ang pinaniniwalaan ng mananampalataya?

(1) Naniniwala siya na wala siyang magagawa upang mapawalang-sala ang kanyang sarili.

"Sapagka't sa biyaya kayo ay naligtas sa pamamagitan ng pananampalataya, at hindi sa inyong sarili; ito ay kaloob ng Diyos, hindi sa pamamagitan ng mga gawa, upang walang sinumang magmalaki." (Efeso 2:8-9)

Nalalaman niya na walang bagay siyang magagawa (mga gawa) na maaaring magamit niya upang maligtas, kahit bahagi man lang.

(2) Naniniwala siya na ang sakripisyo ni Kristo ay sapat para sa kanyang kapatawaran.

"At siya ang pambayad-utang sa ating mga kasalanan, at hindi para sa atin lamang, kundi gayundin para sa kasalanan ng buong mundo." (1 Juan 2:2).

Ang *Propitiation* ay nangangahulugang ang sakripisyong nagpapaging posible para sa ating kapatawaran.

(3) Naniniwala siya na pinatatawad siya ng Diyos sa kundisyon ng pananampalataya lamang.

"Kung ipinapahayag natin ang ating mga kasalanan, siya ay tapat at makatarugan na patatawarin tayo sa ating mga kasalanan at lilinisin tayo sa lahat ng ating kasalanan." (1 Juan 1:9).

Kung iniisip niya na mayroon pang ibang kundisyon, inaasahan niyang maligtas kahit man lang bahagi sa pamamagitan ng mga gawa sa halip na lubusang kaligtasan sa pamamagitan ng biyaya.

Pasimula sa Ikatlong Bahagi ng Roma

Ang Ikatlong Bahagi ay may tatlong talata. Ang una (3:21-31) ay nagpapakita na ang tao ay dapat mapawalang-sala sa paraan inihanda ng Diyos, dahil ang tao ay hindi mapawawalang-sala batay sa kanyang ginawa. Ang ikalawang talata (Kabanata 4) ay gumagamit kay Abraham at David bilang ilustrasyon ng pananampalatayang nagpapawalang-sala, nagpapakita na ang doktrina ay hindi bago. Ang ikatlong talata (Kabanata 5) ay nagpapaliwanag kung paanong ang sakripisyo ni Kristo ang nagpapaging posible sa klaseng ito ng pagpapawalng-sala. Sa araling ito pag-aaralan natin ang lahat ng tatlong talatang ito.

Pangunahing Punto ng 3:21 - 5:21

Ang probisyon ng Diyos sa kaligtasan ng tao ay ang sakripisyo ni Kristo, na nagbibigay ng pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya.

Talata I: Pagpapawalang-sala sa Paraan ng Diyos (3:21-31)

Pangunahing Punto ng 3:21-31

Ang pamamaraan ng Diyos sa pagpapawalang-sala ay sa biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya, at ang pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng mga gawa ay imposible.

Buod ng Seksiyon (3:21-31)

Dahil walang sinuman ang matuwid batay sa kakayahang laging sundin ang lahat ng kautusan, dapat magkaroon ng ibang pamamaraan upang mapawalang-sala. Ang suliranin (ipinakita sa 3:26) ay pawalang-sala ng Diyos ang makasalanan at gayun din ay maging makatwirang hukom. Ang suliranin ay nalutas nang magbigay ang Diyos ng isang sakripisyo bilang batayan ng kapatawaran.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 3:21-31 para sa grupo.

Paunawa sa Bawat Talata

(21) Ang pagiging matuwid na katanggap-tanggap sa Diyos ay natutupad nang hiwalay sa kautusan. Sinasabi ng apostol na ang ideyang ito ay hindi bago, subali't itinuro ng kautusan

at ng mga propeta. "Subali't ngayon.." ay tumutukoy sa panahon ng lubusang paghahayag ng ebanghelyo ni Kristo, tulad ng sinasabi ng susunod na talata.(Tingnan din ang talatang 25).

(22-23) Walang pagkakaiba sa pagitan ng pagliligtas maging sa Hudyo o Hentil man, dahil pantay lamang sila na nahatulan ng kamatayan. Maging sa sinaunang Israel nang sila'y sumunod sa mga ritwal na ibinigay ng Diyos sa kanila, walang sinumang naligtas sa pamamagitan ng mga sakripisyo at mga ritwal. Ang sinumang naligtas ay dahil nakatanggap siya ng biyaya bilang tugon sa pananampalataya. (Tingnan ang talatang 30).

Ang kaligtasan para sa sinuman ay sa pamamagitan ng pananampalataya. Ang salitang *lahat* ay ginamit ng ilang beses dito. Kung paanong ang lahat ay nagkasala, ang lahat nang sumampalataya ay maliligtas. Ang talatang "sa lahat at para sa lahat" ay isang pagbibigay diin sa pagiging bukas ng handog, kung paanong ang talatang "mula sa pananampalataya hanggang sa pananampalataya" ay nagbibigay-diin sa kundisyon ng pananampalataya (1:17).

(24) Ang biyaya ay libre para sa atin, dahil binayaran na ni Hesus ang halaga ng katubusan.

(25) Ang "mga kasalanan sa lumipas" ay ang mga kasalananang nagawa bago ang pagdating ni Kristo. Ang mga ito ay hindi nabayaran ng pagsasagawa ng mga seremonya, kundi sa pamamagitan ng kamatayan ni Kristo; bagaman ang mga kasalananang ito ay nagawa nang ang kanyang kamatayan ay sa hinaharap pa. Pinatawad na ng Diyos ang mga ito batay sa pagbabayad-sala ni Kristo bago pa man ito maganap, dahil ito'y nakaplano na mula pa sa pasimula. (Tingnan ang talatang 21).

Ang pagbabayad-sala ay nagpapakita na ang Diyos ay makatuwiran kahit na ang kanyang katarungan ay hindi daglian. Ipinakita nito na seryoso ang Diyos tungkol sa kasalanan.

(26) Ipinapakita ng talatang ito ang paglutas sa malaking suliranin. Paano magiging makatwiran ang Diyos gayunman ay pawalang-sala ang isang makasalanan? Ang pagbabayad-sala ang nagbigay ng paraan. Maaari niyang patawari ang sinumang sumasampalataya, at ang pagbabayad-sala ay nagpapakita na seryoso ang Diyos tungkol sa kasalanan.

► Ano ang magiging suliranin kung pinatawad ng Diyos ang mga tao nang walang pagbabayad-sala?

Ang Diyos ang makatwirang hukom ng sanlibutan. Ipinahayag niya na ang kasalanan ay talagang seryoso na ito ay may pangwalang-hanggang kaparusahan. Nahiwalay ang mga tao mula sa Diyos dahil sa kasalanan. Ang Diyos ay responsable sa pangwakas na katarungan para sa sanlibutan, ang gantimpala para sa mga taong gumagawa ng mabuti at parusa para sa mga gumawa ng masama.

Ang pagpapatawad nang walang batayan ay sasalungat sa mismong pagkakakilanlan ng Diyos. Ito ay hindi magpaparangal sa kanya dahil lilitaw na siya ay hindi nananatili sa

kanyang tugon sa kasalanan. Tila hindi siya magiging makatarungan kung parurusahan niya ang ilang tao at patatawarin naman ang iba. Hindi ito maliit na suliranin lamang, dahil ang buong sanlibutan ay umiiral upang luwalhatiin ang Diyos. Paano tunay na sinserong luwalhatiin ng tao ang Diyos kung hindi nila iniisip na siya ay makatarungan?

Ang solusyon ay dapat isang bagay na nagpapakita na seryoso ang kasalanan, nagkaloob ng isang dahilan para sa kapatawaran, at nagpapakita ng kalikasan ng Diyos; upang patuloy na maparangalan ng mga tao ang Diyos bilang banal at makatarungan.

Ang pagbabayad-sala ay tumutugon sa pangangailangang iyon. Ang sakripisyo sa krus ay nagpakita na ang kasalanan ay seryoso. Ang pangangailangan ng pagsisisi ay daan upang kilalanin ng makasalanan ang kasamaan ng kanyang kasalanan. Ang libreng handog na kaligtasan para sa lahat ay ginagawang pang-indibidwal ang pagpili. Sagayun, magiging makatwiran para sa Diyos na patawarin ang mga taong tatanggap nito at hindi patawarin ang mga tumatanggi rito.

Bakit hindi niya pinatatawad ang mga hindi nagsisisi? Kung patatawarin ang isang tao na nagpapatuloy sa kasalanan nang walang pagsisisi ay magpapawalang-halaga sa layunin ng pagbabayad-sala: ang magkaloob ng kapatawaran habang ipinapakita ang katarungan ng Diyos.

(27) Walang batayan ang pagtataas-sa-sarili sa pagkakamit ng kaligtasan. May mga tao na naniniwala na mapagmataas ang sinumang nag-aangkin na alam niya na siya ay ligtas. Subali't ang isang tao na nakaaalam na siya ay pinatawad na dahil sa biyaya ay may dahilan upang maging mapagpakumbaba, hindi mapagmataas.

(28) Ang pagpapawalang-sala ay hindi depende sa naunang pagiging matuwid. **Ang pagpapawalang-sala ay nangangahulugan na ang makasalanan na nagsisisi at sumasampalataya ay ibinilang na matuwid na tila ba hindi siya nagkasala.** Ang buhay ng pagsunod sa Diyos ay nagsisimula sa pagpapawalang-sala, at hindi bago iyon. Hindi mababago ng isang tao ang kanyang sariling buhay sa layuning maging katanggap-tanggap siya sa Diyos. Siya ay katanggap-tanggap na sa Diyos sa pamamagitan ng pagbabayad-sala ni Kristo, at hindi sa anupamang ibang paraan.

(29-30) Iniuugnay ng mga tekstong ito ang talata sa tema ng aklat. Ang mensahe ay para sa buong mundo. Ang katotohanang ito ay batay sa paniniwala sa iisang Diyos. Dahil mayroon lamang iisang Diyos, ang kanyang mga layunin ay para sa buong sangkatauhan, di tulad ng isang lokal na Diyos na maaaring interesado lamang sa isang bansa o lipi. Laging

"Walang sinumang lubusang nagtatatag ng kautusan tulad ng mga taong nagsisisi at tumalikod sa kanilang kasalanan at nagtiwala kay Hesus para sa kanilang kaligtasan"

-McLaughlin,
Commentary on Romans

nilalayon ng Diyos na ibahagi ng Israel ang kaalaman tungkol sa Diyos sa mga Hentil (Isaias 42:6, 43:21, 49:6).

► Sinabi ng apostol na hindi sinisira ng pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya ang batas, kundi itinatag ito. Paano iyon?

(31) Ang pagkakaroon ng pagpapawalang-sala nang walang naunang pagsunod sa batas ay hindi nangangahulugan na kinakansela ang kautusan. Ito pa rin ang batayan ng pagiging matuwid. Anumang teoriya ng pagbabayad-sala at pagpapawalang-sala na nagiging dahilan upang ang batas ay maging hindi napapanahon para sa isang Kristiyano ay hindi tumutugma sa talatang ito.²⁶ Kung ang isang tao ay humihingi ng kapatawaran subali't walang pagnanai na magsimula sa pagsunod sa Diyos, ito ay nagpapakita na hindi niya naiintindihan ang kasamaan ng kasalanan at ang tunay na dahilan kung bakit siya nangangailangan ng kapatawaran. Sinisikap niyang makamit ang mga benepisyo ng kaligtasan sa simplen pagkukunwari na iginagalang niya ang kautusan.

Talata II: Ang Halimbawa ni Abraham (4:1-25)

Pangunahing Punto ng Kabanata 4

Si Abraham, ang taong pinili ng Diyos upang maging Ama ng bayan ng Diyos, ay pinawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya.

Buod ng Talata (4:1-25)

Ang doktrina ng pagpapawalang-sala sa biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya ay itinatag sa Lumang Tipan. Si Abraham, ang taong pinili ng Diyos upang maging ama ng bayan ng Diyos, ay pinawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya. Naunawaan din ni Haring David ang pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng biyaya. Ang pagtutuli ay hindi ang paraan ng kaligtasan, kundi ibinigay lamang bilang tanda ng pananampalataya na taglay na ni Abraham. Si Abraham ang naging ama at halimbawa ng lahat na sa pagdaan ng panahon ay naligtas sa pamamagitan ng pananampalataya.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang Kabanata 4 para sa grupo.

Paunawa sa Bawat Talata

(1) Si Abraham ang biyolohikal na ama ng mga Hudyo. Ang tanong ay, "Ano ba ang tunay na tinanggap ni Abraham?" Ang tanong na ito ay sasagutin upang masagot naman ang mga tanong na, "Sino ang magmamana niyon?" at "Paano natin iyon mamanahin?"

²⁶ Ang mga sermon ni John Wesley kung paano itinatag ng pananampalataya ang batas ay malinaw na ipinaliwanag ang mga konseptong ito.

(2) Ang teoriya ng kaligtasan sa pamamagitan ng mga gawa ay natural na nauwi sa pagmamataas.

► Anong pananampalataya ang taglay ni Abraham na ibinilang bilang pananampalatayang nakapagliligtas?

(3) Hindi nalalaman ni Abraham ang buong plano ng kaligtasan at samakatuwid hindi niya maaaring ilagay ang kanyang pananampalataya sa pambayad sa kasalanan na ginawa ni Kristo. Gayunman, pinaniwalaan niya ang pangako ng Diyos kung ano lamang ang inihahayag. Ang bahagi ng pangako na binanggit sa kabanatang ito ay: Si Abraham ang magiging ama ng maraming bansa (17-18), subalit ang natitirang bahagi ng pangako ay: ang lahat ng tao sa mundo ay pagpapalin sa pamamagitan ng kanyang mga salinlahi (Genesis 12: 2-3, 22:17-18). Ang pangako ay inulit kay Jacob (Genesis 28:14). Ang pagpapala ay nangangahulugang magkaroon ng pabor ng Diyos, kayat ang pangako ay sa pamamagitan ng kanyang mga salinlahi ang pabor ng Diyos ay iaalay sa lahat ng tao sa mundo. Ito ay isang pangako ng biyaya na iniaalay sa lahat.

Si Abraham ay pinawalang-sala dahil siya'y naniwala sa pangako ng biyaya ng Diyos. Ang kanyang pagpapawalang-sala ay pareho rin ng sa atin, bagaman ang ating pananampalataya ay may mas maraming nilalaman.

(4) Kung ang isang tao ay nagtatrabaho para sa kanyang kaligtasan, ang kaligtasan ay hindi isang regalo. Sa halip, mayroon siyang isang pagkakautang na sinisikap niyang pagbayaran (tingnan ang 11:6).

(5) Ang taong "hindi gumagawa" ay hindi isang taong walang pakialam sa pagsunod sa Diyos, kundi isang tao na hindi gumagawa bilang paraan upang maligtas. Sa halip na umasa sa kanyang mga gawa upang makamit niya ang karapatang makapasok sa langit, naniniwala siya sa pangako ng Diyos na ililigtas siya.

(6-8) Inilarawan din ni David ang pagtanggap ng Diyos na nakabatay sa kapatawaran. Hindi na ipapataw ng Diyos ang pananagutan para sa nakaraang kasalanan sa isang mananampalataya. Ipinakikita ng apostol na ang doktrina ng pagpapawalang-sala ayon sa biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya ay hindi isang bagong ideya –maging si Haring David ay nakauunawa dito.

Paano natin nalalaman na ito'y tumutukoy sa nakalipas na kasalanan at hindi ang nagpapatuloy na kasalanan? Sinasabi ng Roma 6:2 na dahil tayo ay "patay na sa kasalanan", samakatuwid hindi na tayo "nabubuhay ayon sa kasalanan". Ang buong talata ng Kabanatang 6 ay sumasalungat sa ideyana maaari tayong mamuhay sa kasalanan habang pinawawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya. Tingnan din ang 5:6-8: "Samantalang walang lakas," at "Habang tayo'y mga makasalanan pa," na nagpapahiwatig na ngayon tayo'y mayroong lakas at hindi na mga makasalanan na tulad ng dati; subali't tayo'y pinawalang-sala at binago na.

(9) Ang tanong na ito ang nagpapakilala sa paksa kung paano ang isang tao ay makararating sa posisyon ng pagpapawalang-sala ayon sa pananampalataya. Ang pagpapala bang ito ay dumarating lamang sa mga taong tinuli (*Circumcised*)?

► Alin ang unang dumating: ang batas o ang biyaya?

(10-12) Si Abraham ay hindi tuli nang tanggapin niya ang biyaya. Ang pagtutuli ay sa ibang huling panahon. Samakatuwid, posible para sa isang taong hindi tuli na tumanggap ng biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya. Si Abraham ang espirituwal na ama ng mga taong sumunod sa kanyang halimbawa (“sundan ang kanyang mga hakbang”) ng pananampalataya, kahit na hindi sila tuli. Ang mga Israelita ay hindi niya mga espirituwal na mga anak maliban na sila ay sumampalataya, kahit pa sila ay mga salinlahi na nagmula sa kanyang binhi.

(13-14) Sino ang magmamana ng biyaya ni Abraham? Kung sila ang mga tumutupad sa kautusan, sagayun hindi ito pananampalataya sa pangako.

(15) Ang kautusan ang pamamaraan para sa paghatol, dahil inihahayag nito ang kasalanan. Hindi ito ang paraan upang tumanggap ng biyaya. Kung walang kautusan, walang paglabag dito. Hindi nagsasalita si Pablo partikular sa batas mula kay Moses, kundi tungkol sa hinihingi ng Diyos mula sa mga tao sa pangkalahatan. Walang alinmang lugar kung saan ang mga hinihingi ng Diyos ay lubusang hindi nababatid (1:20).

(16-17) Maraming salinlahi si Abraham na nagtatag ng iba’t-ibang bansa. Gayunman, sinasabi dito ng apostol na si Abraham ang ama ng marami dahil siya ang ama ng lahat ng may pananampalataya.

Ito ay tinanggap sa pamamagitan ng pananampalataya, upang ito’y maibigay bilang biyaya. Kung kinakailangan ang anumang gawa upang maging karapat-dapat ang tatanggap, hindi na ito lubusang maituturing na biyaya. Dahil ito ay sa biyaya, ito ay dapat tanggapin sa pamamagitan lamang ng pananampalataya. Ang taong nagsisikap na maging marapat para dito ay hindi nakauunawa sa kaligtasan.

► Ano ang pangako ng Diyos kay Abraham? Paano iyon natutulad sa pangako ng kaligtasan na tinanggap natin?

(18-19) Naniwala si Abraham sa Diyos kahit walang anumang bagay sa kanyang kalagayan ang makapagbibigay sa kanya ng pag-asa. Ang kanyang katawan ay tila patay na kung tungkol sa kakayahang maging isang ama ang pag-uusapan. Lampas na rin si Sara sa panahong ang kanyang katawang pisikal ay maaari pang magkaanak. Subali’t ang tunay na pananampalataya ay hindi depende sa mga kalagayan sa paligid.

Ang pananampalatayang ito ay salungat sa pagtitiwala sa mga gawa. Ito ang nagpapaliwanag kung bakit si Ismael, ang anak ni Agar, ay isang anyo ng kaligtasan sa pamamagitan ng mga gawa (Galalcia 4:22-31). Ang pagsilang ni Ismael ay sumisimbolo sa kung ano ang maaaring matupad sa pisikal, sa halip na kung ano ang nangyayari sa

pamamagitan ng pananampalataya. **Ang kaligtasan ay sa pangako, pagkatapos ay pananampalataya, pagkatapos ay ang himala.**

(20-21) Mas naluluwalhati ang Diyos sa pagtitiwala ng tao kaysa sa kakayahan ng tao.

(22) Tingnan ang mga paunawa sa talata 3.

► Tinanggap ba natin ang parehong kaligtasan na tinanggap ni Abraham?

(23-25) Ang pananampalataya ni Abraham ay isang halimbawa para sa atin. Hindi niya nalalaman ang buong plano ng kaligtasan, subali't pinaniwalaan niya ang bahaging ipinahayag sa kanya. Dapat nating paniwalaan ang mga nahayag na detalye ng plano ng kaligtasan na hindi nalalaman ni Abraham: ang kamatayan at muling pagkabuhay ni Kristo. Ang mga talata na ito ay nagpapakita na natanggap natin ang parehong pagpapawalang-sala na tinanggap ni Abraham, dahil sinasabi nito na ang katuwiran ay iniuukol sa kanya at gayun din inilalaan sa atin sa parehong batayan.

Talata III: Ang Propitiation ni Kristo (5:1-21)

Pangunahing Punto ng Kabanata 5

Si Kristo sa kanyang kamatayan at muling pagkabuhay ay binaligtad ang resulta ng kasalanan, nagdala ng pakikipagkasundo, katuwiran at buhay.

Buod ng Kabanata 5

Ngayon na tayo ay pinawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya, tayo ay nakapagkasundo sa Diyos sa pamamagitan ni Kristo (tal.1) Ang talatang "sa pamamagitan ng ating Panginoong Hesu-Kristo" ay nagpapakilala sa paksa ng kabanata: ang pagiging epektibo ng nagbabayad-kasalanan na ginawa ni Kristo. Ang kasalanan ni Adan ay nagdala sa mundo sa ilalim ng kasalanan at kamatayan, at bawat taong kasunod niya ay nagkasala. Ang pagbabayad kasalanan ni Kristo ang bumaligtad sa mga epekto ng kasalanan.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang kabanata 5 para sa grupo.

Paunawa sa Bawat Talata

(1-2a) Ang talata na ito ang nagdurugtong sa nakaraang seksiyon sa seksiyong ito. Ang paka ng kabanata ay ang epekto ng ginawa ni Kristo. Ang kapayapaan ay tumutukoy sa pakikipagkasundo sa Diyos – ang pagiging magkaaway ay naalis at ang poot ay inalis na.

Sinabi ni Hesus na siya ang pintuan. Ang talatang ito ay may katulad na sinasabi, dahil sa pamamagitan niya tayo ay maaaring pumasok sa biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya. Siya ang daan, ang katotohanan, at ang buhay.

Ang pag-ibig ng Diyos ay walang dahilan, hindi masusukat, at hindi magwawakas.

(2b-5) Inilalarawan ng mga talata na ito ang karanasan ng isang mananampalataya habang siya'y nabubuhay ayon sa biyaya. Sa istruktura, ito ay isang idinagdag na paglalarawan; pagkatapos, bumalik si Pablo sa teolohikal na paliwanag ng pagbabayad-sala.

Sinabi ni Pablo na ang ating kagalakan ay dahil sa pag-asa na ating mararanasan ang kaluwalhatian ng Diyos. Sinabi niya na maaari pa rin tayong magalak kahit sa mga kapighatian.

Maaaring ma-enjoy at matiis ang "maliliit na mga bagay" (mga pangyayari sa buhay) dahil ang malalaking bagay ay sigurado na. Ang hindi mananampalataya ay nagsisikap hanapin ang mga tuwa mula sa mga bagay sa buhay. Subali't, hindi kailanman sapat upang masiyahan; mabilis silang lumilipas. Ang mga kundisyon sa buhay ay hindi naman ganun kasama kung ang buhay ay isang paglalakbay, subali't ang mga kundisyon sa buhay ay tila miserable kung wala nang iba pa.

Ang matapat na pagtitiis ng kapighatian ay tumutupad ng proseso para sa mananampalataya (Tingnan din ang Santiago 1:2-4). Sa ating pagtitiis sa kapighatian sa pamamagitan ng pananampalataya, nagkakaroon tayo ng katiyagaan. Ang katiyagaan ay hindi lamang ang kagustuhang maghintay; ito ang kakayahang magtiis sa pamamagitan ng pananampalataya. Habang isinasabuhay natin ang matiyagang pananampalataya, nagpapatuloy nating nararanasan at nakikita ang pagkilos ng Diyos; na siyang nagbibigay sa atin ng pag-asa. Nalalaman nsatin na natutupad ang mga layunin ng Diyos sa kabila ng ang mga pangyayari ay tila masama.

► Paano mo palalaksin ang iyong loob kapag ikaw ay nasa masasamang pangyayari?

Alam natin na ang ating pag-asa ay hindi mabibigo, dahil nararanasan na natin ang pag-ibig ng Diyos sa ating mga puso sa pamamagitan ng Banal na Espiritu. Sa Efeso 1:13-14, sinabi ni Pablo na ang Banal na Espiritu ang katiyakan na tutuparin ng Diyos ang lahat ng kanyang mga ipinangako. Ang Espiritu ay katulad ng paunang bayad para sa isang kontrata.

Ang mga sumusunod na mga talata (6-10) ay nagbibigay-diin na sa oras ng pagpapawalang-sala sa atin hindi tayo karapat-dapat doon at wala tayong magagawa upang matupad iyon. Tayo ay "walang lakas", "mga makasalanan pa" at "mga kaaway."

(6) Ang maging walang kalakasan ay nangangahulugan na walang kakayahan na iligtas ang ating sarili, lalo na sa pagtupad sa mga hinihingi ng batas. Wala tayong kapangyarihan na tuparin ang mga hinihingi ng Diyos o iligtas ang ating mga sarili mula sa kasalanan.

(9-10) Si Kristo ay nabubuhay bilang ating tagapamagitan at kapanalig. Ang katwiran ni Pablo na kung ang Diyos ay handa tayong patawarin noong tayo’y mga makasalanan pa, kung kaya’t mas lalo tayong may katiyakan ngayon sa kanyang pabor, ngayon na tayo’y pinawalang-sala na dahil kay Kristo. Tayo’y ipinakipagkasundo ng kanyang kamatayan para sa atin at patuloy na nagiging katanggap-tanggap sa Diyos sa pamamagitan ng ating kaugnayan sa buhay na Kristo.

Ang mga salita na “mas higit na” ay ginamit ng limang beses sa talatang ito.

Ang sumusunod na Pagtuunan ng Pansin ay mahalaga para sa talatang 12-19.

► Tayo ba ay maysala rin sa kasalanan ni Adan? Ipaliwanag ang iyong sagot.

Pagtuunan ng Pansin: Tayo ba ay Maysala ng kasalanan ni Adan?

Ang Roma 5:12-19 ay nagsasabi na ang lahat ng sangkatauhan ay napasailalim ng kasalanan at kamatayan dahil sa kasalanan ni Adan. Personal ba tayong maysala sa kasalanan ni Adan? Ang mga makasalanan ba ay parurusahan dahil sa kasalanan ni Adan?

Hindi sinabi ni Pablo na ang mga makasalanan ay parurusahan dahil sa kasalanan ni Adan. Sa talatang 12 sinabi niyang ang kamatayan ay naipasa sa lahat ng tao dahil ang lahat ay nagkasala. Ang bawat isang tao ay indibidwal na nakokonsensya sa kanyang sariling kasalanan. Binigyang diin ng Roma 1-2 na ang mga tao ay nangangailangan ng pagpapawalang-sala dahil sila ay mga makasalanan na lumabag sa batas ng Diyos. Ang mga tao ay hindi na hinatulan dahil sa kalagayan nila nang sila’y isilang, kundi dahil sa kanilang pagpili na magkasala. Ang paghuhukom ay ayon sa mga gawa (Pahayag 20:12, Roma 2:6-16, 2 Corinto 5:10).

Gayunman, dahil kay Adan pumasok ang kasalanan sa mundo. Bilang ama ng buong sangkatauhan na hindi pa isinisilan, siya ang naghiwalay sa sangkatauhan mula sa Diyos. Ang lahat ng taong isinilang pagkatapos niya ay nahiwalay na sa Diyos, at, samakatuwid, depraved. Dahil sa kasalanan ni Adan, ang lahat ng tao ay isinilang na may sa pagkakasala at lahat sa kanila ay sumunod rito sa pamamagitan ng paggawa mismo ng kasalanan.

Ang mga sumusunod na mga pangungusap ay maaaring bigyang kahulugan sa gayung pagkaunawa:

- Kaya’t sa kanyang pagsuway marami ang patay(15)
- Paghuhukom ng isa para sa hatol na kamatayan (16)
- Naghari ang kamatayan dahil sa pagsuway ng isa(17)
- Dahil sa kanyang pagsuway ang kahatulan ay dumating sa lahat (18)
- Dahil sa kanyang kasalanan marami ang naging makasalanan (19)

Hindi sinabi ni Pablo na tayo’y nagkasala ng kasalanan ni Adan; kundi, si Adan ang nagsimula ng kasalanan at ang bawat isa ay sumunod sa kanya. Ang mga makasalanan ay

nangangailangan ng kapatawaran sa kanilang "maraming pagsuway"(16), hindi dahil sa kasalanan ni Adan.

Paunawa sa Bawat Talata *pagpapatuloy*

(12) Ang dahilan na ang kamatayan ay napasa sa lahat ng tao ay hindi dahil ang pagkakasala ni Adan ay ipinagan sa kanila, kundi ang lahat ay nagkasala. Si Adan ang siyang nagdala ng kasalanan sa mundo at dinala ang impluwensiya nito sa kanyang mga salinlahi.

(13-14) Ang kasalanan ay hindi nahayag at malinaw na nahatulan kung wala ang batas. Gayunman, maging hanggang sa matanggap ni Moises ang batas, naghari ang kamatayan. Nalalaman ng mga tao na sila ay nakakadama ng pagkakasala, kahit wala ang linaw na ibinibigay ng batas (tingnan 1:20). Ang tunay na lawak ng kasalanan ay ipinakita ng batas. "Ang kahalintulad ng pagsuway ni Adan" ay tumutukoy sa sinasadyang pagsuway sa isang inihayag na batas. Ang mga hindi nagtataglay ng anumang rebelasyon ay walang gayung kalinaw na pagpipilian; gayunman, hindi pa rin nila lubos na sinunod ang kanilang konsiyensiya. (1:15).

(15) Ang ginawa ni Adan ay naghatid ng kamatayan sa "marami", at ang ginawa ni Kristo ay nagdala ng buhay sa "marami". Ang binibigyang diin ay ang pagbabayad-sala ni Kristo ay higit pang nakakaabot ("higit pang marami") sa kanyang epekto kaysa sa kasalanan ni Adan. May mga taong naniniwala na ang kasalanan ni Adan kaya't ang bawat isa ay naging makasalanan, na ang biyaya sa pamamagitan ng pagbabayad-sala ay iniaalok lang sa iilan. Subali't iyon ay hindi totoo ayon sa talatang ito. Nag-aalok ang Diyos ng biyaya sa lahat ng tao na naging makasalanan dahil sa pagkahulog ni Adan. Ang salitang *marami* ay may kasamang "ang" sa Griyego at nangangahulugang ang bawat isa sa pangkalahatan.

► Mula sa talatang 15, paano mo sasagutin ang isang tao na nag-iisip na nagkaloob ang Diyos ng kaligtasan sa maliit na porsiyento lamang ng sangkatauhan?

(16) Ang orihinal na kasalanan ay isang gawa lamang, subali't kailangan ang biyaya ngayon para sa maraming kasalanan. Ang biyaya ay dapat mas higit na malaki kaysa sa orihinal na kasalanan.

(17-19) Marami ang literal na naging makasalanan dahil sa epekto ng kasalanan ni Adan. Sila ay literal na gagawing matuwid ni Kristo. Ang implikasyon nito ay hindi sila nananatiling mga makasalanan.

(20) Pinadadami ng kautusan ang kasalanan dahil lumilikha ito ng mahabang listahan ng paglabag kung saan sa nakalipas kaunting kasalanan lamang ang kinikilala. Pinararami rin nito ang kasalanan dahil matapos malaman ng isang tao ang kautusan at pinipiling tanggihan ito, siya ay nagiging mas masamang makasalanan kaysa noong una. Ito ang kundisyong inilarawan sa 7:5-24. Subali't ang biyaya ay pinararami nang higit pa sa lahat ng kasalanan.

Kamangha-manghang Biyaya

Si John Newton ay may Kristiyanong ina, subali't siya'y naging isang marino at kapitan ng barko na nahulog sa matinding kasalanan. Nagdanas siya ng mahihirap na pangyayari sa kanyang buhay. Siya ay ipinagkanulo ng mga kaibigan at, sa loob ng ilang panahon, naging isang alipin. Nang bumuti-buti na ang kanyang kalagayan, nagpatuloy siya sa kasalanan at tumulong upang sirain ang buhay ng marami sa pamamagitan ng pangangalakal ng mga alipin. Siya ay kapitan ng isang barko ng mga alipin sa loob ng maraming taon. Minsan, nawasak ang kanilang barko at napadpad sa isang isla, subali't nailigtas ng isang kapitan na naging kaibigan ng kanyang ama. Naramdaman niya na naging maawain ang Diyos sa kanya kahit pa siya ay naging masa. Pagkalipas noon, ang kanilang barko ay napunta sa isang matinding bagyo; at tumawag siya sa Diyos upang humingi ng awa. Nakaligtas ang barko sa unos, at si Newton ay nagpatuloy sa pag-asa sa awa ng Diyos. Lumipas ang panahon at umalis na rin si Newton sa dagat at naging isang pastor. Isa sa mga himno na kanyang isinulat ay naging ang awit na pinakamaraming beses na inawit at pinakamaraming beses na naitala sa lahat ng panahon.

"Kahanga-hangang biyaya, kay tamis ng iyong tunog, na nagligtas sa isang kawawang tulad ko,

Ako ay naligaw, ngunit ngayo'y natagpuan, dating bulag ngunit ngayon ay nakakikita na."

Sa kanyang testimonya, sinabi ni Newton, "Ang Diyos sa kanyang awa ay iniahon ako sa malalim, maruming balon at inilagay ang aking mga paa sa ibabaw ng Bato, si Kristo Hesus. Iniligtas niya ang aking kaluluwa. At ngayon, ito ang naisin ng aking puso: na papurihan ka at parangalan ang kanyang walang katulad, malaya, makapangyarihan at natitirang biyaya dahil 'Dahil sa biyaya ng Diyos kaya't ako'y kung ano ako.' Malaking kagalakan sa aking puso na iniaasa ko ang aking kaligtasan nang lubusan sa biyaya ng Diyos."

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 5

- (1) Ano ang pinaniniwalaan ng taong may pananampalatayang nakapagliligtas?
- (2) Ano ang suliranin na nilutas ng pagbabayad-sala?
- (3) Paano nilutas ng pagbabayad-sala ang suliranin?
- (4) Ano ang ibig sabihin ng pagpapawalang-sala?
- (5) Paano itinatag ng ebanghelyo ang batas?
- (6) Paano ipinakita ni Abraham ang pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya?
- (7) Ano ang sinabi ni David tungkol sa pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya?
- (8) Sino-sino ang mga anak sa espirituwal ni Abraham?
- (9) Paano natin nalalaman na ang kaligtasan ay iniaalok sa lahat?

Aralin 5 Takdang-aralin:

Sumulat ng isang pahina tungkol sa pagpapawalang-sala kabilang ang mga sagot sa mga sumusunod na tanong: Ano ang suliranin na nilutas ng pagbabayad-sala? Bakit hindi maaaring maligtas ng pagiging masunurin ang isang makasalanan? Paano ipinakita ni Abraham ang pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya? Paano natin nalalaman na ang kaligtasan ay maaaring tanggapin ng lahat?

Aralin 6

Kalayaan Mula sa Kasalanan

Mga Direksiyon para sa Lider ng Klase

Dapat kolektahin ng tagapanguna sa klase ang mga nakasulat na takdang-aralin mula sa sinundang aralin. Hilingan ang ilang mag-aaral na pag-usapan ang kanilang isinulat.

Itanong ang mga tanong sa pagbabalik-aral mula sa naunang aralin at ilan pang tanong mula sa mga aralinng natapos na. Magbalik-aral at itama ang mga sagot kung kinakailangan.

Kasalanan

► Ano ang kasalanan?

Ang Kabanata 6 ng Roma ay tungkol sa pagliligtas mula sa kapangyarihan ng kasalanan. Upang maunawaan ang tagumpay, dapat nating maunawaan kung ano ang kasalanan.

Karaniwang nagsasalita ang Biblia tungkol sa mga gawang kasalanan bilang mga sinasadyang kilos. (1 Juan 3:4-9, Santiago 4:17). Kung nalalaman ng isang tao na ang isang gawa ay mali subali't pinipili pa rin niyang gawin ito, iyon ay sinasadyang kasalanan na naglalagay sa kanya sa pananagutan sa Diyos. Ang pag-ibig ang humihikayat sa atin na sundin ang Diyos.

Ang mga hindi alam o di-sinasadyang paglabag sa batas ng Diyos ay hindi sumisira sa ating relasyon sa Diyos. Habang lumalakad tayo sa liwanag [ayon sa katotohanan na nalalaman natin], tayo ay nililinis mula sa lahat ng kasalanan (1 Juan 1:7) at hindi dapat matakot na ang mga paglabag na hindi natin nalalaman ay magdadala sa atin sa paghatol o maghihiwalay sa atin mula sa Diyos.

Kinakailangan nating "lumakad sa liwanag," na ang ibig sabihin ay nagpapatuloy na binabago ng katotohanan ng Diyos habang natututuhan natin ito. May mga di-pagkakaparepareho at mga maling aksiyon na nakasasama hangga't hindi ito nauunawaan at binabago ng tao.

Ang talata na ito ay pangunahing nangungusap tungkol sa kasalanang sinasadya, kung saan ang tao ay hinahatulan kung hindi siya magsisisi at humanap ng kapatawaran.

Panimula sa Ika-4 na Bahagi

Ang ika-4 na bahagi ng Roma ay binubuo ng Kabanata 6-8 at maaaring tawaging "Pagpapaging-Banal ng mga Pinawalang-sala."

Hanggang sa puntong ito, nagsasalita si Pablo tungkol sa *ipinataw na katwiran*. Ito ang katwirang ibinibilang sa isang mananampalataya kapalit ng kanyang mga nakaraang mga kasalanan. Ngayon nagsisimula siyang ilarawan ang ibinahaging katwiran. Ang ibinahagin katwiran ay ibinigay rin bilang biyaya sa oras ng pagpapawalang-sala at nangangahulugan na ang mananampalataya ay nagiging aktuwal na makatwiran sa pamamagitan ng kalayaan mula sa kapangyarihan ng kasalanan at ginagabayan ng Banal na Espiritu upang makapamuhay nang banal. Samakatuwid, ang mananampalataya ay hindi lamang binibilang na banal, kundi siya ay pinapagiging-banal; ang gawaing ito ng biyaya ay tinatawag na pagpapaging-banal.

Sa araling ito, pag-aaralan natin ang Kabanata 6, “Kalayaan mula sa Kasalanan.”

Pangunahing Punto ng Kabanata 6

Ang mananampalataya ay malaya mula sa pagkaalipin sa kasalanan at dapat piliin na mamuhay sa kalayaan sa kasalanan at pagsunod sa Diyos. Kung hindi, siya’y babalik sa ilalim ng kontrol ng kasalanan.

Buod ng Kabanata 6

Ang kabanatang ito ay tumatalakay sa maling kaisipan ng maraming tao pagkatapos nilang marinig ang tungkol sa biyaya. Ang ideyang ito ay tinatawag na “*antinomianism*”, o pagsuway sa batas ng Diyos. Ang *antinomian* ay isang tao na itinatangi na kinakailangan ng isang mananampalataya na mamuhay nang may pagsunod sa Diyos. Ang kanilang kamalian ay batay sa kanilang maling pagkaunawa sa biyaya. Ipinakilala ni Pablo ang konsepto ng *antinomianism* na may dalawang mapagpalagay na mga tanong (1, 15).

Ang tanong sa talatang 1 ay ang reaksiyon ng *antinomian* sa pangungusap sa 5:20: “Kung saan sagana ang kasalanan, mas higit na sagana ang biyaya.” Maaari niyang sabihin na dahil ang ating talaan ng kasalanan ay pinalitan na ng ipinataw na katuwiran, hindi na mahalaga kung tayo’y nagpapatuloy sa pagkakasala. Mas maraming kasalanan ang ating nagagawa, mas higit na maraming biyaya ang ating matatanggap.

May mga tao rin na nag-iisip na dahil tayo ay tinanggap sa pamamagitan ng biyaya at hindi sa pamamagitan ng ating mga ikinikilos, hindi na mahalaga kung ano ang ating ginagawa (15).

Matinding tinanggihan ni Pablo ang dalawang panig. Ipinaliwanag niya sa dalawang ito kung bakit napakahalaga ng tagumpay laban sa kasalanan.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang Kabanata 6 para sa grupo.

Paunawa sa Bawat Talata

(1) Itinanong dito ng apostol ang maaaring itanong ng sinuman pagkatapos na marinig na ang biyaya ay mas masagana kaysa sa kasalanan. Maaaring isipin ng sinuman na ang kasalanan ay aktuwal na mabuti sa mga resulta nito dahil gumagawa itong daan para sa

mas higit na biyaya. Ang ideyang ito ay magsasabing tayo ay malayang mamuhay nang walang ingat sa kasalanan.

(2) Tumugon ang apostol sa tanong na iyon na tila ba ito ay talagang wala sa lugar. Ipinaliwanag niya pagkatapos na hindi maaaring magpatuloy tayong namumuhay sa kasalanan, dahil tayo ay mga patay na sa kasalanan.

(3-5) Hindi tayo nagpapatuloy sa kasalanan dahil tayo ay nakipagkaisa na kay Kristo sa kanyang kamatayan at muling pagkabuhay. Tulad ng ipinapaliwanag sa Roma 5:15-19, tinupad ni Hesus ang gawain ng pagliligtas para sa ating lahat. Sa pamamagitan ng pananampalataya tayo ay nauugnay sa kaya, upang ang pabor ng Diyos ay nakaabot sa atin tulad ng kay Kristo.

Si Hesus ay minsan lamang namatay sa kasalanan, at pagkatapos ay nabubuhay para sa Diyos. Ang kamatayan ni Hesus ay para sa atin kasalanan at hindi para sa kanyang sarili, subali't ang punto ay: ang usapin tungkol sa kasalanan ay tapos na. Sa pamamagitan ng pananampalataya, tayo ay namatay na at muling nabuhay na kasama niya; upang tayo man ay tapos na sa kasalanan.

Ang bautismo ay muling pagsasadula sa kamatayan at muling pagkabuhay, na sumisimbolo ng ating pakikiisa.

(6) Ang "lumang pagkatao" ay kumakatawan sa makasalang buhay bago ang pagbabalik-loob. (Ang isang seksiyon sa araling ito ay nagpapaliwanag ng konsepto ng "Ang Lumang Pagkatao") Ang buhay na makasalanan ay lubusan nang natapos, upang tayo ay hindi na maging alipin ng kasalanan.

Pansinin ang mga salitang ginamit sa talatang ito tungkol sa kung ano ang nangyari sa kasalanan: "namatay", "Ipinako", at "nawasak." Hindi ipinahihiwatig ni Pablo ang anumang unti-unting pagkakaligtas. Hindi niya ipinahihiwatig ang bahaging tagumpay o ang kasalanan ay nagpapatuloy sa anumang paraan. Ang mga talata ay nagpapahayag ng lubusang tagumpay laban sa kasalanan.

(7-11) Ang binibigyang-diin sa mga talatang ito ay: ang kontrol ng kasalanan ay lubusang naputol na para sa mananampalataya. Ang paglalarawan ay kamatayan. Ang isang taong patay ay ligtas na sa kasalanan, at tayo ay dapat magkaroon ng espirituwal na karanasan na tulad sa kamatayan.

Pagkatapos ng muling pagkabuhay, hindi na muling namatay si Hesus at hindi nagpatuloy na patay. Natapos na siya sa kamatayan. Dapat tayong lubusang mamatay sa kasalanan at matapos na dito. Ang kamatayan sa kasalanan ay hindi isang kundisyon na kailangang patagalin ng isang tao. Ang kamatayan sa kasalanan ay dapat mabilis na matapos, pagkatapos tayo'y mabubuhay para sa Diyos.

Ang pakikipagkaisa ng Kristiano sa kamatayan ni Kristo sa kasalanan, sa kanyang pagkalibing, at sumunod na pagkabuhay na muli na inilarawan ni Pablo sa Roma 6:1-23 ay

nagpapalaya sa Cristiano mula sa kapangyarihan at pagkaalipin sa kasalanan. Siya ay ipinahayag na "patay na sa kasalanan" (Roma 6:2) at pinalaya na mula rito (Roma 6:7). Siya din ay inuutusang isipin ang kanyang bagong relasyon kay Kristo at kamatayan sa kasalanan bilang isang bagay na higit pa sa simpleng legal na "katayuan" niya sa mga mata ng Diyos. Sa pamamagitan ng pananampalataya dapat niyang ariin ang kaniyang sarili bilang patay sa kasalanan, subali't buhay sa Diyos kay Kristo Hesus (Roma 6:11). Nangangahulugan ito na dapat ilagay sa personal na karanasan ng isang Kristiano kung ano ang idinideklara ng Diyos na totoo tungkol sa kanya. Hindi na niya dapat hayaan ang kasalanan na maghari sa kanyang mortal na katawan (Roma 6:12), o kaya'y gamitin ang alinmang bahagi ng kanyang katawan bilang instrumento ng kawalang-katwiran (Roma 6:13a). Sa halip, dapat niyang ihandog ang kanyang sarili bilang handog na buhay, banal at katanggap-tanggap sa Diyos (Roma 12:1), at gamitin ang kanyang katawan bilang instrumento ng katwiran (Roma 6:13, 19). (Allan Brown, "Ang Suliranin na Nakakahadlang sa Ating Pagpapaging-banal")

Ang "*reckon*" (o patotoo) ay isang termino ng pagpapatunay. Ito ay ang pagpapatunay kung ano ang totoo. Ito ay hindi isang pangungusap na may pagkukunwari. Hindi sinasabi ng apostol sa mga mananampalataya na magsabi ng isang bagay na hindi totoo. Dapat mapagtanto ng mananampalataya na siya ay lubusan nang naligtas mula sa kasalanan na tulad ng siya ay patay, at dapat niyang piliin na mamuhay sa lubusan kalayaan mula sa kapangyarihan ng kasalanan.

► Ano ang ibig sabihin ng: ibilang mo ang iyong sarili na patay na sa kasalanan?

Ang natitira pang bahagi ng kabanatang ito ay nagpapaliwanag ng ibang dahilan kung bakit mahalaga ang tagumpay laban sa kasalanan. Hindi tayo mga alipin ng kasalanan, kundi mga alipin ng Diyos. Imposible na mahulog sa kasalanan nang hindi nagiging alipin nito. Hindi ka maaaring magsilbi sa dalawa. Nang ikaw ay alipin pa ng kasalanan, wala kang ginawang katuwiran (20). Ngayon ikaw ay malaya na sa kasalanan at alipin na ng Diyos; samakatuwid, ikaw ay nabubuhay na sa kabanalan. (22).

(12-13) Dito nakakikita tayo ng paghahambing. Kung wala tayong tagumpay laban sa kasalanan, paghaharian tayo ng kasalanan. Ang mga mananampalataya ay hindi kontrolado ng mga pagnanasang makasalanan. Ang paggamit ng iyong katawan upang gumawa ng mali ay pagpapasakop nito sa awtoridad ng kasalanan. Sa halip, ang iyong katawan ay pag-aari ng Diyos at dapat gamitin para sa kanya.

(14) Ang pagiging "nasa ilalim ng kautusan" ay nangangahulugan na walang biyayang nakapagliligtas at, sagayun, hinahatulan batay sa mga gawa. Dahil walang sinumang walang biyaya ang maaaring mabuhay nang walang kasalanan, ang mapasailalim ng kautusan ay nangangahulugan na mahatulan (ng kamatayan) at nasa ilalim ng kapangyarihan ng kasalanan. Ang taong nasa ilalim ng biyaya ay wala sa ilalim ng

kapangyarihan ng kasalanan. Ang pagiging nasa ilalim ng kautusan o nasa ilalim ng biyaya ay hindi tumutukoy sa pagiging nasa Lumang Tipan o nasa Bagong Tipan.

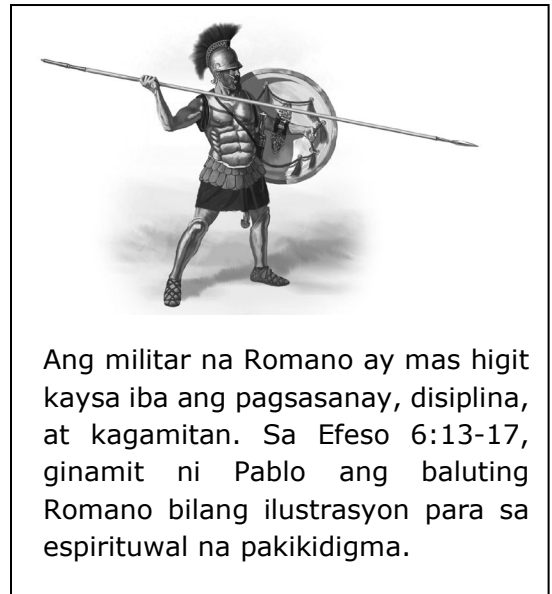
► Ang depinisyon ng pagiging “nasa ilalim ng kautusan” ay mahalaga. Hilingan ang mga mag-aaral na muling ipaliwanag sa kanilang sariling salita kung ano ang ibig sabihin ng pagiging nasa ilalim ng kautusan.

(15) Dito nagtanong ang apostol ng tanong na maaaring itanong ng isang tao matapos niyang marinig na tayo ay wala na sa ilalim ng kautusan: “Maaari ba tayong magkasala, dahil wala na tayo sa ilalim ng kautusan?” Ang tao ay nag-iisip na kung ang pagtanggap sa atin sa harap ng Diyos ay hindi nakakamit sa pamamagitan ng ating pagsunod, sagayun hindi na kinakailangan ang pagsunod. Maraming tao ngayon ang nag-iisip nang katulad nito. Matibay ang sagot ni Pablo sa tanong na ito.

Hindi direktang ipinaliwanag ni Pablo kung bakit hindi awtomatikong tinatakpan ng biyaya ang nagpapatuloy na kasalanan. Sa halip, ipinaliwanag niya na ang isang tao ay hindi maaaring maging alipin ng Diyos kung siya ay nasa ilalim ng kapangyarihan ng kasalanan.²⁷

(16) Ikaw ay alipin ng sinumang iyong sinusunod. Kung sinusunod mo ang kasalanan, ang kasalanan ang iyong panginoon; na ibig sabihin hindi ang Diyos ang iyong panginoon. Tulad ng sinabi ni Apostol Pedro, “Ang sinumang tumatalo sa isang tao ay nagdadala sa kanya sa pagkaalipin” (2 Pedro 2:19). Hindi ka maaaring magpasakop sa kasalanan nang hindi nagiging alipin ng kasalanan.

(17-18) Iniligtas na ang mga mananampalataya mula sa kapangyarihan ng kasalanan at ngayo’y naglilingkod nang makatwiran. Naranasan nila ang pagliligtas na ito sa pamamagitan ng pagsunod sa ebanghelyo. Muli, ipinahayag na na upang maglilingkod sa katwiran kinakailangan na sila’y mailigtas muna sa kasalanan.

Ang militar na Romano ay mas higit kaysa iba ang pagsasanay, disiplina, at kagamitan. Sa Efeso 6:13-17, ginamit ni Pablo ang baluting Romano bilang ilustrasyon para sa espirituwal na pakikidigma.

²⁷ Image from Piqsels, retrieved from <https://www.piqsels.com/en/public-domain-photo-sriuc>.

Ang buong kabanata ay naghahayag ng lubusang salungatan sa pagitan ng paggawa ng kasalanan at pamumuhay sa tagumpay. Walang anumang implikasyon na maaaring ang isang mananampalataya ay nasa ilalim ng kapangyarihan ng kasalanan o upang ang isang makasalanan ay maging matuwid habang nagpapatuloy sa kasalanan. Magiging mahirap humanap ng paraan kaya't masasabi iyon ni Pablo nang mas malinaw.

(19) Sinabi niya na ipinapaliwanag niya iyon sa salitang nauunawaan nila. Noon, sila ay nahulog sa kasalanan, na nagdala sa kanila sa mas malalim pang mga kasalanan. Ngayon, dapat silang maging matuwid sa kanilang mga ikinikilos, na kinakailangan sa kabanalan. Hindi nagiging banal ang sinuman sa paggawa ng tama, subali't hindi siya banal kung hindi siya gumagawa ng tama.

► Paano mo ipapaliwanag na imposible ang maglingkod sa Diyos at mamuhay sa kasalanan nang sabay?

(21-23) Walang ibinubungang mabuti ang kasalanan, subalit natural na nagwawakas sa kamatayan. Ang makasalanan ay kumikita ng kamatayan; kamatayan ang kabayaran sa kasalanan. Hindi kinikita ng mananampalataya ang buhay na walang hanggan, dahil hindi niya kayang kitain yun; tinatanggap niya iyon bilang isang kaloob na biyaya.

Ang Tunay na Batayan ng Personal na Katiyakan ng Kaligtasan

Ni Tim Keep

Ang modernong bersiyon ng *antinomianism* ay ang modernong doktrina ng walang kundisyong walang hanggang seguridad, na bumabaluktot sa biblikal na katuruan ng katiyakan. Itinuturo ng doktrinang ito na sa oras na "tanggapin si Kristo" ng isang tao ang kanyang kaligtasan ay sigurado na *kahit na ang kanyang pamumuhay ay lubusang sumasalungat sa kanyang sinasabi*. Kahit na ang pag-aangkin ng kaligtasan ay hindi nakikita sa pagbabago sa buhay; kahit na walang nakikitang bunga ng pagsisisi at pagbabalik-loob; at kahit na ang nagpapahayag ay tumatangging maging tunay na tagasunod ni Hesus. Basta dinasal na niya ang "panalangin ng makasalanan" formula siya ay hinihikayat na angkinin pa rin ang kaligtasan. Ito ay isang nakamamatay na panlilinlang at sinasalungat ng maraming talata sa kasulatan.

*"Tayo ay lumapit nang may **dalisay na puso na may lubos na katiyakan ng pananampalataya**, taglay ang ating mga puso na inalis mula sa masamang budhi, at ang ating mga katawan ay hinugasan ng dalisay na tubig"* (Hebreo 10:22)

*"Na mga **iningatan** ng kapangyarihan ng Diyos **sa pamamagitan ng pananampalataya para sa kaligtasan na handang ihayag sa huling panahon**"* (1 Pedro 1:4).

Mula sa mga talatang nalaman natin na ang biblikal na katiyakan ng kaligtasan ay depende sa **pananampalataya**:

- **Ang katiyakan ng pananampalataya ay depende sa pananampalataya na nakauunawa – “lubos na katiyakan.”** Ang katiyakan ay nagsisimula sa isang malinaw na pagkaunawa sa ebanghelyo (1 Cor. 15: 3-4). Ito ang “pagkaalam sa katiyakan” na binanggit sa Colosas 2:2. Ang kaligtasan ay sa pamamagitan ng biyaya lamang, sa pamamagitan ng pananampalataya sa pampalit na kamatayan ni Kristo para sa ating kapakanan (Efeso 2:8-9). Ang kinakailangan sa kaligtasan ay hindi ang walang kasalananang perpeksiyon (walang sinumang makakatugon) o pakiramdam na ligtas sa lahat ng panahon, kundi ang nagpapatuloy na pagtitiwala sa merito ni Kristo at sa natapos na gawa ng pagtubos kahit pa tayo ay nagkukulang. Ang isang pasyon ng pagiging matapat ang susunod sa tunay na pananampalatayang nakapagliligtas.
- **Ang katiyakan na kaligtasan ay depende sa matapat na pananampalataya – “isang pusong tunay”.** Ang isang sinserong nagbalik-loob ay iyong “nilinis na mula sa masamang budhi.” Ang pagkadama ng pagkaksala at kahihyan ay naalis na at napalitan na ng kapayapaan at pag-ibig. Ang sinserong nagbalik-loob ay siya na ang katawan ay “hinugasan na ng dalisay na tubig” dahil ang mga lumang bagay ay lumipas na at ang lahat ng bagay ay ginawa nang bago (2 Corinto 5:17). Ang isang sinserong nagbalik-loob ay siya na nagpapatuloy sa pagkilala at paghahayag ng kanyang mga kamalian (Mateo 6:12, Santiago 5:16).
- **Ang katiyakan ay nakakundisyon sa buhay na pananampalataya –“iningatan ng kapangyarihan ng Diyos sa pamamagitan ng pananampalataya”.** Ang salitang *iningatan* ay nangangahulugan na ipagsanggalang tulad ng sa isang kastilyo o muog! Ang banal na kapangyarihan ng Diyos ay nagsasanggalang, nag-iingat, at sa wakas ay nagdadala sa atin sa tagumpay. Ang kapangyarihan ng nakapaglilinis na dugo ni Kristo at ang kapangyarihan ng kanyang muling pagkabuhay na ating tinatanggap sa pamamagitan ng pananampalataya ang siyang nagpepreserba sa ating mga kaluluwa hanggang sa buhay na walang hanggan. Ang tanging tunay na pananampalatayang nakapagliligtas ay ang pananampalatayang nagtitiis; pananampalatayang nananatiling nagtitiwala kay Kristo at sa kanyang natapos na gawain sa krus. Ang pananampalataya ay hindi isang gawa, kundi ito ay isang kundisyon para sa kaligtasan. Ang sumulat ng Hebreo ay ganito ang sinabi: “Kung walang pananampalataya imposible na malugod siya” (Hebreo 11:6).

Maraming mga tao ang naniniwala na ang pagdadagdag na anumang kundisyon sa kaligtasan ay legalismo, subali’t si Hesus at ang bawat manunulat ng Bagong Tipan ay malinaw na nagturo ng kahalagahan ng nagpapatuloy na pananampalataya.

“Kung kayo ay magpapatuloy sa aking mga salita, sagayun, kayo nga ay tunay na aking mga tagasunod” (Juan 8:31).

“Kung kayo ay magpapatuloy sa pananampalataya, matatag at hindi matitinag, at hindi mailalayo mula sa pag-asa sa ebanghelyo...” (Colosas 1:23)

"Ang **matuwid ay mabubuhay sa pananampalataya**; subali't **kung** ang sinuman ay **aatras**, ang aking kaluluwa ay mawawalan ng kasiyahan sa kanya." (Hebreo 10:38).

"Na may **pananampalataya**; at malinis na budhi; at ang abuting konsensya; may mga taong **hindi sumunod sa kanilang budhi at dahil dito'y winasak nila ang kanilang pananampalataya**" (I Timothy 1:19).

Sa paglalarawan sa katiyakan ng kaligtasan, sinabi ni John Wesley,

"Ang aking aliw ay nananatili, hindi sa anupamang opinyon, na ang isang mananampalataya ay maaari, o hindi mapapalayo, hindi sa pag-alaala ng anumang *nagawa* sa akin sa nakalipas; kundi kung ano ang sa ngayon, sa aking kaalaman sa *kasalukuyan* sa Diyos kay Kristo, ipinakipagkasundo ako sa kanyang sarili; sa aking *ngayon* namamangha sa liwanag ng kaluwalhatian ang Diyos sa mukha ni Kristo Hesus; lumalakad sa liwanag dahil siya ay nasa liwanag, at nakikipagkaisa sa Ama at sa Anak. Ang aking aliw ay sa pamamagitan ng biyaya maaari akong sumampalataya sa Panginoong Hesu Kristo, at sa Espiritu na nagpapatotoo sa aking Espiritu na ako ay anak ng Diyos. Nais ko ang kaaliwan dito at dito lamang, na nakikita ko si Hesus sa kanang kamay ng Diyos, na ako ay personal na para sa aking sarili, at hindi sa iba, nagtataglay ng lubos na pag-asa sa kawalang-kamatayan, na nararamdaman ko ang pag-ibig ng Diyos na ibinuhos sa aking puso, ang kasalanan ay ipinako sa akin. Ang aking kagalakan ay ito: ang testimonya ng aking budhi, na sa pagiging simple at sinsero, hindi dahil sa karunungan ng katawan, kundi sa biyaya ng Diyos ako'y nakikipag-usap sa daigdig na ito. Humayo at humanap, kung magagawa mo, ng mas matibay na kagalakan; ng mas kaaliwan na may katuwaan sa bahaging ito ng langit. Kung aasa ka sa anumang ibang kaaliwan na wala nito, sumasandal ka sa mahinang tangkay ng tambo, na bukod sa hindi kakayanin ang iyong bigat, kundi susugat pa sa iyong kamay."

► Mula sa mga konsepto sa seksiyon sa unahan, paano mo ipapaliwanag na ang isang Kristiyano ay maaaring magkaroon ng katiyakan ng kaligtasan batay sa isang buhay na pananampalataya?

Pagtuunan ng Pansin:"Ang Lumang Pagkatao"

Ang salitang *lumang pagkatao* ay ginamit ng tatlong beses lamang sa Kasulatan. Lahat ng tatlong beses ay ginamit ni Pablo. Sa paghahambing sa tatlong pagkakataong ito sa iba't ibang konteksto, maaari nating makita kung ano ang kahulugan ng salita.

Colosas 3:9

Sinasabi ng Colosas 3:9-10a, "Huwag kayong magsinungaling sa isa't-isa, upang makita na hinubad na ninyo ang lumang katauhan at ang mga gawa nito; at isinuot na ninyo ang bagong katauhan..." Sinabi ni Pablo na hinubad na ng mga mananampalatayang ito ang

lumang katauhan. Hindi niya ibig sabihin na sila'y lubusan nang pinapaging-banal, dahil ang karamihan sa Kabanatang 3 ay tumatawag sa kanila na magpakabanal.

Nauna rito sinabi niya sa mga mananampalataya sa Colosas na, "Hanapin muna ninyo ang mga bagay mula sa itaas...ilagay ninyo ang inyong pagmamahal sa mga bagay sa itaas... Dahil kayo ay patay, at ang inyong buhay ay nakatago kasama ni Kristo sa Diyos." Nagpatuloy pa siya at sinabi, "Dapat nang mawala sa inyo ang mga pitang makalaman: pangangalunya, kahalayan, mahalay na simbuyo ng damdamin, masasamang nasa...." Ginagawa pa rin ba ng mga taga-Colosas ang mga kasalanang ito? Hindi, dahil ang sumunod na talata (6) ay nagsasabi na ang mga makasalanang ito ay nasa ilalim ng paghatol ng Diyos, at ang talata 7 ay nagsasabi na ginawa ito ng mga mananampalataya noong dati. Kaya't ngayon hindi na nila ginagawa ang mga kasalanang ito; gayunman, hindi pa rin nila, sa ibang kahulugan, pinatay ang mga kasalanang ito.

Pagkatapos, nanawagan siya sa kanila upang hubarin ang iba pang bagay na hindi pa nila inaalis: pagkagalit, poot, malisya, maruming pananalita, sama ng loob at iba pa. (8). Pagkatapos, dumating tayo sa pangungusap na dapat nilang gawin ang lahat ng ito dahil hinubad na nila ang lumang katauhan kasama na ang kanyang mga ginagawa.

Tinawag niya sila sa lubos na kabanalan sa paglalarawan ng mga banal na katangian (12), pagkatapos ay hinikayat silang maging katulad ni Kristo sa kanilang mga pakikipag-ugnayan (13), pagkatapos, sinabihan silang isuot ang pag-ibig, "na siyang bigkis ng pagiging ganap" (14).

Tila malinaw na sa kontekstong ito ang lumang katauhan ay isang bagay na inalis na sa oras ng pagbabalik-loob. Dahil ginawa na nila iyon, naniniwala si Pablo na maaari na silang sumulong sa lubos na kabanalan.

Efeso 4:22

Ang talata na ito ay kasama sa sipi na katulad ng nasa Colosas. Sa 4:17-19, inilarawan niya ang paraan ng pamumuhay ng di- mananampalataya; pagkatapos inihambing ito sa buhay ng isang mananampalataya. Ang mga talatang 21-24 ay naglalarawan kung ano ang ibig sabihin ng "natutuhan ko si Kristo" (20) at ang "marinig siya" at "tinuruan niya" (21). Kabilang sa mga bagay na ito ang paghuhubad sa lumang pagkatao at pagsusuot ng bagong pagkatao. Ito ay bahagi nang nangyari nang sila ay nagbalik-loob.

Ang sipi sa Efeso ay sumusunod sa huwaran na katulad ng sa Colosas 4. Pagkatapos ng pangungusap na ang paghuhubad ng lumang pagkatao ay bahagi ng ebanghelyo na kanila nang natutuhan, ang unang utos ni Pablo ay ang pag-aalis ng pagsisinungaling. Nagpatuloy pa siya na binabanggit ang pagkagalit, masamang pananalita, at malisya. Sinabi niya sa kanila na maging mabait at mapagpatawad. Ang lahat ng mga bagay na ito ay binanggit rin sa Colosas pagkatapos ng pangungusap na ang lumang pagkatao ay inialis na.

Ang lumang pagkatao ay hindi isang bagay na kinakailangan pang alisin ng mananampalataya, kundi isang bagay na hinubad na nang magbaglik-loob. Hindi pa sila

lubusang banal, at tinawag sila ni Pablo sa lubusang kabanalan sa kanilang buhay na magiging katulad nang sila’y magsimula nang alisin nila ang lumang pagkatao.

Roma 6:6

Sa sipi na ito, gumawa si Pablo ng malaking paghahambing sa pagitan ng isang makasalanan at ng isang mananampalataya. Ang pangunahing punto ng kabanata ay ang pagkakaroon ng tagumpay laban sa kasalanan ng isang taong nagbalik-loob na. Isa sa mga dahilan na ibinigay niya upang patunayang ang mananampalataya ay may tagumpay laban sa kasalanan ay ang lamang katauhan ay napako na sa krus. “At nalalaman natin, na ang ating lumang katauhan ay napako nang kasama niya, upang ang katawang makasalanan ay masira na, at magmula rito ay hindi na tayo maglingkod sa kasalanan.” Malinaw na sinasabi niya na ang mananampalataya ay malaya na sa kasalanan dahil sa isang bagay na natapos na sa oras ng pagbabalik-loob.

Konklusyon

Kaya’t ano nga ang kahulugan ng salitang *lumang katauhan*? Ang lumang katauhan ay ang buhay na makasalanan na nakasentro sa sarili na iniwan ng makasalanan sa oras ng kanyang pagbabalik-loob.

Ang bagong nagbalik-loob ay nagtataglay pa rin ng mga gawain at kaugalian na mas natutulad sa lumang katauhan kaysa sa bago. Kaya nga’t sinabi ni Pablo sa mga mananampalataya na gumawa pa ng tuloy na pagbabago sa kanilang mga buhay na magiging kaangkop sa kanilang pagtanggì na sa lumang katauhan. Sinasabi niya, “Dahil iniwan na ninyo ang dating buhay na makasalanan, kailangan ninyong itigil na ang anumang kaugalian na hindi naaangkop sa bagong buhay nang katwiran.”

Ang Ipinagkaloob ni Hesus Para sa Ating Pagpapaging-banal

²⁸Sa Roma 6:1-10 sinabi sa atin ang tungkol sa ginawa ni Hesus para sa ating personal na pagpapaging-banal. Kapag tayo’y ipinanganak na muli, tayo ay inilagay na kay Kristo. Ang lahat ng natupad niya sa kanyang pagkamatay at muling pagkabuhay ay naging sa atin sa pamamagitan niya. Ang ibig sabihin nito, kay Kristo mayroon tayong mapagkukunan para sa lubos na tagumpay laban sa kasalanan.

Dahil sa ating pakikipagkaisa kay Kristo, anumang nangyari sa kanya ay nangyari sa akin. Nang siya’y mamatay, ako’y namatay. Nang siya’y muling mabuhay, ako’y kasama niyang muling nabuhay. Dahil sa ating buhay na pakikipag-isa kay Kristo, ang mananampalataya ay may lubusang bagong relasyon sa kasalanan. Ngayon tayo’y patay na sa kasalanan. Patay na tayo kapwa sa mga gawa ng kasalanan gayun din sa prinsipyo ng kasalanan. Ito ang ating kalagayang relasyon sa kasalanan.

²⁸ Mga Parapo mula sa “Ang Ipinagkaloob ni Hesus Para sa Ating Pagpapaging-banal” na isinulat ni Allen Brown

Dahil sa ating pakikipagkaisa kay Kristo, ngayon ay lumalakad tayo sa "pagiging bago ng buhay" dahil nakikibahagi tayo sa kanyang muling pagkabuhay.

Dahil sa ating pakikipagkaisa kay Kristo, ang kanyang pagkapako ay nagiging aking pagkapako. Dahil ang kanyang kamatayan ay lumupig sa kapangyarihan ng kasalanan, hindi na tayo hawak ng kasalanan sa ating buhay.

Ano ang kahulugan ng "reckon?" Ito ay isang salitang ginagamit sa *bookkeeping*. Ibig sabihin ay itala kung ano ang naroon. Ginamit ito sa Rom 4: 1-12 na may kaugnayan sa pagpapawalang sala kay Abraham (Ang salitang Griego ay ginamit nang 11 beses sa Bagong Tipan, isinalin nang "bilangin" 2 beses; "italan" 3 beses; "ilapat" 6 na beses). Ito ay tumutukoy sa pakikibahagi sa pamamagitan ng pananampalataya sa kalayaan mula sa kasalanan at pakikiisa sa Diyos na ipinagkaloob sa pagbabayad-sala at muling pagkabuhay ni Kristo." (Purkiser, *Exploring Christian Holiness*, Vol. 1, 138)

"Ito [Ang ibilang ang sarili na patay sa kasalanan at buhay sa Diyos] ay hindi kumakatawan sa pagtatakip na "naglalapat" ng katuwiran na hindi naman tunay na umiiral. Ito ay kumakatawan sa pagbibigay sa listahan ng isang tao (ginawa ng Diyos bilang tugon sa pananampalataya) ng paglilinis na sa katotohanan ay naganap na." Nangangahulugan ito na dapat nating "ibilang" ang ating sarili na totoong patay na sa kasalanan, paniwalaan ito, at mabuhay sa araw-araw sa liwanag ng katotohanang iyon.(Earle, *Word Meanings in the New Testament*, 138, 168).

Ano ang paraan ng pagtatala? Sa pamamagitan ng pananampalataya, tinanggap ko ang Salita ng Diyos bilang Katotohanan para sa aking puso. Idinedeklara ko sa awtoridad ng dinagkakamali at walang kamaliang Salita na ako ay pinalaya na mula sa lahat ng kasalanan at lubusang nabubuhay sa Diyos kay Kristo Hesus na aking Panginoon.

Bilang isang boluntaryong alipin ng pag-ibig kay Hesu-Kristo, kusang loob mong iniwan ang mga kaugalian at mga kilos na mga katangian ng lumang buhay. Ang lubusang pagsuko kay Hesus ay isang kagalakan! At bilang resulta ng ating relasyon, tayo'y nagiging mga kabahagi ng buhay na walang hanggan.

Konklusyon:

Nakita natin na ito ang ating pribilehiyo na binili ng dugo upang magkaroon ng lubusang kalayaan mula sa kumukontrol na kapangyarihan ng kasalanan. Ngunit higit pa sa rian, iniutos ng Diyos na tayo ay maging mapagtagumpay.

Marahil hindi mo pa napagtatanto ang katotohanang ito noon. Iniligtas ka ng Diyos at ikaw ay lumalakad sa isang bagong buhay; subali't nakikita mo na ang kasalanan ay patuloy pa ring lumilitaw sa iyong buhay. Ayaw mong mangyari ito! Subali't may bagay sa iyong kalooban ang nagnanais na masunod ang kanyang sariling paraan. Kung ito ang nangyayari, nais kong hamunin ka na sundin ang utos ni Pablo na *ariin* ang iyong sarili na tunay ngang patay na sa kasalanan (6:11) at *ipagtiwala* ang iyong sarili sa Diyos. (6:13).

Ibigay mo sa Kanya ang lubos na pagkontrol! Kung gagawin mo ito, ipinapangako niya na lilinis niya ang iyong puso ng mga nananatiling mga kasalanan at pupuspusin ka ng kanyang Banal na Espiritu, na nagbibigay sa kanya ng kakayahang mabuhay nang malaya sa kapangyarihang kumukontrol ng kasalanan. Paniwalaan mo ang sinasabi ng Diyos at angkinin sa pamamagitan ng pananampalataya ang iyong kalayaan mula sa kasalanan.

► Ano ang ibig sabihin ng “pakikipag-kaisa kay Kristo”? Ano ang aasahan mo sa iyong buhay dahil ikaw ay nakipag-isa kay Kristo?

Paano Ipamumuhay ang Buhay na Matagumpay

Napag-isipan mo na ba kung talagang posible na mamuhay sa lubos na tagumpay laban sa kasalanan? Ipinangako ng Diyos ang biyayang nagbibigay ng kakayahan na higit pa kaysa sa ating kahinaan sa tukso:

“Wala pang pagsubok na dumating sa inyo na hindi naranasan ng lahat ng tao, subali’t matapat ang Diyos, hindi niya ipapahintulot na ikaw ay tuksuhin nang higit sa iyong makakaya, subalit kasama ng pagsubok gagawa siya ng paraan upang mapagtagumpayan ito.” (1 Corinto 10:13).

Sinasabi ng talatang ito sa atin ang ilang mahahalagang bagay:

Una, ang bawat pagsubok ay karaniwan sa sangkatauhan. Dumarating ito dahil sa ating pagiging tao at nakatuon sa ilang kahinaan ng tao. Ibig sabihin ang mga paghihirap na pinagdaraan mo ay hindi talagang tanging sa iyo lamang.

Ikalawa, sinasabi nitom na nalalaman ng Diyos ang ating mga limitasyon. Nauunawaan niya kung hanggang saan ang kaya nating tiisin. Hindi natin tunay na nalalaman kung hanggang saan ang kaya nating tiisin, subalit alam ito ng Diyos.

Ikatlo, nililimitahan ng Diyos ang mga pagsubok na dumarating sa atin dahil nais niya na mamuhay tayo nang matagumpay. May mga tao na nag-aakala na ang mga pagsubok ay kadalasan higit sa ating makakaya dahil tayo ay tao. Inaakala nila na ang tagumpay sa lahat ng pagkakataon ay imposible, subalit ayon sa talatang ito, hindi iyon totoo.

Ikaapat, ipinagkakaloob ng Diyos ang kinakailangan natin upang mamuhay nang matagumpay. Gumagawa siya ng “paraan upang makatakas.”

Kaya’t isang konklusyon na makukuha natin sa talatang ito ay: Nilalayon ng Diyos na mamuhay tayo nang matagumpay. Ang biyaya para sa matagumpay na pamumuhay ay ibinibigay bilang tugon sa pananampalataya.

“Dahil kung anuman ang isinilang sa Diyos ay nagtatagumpay sa mundo. At ito ang tagumpay na tumatalo sa sanlibutan, maging ang ating pananampalataya.” (1 Juan 5:4).

"Pinagpala ang taong nananatiling tapat sa kabila ng pagsubok; dahil kapag nalampasan niya ang pagsubok tatanggapin niya ang putong ng buhay na ipinangako ng Panginoon sa kanila na mga umiibig sa kanya." (Santiago 1:12).

Kung nauunawaan natin kung paano nangyayari na ang mga mananampalataya ay natalo ng tukso, marahil mauunawaan din natin kung paano iyon napipigilan. Ang isang taong nahulog sa tukso, ay karaniwang hinayaan na ang sarili ay dumaan sa isang proseso.

Ang proseso ay inilarawan sa Santiago 1:14-15: "Natutukso ang tao kapag siya'y naakit at nagpapatangay sa kanyang sariling pagnanasa. At ang pagnanasa kapag naitanim sa puso ay nagbubunga ng kasalanan..."

Naobserbahan ni John Wesley ang mga hakbang patungo sa sinasadyang kasalanan ay katulad ng sumusunod.

- (1) Mayroong pagtukso (mula sa mundo, sa katawan, o sa demonyo)..
- (2) Binibigyang babala ng Espiritu ang mananampalataya na maging mapagbantay.
- (3) Nagbibigay ng pansin ang tao sa tukso at lumalakas ang pang-akit nito. (Dito nagagawa ng tao ang kanyang unang pagkakamali sa prosesong ito.)
- (4) Nagdadalamhati ang Espiritu, humihina ang pananampalataya ng tao, at ang kanyang pag-ibig sa Diyos ay nanlalamig.
- (5) Malakas na tumututol ang Espiritu.
- (6) Tumalikod ang tao sa *masakit* na tinig ng Espiritu at nakikinig sa *mapang-akit* na tinig ng manunukso.
- (7) Nagsisimula ang masasamang pagnanasa at pinupuno nito ang kanyang puso; naglalaho ang pananampalataya at pag-ibig; handa na siyang gumawa ng panlabas na kasalanan.

Hindi natin dapat akalain na ang karanasan ng bawat tao ay sumusunod sa ganitong pagkakasunod-sunod. Kung minsan ang tao ay tila bigla na lamang nagkakasala, at tila hindi na dumadaan sa prosesong ito.

Dahil lumalakas ang kapangyarihan ng tukso habang hawak niya ang ating atensiyon, ang mananampalatayang seryoso sa pagpapanatili ng tagumpay laban sa kasalanan ay dapat maging matatag upang agad niyang magawa na tanggihan ang tukso. Ang taong nakakikilala ng tukso upang magkasala subali't nag-aatubili na tanggihan ito ay naglilagay sa kanyang sarili sa mas malaking panganib. Sa pag-aatubili, ipinapakita niya na ang kanyang puso ay hindi lubos na nagnanais na bigyang-lugod ang Diyos.

Ang tukso ay isang hamon sa ating pananampalataya, dahil ang tukso ay nagbibigay sa atin ng pagkakataon na pagdudahan na ang pagsunod sa Diyos ang pinakamabuting gawin sa sandaling iyon.

► Kung ang isang mananampalataya ay tila hindi makayanang mamuhay nang matagumpay laban sa kasalanan, ano kaya ang dahilan?

Ito ay marahil dahil sa isa o higit pa sa mga sumusunod na suliranin.

Hindi niya nakikita na kailangan niyang sumunod sa Diyos.

(2) Hindi niya nakikita o pinaniniwalaan ang pangako ng Diyos na biyayang nagbibigay-lakas.

(3) Hindi siya dumidepende sa biyayang nagbibigay kakayahan mula sa Diyos sa halip na sa sariling kalakasan.

(4) Naglilingkod siya sa Diyos kung kailan lamang niya nais sumunod, sa halip na lubos, at walang kundisyong pagsunod.

(5) Hindi pa niya sinisikap sa pamamagitan ng biyaya na magkaroon ng isang tanging pagnanais na gawin ang kalooban ng Diyos.²⁹

(6) Hindi siya nagpapanatili ng mga espirtual na disiplina at gawain na magpapanatiling matibay sa kanyang pananampalataya—pagpapatatag ng kanyang relasyon sa Diyos.

(7) Hindi siya nagpapanatili ng espirituwal na pananagutan sa isang lokal na iglesya.

May tatlong lalaking nagnanais na pumasok na tsuper sa isang kumpanya. Ang una, sa pagnanais na magpakitang-gilas sa magiging amo niya ang nagsabi, "Ako'y sobrang mahusay na drayber na kaya kong magmaneho nang napakabilis na ilang piye lamang ang layo sa bangin ngunit hindi mo kailangang mag-alala." Ang ikalawa, na ayaw magpatalo sa una, ang nagsabi, "Kaya kong magmaneho nang napakabilis, at ilang pulgada lamang ang layo sa bangin nang hindi nahuhulog dito." Ang ikatlong aplikante, na medyo nag-atubili, ang nagsabi sa magiging amo niya, "Hindi ko ilalagay sa panganib ang iyong buhay sa paglapit sa isang bangin." Sa palagay mo, sino sa tatlo ang natanggap sa trabaho?

Hindi natin dapat sikaping makita kung gaano kalapit tayo makalalapit sa tukso. Nais ng Diyos na bigyan tayo ng pansariling mga gabay panuntunan na siyang magbabantay sa atin sa ating mga kahinaan. Dapat nating malaman kung ano ang mapanganib, halimbawa ang ilang klase ng libangan, at lumayo at umiwas sa mga ito.

Kung hindi napananatili ng isang mananampalataya ang kanyang relasyon sa Diyos, dapat siyang magsisi agad at magbalik-loob sa pamamagitan ng ating tagapamagitan na si Kristo Hesus (1 Juan 2:1-2). Hindi na siya dapat maghintay sa isang pagkakataon sa hinaharap

²⁹Filipos 3:13-15.

kung kailan iniisip niyang mas mas magagawa niya ito. Kung ninanais niyang manumbalik, ibibigay sa kanya ng Banal na Espiritu ang pagnanais na iyon at aakayin siya pabalik sa kanyang relasyon sa Diyos. Kung tunay ang kanyang pagsisisi, agad siyang mapanunumbalik.

Ginawa na ng Diyos ang sukdulang paghahandog para sa ating kaligtasan, sa sakripisyo ni Hesus. Hindi niya hahayaang maging sayang na lang ang puhunang iyon kung mabibigo siyang ibigay sa atin ang biyayang kailangan natin upang magpatuloy.

Limang Katotohanan na Dapat Malaman at Angkinin

ni Tim Keep

Ang tagumpay laban sa mga gawa ng kasalanan ay ang normal na karanasan ng isang Kristiyano dahil siya ay pinalaya na mula sa pagiging alipin ng kasalanan sa pamamagitan ng kamatayan, pagkalibing, at muling pagkabuhay ni Hesus. Ang kasalananang nagpapatuloy ay resulta ng kawalang-kaalaman tungkol sa biyayang nakapagliligtas, ang kabiguang manatiling nakaugnay kay Kristo, ang kabiguang magpatuloy na ituring ang sariling patay na sa kasalanan at buhay sa Diyos, at ang kabiguan na lubos at lubos ang pasya na iharap ang inyong sarili sa Diyos bilang instrumento ng pagiging matuwid.

Ang bawat tunay na mananampalataya ay nagnanais na *maranasan* ang tagumpay laban sa kasalanan. Ito ay dahil sa napakamahal na halagang ibinayad ni Hesus upang iligtas tayo mula sa kasalanan. Ito ay dahil sa nakawawasak na likas ng kasalanan. Ang sagot ni Pablo sa mga nangangatwiran na “dahil masagana ang biyaya para sa kasalanan, bakit hindi pwedeng magpatuloy sa pagkakasala?” ay napakalakas. “Hindi dapat iyon!” ang sagot niya. Kapag ang isang tao ay nagkaroon ng di-maingat na pagharap sa sakit ng kasalanan dahil lamang ang Diyos ay nagbigay na ng lunas dito ay magiging katulad lamang ito ng hindi pagiging maingat tungkol sa HIV aids o kanser dahil lamang sa may nadiskubre nang gamot. Ang gamot ay hindi mag-iiwas sa sinuman mula sa panahon ng sakit at karamdaman. Hindi rin nito maiiwasan ang mga peklat. Walang sinuman na nasa wastong pag-iisip ang magsasabi na, “Sana magkasakit tayo upang matanggap natin ang lunas para doon.” Walang sinuman ang magsasabi na, “Magkasala na tayo dahil tatakpan naman ito ng biyaya!”, kung ang sinuman ay nagising na sa *kilabot ng kasalanan, pagiging hindi katanggap-tanggap nito sa isang banal na Diyos, at ang awful na halagang ibinayad para malunasan ang kasalanan.*

Ang karanasan ng kalayaan mula sa kasalanan ng isang Kristiyano ay depende sa kanyang kaalaman (6:3,6, 9) at paggamit ng mga katotohanang ito:

(1) Ang lumang makasalanang pagkatao natin ay hindi na nabubuhay.

Ang “lumang pagkatao”, ang lumang makasalanang pagkatao natin noon, ay espirituwal na namatay na kasama ni Hesus sa krus at inilibing na kasama niya sa kanyang libingan. Dahil ang isang patay ay hindi na maaaring maglingkod bilang isang alipin, ang pagiging

panginoon ng kasalanan sa atin ay naputol na. Ang kamatayan ito ay *naganap na*. Ang kamatayan ng ating lumang makasalanang buhay ay nangyari sa sandaling tayo'y sumampalataya sa kamatayan ni Kristo para sa atin, magsisi sa ating mga kasalanan, at tanggapin ang kanyang kaloob na buhay na walang hanggan.

Pansinin ang mga pangungusap na ito:

- "Paanong *tayo na namatay na* sa kasalanan ay mamumuhay pa dito?"
- "Kung gaano karami ang binautismuhan kay Kristo Hesus ay *binautismuhan na rin sa kanyang kamatayan.*"
- "Samakatuwid tayo ay inilibing na kasama niya sa pamamagitan ng bautismo sa kanyang kamatayan..."
- "Dahil kung tayo ay pinagkaisa *na sa wangis ng kaniyang kamatayan...*"
- "At nalalaman natin, na ang ating lumang katauhan ay *ipinako na* kasama niya, na ang katawan ng kasalanan ay mawawala na, upang tayo'y hindi na magiging alipin ng kasalanan."
- "Dahil siya na *namatay na* ay pinalaya na mula sa kasalanan."

Ang suliranin sa napakaraming mananampalataya sa kasalukuyan ay namumuhay sila nang mas mababa kaysa sa kanilang maaaring magawa. Maraming mananampalataya ang *naka-kundisyon* na tanggapin ang kabiguan bilang *normal*. Sila ay nasa mga iglesya na nagtuturo na ang isang matagumpay na buhay Kristiyano ay hindi posible at asahan na ang nagpapatuloy na kasalanan. Ang ibang mga mananampalataya naman ay naikundisyon na sa katuruang *perfectionistic* na *wala nang lugar* para sa pagkakamali. Ang katuruang ito ay nakasisira rin sa pananampalataya at nag-akay sa marami sa kabiguan o pagkukunwari. Binigyang-linaw ni Pablo na nasa atin ang tagumpay sa pamamagitan ng pakikibahagi sa tagumpay ni Kristo sa krus.

(2) Ang bago, muling binuhay na katauhan na nilikha ng Diyos para sa atin ay buhay, espirituwal na binuhay kasama ni Hesus mula sa mga patay.

Nilupig ni Hesus ang lahat ng kasalanan sa pamamagitan ng kanyang muling pagkabuhay. Ang muling pagkabuhay na ito ang sa pamamagitan ng pananampalataya ay kabahagi tayo. Sa pamamagitan ng pananampalataya, wala nang kapangyarihan ang kasalanan upang tayo'y ibagsak, pahiyain, sugatan o kaya'y patayin tayo. Tayo ay espirituwal na muling binuhay kasama ni Kristo sa bagong matagumpay na buhay.

- "Kung paanong si Kristo ay muling binuhay mula sa mga patay sa kaluwalhatian ng Diyos Ama, gayun din tayo ay *dapat lumakad sa bagong buhay.*"
- "Tayo rin ay malalagay sa katulad ng kanyang muling pagkabuhay."

- “Nalalaman natin na si Kristo, *na muling binuhay mula sa mga patay, ay hindi na muling mamamatay*. Wala nang kapangyarihan sa kanya ang kamatayan.”
- “Dahil ang kamatayan na kanyang ikinamatay, namatay siya sa kasalanan minsan para sa lahat; subali’t *ang buhay na kanyang ipinamuhay* nabuhay siya para sa Diyos.”
- “Gayundin kayo, ariin ninyo ang inyong sarili na patay na sa kasalanan, subali’t *buhay sa Diyos kay Kristo Hesus na ating Panginoon*.”
- “Iharap ninyo ang inyong mga sarili sa Diyos *bilang buhay mula sa mga patay...*”

(3) Tayo ay espirituwal na nakipagkaisa na kay Hesus.

Hindi lamang ipinako na ang lumang pagkatao kasama ni Kristo, at hindi lamang natanggap ko na ang isang bagong bagong buhay na katulad ng sa kanya; kundi, ako ay nananahan sa kanya at siya sa akin (tingnan rin ang Galacia 2:20 at Juan 14-16)! Ito ay ipinangako ni Hesus sa bawat tagasunod: na pinili ng Diyos na manirahan sa mga mananampalataya sa pamamagitan ng Banal na Espiritu. Ang pagkakaisa at pananahan na ito ang dahilan kung paano nagiging posible ang tagumpay sa mga kasalanan at pamumuhay nang may kabanalan. Ito ang paraan na nagiging posible para sa mga mananampalataya na tanggapin at mamuhay nang puro, mapagmahal, maawain, mabait, mapagpatawad at banal na buhay ni Hesus.

- “Dahil kung tayo ay *sama-samang nakipagkaisa* na sa pagtutulad sa kanyang kamatayan, tiyak na tayo man ay makakatulad sa kanyang muling pagkabuhay.”
- “Ang ating lumang katauhan ay ipinako nang *kasama niya...*”
- “Ngayon kung tayo’y *namatay na kasama ni Kristo*, naniniwala tayo na tayo man ay *mabubuhay kasama niya*.”

Itinuro ni Hesus sa kanyang mga disipulo ang tungkol sa pagkakaisang ito sa Juan 15. Ang doktrina ng espirituwal na pakikipagkaisa kay Kristo ay mahalaga sa ating tagumpay sa buhay Kristiyano!

(4) Upang ating taglayin, sa pamamagitan ng pananampalataya, ang kalayaan at tagumpay na ibinigay ng Diyos sa atin.

“Gayundin nga kayo, ariin ninyo ang inyong sarili na patay na sa kasalanan, kundi buhay sa Diyos kay Kristo Hesus na ating Panginoon.”

Ang *ariin* ay *ibiling* na ito ay totoo upang iyong *maranasan* ito sa iyong sariling buhay.

Narito ang isang ilustrasyon mula sa Lumang Tipan na makakatulong. Maaalala natin na hindi lamang ipinangako ng Diyos sa mga Israelita ang Lupang Pangako, kundi *ibinigay na iyon* sa kanila matagal na panahon bago pa man nila tunay na *nakamit* iyon. Sa loob ng apatnapung taon na sila ay nagpagala-gala sa ilang, nabubuhay nang mas mababa sa

kanilang makakaya, dahil sila ay natakot at nabigong sumampalataya sa Diyos. Subali't minahal sila ng Diyos at inakay sila patungo sa kanilang mana.

*Mababasa natin sa Josue 1:3, "Ang bawat lugar na lalakaran mo ay **ipinagkaloob ko na sa inyo, tulad ng sinabi ko kay Moses.**"* Ilang talata pagkatapos noon ay nag-utos ang Diyos, "Lumibot ka sa mga kampo at utusan mo ang mga tao, sabihin sa kanila, 'Maghanda kayo ng mga kakailanganin ninyo, dahil tatlong araw mula ngayon tatawid kayo sa Jordan, **upang pumasok at angkinin ang lupain na ibinibigay sa inyo ng Panginoon ninyong Diyos upang inyong ariin.**"

Sa pamamagitan ng pananampalataya, kailangang *angkinin* ng bayan ng Diyos ang lupaing *ibinigay* ng Diyos. Bagaman ang tagumpay laban sa mga taong naninirahan sa Canaan ay ibinigay na, at sa tunay na kahulugan ay natapos na, mararanasan lamang ng Israel ang tagumpay na ito sa pamamagitan ng pananampalatayang may pagsunod. Ang mga mananampalataya sa Bagong Tipan ay nagtatagumpay rin sa parehong paraan; sa pag-aangkin, sa pamamagitan ng pananampalataya, sa tagumpay na ipinagkaloob ni Kristo Hesus para sa atin at pag-aangkin sa mga pangako.

(5) Upang ating maiharap ang ating mga katawan sa Diyos.

"Samakatuwid, huwag ninyong hayaang maghari ang kasalanan sa iyong mortal na katawan, na susundin ninyo ang kanyang mga pagnanasa."

"At huwag ninyong iharap ang inyong mga katawan bilang instrumento ng kawalang katuwiran sa kasalanan, kundi ihandog ninyo ang inyong sarili sa Diyos bilang muling binuhay mula sa mga patay at ang inyong katawan bilang instrumento ng katuwiran sa Diyos."

Pagsusuri

► Ang ilan sa mga mag-aaral ay dapat ipaliwanag ang kahalagahan ng limang katotohanan sa naunang artikulo.

"Siya na hindi ipinagkait ang kanyang sariling Anak, sa halip ibinigay siya para sa ating lahat, hindi kaya niya ibibigay nang masagana sa atin ang lahat ng bagay?" (Roma 8:32).

"At ngayon sa kanya na makapag-iingat sa inyo upang hindi kayo magkasala, at makapaghaharap sa inyo nang walang kapintasan at may malaking kagalakan sa kanyang kaluwalhatian, sa iisang Diyos na ating Tagapagligtas, sa pamamagitan ni Hesu-Kristo na Panginoon natin, sa kanya ang kaluwalhatian, at kadakilaan, kapamahalaan at kapangyarihan, mula pa noong una, ngayon at magpakailanman. Amen." (Judas 24-25).

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 6

- (1) Ano ang kahulugan ng kasalanang sinasadya?
- (2) Bakit mahalaga ang kahulugan ng kasalanan para sa pagsisisi at tagumpay?
- (3) Ano ang *antinomian*?
- (4) Ano ang ibig sabihin ng “maging patay sa kasalanan”?
- (5) Ano ang ibig sabihin ng maging “nasa ilalim ng biyaya” sa halip na “nasa ilalim ng batas”?
- (6) Bakit imposible na maglingkod dsa Diyos at sa kasalanan nang saby
- (7) Ano ang “lumang katauhan”?

Aralin 6 Takdang-aralin:

- (1) Sumulat ng isang pahina na nagpapaliwanag na posible ang tagumpay laban sa kasalanan para sa mananampalataya. Isama dito ang kahulugan ng sinasadyang kasalanan, at ipaliwanag kung bakit ang kahulugan ng kasalanan ay mahalaga. Tumugon sa mga pagtutol ng mga tao sa posibilidad ng tagumpay laban sa kasalanan.
- (2) Ipaalaala rin sa mga mag-aaral na kailangan nilang tapusin ang kanilang tatlong presentasyon ng sermon o aralin.

Aralin 7

Ang Nahatulang Makasalanan

Mga Direksiyon para sa Lider ng Klase

Dapat kolektahin ng tagapanguna sa klase ang mga takdang-aralin na nakasulat mula sa sinundang aralin. Hilingan ang ilan sa mga mag-aaral na talakayin ang kanilang isinulat.

Itanong ang mga tanong sa pagbabalik-aral mula sa sinundang aralin at ilan rin sa mga tanong mula sa naunang aralin. Magbalik-aral at itama ang mga sagot kung kinakailangan.

Anong Kautusan ang Pinag-uusap Natin?

Marami sa mga kautusan sa Lumang Tipan ang tila hindi na nailalapat sa mga tao sa ngayon. Narito ang ilan sa mga halimbawa: "Huwag ninyong hayaang mabuhay ang isang mangkukulam." (Exodo 22:18) "Patawarin ang lahat ng pagkakautang sa ikapitong taon" (Deuteronomio 15:1-2), at "Ipagdiwang ang Paskuwa sa loob ng pitong araw sa Jerusalem (Deuteronomio 16: 1-6).

Hinati-hati ng ilang mga iskolar ang mga kautusan ng Lumang Tipan sa tatlong kategorya: mga batas sa seremonya, mga batas sa sibil, at mga batas na pangmoral.

Ang mga batas sa seremonya ay tungkol sa mga handog, ang disenyo ng lugar para sa pagsamba, ang mga gawain para sa pagsamba. Hindi ito sinusunod ngayon ng mga Kristiyano dahil ang sistemang iyon ay ginawang walang halaga dahil sa ginawa ni Kristo (Colosas 2:;17, Hebreo 10:1).

Ang mga batas na sibil ay para sa Israel bilang isang bansa. Nagsilbi ang mga ito na regulasyon sa mga negosyo, nagprotekta sa mga karapatang pantao, nagbigay ng mga patakaran sa pagpapatupad ng batas, at binigyang proteksiyon ang pangrelihiyong pagkakakilanlan ng Israel. Hindi posibleng sundin ang mga ito ng Kristiyano sa kasalukuyan dahil ang mga batas na ito ay hindi ang mga batas ng kanilang bansa. Halimbawa, sa panahon ng Lumang Tipan, kapag ang isang tao ay dapat patayin dahil sa pagsamba sa diyos-diyosan, hindi iyon ginagawa sa sariling pagpapasya ng isang tao. Kailangang dinggin muna ng isang hukom ang kaso, at ang anumang aksiyon ay dapat suportahan ng mga tao (Deuteronomio 17:6-12).

► Bakit hindi posible para sa isang Kristiyano na sundin ang mga batas na sibil ayon sa orihinal na paraan?

Ang mga batas na pangmoral ay tumukoy sa ilang gawain bilang tama o mali sa lahat ng panahon. Halimbawa, ang Sampung Utos ay nagbabawal ng pagsamba sa diyos-diyosan, paglapastangan sa Diyos, pangangalunya, at pagnanakaw (Exodo 20:5, 7, 14, 15).

Bagaman hindi ginagawa ng mga Kristiyano ang orihinal, tiyak na mga gawain na iniutos ng mga batas na pangseremonya at mga batas na sibil, ang mga batas na iyon ay mahalaga pa rin. Ipinahahayag ng mga batas na iyon ang kalikasan ng Diyos para sa mga sinaunang panahon at kalagayan, at hindi nagbabago ang kalikasan ng Diyos. Bagaman hindi natin pinapatay ang mga sumasamba sa Diyos-Diyosan at mga nangangalunya, ipinapakita ng mga batas na iyon na ang mga kasalanang iyon ay kasuklam-suklam sa Diyos. Bagaman hindi tayo nag-iiwan ng mga butil sa bukid para sa mahihirap, alam natin na dapat nating kalingain ang mahihirap sa mga praktikal na pamamaraan. Bagaman hindi tayo nagdadala ng mga hayop sa lugar ng pagsamba bago patayin at ihandog ang mga ito, alam natin na lahat ng bagay ay pag-aari ng Diyos, at dapat tayong magbigay ng mga handog para sa mga bagay na tinatangkilik natin. Kaya't hindi man natin isinasagawa ang mga orihinal na gawain, dapat tayong makakita ng mga bagong gawain na tumutupad sa mga prinsipyong iyon.

Ang mga batas na sibil at pangseremonya ay nagbibigay ng mga prinsipyo patungkol sa moralidad. Ang pagtanggì sa mga prinsipyong iyon ay katumbas na rin ng pagtanggì sa mga batas na pangmoral. Halimbawa, hindi natin kailangan ng harang sa paligid ng bubong ng ating bahay kung ang ating bahay ay hindi naman nakadisenyo na puntahan ng mga tao ang bubong (Deuteronomio 22:8). Subali't ang sinaunang batas na ito ay nagsasabi sa atin na dapat nating gawing ligtas ang ating mga bahay at lupain para sa mga tao.

► Ano ang isang modernong gawain na dapat nating gawin upang matupad ang prinsipyo sa Deuteronomio 22:8?

Kaya't ano nga ang batas ng Diyos na binabanggit ni Pablo sa aklat ng mga taga-Roma? Ito ang kalooban ng Diyos para sa tao, na ipinahayag sa kanyang mga kautusan (Lumang Tipan at Bagong Tipan). Bagaman ang ilan sa mga kautusan ay hindi matutupad sa orihinal na paraan, sa pangkalahatan ay iisa ang kalooban ng Diyos para sa tao. Ang paglabag sa kautusan ng Diyos ay kasalanan (1 Juan 3:4).

Pagpapakilala sa Talata

Sa araling ito, magpapatuloy tayo sa ikaapat na bahagi ng aklat ng Roma, "Pagpapaging-banal ng mga Pinawalang-Sala". Sa huling aralin, pinag-aralan natin ang Kabanata 6, "Kalayaan mula sa Kasalanan."

Sa araling ito, pag-aaralan natin ang Kabanata 7, "Ang Makasalanang Hinatulan." Inilarawan ng Kabanata 6 at 8 ang matagumpay na buhay ng mananampalataya. Nagbibigay ang Kabanata 7 ng malaking paghahambing, ipinapakita ang buhay ng makasalanang na nakaaalam na siya ay may kasalanan subali't hindi kayang baguhin ang sarili.

Pangunahing Punto ng Kabanata 7

Ang isang taong nakakaalam sa batas ng Diyos subali't hindi pa nababago ng biyaya ay walang kakayahang tumakas sa kapangyarihan ng kasalanan at sa paghatol (ng kamatayan) ng batas.

Buod ng Seksiyon (7:1-25)

Ang kabanatang ito ay naglalarawan ng kundisyon ng isang taong "nasa ilalim ng batas." Kapag "nasa ilalim ng batas" ay nangangahulugan na nakatayo sa harapan ng Diyos at naghihintay na hatulan batay sa pagsunod ng taong ito sa batas. Dahil ang lahat ay nagkasala, ang pagiging nasa ilalim ng batas ay nangangahulugan na "nasa ilalim ng paghatol (ng kamatayan)". Ang taong nasa ilalim ng batas ay hindi pa tumatanggap ng pagpapawalang-sala.

Ipinapaliwanag ng Talatang 1-6 kung paanong ang isang mananampalataya ay patay na sa batas. Ang huling bahagi ng kabanata ay nagpapakita kung bakit ito ay kinakailangan (tingnan ang "dahil kung.." sa talatang 5 at ang "subali't ngayon..." sa talatang 6). Ipinapakita ng Talatang 7-13 kung paanong ang batas ay mabuti subali't lalong nagpapasama sa kasalanan. Ipinapakita ng Talatang 14-25 ang kawalang-kakayahan ng isang hinatulan, at hindi pa nagbabagong-buhay na makasalanan.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang Kabanata 7 para sa grupo.

Paunawa sa Bawat Talata

(1-3) Ang tatlong talatang ito ay isang ilustrasyon na naghahanda para sa punto na ginawa sa susunod na tatlong talata. Ang pag-aasawa ay nagpapakita ng ating orihinal na pagkagapos sa batas. Ang isang asawang babae ay hindi pinahihintulutang iwan ang kanyang asawang lalaki at mag-asawa ng iba, subali't kung mamatay ang asawang lalaki, ang babae ay malaya na mula sa awtoridad ng lalaki. Ang tungkuling ito sa batas ay hindi lamang para sa mga Hudyo na nasa ilalim ng batas ni Moises, kundi sa bawat tao, dahil tayong lahat ay hahatulan batay sa batas ng Diyos kung tayo ay hindi naligtas dahil sa biyaya.

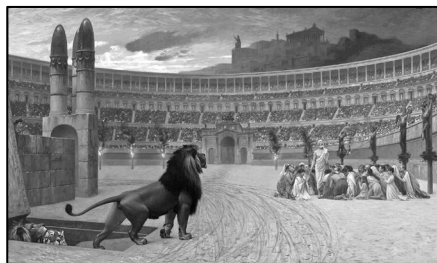
Ang pangunahing punto ng ilustrasyon ni Pablo ng pag-aasawa ay: ang kamatayan ay nakakaapekto sa relasyon. Nagdadala ng pagbabago ang kamatayan. Namatay tayo sa ating lumang buhay nang tayo aymakipag-isa kay Kristo. Ang Batas ay hindi inalisan ng halaga o nabura. Gayunman, ang hinihingi ng Batas sa atin bilang isang “sumuway sa batas” ay binayaran na nang lubos ng pampalit na bayad-kasalanan ni Hesus. Tayo ngayon ay “ikinasal” na kay Kristo. Hindi tayo ginagawa nitong walang batas. Wala tayong karapatang maging sumusuway sa batas ngayon na tayo ay mga Kristiyano na. Sa halip, tayo ay binigyang kapangyarihan, sa pamamagitan ng Banal na Espiritum upang mabuhay sa espiritu ng Batas.³⁰

(4) Ang paglabag sa batas ay may parusang kamatayan. Namatay na si Kristo sa ating lugar. Tayo ay kinikilala sa kanya, upang maaaring sabihin na tayo “ay naging mga patay...dahil sa katawan ni Kristo.” Dahil ang hinihingi ng batas ay natupad na, tayo ay malaya na sa pagkabihag dito. Hindi na natin kailangang tuparin ang batas dahil sa takot sa parusa. **Ang pagiging patay sa batas ay nangangahulugan na hindi na natin kailangang tuparin ito bilang paraan upang mapawalang-sala, dahil tayo’y pinawalang-sala na dahil sa biyaya.**³¹

(5) Ang kasalanan ay dahil sa batas, sa kahulugan na ang batas ang naglilista ng kasalanan at sa kahulugan na minsang lamang na malaman ng tao ang batas at magrebelde laban dito, siya ay nagiging mas masamang makasalanan.

Nagsimula ang pagtatayo ng Colosseum noong A.D. 72, ilang taon pagkatapos dumalaw si Pablo sa Roma. Maaari itong maglaman ng mahigit sa 50,000 tagapanood. Kabilang sa mga palabas ang labanan sa pagitan ng mga propesyonal na manlalaban, labanan sa pagitan ng tao at hayop (kabilang dito ang mga leon, mga tigre, elepante, oso at marami pang iba), at pagbitay sa mga tao ng mga manlalaban o mga hayop. Kung minsan daan-daang katao ang namamatay doon sa loob lamang ng isang araw. Maraming Kristiyano ang namatay sa Colosseum.

³⁰ (Allan Brown, “Ang Suliranin na Humahadlang sa Ating Pagpapaging-Banal”).

³¹ Image: "Colosseum - Rome - Italy" taken by Sam valadi, uploaded on March 31, 2015, retrieved from <https://www.flickr.com/photos/132084522@N05/16800139540/>, licensed under CC BY 2.0, desaturated from the original. Image: "The Christian Martyrs' Last Prayer", by Jean-Léon Gérôme, from the Walters Art Museum, retrieved from https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jean-L%C3%A9on_G%C3%A9r%C3%B4me_-_The_Christian_Martyrs%27_Last_Prayer_-_Walters_37113.jpg, public domain.

Pagtuunan ng Pansin: Paglalarawan ng Makalaman

Dapat hanapin ng mga mag-aaral ang marami sa mga reperensiya sa "Pagtuunan ng Pansin" sa ibaba upang maunawaan nila ang mga konsepto.

Ang Griegong salitang ugat na sarx ay isinalin kapwa bilang "makalaman" at "carnal" sa Bagong Tipan. Samakatuwid, ang dalawang salitang ito ay totoong iisa lamang.

Tinutukoy ng Kasulatan ang iba't-ibang tao bilang "nasa laman." Ang pagiging 'nasa laman' ay maaaring magkaroon ng dalawang magkaibang kahulugan, depende sa konteksto.

Ang isang simpleng kahulugan ay ang simpleng pagiging isang tao, mortal na anyo. Sa kahulugang ito, si Hesus ay nasa laman (1 Timoteo 3:16, 1 Pedro 3:18). Kahit ang isang tao na nabubuhay ng may kabanalan ay maaaring sabihin na nasa laman sa kahulugang ito. (2 Corinto 10:3; Galacia 2:20; Filipos 1:22, 24). Ang laman ay itinuturing na morally neutral/walang kinikilingan sa moralidad kapag ang salita ay ginagamit sa ganitong paraan, tulad nang sabihin ni Pablo sa mga taga Galacia na hindi nila magagawa sa pamamagitan ng laman (pagsisikap ng tao) gawing perpekto ang sinimulan na ng biyaya.

Ang ikalawang kahulugan na ang isang tao ay nasa laman ay ang pagiging kontrolado ng isang nahulog at makasalanang kalikasan. Ang kundisyong ito ay karaniwan sa isang taong hindi pa ipinapanganak na muli (Efeso 2:3). Ang mga natural na gawain ng makasalanang kalikasan ay nakalista sa Galacia 5:13-25. Sa Roma 8:1-13, ang "nasa laman" ay inihambing sa pagiging ligtas. Ang pagiging nasa laman ay kamatayan (6) at pagsuway laban sa Diyos (7). Ang taong nasa laman ay hindi makapag-bibigay-lugod sa Diyos (8) at mamamatay (13). Ang paglalarawan ng laman dito ay ang parehong kundisyon na inilarawan sa Roma 7 (tingnan ang 7:5, 14, 18, 25). Ang taong nasa laman sa kahulugang ito ay gumagawa ng mga gawang makasalanang kung saan siya ay tatanggap ng parusa ng espirituwal at walang hanggang kamatayan (Roma 7:5). Hindi pa siya ligtas.

Ang isang tao ay maaari pa ring maimpluwensiyahan ng nahulog na kalikasan maging matapos ang pagbabalik-loob, bagaman hindi kontrolado nito. Ang mga taga-Corinto ay tinawag na karnal pagkatapos ng kanilang muling kapanganakan (1 Corinto 3:1). Ipinahihiwatig ni Pablo sa 3:1 na ang pagiging karnal ay karaniwang sa "mga sanggol kay Kristo," subalit ang isang mananampalataya ay hindi dapat manatili sa kalagayang ito. Pinuna niya ang mga taga-Corinto sa pananatiling mga sanggol. Gayunman, sila'y "wala na sa laman", wala sa kontrol nito, kung gayun hindi na sana sila ligtas.

Paunawa sa Bawat Talata *pagpapatuloy*

(6) Dahil namatay na tayo sa batas kay Kristo, gayun din patay ang batas sa atin. Ang kalayaan ay hindi nangangahulugan na hindi na tayo maglilingkod; ngunit ngayon ay naglilingkod tayo sa ating espiritu, sa halip na sinisikap na tuparin ang mga hinihingi nang hindi tinutupad ang kanilang intensiyon.

(7) Sa una ay sinabi niya na ang batas ay nagpaparami sa kasalanan (5:20). Sa sipi na ito sinabi niya na ang kasalanan na ginawa ayon sa batas ay nagdadala ng kamatayan (t. 5). Samakatuwid, natural lamang na itatanong natin, "Kasalanan ba ang batas?" Ipinapakita niya na ang batas ay hindi kasalanan sa pagpapakita na ang batas ay siyang humahatol sa kasalanan.

(8) Ang likas ng makasalanan ay nagiging mas masama pagkatapos niyang malaman na ang kanyang mga kilos ay hinatulan na, dahil pagkatapos niyang malaman na siya ay may pagkakasala, nagkakasala siya nang may kamalayang pagrerebelde.

(9) Bago niya malaman kung ano ang hinihingi ng batas, hindi niya nalalaman na siya ay hinatulan na ng kamatayan. Subali't ang kasalanan ay tunay na nagbubunga ng kamatayan maging para sa mga nagkakasala nang hindi nalalaman ang detalye ng batas ng Diyos (tingnan ang 2:12 at 5:14).

Sa Roma 7:7-25 ipinapahayag ni Pablo ang kanyang karanasan bilang isang Pariseo na hindi ligtas at ipinapaliwag kung paanong sa wakas ay nakitaniya ang kanyang pangangailangan kay Kristo. Sa Roma 7 ikinukuwento niya sa atin na bago binuksan ng Banal na Espiritu ang kanyang mga mata sa pagkainggit na taglay niya sa kanyang puso, ang akala niya perpekto niyang nasusunod ang batas. Tingnan ang kanyang patotoo sa Filipos 3:6 nang sinasabi niyang, "kung panghahawakan ang pagiging matuwid ayon sa batas, wala akong kapintasan." Tulad ng sinabi niya sa Filipos 3:9, bilang isang Pariseo akala niya mayroon siyang katuwiran na nakuha niya mula sa batas. Pagkatapos buksan ng Banal na Espiritu ang kanyang mga mata sa pagiging mapag-imbol ng kanyang puso, sinabi niya na ang pakiramdam niya ay namatay siya sa espirituwal (Roma 7:9). Ito ay malinaw na pangungusap ng paghahambing: noon ang akala niya siya ay espirituwal na buhay sa pagsunod sa batas; nang makita niya na siya ay nagkasala ng pag-iimbol at hindi sinusunod ang batas, napagtanto niya na siya nga ay tunay na patay. Nagpatuloy si Pablo sa pagkukuwento ng kanyang sariling kasaysayan sa Roma 7:14-25. Matindi niyang pinagsumikapan na tigilan ang pagiging mapag-imbol, subali't hindi niya magawa. Ang buong testimonya ay isang paghahayag ng pagkatalo at pagiging alipin ng kasalanan. Sinasabi nya sa atin sa Roma 7:25 na ang pagliligtas ay nagmumula lamang sa pamamagitan ni Kristo Hesus.³²

(10) Ito ay nakalaang ipakita ang paraan ng pamumuhay. Ang batas kailanman ay hindi paraan upang maligtas, kundi ito ang dapat direksiyon sa pamumuhay para sa mga nakakikilala sa Diyos. Subali't dahil nahulog na sa kasalanan, ang taong hindi pa muling ipinapanganak ay hindi makasusunod dito, ito ay nagiging isang paraan ng kamatayan sa halip na maging direksiyon sa buhay.

³² (Allan Brown, "The Problem That Hinders Our Sanctification" Ang Suliranin na Nakakahadlang sa Ating Pagpapaging-banal)

(11) Nanlilinlang ang kasalanan dahil ito ay tila nakakabuti, nakakapagpasaya at tila hindi makasasama. Kapag tinanggap ng isang tao ang pain, siya ay nahahatulan, kahit pa nagtatagumpay siyang limitahan ang resulta ng kanyang kasalanan; dahil ang paghatol ng Diyos ay batay sa batas, hindi ayon sa resulta ng kasalanan. (Tingnan ang mga paunawa sa 3:5-7).

(12) Ipinapahayag ng batas ang likas ng Diyos – ang batas ay banal, makatarungan, at mabuti, kung paanong siya ay ganun din.

(13) Hindi masama ang batas, subali't dumarating ang masamang resulta kapag ang kasalanan ay tumutugon laban sa batas. Ginagamit ng kasalanan ang batas upang ilagay ang bawat tao sa ilalim ng parusa ng kamatayan. Sa pamamagitan ng batas ang kasalanan ay ipinapakita na tunay na masama.

Pagtuunan ng Pansin: Hindi ang Larawan ng Isang Mananampalataya

Maraming tao ang nag-iisip na ang Roma 7:14-25 ay naglalarawan ng isang normal na mananampalataya, subali't pag-isipan ninyo ang paglalarawan.

Siya ay ipinagbili sa ilalim ng kasalanan, tulad ng isang alipin, na ang kahulugan ay hindi siya tinubos.(14). Alam niya kung ano ang tama subasli't hindi niya ito magagawa (18). Siya ay isang bilanggo hindi malaya (23). Siya ay kahabag-habag at umiiyak para sa kalayaan (24).

Sa talatang 5-24 (simula sa phrase "noong tayo ay nasa laman" at nagtatapos sa tanong na "sino ang magliligtas sa akin"), walang anumang pagtukoy kay Kristo, sa Banal na Espiritu, biyaya, buhay o tagumpay; subali't mayroong 52 reperensiya sa unang panauhan (ako, akin, sa akin), 16 na reperensiya sa batas, at 15 sa kasalanan.

Hindi maaaring ito ang tao na nagtataglay ng kalayaan na inilarawan sa Kabanata 6. Pabloit-ulit na sinasabi ng kabanatang iyo na ang mananampalataya ay hindi na alipin ng kasalanan. Ito ay isang taong nasa ilalim ng batas, na ipinakilala sa simula ng kabanatang ito (1, 5-6). Ang talata 14 ay ang koneksiyon na nagpapakita na ang natitira pang bahagi ng kabanata ay naglalarawan sa parehong kundisyon sa talata 1 at 5-6.

Sinasabi ng 8:1 na ang taong hindi hinatulan ay iyong hindi lumalakad ayon sa laman (tulad sa 7:25 at 7:5). Sagayun ang taong sumusunod sa laman ay hinatulan na. Ang isang taong hinatulan na ay hindi ligtas. Ang tao sa Kabanata 7 ay walang kakayahan at kontrolado ng laman.

Sinasabi ng 8:3 na ang kundisyon ng pagiging mahina sa ilalim ng batas ay natapos na; samakatuwid, ang walang kakayahang kundisyon na inilarawan sa kabanata 7 ay hindi maaaring ang kalagayan ng isang mananampalataya.

Sinasabi ng 8:6-7 na ang pagtataglay ng kaisipang makalaman ay kamatayan, at ang makalaman na isipan ay kaaway ng Diyos. Subali't ang 7:14 ay nagsisimula sa paglalarawan

ng karnal na tao. Ang carnal na tao, tulad ng kahulugan sa kontekstong ito, ay hindi ligtas. (Para sa ibang gamit ng salitang *karnal*, tingnan ang Pagtuunan ng Pansin sa itaas "Paglalarawan ng Makalaman.")

Sagayun bakit inilalagay ni Pablo ang kanyang sarili sa ganitong paglalarawan? Mula sa talata 7 at mga kasunod, inilalarawan niya ang isang makasalanan na nalalagay sa ilalim ng paghatol ng batas. Ang ibang bahagi ng kabanata ay naglalarawan ng kanyang nakalipas na karanasan. Sa kabanata 8 nagsimula siya ilarawan ang buhay na matagumpay. Imposible na ang taong inilarawan sa 8:1-4 ay manatili pa rin sa kundisyon sa kabanata 7.

Samakatuwid, malinaw na ang kabanata 7 ay naglalarawan sa isang taong hindi pa ipinapanganak na muli na nakakaalam na siya ay nahatulan na ng batas ng Diyos, subali't walang kakayahang mamuhay nang may pagsunod dito.

Dapat bigyang buod ng mga mag-aaral sa kanilang sariling salita kung ano ang ipinaliwanag sa itaas. Hindi kinakailangan na lubusang pagdebatehan ang usapin sa panahong ito dahil mas maraming ebidensiya ang ibibigay sa araling ito.

Paunawa sa Bawat Talata *pagpapatuloy*

(15) Karamihan sa mga makasalanan ang nagnanais na sana ay mas mabuti ang kanilang ginagawa. Ang naising iyon ay hindi nangangahulugan na sila ay mga Kristiyano. Ang naisin na wala namang katotohanan ay nagpapakita na sila ay hindi pa rin naliligtas mula sa kapangyarihan ng kasalanan.

(16) Ang kanilang naisin na sana ay mas mabuti ang kanilang ginagawa ay nagpapakita na alam nila na ang batas ay mabuti, kahit na hindi nila ito sinusunod.

(17-23) Ang kasalanan ay pinag-uusapan na tila ba ito ay isang bagay na laging nangingibabaw sa kalooban ng tao. Ang taong nahulog sa kasalanan ay hindi natural na nagtataglay ng malayang kalooban na orihinal na nilikha ng Diyos sa tao. Ang kalooban ng tao ay sobrang pinahina na ang isang makasalanan ay hindi pipiliin ang Diyos malibang ang Diyos, dahil sa kanyang *prevenient na* biyaya, ay ipapanumbalik ang kanyang kalooban.

Ang *prevenient na* biyaya ay ang ginawa ng Diyos na pag-abot sa mga taong hindi pa tumutugon sa kanya. Kasama sa biyayang ipinagkakaloob sa bawat tao ay ang pagpapanumbalik ng malayang kalooban at pagnanais para sa Diyos, upang ang bawat tao ay tunay na makapipili kung siya ay maliligtas o hindi.

Sinisimulan ng Diyos ang gawain ng pagliligtas para sa bawat tao (Juan 6:44; Efeso 2:4-5, 12-13, 17; Tito 2:11, 3:3-5), subali't ang isang tao ay hindi maliligtas malibang siya'y tumutugon sa Diyos.

(24) Ito ay isang pag-iyak ng panlulumo at kawalang-pag-asa na dumarating matapos makita ng isang tao ang kanyang lubos na kawalang kakayahan upang iligtas ang kanyang sarili. Hindi ito ang pag-iyak ng isang taong ligtas.

(25) Isang pangungusap ng pagpupuri ang isinama dito bilang ilaw sa kadiliman ng buhay ng isang nalulumbay na makasalan.

Pagkatapos dumating ang isang pangungusap na nagbibigay buod sa sipi. Ang makasalan ay nagbibigay ng pangkaisipang pagsang-ayon na ang batas ay tama, at nagkukunwri siyang mas mabuti kaysa sa tunay niyang kalagayan; subali't ang kanyang makasalanang mga kagustuhan ay nagpapanatili sa kanya sa kasalanan. Ang pagsisilbing ito sa kasalanan gamit ang ating katawan ay nahatulan na. (7:5. 8:3)

Pag-unawa sa Tao sa Roma 7

(Ang bahaging ito ay mula sa talaan ni Allan Brown, propesor sa God's Bible College)

Sa talatang ito, nagsasalita si Pablo tungkol sa kapangyarihan ng minanang pagkamakasalan ("ang batas ng kasalanan") sa buhay ng isang taong hindi ligtas. Si Pablo, nang siya'y isang namulat na makasalan, ay nagkaroon ng pagsasalungatan sa kanyang mismong kalooban.

Ang batas ng kasalanan sa katauhan ni Pablo ay nagbunga ng mga sumusunod na resulta:

- Ginagawa niya ang kinamumuhian niya. (15)
- Ginagawa niya kung alin ang ayaw niyang gawin. (16)
- Nagnanais siyang gawin kung ano ang tama, subalit wala siyang kapangyarihang gawin iyon. (18)
- Ang batas ng kasalanan ay tumatanggi sa batas ng kanyang pag-iisip. (23)
- Siya ay bilanggo ng batas ng kasalanan. (23)
- Nahahati ang kanyang pagkatao: ang kanyang isip ay naglilingkod sa Diyos, subali't ang kanyang katawan ay naglilingkod sa batas ng kasalanan. (25)

Konklusyon: Ang isang tao ay hindi maaaring maglilingkod sa dalawang panginoon. Ang isang tao ay hindi maaaring malaya sa kasalanan at alipin ng kasalanan. Ang isang tao ay hindi maaaring alipin ng Diyos at alipin ng Kasalanan. Ang lengguwahe ng Roma 7:14-25 ay direktang salungat sa mga pangungusap ng Roma 6 tungkol sa pagkakaligtas ng isang mananampalataya mula sa pagkaalipin sa kasalanan. Samakatuwid, 7:14-25 ay karugtong ng paglalarawan ng relasyon sa kasalanan ng isang taong hindi pa muling ipinapaliwanag at ng batas ay nagsimula noong 7:1-13.

Ipinapaliwanag ng Roma 6 ang relasyon ng mananampalataya sa kasalanan na ibinunga ng kanyang pagkapako at muling pagkabuhay kasama ni Kristo. Ang Roma 7 ay nagsisilbing paglalarawan ng relasyon ng isang makasalan sa batas; ang interaksyon ng nananahang kasalanan at ng batas; at ang paghihirap ng isang makasalan na nagising na sa mga kahilingan ng batas ng Diyos, subali't walang kakayanang gawin sa kanyang sarili lamang kung ano ang hinihingi ng batas dahil sa kanyang pagkaalipin sa nananatiling kasalanan.

Ang Interpretasyon ng Roma 7:14-25 ay iba-iba.

Unang Pananaw: Ang mga komentador mula Augustine hanggang Nygren, kabilang ang mga Latinong Ministro, Martin Luther, at John Calvin (at nang magtagal ay ang Teolohiyang Calvinistic) ay sumulat na inilalarawan ni Pablo ang NORMAL NA BUHAY KRISTIYANO. Itinuturo nila na ang panahon ay sa kasalukuyan, hindi sa nakaraan; at ipinipilit nila na sa pananaw ni Pablo, may mga usaping hindi pa nalulutas ang buhay Kristiyano.

Ikalawang Pananaw: Ang isang mas mahabang lista ng mga iskolar kabilang si Origin, karamihan sa mga Griegong Ama, si John Wesley, si A. Deissman, si H. St. John Thackeray, si A.S. Peake, si J. S. Stewart, si Daniel Steele, si Denney, at si C.H. Dodd ay naniwala na inilalarawan ni Pablo ang kundisyon ng isang tao bago siya magbalik-loob. Ikinakatwiran nila na ang mga salita tulad ng "naibenta sa ilalim ng kasalanan" at "O kawawang tao nga ako" ay hindi tugma sa paglalarawan sa isang mananampalataya sa Roma 6 at Roma 8. Ayon sa Roma 6, ang isang mananampalataya ay patay na sa kasalanan, pinalaya na sa kasalanan, at maaari nang makibahagi sa pamamagitan ng pananampalataya at lubusang pagsuko sa Diyos sa kalayaang matatanggap kay Kristo para sa tagumpay laban sa kasalanan. Ayon sa Roma 8, ang taong lumalakad ayon sa laman ay hindi maaaring magbigay lugod sa Diyos at hindi taglay ang Espiritu ni Kristo na nananahan sa kanya. Sigurado, ang Roma 7:14-25 ay naglalarawan ng isang taong nasa ilalim ng kontrol ng kanyang laman.

Konklusyon: Ang ikalawang pananaw ay tila nagtataglay ng pinakamabuting ebidensya.

Paghahambing sa pagitan ng "Kahabag-habag na Tao" at ng "Ligtas na Tao"

Naramdaman ng "kahabag-habag na tao" sa Roma 7:14-25 ang pagghatol dahil sa kanyang makasalanang pag-uugali. Taliwas dito, ang Kristiyano na nakay Kristo Hesus ay hindi nakararanas ng paghatol (Roma 8:1). Ang "kahabag-habag na tao" sa Roma 7:14-25 ay "ibinenta sa pagkaalipin sa kasalanan" (Roma 7:14), at dahil doon ay bilanggo siya sa "kautusan ng kasalanan" ((Roma 7:23), ang sa kanyang laman ay naglingkod sa "kautusan ng kasalanan" (Roma 7:25). Sa kabaligtaran nito, ang Kristiyano ay pinalayana mula sa "kautusan ng kasalanan at ng kamatayan" sa pamamagitan ng kautusan ng Espiritu ng buhay kay Kristo Hesus (Roma 8:2). Ang "kahabag-habag na tao" sa Roma 7:14-25 ay hindi makasunod sa kautusan ni Moises na nagbabawal na pagnasaan ang pag-aari ng iba (Roma 7:8). Bagaman nalalaman niya ang Kautusan ay banal at matuwid at mabuti (Roma 7:12), hindi niya ito masunod. Sa paghahambing dito, nakikita ng Kristiyano na ang mga hinihingi ng Batas ay natutupad sa kanyang buhay dahil siya'y lumalakad ayon sa Espiritu at hindi ayon sa laman (Roma 8:4).

Ang Kristiyanong tumutupad sa mga utos ng Roma 6:11-13 at Roma 12:1 ay hindi maaaring ang taong inilarawan sa Roma 7:14-25.

Mga Tanong na Madalas Itinatanong Tungkol sa Kahabag-habag na Tao.

Narito ang ilan sa mga tanong na madalas na nanggagaling sa mga taong nagkakamali ng pag-iisip na inilalarawan ni Pablo ang kanyang sariling buhay Kristiyano sa Roma 7:14-25.

Tanong 1: Paano naman ang mga pangungusap ni Pablo na siya ay nasisiyahan sa Batas ng Diyos kasunod ng taong sumusunod sa kanyang kalooban (Roma 7:22)? Ang tao bang hindi pa ipinapanganak na muli ay maaaring masiyahan sa kautusan ng Diyos?

Ang Sagot: Ang sinumang Pariseo ay maaaring magsabi na siya'y nasisiyahan sa kautusan ng Diyos sa kanyang puso. Iniukol na nila ang kanilang buhay sa pag-aaral ng Kautusan ng Diyos at nag-ukol araw-araw ng maraming oras sa pag-aaral nito. Inilaan ni Pablo ang kanyang sarili sa Kautusan at sinsero sa kanyang pagnanais na sundin ito. Subali't nang ipakita ng Banal na Espiritu kay Pablo ang makasariling kalikasan ng kanyang puso, ginising siya nito sa kanyang tunayna kundisyong espirituwal. Nakita ni Pablo na nagpapatuloy siya sa paggawa ng mali sa kabila ng pagnanais na kaloob ng biyaya sa kanyang isipan na gawin ang tama. Ipinakita ng Kautusan kay Pablo kung paano mabuhay, subali't hindi nito ibinigay sa kanya ang kakayahang isabuhay iyon.

Tanong 2: Paano naman ang mga pangkasalukuyan sa Roma 7:14-25? Isinulat ni Pablo, "Dahil nalalaman natin na ang Kautusan ay espirituwal, subali't ako ay nasa laman, ipinagbili sa pagkaalipin sa kasalanan" (Romans 7:14).

Sagot: Ang pagbabago sa pamanahon mula sa pangnakaraan sa Roma 7: 7-13 patungo sa pangkasalukuyan sa Roma 7:14-25 ay hindi nakakaapekto sa anumang paraan sa awtobiograpikal na karakter ng kanyang patotoo. Gayundin ang mga pangkasalukuyang pamanahon sa 7:14-24 ay hindi nagsasabing ang pangkasalukuyang karanasan ni Pablo sa oras na isinusulat niya ang aklat ng Roma bilang ang matatag na Kristiyanong apostol at misyonero. Ang "pangkasaysayan" o "dramatiko" pangkasalukuyang pamanahon ay isang popular na paraan ng paggamit ng pangkasalukuyang pamanahon sa Griego kapag ang sumusulat ay nagnanais na gawing mas malinaw ang isang pangyayari o karanasan sa nakaraan sa kanyang mga mambabawa. Samakatuwid, ang paggamit ng pangkasalukuyang pamanahon upang gawing malinaw ang isang bagay na totoo sa nakaraan ni Pablo bago siya nagbalik-loob ay hindi kinakailangan ang interpretasyon na si Pablo ay patuloy pa ring nakikipaglaban sa pagkaalipin sa kasalanan hanggang sa kasalukuyan. Malinaw na inihayag ni Pablo sa Roma 6 at Roma 8 na ang isang Kristiyano ay hindi na "nakabenta sa pagkaalipin sa kasalanan (Roma 7:14).

Tanong 3: Paano naman ang pagkakatulad sa pagitan ng sipi na ito at ang paghihirap na nakikita ng maraming Kristiyano sa kanilang buhay?

Sagot: Hindi maitatangi na ang isang Kristiyano ay nakararanas ng kahirapan sa nananahang kasalanan bago niya malaman na siya, sa pamamagitan ng pananampalataya ay maaari niyang ariin ang kanyang sarili na patay na sa kasalanan, subali't buhay sa Diyos

kay Kristo Hesus (Roma 6:11); na kailangan niyang ialay ang kanyang sarili bilang buhay na handog, banal at katanggap-tanggap sa Diyos (Roma 12:1); at kailangang gamitin ang mga bahagi ng kanyang katawan bilang instrumento ng katwiran (Roma 6:13, 19). Gayunman, ang mga paghihirap ay hindi katulad o naiiba sa mga paghihirap ng “kahabag-habag na tao”. Ang “kahabag-habag na tao” ng Roma 7:14-25 ay hindi makatigil sa pagkakasala. Siya ay alipin ng kasalanan. Hindi ito ang kalagayan ng isang tunay na Kristiyano. Ang isang Kristiyano ay may pana-panahong paghihirap at mga pagkabigo, subali’t ang kanyang buhay ay hindi buhay na napaaalipin sa kautusan ng kasalanan at kamatayan. Ang Kristiyano ay kaisa kay Kristo at pinalaya na mula sa kapangyarihan ng nananahang kasalanan (Roma 6:1-10).

Konklusiyon:

Ang kahabag-habag na tao sa Roma 7:14-25 ay hindi isang Kristiyano. Ang isang tao ay hindi maaaring malaya sa kasalanan habang siya ay alipin pa rin ng kasalanan. Ang isang tao ay hindi maaaring alipin ng Diyos at alipin ng kasalanan, dahil tulad ng sinabi ni Hesus, “Walang sinumang makapaglilingkod nang sabay sa dalawang panginoon” (Mateo 6:24, Lucas 16:13). Ang Roma 7:14-25 ay pagpapatuloy ng paglalarawan sa relasyon sa kasalanan ng isang taong hindi pa ipinapanganak na muli at sa kautusan ni Moises na sinimulan sa Roma 7:7-13.

Dapat talakayin ng mga mag-aaral ang usapin ng pagkakakilanlan ng isang tao sa Roma 7, maingat na isinasaisip ang mga detalye at paliwanag na kasama nito.

Paggamit ng Kautusan sa Pag-eebanghelyo

Sinasabi ng apostol sa atin sa 7:7 na inilalantad ng kautusan ang kasalanan. Iyon ang paraan kung paano napagtatanto ng isang makasalanan ang kanyang pangangailangan ng kaligtasan. Sa kasaysayan ng iglesia, ang pinakaepektibong mga nag-eebanghelyo ay gumamit ng kautusan ng Diyos upang himukin ang mga makasalanan na magnais ng kaligtasan.

Ang sumusunod na mga salita ay nagpapakita kung ano ang sinabi ng mga ebanghelista tungkol sa paggamit ng kautusan.

Ang iba’t-ibang mag-aaral na may kakayahan ay maaaring magsalit-salit sa pagbasa ng mga quotations at ipaliwanag ang mga iyon nang may tulong mula sa ibang miyembro ng grupo.

Mula kay Charles Spurgeon, “The Perpetuity of the Law of God.”³³

Kapag inalis mo ang kautusan inaalís mo rin ang kasalanan, dahil ang kasalanan ay ang paglabag sa kautusan; at kung saan walang kautusan, walang paglabag. Kapag

³³ Si Spurgeon ang pinakadakilang ebanghelistang tagapangaral sa England noong 1800’s.

inalis mo na ang kasalanan, mas mabuti pang alisin mo na rin ang Tagapagligtas at ang kaligtasan, dahil hindi na kakailanganin ang mga ito. Kapag winalang-halaga mo na ang kasalanan, ano pa ang pangangailangan sa dakila at maluwalhating kaligtasan na siyang dahilan ng pagdating ni Kristo Hesus sa sanlibutan?

Hindi nila kailanman tatanggapin ang biyaya hangga't hindi sila nanginginig sa harapan ng isang makatwiran at banal na kautusan; samakatuwid, ang batas ay nagsisilbi ng pinakakailangan at pinagpalang layunin.

Mula kay Charles Finney, "How to Win Souls."³⁴

Ang isang tao ay hindi makakahingi o makatatanggap ng pagpapatawad nang may katalinuhan at taos-puso hangga't hindi niya nakikita at nadarama ang katotohanan at katuwiran ng kanyang kahatulan (na kamatayan).

Ang pagiging espirituwal ng batas ay dapat walang hadlang na ilapat sa budhi hanggang ang sariling pagiging matuwid ng isang makasalanan ay napatay na, at siya'y nakatayong walang masasabi at nahatulan na sa kanyang sarili sa harap ng isang banal na Diyos.

Dagdag pa rito dapat ihanda ng batas ang daan para sa Ebanghelyo. Kung lalampasan ito sa pagtuturo sa mga kaluluwa ay halos natitiyak na magresulta sa huwad na pag-asa, ang pagpapakilala ng isang maling pamantayan ng karanasan ng Kristiyano, at pupunuin ang iglesya ng hindi tunay na nagbabalik-loob.

Mula kay Martin Luther, sa unang pahina ng kanyang *Commentary on Galatians*.³⁵

Subali't si Satanas . . . na nagtayo ng isang sekta na ang itinuturo ay ang pag-aalis ng Sampung Utos sa iglesya, at ang mga tao ay hindi dapat masindak sa kautusan, kundi mahinay na hikayatin sa pamamagitan ng pangangaral ng biyaya ni Kristo.

Mula kay John Bunyan, *The Doctrine of the Law and Grace Unfolded*.³⁶

Hangga't ang mga tao ay walang kaalaman sa kalikasan ng kautusan at sa kanilang pagkakasailalim nito –na sila ay nasa ilalim ng sumpa at humahatol na kapangyarihan nito, dahil sa kanilang kasalanan laban dito – hangga't sila'y nagiging walang ingat, at nakakaligtaan ang pagtatanong tungkol sa tunay na kaalaman tungkol sa Ebanghelyo.

³⁴ Si Finney ay isang ebanghelista sa America taong 1800's. Siya ay responsable sa mas maraming pagbabalik-loob kaysa sa sinumang ibang tagapangaral sa siglong iyon.

³⁵ Si Martin Luther ay ang reformer sa Germany na muling nakadiskubre sa Biblikal na Ebanghelyo, na nagresulta sa libu-libong pagbabalik-loob.

³⁶ Si Bunyan ang may-akda ng *Pilgrim's Progress*, ang pinakamaraming nalimbag na aklat tungkol sa paglalakbay ng isang Kristiyano patungo sa langit.

Ang taong hindi nakakaalam ng kautusan ay hindi nakakaalam sa kanyang mga ikinikilos at sa katotohanan na siya ay isang makasalanang, ay hindi nakakaalam na sa kaligtasan ay mayroong isang Tagapagligtas.

Mula kay Jonathan Edwards, "Christian Cautions: The Necessity of Self-Examination."³⁷

Ang tanging paraan upang malaman natin kung tayo ay nagkakasala ay ang malaman ang kanyang mga moral na kautusan.

Mula sa awit na "At Calvary" ni William Newell,³⁸

Sa Salita ng Diyos ngayon nalaman ko ang aking kasalanan; at ako'y nanginig sa kautusang aking nilabag, hanggang ang aking makasalanang kaluluwa ay nagmamakaawa na bumaling sa Kalbaryo.

Mula kay John Wesley, sinipi mula sa "The Origin, Properties, and Use of God's Law."³⁹

Upang patayin ang makasalanang, sagayun, ang unang gamit ng kautusan; upang wasakin ang buhay at kalakasang kanyang pinagtitiwalaan, at kumbinsihin siya na hindi lamang siya nasa ilalim ng hatol ng kamatayan, kundi sa katotohanan ay patay siya sa Diyos, wala siyang taglay na buhay espirituwal, "patay sa mga pagsalansang at mga kasalanan." Ang ikalawang gamit nito ay upang muli siyang buhayin, kay Kristo, upang siya ay mabuhay.

Huwag kailanman mag-isip o magsalita ng walang halaga tungkol dito (sa batas) ang pinagpalang instrumento ng biyaya ng Diyos. Sa halip, mahal in ito at pahalagahan alang-alang sa kanya na siyang pinagmulan nito at para sa kanya na siyang patutunguhan nito.

Mula kay John Wesley, "The Law Established by Faith: Discourse 1."/ "Ang Batas na Itinatag ng Pananampalataya: Diskurso 1"

Maraming tao sa buong kasaysayan ng Iglesia, maging ang ilan na tinatawag ang kanilang sarili na mga Kristiyano, ang nangatwiran na ang bagong tipan ay inilaan upang burahin ang buong kautusan. Hindi nila pahihintulutan ang moral o ang batas sa seremonya, subalit sinasabi nila, "Kung itatatag mo ang anumang batas, walang

³⁷ Si Edwards ay isang teolohiko at tagapangaral ng Unang Dakilang Paggising sa America, na siyang responsable sa libu-libong pagbabalik-loob.

³⁸ Isa sa pinaka-gamit na himnong Kristiyano sa buong mundo.

³⁹ Nag-ebanghelyo at inorganisa ni Wesley ang mga nagbalik-loob sa tulong niya, at ang mga nagbalik-loob dahil sa mga tagapangaral na tumulong sa kanya. Bago siya namatay, ang bilang ng kanilang mga miyembro ay umabot na sa 79,000 sa Inglatera at 40,000 sa Amerika.

halaga sa iyo si Kristo; nawawalan ng epekto sa iyo si Kristo; ikaw ay nawawala sa biyaya.”

Subali't mayroon bang katalinuhan sa kasigasigan ng mga lalaking ito? Napagtatanto ba nila na ang kautusan at ang pananampalataya ay konektado sa isa't-isa at kung wawasakin mo ang isa ay wawasakin mo rin ang dalawa? Kapag binura ang moral na batas, mawawalan na ng tamang paraan upang akayin tayo sa pananampalataya o gisingin ang biyayang iyon ng Diyos sa ating kaluluwa.

Maaaring mayroong ilan na nagising dahil lamang sa simpleng pakikinig sa ebanghelyo, subali't ang ordinaryong paraan ng Diyos ay ang hatulan ang mga makasalanang pamamagitan ng kautusan. Ang ebanghelyo ay hindi ang paraang itinakda ng Diyos o ang mismong ginamit ng ating Panginoon sa layuning ito. Wala tayong awtoridad sa Kasulatan upang gamitin ito sa ganitong paraan, o anumang dahilan upang asahan ito mula sa kalikasan ng ebanghelyo mismo. “Sila na walang karamdaman,” ayon sa obserbasyon ng ating Panginoon, “ay hindi nangangailangan ng manggagamot, kundi sila na maysakit.” Hindi matuwid isipin, samakatuwid, na mag-alok ng doktor sa mga nag-iisip na sila ay walang karamdaman. Kailangan mo muna silang kumbinsihin na sila ay maysakit; kung hindi gayun, hindi ka nila pasasalamat sa iyong mga pagsisikap. Gayundin, mahirap tanggapin na iaalok mo si Kristo sa mga taong hindi pa nawawasak ang mga puso. Ito ay katulad ng “paghahagis ng perlas sa mga baboy”. “Tatapakan lamang nila ito”, at, natitiyak na, “babaling sila sa iyo at susubukin ka nila.”

Walang utos sa Kautusan na ialok si Kristo sa isang makasalanang walang ingat at wala ring halimbawa nito sa Kasulatan. Tila hindi ito ang naging praktis ng alinman sa mga Apostol, mula sa alinman talata sa kanilang mga isinulat. At bagaman ipinangaral ni Pablo si Kristo, siya bilang ang pinakadakilang Apostol, sino ang nangaral ng batas nang higit pa sa kanya? Malinaw nga, kung gayon na hindi niya inisip na ang ebanghelyo ay nagsilbi ng parehong layunin.

Nang ipatawag ni Felix si Pablo, upang “dinggin siya tungkol sa pananampalataya kay Kristo,” “...nagpaliwanag siya ng pagiging matuwid, pagpipigil sa sarili, at paghuhukom na darating sa hinaharap.” Hanggang si Felix ay “manginig” (24:24. 25). Humayo kayo at sundin ang kanyang halimbawa. Ipangaral si Kristo sa walang-ingat na makasalanang pagpapaliwanag ng “tungkol sa pagiging matuwid, pagpipigil sa sarili at ang darating na paghuhukom!”

Ang pangangaral tungkol kay Kristo ay pangangaral ng kanyang mga ipinahayag, maging ito'y sa Luma o Bagong Tipan; kaya't ikaw ay tunay na nangangaral tungkol kay Kristo kapag sinasabi mong, “Ang masasama ay mapupunta sa impiyerno, at lahat ng taong nakalmot sa Diyos,” katulad nang kung sinasabi mong, “Masdan ninyo ang Kordero ng Diyos, na nag-aalis ng kasalanan ng sanlibutan!”

Pag-isipan ninyo itong mabuti. Ang pangangaral tungkol kay Kristo ay ang pangangaral na lahat ng sinabi ni Kristo: ang lahat ng kanyang mga pangako, ang lahat ng kanyang mga babala at utos, ang lahat ng nakasulat sa kanyang aklat; sagayun, malalaman mo kung paano ipapangaral si Kristo nang hindi pinawawalang-kabuluhan ang batas.

► Anong suliranin ang magiging resulta kung ang mga mangangaral ay nangungusap lamang tungkol sa pag-ibig at pagpapatawad ng Diyos sa mga taong hindi iniisip na seryoso ang kanilang mga kasalanan?

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 7

- (1) Ipaliwanag kung paanong ang bawat isa sa mga klasipikasyon ng mga batas sa Lumang Tipan ay mahalaga para sa atin.
- (2) Ano ang ibig sabihin ng “mamatay na sa batas”?
- (3) Ano ang dalawang paraan ng paggamit sa salitang “nasa laman”?
- (4) Paano higit na pinasasama ng batas ang kasalanan?
- (5) Ano ang gamit ng batas para sa pag-eebanghelyo?

Aralin 7 Takdang-aralin:

Takdang Aralin: Magbigay ng mga halimbawa ng kautusan sa Lumang Tipan bukod pa sa mga nabanggit sa araling ito. Ipaliwanag kung ito ba ay kautusang pangseremonya, sibil, o moral; ipaliwanag kung paano isasabuhay ito ng Kristiyano sa kasalukuyan.

Aralin 8

Pagiging Banal sa Isang Makasalanang Mundo

Mga Direksiyon para sa Lider ng Klase

Dapat kolektahin ng tagapanguna sa klase ang mga nakasulat na takdang-aralin mula sa sinundang aralin. Hilingan ang ilan sa mga mag-aaral na pag-usapan ang kanilang isinulat.

Itanong ang mga tanong sa pag-babalik-aral mula sa sinundang aralin at ilan sa mga tanong mula sa mga natapos nang mga aralin. Magbalik-aral at itama ang mga sagot kung kinakailangan.

Introduksiyon sa Talata

Sa araling ito nagpapatuloy tayo sa Ikaapat na Bahagi ng aklat ng Roma, "Pagpapaging-banal sa mga Pinawalang-Sala." Napag-aralan natin sa Kabanata 6, "Kalayaan Mula sa Kasalanan," at Kabanata 7, "Ang Makasalanang Hinatulan Na." Sa aralin ito pag-aaralan natin ang Kabanata 8 na naglalarawan sa buhay ng isang Kristiyano sa mahihirap na sitwasyon sa mundo.

Pangunahing Punto ng Kabanata 8

Bagaman ang mananampalataya ay nabubuhay sa isang makasalanang mundo, ang paghihirap mula sa mga kundisyon nito at mula rin sa kaniyang sariling mga kahinaan, ang Banal na Espiritu ay nagbibigay sa kanya ng tagumpay laban sa kasalanan at sa lahat ng mga pagkakataon.

Buod ng Talata (8:1-39)

Ang kabanatang ito ay tumutukoy nang ilang beses sa bawat isa sa tatlong persona ng Trinidad. Lahat ng tatlong ito ay malapitang nakaugnay sa ating kasalukuyan at kaligtasan sa wakas. Maaari tayong mabuhay nang matagumpay sa laman, tamasahin ang personal na katiyakan ng kaligtasan, pagtiisan ang mga sirkumstansiya sa makasalanang sanlibutan, manalangin nang may espirituwal na tulong nang higit pa sa ating sariling nauunawaan, at magpatuloy sa ating nakapagliligtas na relasyon sa Diyos.

Ang mga talatang 1-13 ay bumubuo ng isang talata na maaaring bigyang pamagat na "Wala Na Sa Laman."

Buod ng 8:1-13

Ang mga hindi hinatulan ay yaong hindi na sumusunod sa laman. Ang pagiging "nasa laman" ay hindi lamang nangangahulugang maging tao, ngunit mapapailalim sa kontrol ng

bumagsak na kalikasan. (Ang Pagtuunan ng Pansin sa aralin 7, "Pagtukoy sa Laman" ay napakahalaga upang maunawaan ang sipi na ito.)

Ang pagiging "nasa laman" ay inihahambing sa pagiging ligtas. Ang pagiging nasa laman ay kamatayan (6) at pagkapoot laban sa Diyos (7). Ang taong nasa laman ay hindi nagbibigay-lugod sa Diyos (8) at mamamatay (13). Ang pagiging "nasa laman" ay ang parehong kondisyon na inilarawan sa kabanata 7: 7-25 (tingnan sa 7:14, 18, 25).

Ang mga talatang 12-13 ay ang konklusyon. Hindi tayo dapat mamuhay ayon sa laman, dahil ang tao na nabubuhay ayon sa laman ay "mamamatay," na nangangahulugang tatanggap ng paghatol ng Diyos (tingnan ang 1:17). Ang mamatay ay nangangahulugang pumatay. Dapat nating patayin ang mga makasalanang gawa ng katawan. Kung ang isang tao na sumusunod sa laman ay isang makasalanang, at hindi isang taong naligtas, ang kasalanan ay dapat wakasan sa pamamagitan ng kapangyarihan ng Espiritu.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 8:1-13 para sa grupo.

Paunawa sa Bawat Talata

(1) Ang taong sumusunod sa Espiritu ay hindi hinatulan. Ang taong sumusunod sa laman ay nahatulan na - hindi ligtas at wala kay Kristo.

(2) Ang batas ng Espiritu ng buhay ay ang taong pinatawad ay tinatanggap ng biyaya at may espirituwal na buhay. Ang batas ng kasalanan at kamatayan ay ang taong hahatulan ng batas ay hahatulan ng sa kamatayan.

(3) Ang batas ay nagbigay ng mga hinihingi. Hindi ito nagbigay ng kapangyarihan. Hindi nagawang sundin ng makasalanang batas; samakatuwid, ang batas ay hindi isang paraan upang maligtas. Ipinadala ng Diyos ang kanyang Anak bilang tagapagligtas.

(4) Hindi namin nalilimutan ang batas ng Diyos, ngunit sinusunod ito sa pamamagitan ng kapangyarihan ng Espiritu.

(5) Ang bawat tao ay sumusunod sa kanyang sariling kalikasan. Kung hindi pa siya nakatatanggap ng buhay na espirituwal, siya ay kontrolado ng laman.

(6) Ang kontrolado ng makasalanang kalikasan ay nasa ilalim ng kahatulan (ng kamatayan). Ang ibang paraan ay ang paglakad sa Espiritu, at sumusunod sa Diyos. Walang pagpipilian na mapapatawad habang patuloy na sinusunod ang kasalanan.

(7-8) Ang taong may likas na pagiging nasa laman ay natural na isang kalaban ng Diyos, dahil hangga't siya ay kontrolado ng makasalanang kalikasan ay hindi siya makapagpapasakop sa Diyos. Hindi siya katanggap-tanggap sa Diyos sa kondisyong iyon.

► Ilista ang ilan sa mga detalye ng paglalarawan ng taong "nasa laman."

(9) Ang maging "sa laman" ay hindi nangangahulugang maging tao; nangangahulugan ito ng pagiging nasa ilalim ng kontrol ng isang nahulog at makasalanang kalikasan. Ang

mananampalataya ay wala na "sa laman." Magkakaroon pa rin siya ng mga tukso mula sa laman, ngunit wala na siya sa ilalim ng kontrol nito, at may kapangyarihan na upang labanan ang tukso. Sinasabi sa atin ng talatang ito na ang kapangyarihang ito ay nandiyan sapagkat ang Espiritu ng Diyos ay nariyan. Ang isang tao ay hindi dapat mag-angkin na gagabayan at pinahiran ng Espiritu kung wala siyang tagumpay sa kasalanan.

(10-11) Ang katawan ng tao ay naapektuhan pa rin ng kasalanan ni Adan at ng ating sariling mga kasalanan ng nakaraan. Kaya't, ang mga hangarin nito ay maaaring magtungo sa maling direksyon. Hindi natin mapagkakatiwalaan na gabayan tayo ng mga hangarin ng ating katawan. Pero ang parehong kapangyarihan na nagpabangon kay Hesus mula sa mga patay ay gumagana sa atin at nagbibigay sa atin ng buhay upang ang ating mga katawan ay madala sa pagsunod sa Diyos. Ang kahinaan ng katawan ay hindi isang dahilan para sa kasalanan, sapagkat higit ang kapangyarihan ng Diyos.

(12-13) Ang pagsunod sa laman ay humahantong sa espirituwal na kamatayan. Sa pamamagitan ng Espiritu ay pinapatay natin ang makasalanang mga gawain ng katawan, at tinatapos na ang mga ito. Tanging ang mga taong gumagawa nito lamang ang siyang mabubuhay - makatatakas sa paghatol ng Diyos. Walang konsepto dito ng isang tao na pinatawad at tinanggap ng Diyos habang pinipiling magpatuloy sa paggawa ng kasalanan.

"Ang isang mabuting gana sa pagkain, kapag kontrolado, ay nagtataguyod ng kalusugan at pagiging kapaki-pakinabang. Ang parehong gana, kapag inalipin ang buong katauhan at pinamahalaan ang buhay, ay nagdadala ng pagkaalipin at kasalanan"

-Wilbur Dayton,
Aldersgate Biblical Series:
Gabay sa Pag-aaral sa Roma B

Pagtuunan ng Pansin: Ang Batas ng Diyos para sa Kristiyano

May mga taong nagsasabi na ang batas ng Diyos ay walang kaugnayan sa pamumuhay na Kristiyano. Sinasabi nila ang mga bagay na tulad ng, "Walang pakialam ang Diyos sa iyong mga gawa," at "Kapag nakarating ka sa langit ang iyong mga gawa ay walang halaga." Sa kanilang pag-iisip, ang biyaya ay pumapalit sa lugar ng pagsunod. Ngunit sinabi ni Pablo, "Kung gayon, pinapawalang-bisa ba natin ang [batas] sa pamamagitan ng pananampalataya? Huwag itulot ng Diyos: itinatatag pa nga natin ang kautusan" (3:31). Kung nagtuturo tayo ng isang ebanghelyo na nagpapawalang-halaga sa batas, hindi ito ang ebanghelyo na ipinangaral ni Pablo.

Ang batas na binanggit ni Pablo ay hindi lamang ang sistema ng kautusan ayon kay Moises. Ang batas ni Moises ay isang aplikasyon ng kalooban ng Diyos sa isang partikular na oras at lugar. Marami sa mga detalye nito ay hindi nailalapat sa lahat ng mga lugar at oras sa parehong paraan, lalo na ang mga seremonya at ang mga batas na ibinigay sa Israel bilang

isang bansa. Ang mga alituntunin ng kautusan ni Moises ay nailalapat pa rin dahil ang karakter ng Diyos ay hindi nagbabago.

Sa pangkalahatan, ang batas ng Diyos ay kung ano ang hinihiling niya sa tao. Ang batas ay banal, makatarungan, at mabuti (7:12) dahil nagmula ito sa likas na katangian ng Diyos. Ang batas ay espiritwal (7:14).

Ang katuwiran ng kautusan ay natutupad sa mga sumusunod sa Espiritu sa halip na sumunod sa laman (8: 4), dahil nabubuhay sila sa pagsunod sa Diyos. Ang buhay Kristiyano ay hindi isang panghalili sa pagsunod sa Diyos.

Ginagawa ng Bibliya ang mga sumusunod na pahayag tungkol sa batas ng Diyos:

(1) Ang pagsunod sa batas ay dapat na pagpapakita ng buong pag-ibig na nasa puso (Mateo 22: 37-40).

(2) Ang layunin ng mga tiyak na utos ng Diyos ay ipakita ang pangangailangan ng pag-ibig mula sa isang dalisay na puso, mabuting budhi, at tunay na pananampalataya (1 Timoteo 1: 5). Imposible para sa isang tao na tunay na tuparin ang mga hinihingi ng Diyos maliban sa motibo ng pag-ibig, kaya't ang pagsuway ay nagpapakita ng kakulangan ng pag-ibig.

(3) Ang taong may pag-ibig na ito ay tumutupad sa buong batas; iyon ay, lubusan niyang natutugunan ang hinihingi ng Diyos sa tao (Roma 13: 8-10). Sagayun, ang magkaroon ng kumpletong pag-ibig ay may ganap na pagsunod.

(4) Ang pag-ibig ay ipinahayag sa pagsunod (1 Juan 5: 2-3). Ang pag-ibig ay hindi lamang isang damdamin o ipinapahayag na katapatan sa Diyos. Hindi pinapalitan ng pag-ibig ang pagsunod ngunit ito ang humihikayat sa pagsunod.

(5) Si Hesus ay hindi dumating upang burahin ang batas, at sinabi niya na kung ang isang tao ay nagtuturo sa iba na labagin ang kautusan, siya ang pinakahuling inaasahan na mapapabilang sa kaharian ng langit (Mateo 5: 17-20).

Ang tamang pag-unawa sa batas ay kinakailangan sa ebanghelyo, sapagkat ang mga tao ay walang hanggan na hinatulan sa paglabag sa kautusan ng Diyos. Ang isang tao ay hindi maaaring magsisi maliban kung siya ay sumasang-ayon sa Diyos tungkol sa kasalanan at batas. May mga taong nakauunawa na ang isang makasalanan ay tunay na nararapat mapunta sa impiyerno dahil sa paglabag sa batas ng Diyos, gayunpaman mayroon silang kakaibang ideya na ang Diyos ay hindi na nagmamalasakit sa batas pagkatapos na ang isang tao ay naging isang mananampalataya. Iniisip nila na ang mga Pariseo lamang ang nagmamalasakit sa batas ng Diyos.

Hindi ang batas ang batayan ng pagtanggap ng Diyos sa atin, ngunit nagbibigay ito sa atin ng pag-unawa sa kung paano nais ng Diyos na tayo'y mamuhay.

► Para sa mananampalataya, ano ang kaugnayan ng pagmamahal sa Diyos at ng batas ng Diyos?

Panimula 8:14-27

Iniuugnay ng talatang 14 sa mga naunang taludtod sa mahalagang tema ng katiyakan ng kaligtasan sa mga sumusunod na talata. Ang pagkakakilanlan ng mga anak ng Diyos ay ang pagsunod sa Espiritu at nabubuhay sa tagumpay sa halip na sundin ang laman at nabubuhay sa kasalanan.

Ang mga talatang 14-27 ay isang sipi na maaaring may pamagat na "Ang Tulong ng Banal na Espiritu sa isang Makasalanang Daigdig."

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 8: 14-27 para sa grupo.

Paunawa sa Bawat Talata

(14) Ang pagkakakilanlan sa anak ng Diyos ay ang pagsunod sa Espiritu at nabubuhay sa tagumpay sa halip na sumusunod sa laman at nabubuhay sa kasalanan.

Ang mga talatang 14-17 ay naglalarawan ng pansariling katiyakan ng kaligtasan na ibinigay ng Banal na Espiritu.

(15) Bilang mga mananampalataya, hindi tayo dapat bumalik sa ilalim ng takot sa batas. Sa halip, nabubuhay tayo na may katiyakan ng kaligtasan sa pamamagitan ng biyaya. Tayo ay inampon bilang mga anak ng Diyos. Ang pagsunod ng Kristiyano ay hindi ang pagbalik sa ilalim ng batas bilang isang paraan ng kaligtasan, ngunit ito'y ang kaugnayan sa Diyos.

(16) Ang talatang ito ay naglalarawan ng isang bagay na tinawag ng mga mananampalataya ng ebanghelyo na "ang patotoo ng Espiritu." Alam ng ating sariling espiritu kung tayo ay nasa isang mapagmahal, masunuring kaugnayan sa Diyos at sumasaksi na tayo ay ligtas. Ang Espiritu ng Diyos ay sumasaksi sa ating espiritu sa katotohanang iyon. Ang kasunduang ito ng Espiritu ng Diyos at ang ating espiritu ay ang batayan ng katiyakan upang hindi tayo kailangang mamuhay nang walang katiyakan, at nag-iisip kung naligtas nga ba tayo.

Ang mga relihiyon at kulto na hindi nagtuturo ng katiyakan ng kaligtasan ay nagpapanatili ng kanilang mga tao sa takot. Natatakot ang mga tao na hindi sapat ang kanilang mga ginawa upang maligtas. Ang ebanghelyo ay nagdadala ng paglaya mula sa takot, sapagkat alam natin na tayo ay pinatawad. Ang ating pagsunod ay batay sa pagsunod sa Espiritu upang malugod ang Diyos na tumanggap na sa atin, sa halip na tugunan ang mga kinakailangan bilang isang paraan upang makuha ang kanyang pagtanggap.

May mga iglesya na nagtuturo na hindi mawawala ang kaligtasan ng isang tao kahit na siya ay bumalik sa kasalanan. Naniniwala sila na ang isang tao na dating nailigtas ay hindi dapat mag-alinlangan na siya ay ligtas pa rin, sapagkat siya ay naligtas sa biyaya. Ito ay isang kapalit ng bibliya patotoong Biblikal ng Espiritu. Maaari nating malaman na tayo ay naligtas dahil nabubuhay tayo sa masunuring kaugnayan sa Diyos at may patotoo ng Espiritu na ito ay totoo. (Tingnan sa 1 Juan 2: 3, 29, 3:14, 18-21, 24 para sa isang batayan sa banal na kasulatan para sa katiyakan ng kaligtasan)⁴⁰

► Anong payo ang ibibigay mo sa isang tao na hindi sigurado na siya ay naligtas?

(17-18) Mamanahin natin kasama ni Kristo ang kaluwalhatian at kaharian ng Diyos. Ang kanyang kaluwalhatian ay ipapahayag sa ating kalooban sa pamamagitan ng mga dakilang bagay na ginawa niya sa atin, binabago ang ating kalikasan ayon sa kanyang plano para rito. Tayo ay magmamana ng buhay na walang hanggan, na nangangahulugang ipamuhay ang buhay ng Diyos. Tayo ay maghahari kasama si Kristo. Gayunman, hindi lahat ng ating mga pribilehiyo ay matatanggap na ngayon. Ang pagluwalhati na nabanggit dito ay sa hinaharap pa rin. Ang pagdurusang ay ngayon, at ang paghahari ay sa hinaharap. Gayunman, ang kaluwalhatian ay napakadakila na ang ating kasalukuyang mga kalagayan ay hindi mahalaga kumpara sa ating hinaharap.

Ang mga talatang 19-25 ay naglalarawan ng pagtitiis sa pamamagitan ng pananampalataya habang hinihintay nating ganap na ibalik ng Diyos ang kanyang nilikha.

(19) Ang lahat ng nilikha ay naghihintay pa rin sa oras na ganap na luwalhatiin ng Diyos ang kanyang mga anak. Tulad ng sinabi ni Apostol Juan, "Hindi pa nahahayag kung ano ang magiging kalagayan natin." (1 Juan 3: 2).

(20-21) Ang bawat bagay na nilikha ay nagdurusang pa rin ng mga resulta ng kasalanan. Pinahintulutan ng Diyos na mapanatili ang sumpa sa pag-asang magsisisi ang mga makasalanan dahil sa nakikita ang mga resulta ng kasalanan. Ang mga bagay na ginawa

Gumawa ang mga Romano ng maraming kalsada para sa mga pangunahing ruta patungo sa mga bansang kanilang pinamamahalaan. Ang disenyo ng pagtatayo ay pulido at pangmatagalan. Ang larawan sa itaas ay nagpapakita ng layers ng pagkakagawa. Ang mga kalsada ay bahagi ng isang ugnayan na ang Roma ang sentro nito, na siyang pinagmulan ng kasabihang, "Ang lahat ng kalsada ay nagtatapos sa Roma." (Larawan mula sa UShistory.org)

⁴⁰ Image: "roman road to arch" taken by Steven Damron on January 5, 2010, retrieved from <https://www.flickr.com/photos/97719890@N00/4249691365>, licensed under CC BY 2.0, desaturated from the original.

ay muling ibabalik at maisasakatuparan upang matupad ang pangwakas na plano ng Diyos. Hindi kasama rito ang mga tao na hanggang sa wakas ay tumanggi sa kalooban ng Diyos, at tumangging magsisi.

(22) Ang sumpa ng kasalanan ay nakakaapekto sa lahat ng nilikha (Genesis 3: 17-19). Mahirap ang pagtatrabaho. Ang lupain ay hindi tumutugon sa tao katulad ng ginawa nito bago ang Pagbagsak. Ang sakit, pagtanda, at kamatayan ay dumating sa lahat ng nilalang na may buhay. Maraming nabubuhay na nilalang ang kumakain ng iba, na ginagawang mahirap ang kaligtasan ng buhay.

(23) Maging ang mga mananampalataya ay magdurusa pa rin sa kanilang mga katawan ng mga resulta ng kasalanan, dahil ang kanilang mga katawan ay hindi pa naibabalik sa kalagayan nito bago ang Pagbagsak. Taglay natin ang Banal na Espiritu bilang unang bahagi, isang haalimbawa, at katibayan ng panghuling pagpapanumbalik ng Diyos. Ang panghuli, kumpletong pagpapanumbalik ay pangwakas na kaligtasan. Maaari nating sabihin na tayo ay naligtas na, at gayon pa man ay naghihintay pa rin ng panghuling kaligtasan.

► Ano ang ilang mga bagay na nakikita mo na mga palatandaan na ang sanlibutan ay nasa ilalim ng sumpa ng kasalanan?

Ang patakaran ni Satanas para ng mga makasalanan ay ibigay ang pinakamahusay na magagawa niya sa una, pagkatapos ay mas masahol o mas masama pa at mas masahol pa, pasama nang pasama, inaakit sila sa mga pangakong hindi naman niya kayang tuparin at magtatapos sa impiyerno. Binibigyan tayo ng Diyos ng isang halimbawa ng langit ngayon at inilalaan ang pinakamahusay para sa amin sa hinaharap.

(24-25) Ang mga talatang ito ay nagbibigay ng punto na naghihintay tayo ng mga bagay na hindi pa natin nakikita o natatanggap.

Ang muling pagkabuhay ng katawan ay isang mahalagang doktrinang Kristiyano, at ang pagtanggap dito ay humahantong sa makasalanang pamumuhay. Ang ilan sa iglesyang taga-Corinto ay tumanggi sa muling pagkabuhay at nagresulta sa dalawang magkasalungat na kalagayan ng labis na pagtaas ng asetisismo at hedonismo. Inisip ng ilan na kung ang katawan ay aalisin bilang walang kabuluhan at kasamaan, kung gayon ang lahat ng pisikal na pagnanasa ay makasalanan. Kasunod ng pangangatwirang ito, inirerekomenda nila ang hindi pag-aasawa. Ang iba naman ay nagpasya na dahil ang katawan ay itatapon, maaari na ngayong gumawa ng lahat ng makasalanang pagnanasa. Ang dalawang magkasalungat na pananaw ay hindi maka-Kristiyano. Ang mga erehiyang ito at iba pa ay dumarating kapag itinatanggig ng mga tao ang muling pagkabuhay ng katawan.

Ang mga talatang 26-27 ay naglalarawan ng gawain ng Banal na Espiritu sa panalangin ng isang mananampalataya.

(26-27) Ang ating makasalanang kalagayan ay nakakaapekto sa ating pag-iisip at espiritwal na pang-unawa. Hindi natin lubos na maunawaan ang mga katotohanang espiritwal. Hindi natin lubusang maunawaan kung ano ang nais ng Diyos na gawin sa mundo. Kapag tayo ay nagdarasal, pinupunuan ng Banal na Espiritu ang ating kahinaan sa pamamagitan ng pagdarasal kasama at para sa atin sa mga salitang hindi natin masasabi. Nalalaman Niya kung paano manalangin ayon sa kalooban ng Diyos.

Ang mga talatang ito ay hindi nangangahulugang nananalangin tayo sa isang hindi nalalamang wika. Ang pangungusap ay nagsasabi na ang Banal na Espiritu ang nananalangin para sa atin, sapagkat hindi natin ito masasabi. Hindi nito sinasabi na nananalangin tayo sa paraang hindi natin nauunawaan.

Introduksiyon sa 8:28-39

Ipinapaliwanag ng talatang ito na ang mga mananampalataya ay nasa plano ng Diyos, at nila layon niyang bigyan sila ng biyaya upang tapusin ang paglalakbay na Kristiyano at mabago sa imahe ni Kristo. Walang anumang kondisyon na umiiral sa mundo ang maaaring makapaghiwalay sa atin sa Diyos dahil ang kanyang biyaya at kapangyarihan ay mas dakila.

Ang tekstong ito ay maaaring bigyang pamagat na "Ang Espirituwal na Seguridad ng Mananampalataya."

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 8: 28-39 para sa grupo.

(28) Ang pariralang "lahat ng mga bagay" ay kasama ang lahat ng mga bagay na ipinagdurusa natin. Hindi ito nangangahulugang itinakda ng Diyos ang lahat ng mga bagay na nangyayari, kasama na ang kasalanan. Ito ay nangangahulugan na ang Diyos ay nagdadala ng magagandang resulta mula sa lahat ng mga bagay para sa kapakanan ng mga mananampalataya. Sa 37, matapos ilista ang lahat ng mga uri ng pagdurusa, sinabi niya na "sa lahat ng mga bagay na ito" higit pa tayo sa mga mapagtagumpay. Ginagamit ng Diyos ang mga ito para sa kanyang mga layunin at pinaunlad tayo sa pamamagitan ng mga ito.

Hindi ipinag-uutos ng Diyos ang lahat ng nangyayari. Pinahihintulutan niya ang libreng kalooban na gumana, pinapayagan ang mga totoong panganib na mapapasailalim sa pagkakataon, at pinahihintulutan kahit na ang kasalanan. Ngunit sa mananampalataya, ang Diyos ay nagdadala ng magagandang resulta mula sa lahat ng mga kaganapan – kahit na mula sa mga kasalanan ng iba na ginawa nang may mapaminsalang hangarin.

(29) Sapagkat ang Diyos ay *omniscient* (nalalaman ang lahat ng bagay), nalalaman niya ang lahat ng bagay tungkol sa lahat ng taong nabuhay. Gayunman, ang talatang ito ay hindi nagpapahayag tungkol sa kanyang pagkaalam sa lahat ng bagay sapagkat sinabi nito na ang mga nauna niyang nalaman ay naligtas. Alam natin na hindi lahat ng tao sa mundo ay

naligtas. Samakatuwid, ang mga taong "alam niya" ay yaong may alam siyang isang bagay na tiyak tungkol dito. Alam natin mula sa konteksto ng Roma na pinipili ng Diyos ang mga naniniwala. Alam niya kung sino ang tutugon sa kanyang alok ng kaligtasan nang may pananampalataya (tingnan din 11: 2 at mga puna). Napakahalaga na ang kanyang kaalaman sa hinaharap ay mas nauna kaysa sa predestinasyon sa pagkakasunud-sunod na ito. (Tingnan ang Awit 1: 6, 1 Corinto 8: 3, Galacia 4: 9, at 2 Timoteo 2:19 para sa mga halimbawa ng "pagkaalam" ng Diyos.

Ang plano niya para sa kanila ay maging katulad ni Kristo. Ang maging katulad niya ay nangangahulugan na tayo ay magiging tulad ni Kristo sa pagkatao.

(30) Ang gawain ng Diyos ang nagdadala sa atin ng lubos patungo sa isang walang hanggang kaligtasan. Walang kailangan mula sa atin maliban sa aming pagpayag.

(31-32) Walang pangyayari na maaaring maging napakahirap para sa Diyos. Ginawa na niya ang kataas-taasang sakripisyo, kaya't ngayon ibibigay niya sa atin ang lahat ng kailangan para sa ating tagumpay.

(33) Walang sinuman ang makapagsasabi na tayo ay makasalanan ayon sa ating talaan dahil ang mga ito ay nabura na ng pagpapawalang-sala na ibinigay ng Diyos.

(35-39) Walang makakapaghiwalay sa atin sa Diyos. Nangangahulugan ba ito na hindi natin maihihiwalay ang ating sarili sa Diyos? Sinasabi niya rito na protektado tayo sa espiritwal sa lahat ng mga bagay na ito. Kapag sinabi natin na ang isang tao ay ganap na ligtas, hindi ito nangangahulugang hindi niya maaaring saktan ang kanyang sarili. Si Pablo ay nagsasalita sa normal na mga termino at sinasabi na walang maaaring makapag-alis sa atin sa Diyos nang laban sa ating kagustuhan. **Ang katiyakan ng mananampalataya ay ang pangako na ang Diyos ay hindi kailanman mabibigo na magbigay sa kanya ng lakas upang magpatuloy sa kanyang pananampalataya at walang ibang kapangyarihang makapag-aalis sa kanya sa Diyos.**

► Paano mo ipapaliwanag ang katiyakan na mayroon ang bawat mananampalataya? May seguridad pa ba ang isang mananampalataya kung magpasya siyang bumalik sa kasalanan?

Ang panganib ng pag-iwan ng Kaligtasan

Mahalagang maunawaan kung ano ang itinuturo ng Bibliya tungkol sa seguridad ng mananampalataya. Ang Bibliya ay maraming seryosong babala para sa mga mananampalataya.

Sa Juan 15: 2-10 ay ang sikat na talinghaga ng puno ng ubas at mga sanga. Ito ay sumasagot sa ilang mahahalagang katanungan.

Paano tayo nananatili kay Kristo? "*Kung sinusunod ninyo ang aking mga utos, mananatili kayo sa aking pag-ibig*" (v. 10). Upang tumigil sa pananatili kay Kristo ay

nangangahulugang ang isang tao ay huminto sa pagsunod sa kanya. Ano ang nangyayari pagkatapos?

"Kung ang isang tao ay hindi mananatili sa akin, siya ay itatapon na parang sanga, at malalanta; at titipunin sila ng mga tao, at ihahagis sa apoy, at sila ay sinusunog" (v.6). Kung ang isang tao ay tumigil sa pagsunod, at sa gayon ay titigil sa pagsunod kay Kristo, siya ay tatanggihan. Ang paglalarawan ng mga sanga na nahuhulog mula sa puno ng ubas at ang pagtitipon para sa apoy ay nagpapakita ng kumpletong pagtanggap na maaari nating isipin.

"Manatili kayo sa akin at ako sa iyo. Kung paanong ang sanga ay hindi makapagbubunga sa kanyang sarili lamang, maliban kung mananatili ito sa puno ng ubas; hindi rin ninyo makakaya, maliban kung mananatili kayo sa akin"(v.4). *"Ang bawat sanga na nasa akin na hindi namumunga ay inaalís niya."*(v.2). Kung hindi tayo mananatili kay Kristo sa pamamagitan ng pagsunod, hindi tayo magbubunga. Ito'y nangangahulugang mabuhay ng isang buhay na binago, pinagpala, at ginagabayan ng biyaya ng Diyos. Ang hindi nagbubunga ay tinatanggihan.

Hindi sinasabi sa atin ng Bibliya na magkakaroon tayo ng kaligtasan kahit anuman ang ginagawa natin. Ang nagpapatuloy na biyaya para sa pamumuhay ng Kristiyano ay nagmumula sa ating pakikipag-ugnay sa Diyos sa pamamagitan ni Kristo. Si Kristo ay tulad ng isang puno ng ubas kung saan dapat patuloy na pagmulan ng ating buhay. Ang talinghaga ng puno ng ubas ay nagpapakita na ang kaloob na kaligtasan ay makakamit lamang sa pamamagitan ng pakikipag-ugnayan. Ang pagkahiwalay sa kanya ay pagkahiwalay sa kaligtasan. Mapananatili natin ang relasyong nakapagliligtas na ito sa pamamagitan ng pagsunod sa Diyos.

Ang isang modernong paglalarawan ay ang isang bombilya ng ilaw at kuryente. Ang bombilya ay may ilaw habang ang lakas ng kuryente ay dumadaloy sa loob nito. Hindi mapnanatili ng bombilya ang liwanag nito kung ito ay maialis mula sa kanyang pinagkukunan ng lakas. Gayun din naman, mayroon tayong buhay na walang hanggan sa pamamagitan ng ating pakikipag-ugnay kay Kristo. Ang buhay niya ay dumadaloy sa atin. Hindi natin mapananatili ang buhay na iyon kung wala tayong kaugnayan sa kanya.

Nagbibigay ng babala sa atin ang banal na kasulatan na ang isang taong dating nailigtas ay maaaring mawalan ng kaligtasan sa pamamagitan ng pagkatalo sa kasalanan. *"Ang magtagumpay ay magbibihis ng mga puting damit, at hindi ko buburahin ang kanyang pangalan mula sa aklat ng buhay"* (Pahayag/Apocalipsis 3: 5). Ang mga ito ay mga taong naligtas, gayon pa man ang kanilang kaligtasan ay mawawala kung sila ay madaig ng kasalanan.

Sa isang pagkakataon, nag-aalala si Pablo na maaaring mawala sa kanilang pananampalataya ang kanyang mga nagbalik-loob sa Tesalonica. Sinabi niya na kung nangyari iyon, ang kanyang pagsisikap sa pag-e-ebanghelyo sa kanila ay mawawalan ng kabuluhan (1 Tesalonica 3: 5). Ito ay nagpapakita na posible para sa isang mananampalataya na mahulog mula sa kanyang pananampalataya nang lubos na ang kanyang orihinal na pagbabalik-loob ay walang halaga.

Sa 2 Pedro 2:18-21 nalaman natin na mayroong mga bulaang mga guro na nililinlang ang ilang mananampalataya na "nakatakas sa mga polusyon ng mundo sa pamamagitan ng kaalaman tungkol sa Panginoong Tagapagligtas na si Hesu-Kristo." "Nalalaman" ng mga dating mananampalataya "ang daan ng katuwiran," ngunit iniwan nila ito. Ang tekstong ito ay nagsasabi na mas mabuti pa na hindi nila kailanman nalaman ang daan kaysa bumalik sa isang makasalanang pamumuhay. Ito ay nagpapakita na posible para sa isang tao na mawala ang kanyang kaligtasan sa pamamagitan ng pagbalik sa kasalanan. Kung hindi posible para sa isang tao na mawala ang kanyang kaligtasan, ang isang tao ay hindi maaaring maging mas masahol pa kaysa sa bago pa siya maligtas.

Ang pagiging anak ay hindi lubos na hindi nababaligtad. Tatal, minsan na tayong naging anak ng diyablo (Juan 8:44) at mga anak ng poot (Efeso 2: 2), ngunit ang pagiging anak na iyon ay nabago nang tayo ay ampunin ng Diyos. Nawala ang lahat ng mga benepisyo ng pagiging anak ng alibughang anak habang siya ay nakahiwalay sa kanyang ama. Nang siya ay bumalik, tinukoy siya ng kanyang ama na namatay na.

Nais ng Diyos na ang mga mananampalataya ay makaramdam ng katiwasayan, ngunit hindi sa pamamagitan ng paglalagay ng kanilang mga damdamin sa isang maling kasiguruhan na nagpapahintulot sa kanila na ilagay ang kanilang mga sarili sa totoong espirituwal na panganib. Hindi tayo dapat mangako sa mga mananampalataya ng isang bagay na hindi ipinangako ng Diyos. Hindi siya nangangako na tayo ay ligtas mula sa pagkawala ang ating kaligtasan kahit anuman ang ating ginagawa. Nangako siyang gagabay sa atin at bibigyan tayo ng kakayahang mabuhay nang matagumpay laban sa kasalanan. Ito ay sapat na katiyakan para tayo ay maging malaya sa takot.

Pagbabalik-Aral sa ARalin at Pagsusulit: Aralin 8

- (1) Bakit imposible na ang batas ang maging daan sa kaligtasan?
- (2) Ano ang kahulugan kapag sinabing ang isang mananampalataya ay wala na "sa katawan"?
- (3) Paano naging mahalaga ang batas para sa isang tao na nagmamahal sa Diyos?
- (4) Ano ang "patotoo ng Espiritu"?
- (5) Sa anong kahulugan na ang kaligtasan ay hindi pa lubos na natutupad?
- (6) Ano ang mga suliranin na nagiging resulta kapag itinatangi ng mga tao ang muling pagkabuhay ng katawan?
- (7) Ano ang seguridad ng mananampalataya?

Aralin 8 Takdang-aralin:

Sumulat ng isang pahina na naglalarawan sa mga paghihirap ng pamumuhay bilang isang Kristiyano sa isang makasalanan na mundo at inilalarawan din kung ano ang ginagawa ng Banal na Espiritu para sa Kristiyano.

Aralin 9

Pagpipili ng Diyos

Mga Direksiyon para sa Lider ng Klase

Dapat kolektahin ng tagapanguna sa klase ang takdang aralin mula sa sinundang aralin. Hilingan ang ilang mag-aaral na pag-usapan ang kanilang isinulat.

Itanong ang mga tanong sa pagbabalik-aral at ilan pang tanong mula sa natapos na mga aralinn. Magbalik-aral at itama ang mga sagot kung kinakailangan.

Ang Katarungan ng Diyos sa Paghatol

"O tao, sino ka na sumasagot laban sa Diyos?" (9:20). Ginamit ang talatang ito ng ilang tao upang sawayin ang sinumang tao na sumusubok na suriin ang katarungan ng Diyos. Sinabi nila na ang katarungan ng Diyos ay mas mataas kaysa sa atin kaya't hindi natin maiintindihan ito.

Ngunit mayroon bang isang mataas na antas ng katarungan kung saan ang itim ay nagiging puti at ang masama ay talagang mabuti? Kung hinatulan ng isang hukom ang mga sanggol, hinatulan ang mga pagkakamali at mga krimen, at pinarusahan ang mga tao sa paggawa ng hindi nila maiwasan, hindi natin sasabihin na siya ay humusga ayon sa isang mas mataas na antas ng katarungan, kundi, siya ay hindi makatarungan.

Ang katarungan ng Diyos ay mas mataas ngunit hindi kabaligtaran sa atin. Ang ating kahulugan ng hustisya ay nagmula sa Kanya at batay sa kanyang pamantayan. Inutusan niya tayong maging banal

katulad ng kaniyang pagiging banal. Kung minsan, ang kanyang aksyon ay tila hindi makatarungan para sa atin, iyon ay sapagkat hindi natin nakikita ang lahat ng mga katotohanan. Dahil ang ating mga pinahahalagahan ay masyadong temporal, at dahil ang ating mga pananaw ay binabaluktot ng ating sariling mga hangarin.

Hindi lamang sinasabi ng Diyos na siya ay makatarungan at hindi ipinaliliwanag ang kanyang mga paraan sa kanyang mga nilalang. Sa halip, binibigyang diin ng aklat ng Roma na ang hustisya ng Diyos ay nakikita. Ang makasalanan ay "walang maidadahilan" (1:20) dahil kilala nila ang Diyos. Alam ng makasalanan na karapat-dapat sila sa paghatol (1:32). Ang Ang buong Kabanata 2 ay tungkol sa walang kinikilingan at pagkakapantay-pantay ng

"Upang maging Diyos ng walang-hanggan, dapat siyang tumayo sa ibabaw ng akusasyon sa harap ng lahat ng mga demonyo, lahat ng mga anghel, at lahat ng mga kalalakihan. Walang sinumang makapag-aakusa (nang matuwid) sa kanya ng pagiging hindi makatarungan."

-R.G. Flexon,
Rudiments ng Roma

mga paghatol ng Diyos. Ang gawain ng pagbabayad-sala ay upang ang Diyos ay maging makatarungan kahit na pinawawalang-sala Niya ang mga makasalanang (3:26).

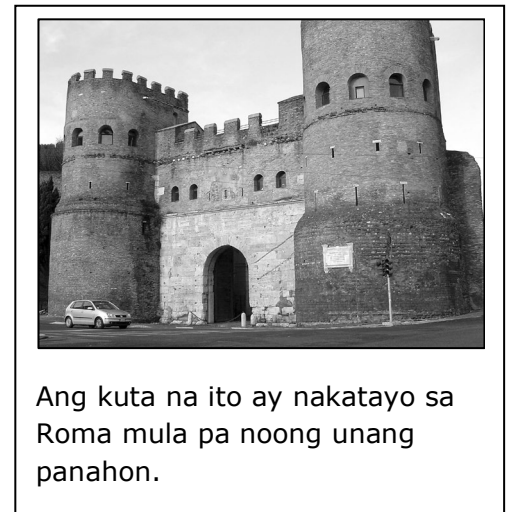
Malinaw na nais ng Diyos na makita natin na siya ay makatarungan. Dahil dito, ipinaliwanag niya ang kanyang mga patakaran ng kaligtasan. Hindi magiging posible para sa atin na tunay na sambahin ang Diyos maliban kung nakikita natin na siya ay makatarungan. Kung hindi tayo naniniwala na makatarungan ang Diyos, ang ating pagsunod sa kanya ay magiging tulad ng pagsunod sa isang mapang-api o magnanakaw.

Samakatuwid, pinahihintulutan ng Diyos na ilagay sa paglilitis ang kanyang sarili. (3: 4). Nagtitiwala siya na ang kanyang mga aksyon ay naaayon sa totoong hustisya. Ang isang matapat na pagsubok sa mga aksyon ng Diyos ay magpapakita na Siya ay matuwid at nagkasala ang makasalanang.

► Bakit mahalagang maunawaan natin ang hustisya ng mga aksyon ng Diyos? Paano natin nalalaman na nais ng Diyos na maunawaan natin ang kanyang katarungan?

Ang isang pananaw ayon sa Biblia sa soberenya ng Diyos ay: pinili ng Diyos na pahintulutan ang mga tao na gumawa ng tunay na mga pagpili na may mga kahihinatnan. Tumutugon ang Diyos sa mga pagpili na ginagawa ng mga tao (Roma 1:24, 26, 28). Ang Diyos ay makapangyarihan at may karunungan upang tuparin ang kanyang pangwakas na plano sa kabila ng ginagawa ng sinumang tao.

Ang bawat tao ay nagpapasya kung tatanggapin ba o hindi ang ebanghelyo at maliligtas o tatanggihan batay sa piniling iyon. Nag-aalok ang Diyos ng kaligtasan, binibigyan ng pagkakataon pagbulayan at kilalanin ang kanilang kasalanan, binibigyan sila ng pagnanais ng biyaya, at binibigyan sila ng kakayahang sumampalataya. Nagpapadala siya ng mga mensahero upang hikayatin ang mga makasalanang na magsisi. Ngunit ang indibidwal na tao ang magpapasya tungkol sa kanyang kaligtasan.⁴¹

⁴¹ Image: "Porta San Paolo front", by Joris, March 1, 2005, retrieved from https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Porta_San_Paolo_front.JPG, public domain.

Kabanata 9: Karapatan ng Diyos na Itakda ang Pamamaraan ng Kaligtasan

Pangunahing Punto ng Kabanata 9

Pinili ng Diyos ang paraan ng kaligtasan at walang sinumang maaaring maligtas sa ibang paraan.

Buod ng kabanata (9:1-33)

Ang kabanatang ito ay madalas na binibigyang kahulugan na pinili ng Diyos kung sino ang maliligtas at mawawala sa isang batayan na hindi natin malalaman. Ang punto ay pinili ng Diyos ang daan ng kaligtasan, at walang sinumang maaaring maligtas sa iba pang paraan. Ang kanyang soberanya ay hindi ipinakita sa pamamagitan ng pagpili ng ilang mga tao at pagtanggihan sa iba nang walang anumang pamantayan. Ang kanyang soberanya ay ipinakita sa pagtatakda ng mga pamantayan - ang disenyo ng paraan ng kaligtasan.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 9: 1-5 para sa grupo.

Paunawa sa Bawat Talata

(1-3) Nagpahayag si Pablo ng matinding kalungkutan para sa Israel dahil sila sa espirituwal na naliligaw. Binanggit niya na siya ay kanilang kapatid. Si Pablo ay nagtagumpay sa relihiyon ng mga Hudyo. Iginagalang niya ang kanilang mga iskolar. Ikinalungkot siya nang mapagtanto na tinanggihan si Kristo ng karamihan sa mga guro at mga pinuno, at ang karamihan sa mga taong pinaglingkuran nila.

(4-5) Ang Israel ay isang bansa na may dakilang espirituwal na mga pribilehiyo. Unang naging kanila ang Diyos bilang Ama; nakita ang kaluwalhatian ng Diyos na ipinahayag; tinaglay ang mga tipan bilang mga tuntunin ng kanyang pagpapala, ang batas, ang mga anyo ng pagsamba, at ang mga pangako ng tunay na kaligtasan. Ang mga patriarka ay mga Hudyo, at si Hesus ay ipinanganak bilang isang Hudyo.

Sinabi ni Pablo sa 3: 1-2 na ang mga Hudyo ay nagkaroon ng mga dakilang bentahe.

Pagtuunan ng Pansin: Hudaismo, ang Ugat ng Kristiyanismo

Ang Hudaismo ay maaaring masabing ang ugat ng Kristiyanismo. Kahit ngayon ang Hudaismo ay higit na katulad sa Kristiyanismo kaysa sa ibang relihiyon. Ang Judaism ay hindi naging isang maling relihiyon hanggang sa tinanggihan nito si Kristo.

Nakalista dito ang ilang mga koneksyon sa pagitan ng Kristiyanismo at Hudaismo.

(1) Ang mga Kristiyano ay sumasamba sa iisang Diyos na sinasamba ng Hudaismo, hindi lamang sadya o walang kamalayan, kundi ayon sa kanyang sariling paghahayag.

(2) Ang Hudaismo ay nagbigay ng teolohikal at pilosopiko na pundasyon ng Kristiyanismo. Ang Israel ay naniniwala na iisa lang ang Diyos at naniniwala sa isang Diyos na walang hanggan, walang pasubali, at banal. Ginawa ng Diyos ang lahat ng mabuti, ngunit ang

kasamaan at pagdurusa ay dumating dahil sa kasalanan. Ang tao ay isang espesyal na nilikha sa imahe ng Diyos, na may isang maluwalhating kapalaran pagkatapos na siya ay matubos. Tinatanggap natin ang mga katotohanang ito, ngunit sumasalungat ang mga ito sa lahat ng mga relihiyon sa paligid ng sinaunang Israel. Ang mga katotohanang ito ay unang inihayag sa Israel.

(3) Tinatanggap ng mga Kristiyano ang lahat ng mga orihinal na Kasulatan ng Judaismo, bagaman hindi tinatanggap ng Hudaismo ang lahat ng mga Kristiyanong Kasulatan (ang Bagong Tipan).

(4) Si Hesus ay isang Hudyo at pinatotohanan ang relihiyon ng kanyang mga kababayan. Itinuro niya ang tunay na mga prayoridad, at hinatulan ang mga pagkakamali ng mga Pariseo. Hindi niya sinasabing nagsisimula siya ng isang bagong relihiyon, kundi tinutupad ang dati.

(5) Ang puso ng Hudaismo ay ang pag-asa sa Mesiyas. Ang mga unang Kristiyano ay mga Hudyo na naniniwala na si Hesus ang Hudyong Mesiyas.

Paunawa sa Bawat Talata

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 9: 6-16 para sa grupo.

(6-9) Ang ilan sa kanila ay naligtas at ang Salita ng Diyos ay nagkaroon ng epekto. Ang bayan ng Diyos ay hindi lamang ang mga tunay na inapo ni Abraham. Ito ang mga tao na nailigtas sa pamamagitan ng paniniwala sa pangako ng Diyos.

Mula sa panahon na pinili ng Diyos si Abraham, ang kaligtasan ay binalak sa ganitong paraan. Ang plano ng kaligtasan ng Diyos na magpapatuloy sa pamamagitan ni Isaac ay ginawa ng Diyos bilang tugon sa pananampalataya. Ang disenyo ng Diyos para sa kaligtasan ay pangako, pagkatapos ay pananampalataya, pagkatapos ay himala. Ang kapanganakan ni Isaac ay isang himala.

Isinilang si Ismael sa natural na paraan, hindi sa pamamagitan ng himala at hindi siya ginamit ng Diyos para sa plano ng kaligtasan. Sa parehong prinsipyo, hindi tinatanggap ng Diyos ang mga gawa para sa kaligtasan. Ang mga Hudyo na nagnais maligtas sa pamamagitan ng mga gawa ay tinanggihan ng Diyos katulad ng pagtanggihan kay Ismael bilang ang ipinangakong anak.

► Paano naman ang tungkol kina Jacob at Esau? Iniisip ng ilang tao na ang mga talatang ito ay nagsasabi na pinili na ng Diyos kung sino ang maliligtas bago pa man sila ipanganak. Ano ang totoong sinasabi ng mga talatang ito?

(10-13) Nang pinili ng Diyos si Jacob sa halip na si Esau, hindi niya pinipili kung sino ang kanyang ililigtas. Pinili niya ang isa na gagamitin niya upang matupad ang plano ng kaligtasan. Ito ang tema ng kabanata: Ang karapatan ng Diyos upang itakda ang pamamaraan ng kaligtasan. Ang tala ng buhay ni Esau sa Lumang Tipan ay nagpapakita na

siya ay tunay na nagkaroon ng pagbabago ng puso at maaaring naligtas. Hindi siya tinanggihan mula sa kaligtasan, ngunit tinanggihan na maging siyang ama ng piniling bansa at ng Mesiyas. Ang salitang *kinamumuhian* ay nangangahulugang "tinanggihan upang paboran ang isa pa," tulad ng ibig sabihin nito nang sinabi ni Hesus na dapat nating "kamuhian" ang ating ama at ina kumpara sa ating katapatan sa kanya (Lucas 14:26).

Hindi pinili ng Diyos si Jacob dahil sa kanyang mga katangian o itinakwil si Esau dahil sa mga pagkakamali. Binibigyang diin ng sipi na hindi pa sila gumawa ng anumang kabutihan o kasamaan nang gawin ng Diyos ang kanyang pagpili. Siyempre, alam ng Diyos ang kanilang kinabukasan. Ang punto ay pumili ang Diyos ayon sa kanyang sariling plano.

► Sinasabi ng ilang tao na ang mga talatang 14-16 ay nagpapatunay na pinipili ng Diyos kung sino ang maliligtas sa kadahilanan na hindi natin alam. Ang ating mga kilos at pagpili ay hindi magtatakda kung maliligtas ba tayo o hindi. Ano ang totoong sinasabi ng mga talatang ito?

(14-16) Pinipili ng Diyos kung kanino siya magpapakita ng awa. Hindi nangangahulugan na ginagawa niya ito nang walang batayan o sa isang batayan na hindi natin malalaman. Ipinakita ng Diyos ang batayan ng kanyang awa: "Iwaksi ng masama ang kanyang daan, at ng taong di-matuwid ang kanyang mga iniisip: at bumalik siya sa Panginoon, at siya ay mahahabag sa kanya; at sa ating Diyos, sapagkat siya ay lubos na mapagpatawad" (Isaias 55: 7).

Malinaw niyang sinasabi sa atin na tayo ay pinili para sa kaligtasan kung tayo ay naniniwala at tatanggihan kung hindi tayo maniniwala. Kaya nga, hindi ayon sa kalooban ng tao na magpasiya kung paano siya maliligtas. Ang kaligtasan ay dapat sa pamamagitan ng awa ng Diyos, matatanggap sa paraang ipinasiya niya.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 9: 17-23 para sa grupo.

► Nilikha ba ng Diyos si Paraon upang maging masama at kontrolin siya upang gumawa siya ng kasamaan?

(17-18) Hindi ipinanganak si Paraon upang maparusahan, ngunit inilagay sa kanyang posisyon sapagkat alam ng Diyos kung ano ang gagawin niya. Ang salitang *binuhay* ay hindi tumutukoy sa kanyang pagkalikha, kundi sa pagtatalaga sa kanya bilang pinuno. May awa ang Diyos sa mga naniniwala at pinagmamatigas ng mga hindi naniniwala. Ang pagmamatigas ay hindi nangangahulugang binago ng Diyos ang isang mabuting tao at naging isang masamang tao. Pinahintulutan ng Diyos ang Paraon na gawin ang nais na niyang gawin.

Ang mga may matigas na puso ay itinuturing na nagkasala para sa kanilang kalagayan. Samakatuwid, ayon sa hustisya, dapat itong may pag-sang-ayon. Sa 2:4-5, ang katigasan

"Nasiyahan ang Diyos na magluklok sa trono ng isang ganap na monarkiya, ng isang tao, hindi naman niya ginawang masama ayon sa layunin, ngunit natagpuan niyang ito'y gayun."

-John Wesley,
Mga Tala sa Bagong Tipan

ng puso ay bahagi ng kundisyon ng kasalanan ng mga Hentil, at nakakonekta sa kanilang sinasadyang pagtangga sa katotohanan. (Tingnan din ang Jeremias 19:15, Nehemias 9: 25-29, Marcos 16:14, at Hebreo 3: 7-13.) Hindi magkakaroon ng matigas na puso si Faraon kung hindi niya tinanggihan ang Diyos.

(19) Dito maaaring tumutol ang isang tao: "Kung kaya ng Diyos na kontrolin ang mga tao, tulad ng ginawa niya kay Paraon, paano huhusgahan ang sinuman? Wala pang nagtagumpay na tanggihan ang kanyang kalooban." Ang tumututol ay nagpapahayag na tila ba ang isang tao ay dapat pagpaumanhinan sa paglaban sa Diyos kung sa wakas ay mapipilitan rin siyang gawin kung ano ang nais ng Diyos. Ngunit nalalaman ng Diyos kung sino ang taong kusang-loob na tumutugon sa kanya at ang mga hindi kusang loob ang pagtugon. (Tingnan ang mga tala sa isang katulad na teksto sa 3: 5-8.)

(20-23) Ang Diyos ay maaaring pumili ng ilan para sa paghatol at ang ilan para sa awa, kahit na sa wakas ay luluwalhatiin siya ng lahat (sapagkat siya ay niluluwalhati kapwa sa kanyang paghatol at para sa kanyang awa). Mayroon siyang batayan para sa pagpili at sa kanya ang karapatang pumili. Itinatakda ng Diyos ang kanyangpanuntunan para sa pagtanggap, at hindi ito magbabago.

Ang magpapalayok ay maaaring magpasya kung ano ang gagawin niya sa putik. Ang isang bahagi ay maaari niyang gawing isang plorera para sa mga bulaklak at isa pang bahagi ay gawing isang lalagyan ng basura. Sa parehong paraan, nagpasya ang Diyos na ang may taong nakatakda sa paghatol at ang ibang tao ay nakatakda para sa awa. Ang pandiwa ng Griyego para sa pagkilos na maging handa sa paghatol ay maaaring maging repleksibo (*reflexive*) sa kasong ito – nangangahulugan na inihanda nila ang kanilang sarili para sa paghuhukom, sa halip na inihanda sila ng Diyos. Ito ay naayon sa pahayag na tiniis ng Diyos ang kanilang paghihimagsik hanggang sa dumating ang oras para sa paghatol. Hindi sila nilikha ng Diyos para sa paghatol o ginawa silang mga makasalanan. Ang paghatol sa kanila ay para sa kanilang sariling mga pagpili. Ang katotohanan na ang Diyos ay may kapangyarihan sa kanyang pagpili ay hindi nangangahulugang pipili siya ng walang pasubali kundi pumipili siya ayon sa kanyang sarili pamantayan. Pinipili niya ang masama para sa paghatol at ang mga mananampalataya para sa kaligtasan.

Ang tanong na "Bakit mo ako ginawang ganito" ay hindi nangangahulugang "Bakit mo ako nilikha para sa paghatol," kundi "Bakit mo napagpasyahan na nararapat ako sa paghatol?" Ngunit may karapatan ang Diyos na tukuyin at ihayag ang kanyang katarungan.

Ang paglalarawan ng magpapalayok ay mula sa Jeremias 18: 1-18. Ang mga pangunahing talata ay 7-10. Sinasabi ng talatang 8, "Kung ang bansang iyon, na aking ipinahayag, ay tatalikod sa kanilang kasamaan, magsisisi ako sa kasamaan na aking naisip na gawin sa kanila."

► Paano mo maipapaliwanag ang ilustrasyon tungkol sa magpapalayok at luwad? Ginawa ba ng Diyos ang ilang tao para sa layunin na maipakita ang kanyang poot? Ano ang ibig sabihin na gumagawa siya ng iba't ibang uri ng mga bagay sa luwad?

Ang Sariling Konklusyon ng Apostol

May mga tao na nagkonklusyon mula sa kabanatang ito na ang Diyos ay lumilikha ng ilang mga tao para sa layunin ng paghuhukom at ang iba pa para sa awa. Gayunman, sinabi mismo ni Pablo kung ano ang pangunahing punto niya sa pagtatapos ng kabanatang ito (30-33). Mahalaga na hayaan natin ang may-akda na gumawa ng kanyang sariling punto mula sa kanyang sariling paglalarawan. Hindi tama para sa sinuman na igiit ang ilang aplikasyon ng kwento ng may-akda na naiiba sa punto na mismong sinasabi niya. "Na hindi man lang niya inisip ang pansariling pagkapili o reprobation ay nahahayag dito...sapagkat kapag binubuo niya ang kanyang argumento sa pagtatapos ng kabanata, wala man lang siyang sinabi, o munti mang pagtutol, tungkol dito."⁴² Hahatulan ng Diyos ang isang indibidwal batay sa kung naniniwala o hindi ang taong iyon. Tulad ng magpapalayok, may karapatan siyang magpasya kung ano ang batayan ng pagtanggap.

Ang soberanya ng Diyos ay hindi di-makatwiran, ngunit matalino at mabuti. Iniisip ng ilan na hindi kailangang gawin ng Diyos kung ano ang mabuti o makatwiran dahil siya ay may soberanya. Gayunman ang kanyang soberanya ay hindi sumasalungat sa kanyang kabutihan at pagkamakatarungan. Ang kanyang likas ay nasa perpektong harmony, at lagi niyang pipiliin kung ano ang mabuti at makatarungan.

Ang punto ng kabanata ay hindi nagsasabi na pinipili ng Diyos ang sinumang naisin niya nang walang batayan. Ang punto ay nagsasabi na inilalagay niya ang batayan upang matukoy kung sino ang kanyang pipiliin. Ang batayan ay ang pananampalatayang nakapagliligtas.

Paunawa sa Bawat Talata *Pagpapatuloy*

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 9:24-33 para sa grupo.

(24-26) Maraming mga Hentil ang naging bahagi ng bayan ng Diyos, bagaman hindi sila tinawag na bayan ng Diyos batay sa nasyonalidad. Ito ay nag-uugnay sa dakilang tema ng pagmimisyon ng sulat na ito: ang ebanghelyo ay maiaalok sa lahat ng tao sa buong mundo.

(27-29) Maraming mga Hudyo ang tatanggihan, at ilang nalalabi lamang ang maliligtas. Ang mga Hudyo ay hindi awtomatikong maliligtas dahil lamang sila ay mga Hudyo. Kung ang Diyos ay kumilos ayon sa hustisya nang walang awa, sila ay nawasak na ganap na katulad ng Sodoma.

(30-33) Narito ang konklusyon ng kabanata. Ang may akda ay dapat pahintulutan na magsulat ng kanyang sariling konklusyon. Ang tema ng kabanata ay naitakda na ng Diyos ang paraan ng kaligtasan. Ang mga taong nagsikap na magtatag ng kanilang sariling katuwiran batay sa kautusan ay nabigo. Ang taong naghahanap ng katuwiran sa pamamagitan ng pananampalataya ay nagtagumpay. Ang taong sumusubok na magtatag

⁴² Wesley, *Notes on the New Testament*.

ng kanyang sariling katuwiran ay natitiod sa pundasyong bato na inilagay ng Diyos, subali't ang sumasampalataya ay hindi mapapahiya.

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 9

- (1) Paano natin nalalaman na nais ng Diyos na maunawaan natin ang kanyang katarungan?
- (2) Bakit mahalaga na makita natin na ang Diyos ay makatarungan?
- (3) Ano ang konsepto ni Calvin tungkol sa soberenya ng Diyos?
- (4) Ano ang pananaw na biblikal tungkol sa soberenya ng Diyos?
- (5) Ano ang pangunahing punto ng Kabanata 9 ng aklat sa Roma?
- (6) Ano-ano ang mga espirituwal na pribilehiyo ng Israel?
- (7) Ano ang limang pagkakatulad ng Kristiyanismo at Judaismo?
- (8) Ano ang sinasabi ng Kabanata 9 tungkol sa pagpili ng Diyos kay Jacob?

Aralin 9 Takdang-aralin:

- (1) Sumulat ng isang pahina na nagpapaliwanag kung paano ang Diyos ay may soberenya, gayunman ay sumasagot pa rin sa mga pagpili ng tao. Gamitin ang Roma 9, ngunit gumamit din ng iba pang talata sa Banal na kasulatan.
- (2) Ang mag-aaral ay dapat maghanda ng hindi bababa sa dalawang pakikipag-usap sa mga mananampalataya mula sa ibang mga iglesya. Dapat niyang hilingin sa kanila na ipaliwanag kung ano ang iniisip nila tungkol sa soberanya ng Diyos. Dapat niyang ipaliwanag ang mga sipi mula sa Roma na may kaugnayan sa paksa. Dapat siyang magsulat ng isang paglalarawan ng pag-uusap at ibigay ito sa tagapanguna sa klase.

Aralin 10

Ang Mahalagang Mensahe

Mga Direksiyon para sa Lider ng Klase

Dapat kolektahin ng tagapanguna sa klase ang nakasulat na takdang aralin mula sa sinundang aralin. Hilingan ang ilang mag-aaral na pag-usapan ang kanilang isinulat.

Itanong ang mga tanong sa pagbabalik-aral at ilan pang tanong mula sa natapos na mga aralin. Magbalik-aral at itama ang mga sagot kung kinakailangan.

Panimula sa mga Kabanata 10 at 11

Ang Kabanata 10 ay isang kasukdulan sa aklat ng Mga Taga-Roma. Ipinaliwanag na ng apostol na ang kaligtasan ay sa pamamagitan ng biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya at na ang lahat ng tao sa mundo ay nangangailangan nito. Dahil ang pananampalataya ay kinakailangan, ang mensahe ng ebanghelyo ay mahalaga: kailangang marinig ng mga tao ang mensahe upang maaari silang sumampalataya. Ang kabanatang ito ay mahalaga sa layunin ng aklat sapagkat ang buong aklat ay nagbibigay ng batayan ng gawain ng pagmimisyon.

Ang kabanata 11 ay tumutukoy sa ugnayan sa pagitan ng Israel at ng iglesya. Ang karamihan sa mga Hudyo ay tumanggi sa ebanghelyo. Ipinaliwanag ni Pablo na ang plano ng Diyos ay para sa buong mundo at ang mga Hudyo ay maaari ring maligtas. Balang-araw, bilang isang buong bayan, tatanggapin ng Israel si Kristo.

Pangunahing Punto ng Kabanata 10

Ang katuwiran ay dapat matagpuan sa pamamagitan ng pananampalataya, at ang pangangailangan ng pananampalataya ay ginagawang napakahalaga ng mensahe ng ebanghelyo.

Buod ng Kabanata (10:1-21)

Isang pagkakamali na subukan na makamit ang personal na katuwiran para mapawalang-sala. Ang katuwiran na tinatanggap ng Diyos mula sa tao ay ibinibigay niya sa tao bilang tugon sa pananampalataya. Ang mensahe ng ebanghelyo ay nagbibigay ng pagkakataon para sa pananampalataya.

Paunawa sa Bawat Talata

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang kabanata 10 para sa grupo.

(1-5) Ang mga Hudyo ay kailangan pa ring maligtas dahil hindi nila naiintindihan kung ano ang katuwiran na kailangan nila. Nagtrabaho silang mabuti upang bigyang-katuwiran ang

kanilang sarili sa pamamagitan ng pagtatatag ng isang perpektong talaan ng personal na katuwiran, na hindi napagtatanto na imposible ito. Ang katuwiran na tinatanggap ng Diyos ay ang ginagawa niya sa isang tao bilang tugon sa pananampalataya nito.

Ang layunin ng batas ay upang dalhin tayo kay Kristo sa pamamagitan ng paghatol sa kasalanan at pagpapakita ng pangangailangan para sa isang Tagapagligtas. Kapag ang isang tao ay lumapit kay Kristo, ang batas ay hindi na ang batayan ng pagtanggap sa kanya ng Diyos, kaya si Kristo ang wakas ng paggamit na iyon ng batas (4). Hindi nangangahulugang hindi na ipinakikita sa atin ng batas kung paano sumunod sa Diyos, ngunit ang pagtanggap sa atin ng Diyos ay hindi nakasalalay sa pagkakaroon natin ng isang perpektong habambuhay na talaan ng pagsunod.

Ang teorya na ang mga tao na nabuhay bago si Kristo ay naligtas ng mga gawa ay lubusang tinanggihan ng talatang ito. Malinaw na sinabi ni Pablo na ang mga nagsikap na magtatag ng kanilang sariling katuwiran sa pamamagitan ng mga gawa ay mali ang naging gabay at nawala. Tiyak na pinaniwalaan nila ang katotohanan ng ebanghelyo na binanggit ni Pablo sa mga talatang 6-8 mula sa Deuteronomio. (Tingnan ang sumusunod na seksyon.)

(6-11) Ito ay isang sipi ng Deuteronomio 30:11, 14. Sinabi ni Moises sa mga Israelita na ang pagsunod sa mga utos ng Diyos ay hindi nakasalalay sa kabayanihan o superhuman na pagsisikap, tulad ng pag-akyat sa langit o pagtawid sa dagat. Sa halip, ito ay maisasakatuparan sa kanila ng Diyos sa pamamagitan ng kanilang pananampalataya.⁴³

Iniangkop ni Pablo ang pahayag upang tukuyin ang mga gawaing tulad ng pag-akyat sa langit o sa lupa at ipinakita na tinupad ni Kristo ang lahat ng kinakailangan.

Ang kaligtasan sa pamamagitan ng biyaya ay napakalapit na ito ay nasa ating mga puso at bibig sapagkat natatanggap natin ito sa pamamagitan ng pananampalataya at pagtatapat.

(12-13) Narito ang isa pang pagbibigay-diin na ang parehong paraan ng kaligtasan ay naroroon para sa bawat tao. Si Hesus ay Panginoon sa lahat ng bagay, at ang sinumang tao sa kahit saan sa mundo ay maaaring tumawag sa kanya.

Matapos ang pag-uusig na natapos noong 313, ang Roma sa lalong madaling panahon ay naging kabisera ng lungsod para sa simbahan, tulad ng para sa imperyo. Ito pa rin ang kapital para sa Simbahang Romano Katoliko. Ang larawan ay nagpapakita ng Vatican, ang punong-himpilan ng Katolisismo.

⁴³ Image: "St Peters. Rome" taken by Brian Dillon on December 12, 2010, retrieved from <https://www.flickr.com/photos/28805679@N03/6375448359/>, licensed under CC BY 2.0, desaturated and cropped from the original.

(14-15, 17) Ito ay isang tawag para sa gawaing pagmimisyon. Dahil ang mga tao ay naliligtas sa pamamagitan ng pananampalataya, kailangan nilang marinig ang mensahe upang sila ay sumampalataya. Ang mga talatang ito ay pangunahin sa layunin ng aklat.

Dito ipinapahayag ni Pablo ang masidhing pagnanais gawaing pagmimisyon at inilalarawan ang trahedyang ng mga hindi pa nakaririnig ng ebanghelyo. Maaari silang mailigtas sa pamamagitan ng pananampalataya; ngunit paano sila sasampalataya maliban kung makaririnig, at paano nila makaririnig maliban kung ang isang misyonero ay hahayo?

► Nagsalita si Pablo tungkol sa pangangailangan na magpadala ng mga misyonero, na nangangahulugang tulungan silang magkaroon ng kakayahan at suportahan sila. Ano ang dapat mong ginagawa upang matulungan ang pagpapadala ng ebanghelyo sa mga taong malayo sa iyo?

(16, 18-21) Isinama sa pagtawag sa pagmimisyon ang paalala na hindi lahat ay tutugon. Ang mga tao ay hindi naliligtas ng impormasyon ng ebanghelyo lamang. Ang mga Hentil ay may ilang kaalaman sa pamamagitan ng pangkalahatang kapahayagan (tinalakay sa 1: 18-20), ngunit iyon ay hindi nagligtas sa kanila mula noong tinanggihan nila ito (t. 18 ay sinipi mula sa Awit 19: 1-4). Mas maraming paghahayag ang Israel, gayunpaman maging sila ay hindi naligtas dahil taglay nila ito. Ihinula ni Isaias ang pagtanggap ng Israel sa Mesiyas.

Tumugon ang apostol sa mga pagtutol: Una, tungkol sa mga Hentil, maaaring sabihin na, "Ngunit hindi ba talaga nila alam?" Sumagot si Pablo, "Oo, ang kaalaman ng Diyos ay nasa lahat ng dako," tulad ng inilarawan niya sa 1:20. Pagkatapos, ang tumututol ay nagtatanong tungkol sa mga Hudyo: "Hindi ba alam ng Israel?" Sinasagot niya na patuloy na inabot ng Diyos ang mga Israelita, ngunit tumanggi silang sumunod. Ang tumututol ay nag-aalinlangan sa pagiging epektibo ng mensahe ng ebanghelyo dahil marami ang nakarinig gayunman ay hindi naligtas.

Ipinaliwanag ni Pablo na ang karamihan sa mga Israelita ay hindi tumugon nang may pananampalataya. (Tingnan ang seksiyon sa Aralin 4 na may pamagat na "Ang Biyaya sa Lumang Tipan"). Ang mga tao ay hindi naliligtas sa pamamagitan ng mensahe malibang sila ay tumugon.

Ang pangangaral ay hindi nagliligtas sa taong tumatanggi - ang biyaya ng Diyos ay hindi matatanggihan. Gayunman, nag-aalok ito ng pagkakataon para maligtas. Bagaman ang bawat tao'y may alam tungkol sa Diyos, ang ebanghelyo ay dumarating na may higit na ilaw at kasama ang nakakakumbinsing kapangyarihan ng Banal na Espiritu.

III. Pagtanggap sa mga Hindi Naniniwala; Pagtanggap ng mga Naniniwala (11)

Pangunahing Punto ng Kabanata 11

Walang sinuman ang maliligtas nang hindi tinatanggap ang kaligtasan sa mga termino ng Diyos.

Buod ng Seksyon (11)

Ang Israel sa pangkalahatan ay hindi naligtas dahil tinanggihan nila na maligtas ayon sa paraan ng Diyos. Maraming mga Hentil ang naliligtas, ngunit ang sinumang bumagsak sa pananampalataya ay nawawalan ng kaligtasan. Maliligtas ang mga Hudyo kung pipiliin nila, at balang-araw ang Israel sa kabuuan ay tatanggapin ang ebanghelyo. Tutuparin ng Diyos ang mga pangakong ginawa niya sa kanilang mga ninuno.

Paunawa sa Bawat Talata

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang ang 11: 1-15 para sa grupo.

(1) Ang tanong ay, "Tinanggihan ba ng Diyos ang mga Hudyo?" Sumagot si Pablo, "Hindi, ako ay isang Hudyo." Ang ilang Hudyo ay naligtas.

(2-5) Ang mga "Kilala niya mula sa simula" ay hindi tinanggihan. Siyempre, nalalaman ng Diyos ang lahat sa katangian niyang omnisiyente, ngunit ang mga nauna niyang nalaman sa kahulugan ng talatang ito ay hindi maaaring lahat sapagkat ang talata ay nagpapahayag tungkol sa tiyak na mga tao ng Israel. Ang talata ay nangangahulugan na ang alam ng Diyos ay tutugon sa kanyang biyaya (tingnan ang mga tala sa 8:29.) Si Pablo ay nagbibigay ng isang halimbawa ng mga taong alam na noon pa ng Diyos sa ganitong kahulugan at tinanggap - ang 7,000 na hindi yumuko kay Baal.

Ang nalabi na pinili ng Diyos (5) ay hindi pinili nang hindi sinasadya o sapalaran. Sila ang mga tao na alam ng Diyos na maniniwala sa kanya.

(6) Ang mga gawa at biyaya ay laging magkasama sa buhay Kristiyano, ngunit lubos silang magkabukod sa isa't-isa bilang batayan para sa kaligtasan. Hindi sila maaaring pagsamahin bilang batayan para tanggapin tayo ng Diyos, tulad ng itinuturo ng ilang kulto.

(7-10) Ang pagiging bulag ay dumating sa mga tumanggi sa mensahe. Ang nagpapatuloy na pakikinig at pagtanggap ang nagpatigas sa kanila. Ang sumpa ni David ay hindi ang mga taong nagsisisi ay tatanggihan, kundi ang masasamang tao ay parurusahan (Awit 69:22, 4). Ang talata 10 ay isa pang sipi (mula sa Isaias 29: 13-14) na nagpapakita na ang kawalang-sinseridad ng mga tao ay nagresulta sa kanilang pagkabulag. Ang Bibliya ay karaniwang nagsasalita tungkol sa pagkabulag na dumarating sa mga nakaririnig at tumatanggap sa alok na awa. Kaya nga, hindi ito nangangahulugan na tumanggi ang Diyos na mag-alok ng awa sa ilang mga tao. Kahit ang Isaias 6: 9-10 ay tumutukoy rin sa resulta ng mensahe sa mga hindi tumugon.

(11) Pinahintulutan ba sila ng Diyos na mahulog higit sa lahat ng pag-asa? Hindi. Ang pagtanggap ng Israel kay Kristo ay nagresulta sa kanyang pagkapako sa krus, na siyang paraan ng pagliligtas ng Diyos. Sa kahulugang ito, ang kanilang pagtanggap ay nagresulta sa pagtanggap sa mga Hentil. Kapag nakita ng mga Hudyo na naliligtas ang mga Hentil, maiintindihan nila na maaari silang maligtas sa parehong paraan.

(12-15) Ang mga Hentil ay mas makikinabang kapag ang Israel ay bumalik sa Diyos. Hindi kinakailangang pumili ng Diyos sa pagitan ng mga Hudyo at Hentil. Nais niyang mailigtas ang lahat.

► May mga teologo ay naniniwala na dahil pinili ng Diyos na hindi iligtas ang ilang mga tao, pinigil niya ang kanyang biyaya sa kanila, na imposible para sa kanila na maligtas. Paano mo sasagutin ang ideyang iyon mula sa mga talatang 12-15?

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 11: 16-24 para sa grupo.

(16-24) Ang mga talatang ito ay gumagamit ng paglalarawan ng paghugpong. Ang Israel ay tulad ng mga sanga na pinutol, at ang mga Hentil ay mga sanga na idinugtong. Ang mga Hudyo ay naputol dahil sa kanilang kawalan ng paniniwala. Ang isang isinama dito ay aalisin din kung hindi siya magpapatuloy sa pananampalataya. Ang mga naputol na ay maaari pa ring maibalik.

Ang mga talatang ito ay malinaw na laban sa walang kondisyon na predestinasyon. Hindi sinabi ni Pablo na ang Diyos ay nagpasiya kung sino ang nasa punong kahoy at ang Kanyang desisyon ay hindi mababago. Sinabi niya na inaalís ng Diyos ang mga hindi sumasampalataya, ngunit sila ay idudugtong na muli kung sasampalataya sila. Ang mga Hentil ay idinagdag, ngunit sila ay muling puputulin kung sila ay nahulog sa kawalang-paniniwala. Tumutugon ang Diyos sa mga pagpili ng tao.

► Mula sa mga talatang ito, paano mo ipapaliwanag na ang isang tao ay maaaring magbalik-loob, ngunit kalaunan ay mahihiwalay sa Diyos at hindi maliligtas?

(25-29) Ang Israel bilang isang bansa ("buong Israel") ay maliligtas. Hindi ibig sabihin na ang bawat indibidwal na Hudyo ay maliligtas, ngunit sa isang panahon sa hinaharap ang nalalabi sa bansa ay babalik sa Diyos. Ang kabuuan ng mga Hentil ay binanggit sa Lucas 21:24. (Ang iba pang impormasyon tungkol sa kaligtasan ng Israel bilang isang bansa ay nasa Isaias 2:2-5, 60:1-22; Zacarias 12:7 - 13:9.)

(30-31) Tingnan ang tala sa talata 11.

(32) Kinategorya sila ng Diyos (pinagsama ang mga ito) lahat bilang mga hindi naniniwala sa iisang kondisyon. Ang termino na *natapos* mula sa Griyego ay nangangahulugang ikulong. Sinumpa ng Diyos ang lahat at ipinahayag ang hatol sa kanila, upang ang lahat ay pantay na mga kandidato para sa awa. Ang salitang *lahat* ay ginamit nang dalawang beses sa talatang ito. Kung paanong ang lahat ay makasalanan, nais ng Diyos na maawa sa lahat. Kung paanong ang lahat ay hinatulan na, naghandog siya ng awa sa lahat.

Ang lahat ng mga tao ay inilalagay sa parehong kategorya upang maaari silang makatanggap ng parehong kaligtasan. (Tingnan sa 3: 19-23.) Ang punto ay hindi dahil sa wala siyang utang sa atin kaya't maaari niyang piliin na ibukod ang ilang mga tao sa plano. Ang punto ay inilagay niya ang lahat sa ilalim ng paghatol upang maaari siyang mag-alok ng awa sa lahat sa parehong paraan.

(33-36) Ang mga talatang ito ay isang bulalas ng papuri para sa karunungan ng Diyos. Ang dakilang plano ng kaligtasan ay higit sa maaaring magawa ng ating imahinasyon. Dapat nating tanggapin ito sa paraang nais niyang ibigay, sapagkat wala siyang utang sa atin (35). Ang ilan ay nasaktan ng plano ng kaligtasan ng Diyos, na para bang isang batong katitisan; ngunit ito ang batong pundasyon ng awa.

Dispensasyonalismo Laban sa Teolohiya ng Tipan

Sinubukan ng mga teologo na maunawaan ang kaugnayan sa pagitan ng Israel at ng iglesya.

Kasama sa mga tanong ang: Ang mga tao ba sa Lumang Tipan ay naligtas sa ibang paraan kung ihahambing sa mga tao ng Bagong Tipan? Ang mga pangako ba ng Diyos sa Israel ay nailalapat din sa iglesya? Espesyal pa ba ang Israel sa plano ng Diyos?

Isang paliwanag tungkol sa ugnayan sa pagitan ng Israel at ng simbahan ay tinawag na "dispensasyonalismo." Ang ibang mga teologo ay hindi sumang-ayon sa dispensasyonalismo at nakabuo ng isang paliwanag na kung minsan ay tinawag na "teolohiya ayon sa tipan."

Ang Dispensasyonalismo

Ang terminong dispensasyon ay nagmula sa konsepto na may iba't ibang mga panahon ng kasaysayan ng tao kung saan naiiba ang pakikitungo ng Diyos sa mga tao, na nagbibigay ng kaligtasan sa pamamagitan ng iba't ibang paraan. Ang panahon ng paggamit ng Diyos ng isang tiyak na plano ng kaligtasan ay tinawag na isang dispensasyon.

Hinati ng ilang mga teologo ang kasaysayan ng tao sa maraming dispensasyon. Ang dalawang panahon na nakakaapekto sa interpretasyon ng Bibliya ay batay sa pagkakaiba sa pagitan ng Israel at ng iglesya. Ang mga Israelita sa Lumang Tipan ay naligtas sa pamamagitan ng pagsunod sa batas ni Moises at sistema ng mga sakripisyo; ang mga mananampalataya sa Bagong Tipan ay naligtas ng biyaya sa pamamagitan ng pananampalataya. Ang iglesya ay ganap na naiiba sa Israel, at iba ang pakikitungo sa kanila ng Diyos.

Naniniwala ang mga dispensasyonalista na ang lahat ng mga pangako ng Diyos sa Israel tungkol sa lupa at sa kaharian ay literal na matutupad.

Iniisip ng mga dispensasyonalista na ang dalawang plano ay hindi mangyayari nang sabay sa mundo; samakatuwid, naniniwala sila na ang iglesya ay aalisin muna sa mundo sa loob ng pitong taon. Sa panahong iyon tatanggapin ng Israel si Hesus bilang kanilang Mesiyas. Pagkatapos ng panahong iyon ay ang panahon ng 1,000 taon kung kailan maghahari si Hesus sa Jerusalem.

Ang dispensasyonalismo ay ginagawang hindi gaanong kapaki-pakinabang para sa mga Kristiyano ang Lumang Tipan sapagkat naniniwala sila na ito ay inihayag sa Israel sa ilalim

ng ibang dispensasyon. Ginagamit nila ang mga kwento ng Lumang Tipan upang ilarawan ang mga katotohanan, ngunit madalas nilang tinatanggi ang patunay ng doktrina mula sa Lumang Tipan at sinusubukang sundin lamang ang Bagong Tipan.

Maraming mga tao na hindi alam ang termino ng dispensasyonalismo ay naiimpluwensyahan ng mga ideya nito. Madalas tinatanggi ng mga tao na tanggapin ang awtoridad ng Lumang Tipan, bagaman ang mga manunulat ng Bagong Tipan ay malinaw na itinuring ito bilang kanilang awtoridad.

Teolohiya ng Pakikipagtipan

Ayon sa teolohiya ng tipan, ang bayan ng Diyos ay ang mga nagmamahal at naglilingkod sa kanya, sa anumang panahon sila ay namuhay. Ang mga taong naligtas, maging sa Lumang Tipan o sa mga panahon ng Bagong Tipan, ay ang mga taong nagsisisi at nagtitiwala sa Diyos para sa kaligtasan.

Ang iglesya na ngayon ang bayan ng Diyos at tinatanggap ang mga pangako na ibinigay sa bayan ng Diyos, kasama na ang mga pangako na ibinigay sa Israel sa Lumang Tipan. Ang bansang Israel ay walang natatanging kahalagahan ngayon.

"Sapagka't siya ay hindi isang Hudyo, sa panlabas; ni ang pagtutuli, na nasa labas sa laman: datapuwa't siya ay isang Hudyo, sa panloob; at ang pagtutuli ay sa puso, sa espiritu, at hindi sa kautusang nasusulat lang; na ang papuri ay hindi mula sa mga tao, kundi sa Diyos "(Roma 2: 28-29).

"Kaya't alamin mo na ang mga may pananampalataya, ay pareho ng mga anak ni Abraham. At ang Banal na Kasulatan, na nahulaan na pawawalang-sala ng Diyos ang mga pagano sa pamamagitan ng pananampalataya, na ipinangaral bago pa ang ebanghelyo kay Abraham, na sinasabi, sa pamamagitan mo ang lahat ng mga bansa ay pagpapalain. Kaya't ang mga may pananampalataya ay pagpapalain kasama ng matapat na si Abraham. . . .

"Upang ang pagpapala kay Abraham ay makaabot sa mga Hentil sa pamamagitan ni Hesu-Kristo; upang matanggap natin ang pangako ng Espiritu sa pamamagitan ng pananampalataya. . . . "

"Wala nang Hudyo o Griego. . . At kung ikaw ay kay Kristo, kung gayon ikaw ay binhi ni Abraham, at tagapagmana ayon sa pangako "(Galacia 3: 7-9, 14, 28-29).

Ayon sa teolohiya ng tipan, ang mga pangako na ginawa sa Israel ay dapat espiritwal upang mailapat sa iglesya. Ang mga pangako ng trono ni Kristo na naitatag sa Jerusalem, kapayapaan, ang Israel bilang pinuno ng mundo, ang lahat ng mga bansa ay tuturuan ng Israel, walang hanggang pag-aari ng lupang pangako, at pagiging maamo ng mga mababangis na hayop ay dapat lahat ay espiritwal upang matupad sa iglesya. Ang lahat ng mga pangako ay binibigyang kahulugan na magkaroon ng espirituwal na kahulugan, sa halip na literal na kahulugan.

Karamihan sa mga taong naniniwala sa teolohiya na ito ay hindi naniniwala sa isang literal na paghahari ni Kristo sa mundo sa loob ng isang libong taon. Naniniwala sila na si Kristo at ang mga banal ay namumuno na ngayon sa espiritwal, sa pamamagitan ng impluwensya ng ebanghelyo. Naniniwala sila na ang pangako kay Abraham na ang kanyang mga inapo ay magmamay-ari ng Canaan magpakailanman ay natutupad na sa kasalukuyang mga naniniwala na nagtataglay ng kaligtasan.

Walang kasalukuyang kahalagahan sa bansa ng Israel ngayon, dahil tinanggihan nila si Kristo. Ang mga Hudyo ay maaaring maging bahagi ng bayan ng Diyos sa pamamagitan ng pagtanggap ng indibidwal na kaligtasan, tulad ng sinumang Hentil.

Isang Balanseng Pananaw

Maraming mga teologo ngayon ang nagsikap na magkaroon ng balanse sa pagitan ng dispensasyonalismo at teolohiya ng pakikipagtipan.

Mayroong mga problema sa dispensasyonalismo. Sinabi ni Apostol Pablo kay Timoteo na ang mga Banal na Kasulatan (ang Lumang Tipan) ay nagturo ng kaligtasan (2 Timoteo 3:15). Sinabi ni Hesus na dapat nalalaman na ni Nicodemus ang tungkol sa bagong pagsilang dahil siya ay isang guro ng Lumang Tipan (Juan 3:10). Ang Bagong Tipan ay nagsasabi na ang isang mananampalataya na ngayon ang tunay na Israelita at anak ni Abraham (Roma 2: 28-29, Galacia 3: 28-29). Sinabi rin nito na ang mga sakripisyo sa panahon ng Lumang Tipan ay hindi nag-alis ng mga kasalanan (Hebreo 10: 4).

Mayroon ding mga problema sa teolohiya ng tipan. Ang pagsasabi na ang mga pangako ng Lumang Tipan ay natutupad sa espiritwal ay nagpapahintulot sa mga pang-haka-haka na interpretasyon na hindi masusuri. Gayundin, sa interpretasyong ito nawawala ang orihinal na kahulugan. Magiging imposible para kay Abraham o sa iba pa na maunawaan ang mga pangako, kahit na iniisip nila na nauunawaan nila iyon. Halimbawa, ipinangako ng Diyos kay Abraham na ang kanyang mga anak ay magkakaroon ng tiyak na lupain magpakailanman; maaari ba talagang ibig sabihin niyon na ang mga Hentil ay maliligtas?

Itinatanggi ng teolohiya ng tipan na ang Israel ay mahalaga pa rin sa plano

Itinatanggi ng teolohiya ng tipan na ang Israel ay mahalaga pa rin sa plano ng Diyos, ngunit sinabi ni Apostol Pablo na ang Israel bilang isang bansa balang-araw ay maliligtas.(Roma 11:26).

Ang isang balanseng pananaw sa Israel at sa iglesya ay dapat may pag-unawa sa iba't ibang mga pangako sa Lumang Tipan.

(1) Mga Pangako ng Espirituwal na Mga Pagpapala

Ang kaligtasan ay sa pamamagitan ng biyaya at nakukuha sa pamamagitan ng pagsisisi at pananampalataya ng Hudyo at Hentil sa anumang panahon ng kasaysayan. Ang batayan ng pagtanggap ng Diyos sa isang indibidwal ay palaging pareho (Isaias 60: 1-7). Walang pangangailangan para sa Israel at sa iglesya na magkaroon ng magkahiwalay na

pagkakataon sa mundo sapagkat ang plano ng kaligtasan ay pareho para sa Israel at sa iglesya.

(2) Mga Pangako ng Prinsipyo

Maraming mga pangako ang naglalarawan ng karaniwang paraan ng Diyos sa pag-aalaga sa kanyang bayan, sa sinumang nasa masunuring kaugnayan sa kanya. Ang isang halimbawa ay ang Awit 23. Ang mga pangakong ito ay nagpapakita ng kalikasan ng Diyos na ipinahayag sa relasyon. Ang mga prinsipyong ito ay hindi nagbabago sa anumang oras at lugar, kasama ang Israel o ang iglesya.

(3) Pambansang Pangako

Si Hesus ang Mesiyas ng mga Hudyo. Balang-araw, ang Israel bilang isang bansa ay magbabalik kay Kristo (Roma 11:26). Ang mga pangako na ginawa ng Diyos sa Israel bilang isang bansa ay literal na matutupad para sa nalalabi ng mga mananampalatayang Hudyo.

► Aling mga pahayag sa balanseng paliwanag ang tumutugma sa dispensosyonalismo, at alin ang mga pahayag na naiiba dito? Alin ang mga pahayag na tumutugma sa teolohiya ng tipan at alin ang naiiba?

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 10

- (1) Ano ang pangunahing punto ng Kabanata 10?
- (2) Anong uri ng pagiging matuwid ang sinisikap na tuparin ng mga Hudyo?
- (3) Paano natin malalaman na ang mga tao sa Lumang Tipan ay hindi naligtas sa pamamagitan ng mga gawa?
- (4) Ano ang ibig sabihin na ang kaligtasan ay nasa ating bibig at puso?
- (5) Bakit mahalaga ang mensahe ng misyonero?
- (6) Ipaliwanag ang paglalarawan ng paghuhugpong sa Kabanata 11 ng Roma?
- (7) Ilista at ipaliwanag ang tatlong klase ng pangako sa Lumang Tipan.

Aralin 10 Takdang-aralin:

- (1) Sumulat ng isang pahina na nagpapaliwanag kung bakit mahalaga ang Lumang Tipan para sa mga Kristiyano ngayon. Magbigay ng mga halimbawa ng mga banal na kasulatan sa Lumang Tipan na lalong mahalaga.
- (2) Paalalahanan ang mga mag-aaral ng takdang-aralin na mag-ulat sa mga pakikipag-usap na hindi bababa sa dalawang miyembro mula sa ibang mga iglesya.

Aralin 11

Praktikal na Pamumuhay Kristiyano

Mga Direksiyon para sa Lider ng Klase

Dapat kolektahin ng tagapanguna sa klase ang mga nakasulat na takdang-aralin mula sa sinundang aralin. Hilingan ang ilang mag-aaral na pag-usapan ang kanilang isinulat.

Magtanong mula sa tanong sa pagbabalik-aral sa nakaraang aralin. Magbalik-aral at itama ang mga sagot kung kinakailangan.

Introduksiyon sa Praktikal na Pagtuturo (12:1 – 15:7)

Ang seksiyon ng Roma mula 12:1 hanggang 15:7 ay naglalaman ng maraming praktikal na alituntunin para sa pamumuhay sa iglesya, sa ministeryo, sa mga pakikipag-ugnayang Kristiyano at sa relasyon sa pamahalaan.

Ang unang dalawang talata ay nagpapakilala sa seksyong ito ng mga tagubilin (hindi lamang sa kabanatang ito, kundi hanggang sa kabanata 15: 7). Tayo ay dapat lubusang nakatuon sa paglilingkod sa Diyos. Ito ay sumusunod mula sa kanyang mga pahayag sa naunang kabanata: na utang natin ang lahat ng bagay sa Diyos (35), at ang kanyang mga pamamaraan ay ganap na matalino (33).

Ang paglalarawan ng isang buhay na sakripisyo ay nagbibigay-diin sa kabuuan ng ating alay. Hindi natin maaaring ireserba ang isang bahagi ng ating buhay para sa ating sarili nang hiwalay sa kalooban ng Diyos. Hindi natin mapoprotektahan ang ilang mga pagnanasa o ambisyon mula sa mga hinihingi ng lubusang pagpapasakop sa Diyos. Tulad ng isang sakripisyo na dapat patayin, tayo ay ganap na susuko; ngunit sa halip na mamatay, nabubuhay tayo para sa Diyos. Ang ibig sabihin: dapat mapanatili ang pangako. Sa araw-araw hindi natin dapat pahintulutan ang anumang pagbabago ng ating katapatan o anumang pag-unlad ng isang teritoryo na hindi nakalaan para sa Diyos.

Ang salitang makatwiran ay nangangahulugan na ang pagsambang ito ay kalakip ang isip at espiritu. Ang pag-aalay ng sarili bilang isang banal na sakripisyo ay isang espiritwal na pagsamba, kabaligtaran lamang sa pormal na relihiyon. (Tingnan ang tala sa 1: 9.)

Ang ganap na mapagmahal na paglilingkod ay hindi posible kung walang pagbabagong inilarawan sa talata 2. Hindi tayo dapat maiuugnay sa mundo sa mga pinahahalagahan, pag-uugali, o opinyon. Ang taong isinasaalang-alang ang bawat tanong mula sa pananaw ng perpektong kalooban ng Diyos ay maiiba sa sanlibutan. Hindi siya nagbibigay ng pagkakataon para sa anumang makasalanang pagnanasa; hindi niya pinahihintulutan ang mga ito bilang normal.

Pansinin na ang katawan ay dapat maging banal. Ang kasalanan ay hindi isang mahalagang aspeto ng katawan na hindi maaaring linisin ng Diyos. Ang katawan ay hindi makasalanan sa ganang kanyang sarili at hindi nagkakasala nang hindi nito kalooban, ngunit maaaring magamit para sa kasalanan.

Ang mga talata mula 12:1 hanggang 15:7 ay naglalarawan kung paano ipamuhay ang matapat at binagong buhay.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang kabanata 12 para sa grupo.

Mapagpakumbabang Ministeryo sa Katawan (12: 3-8)

(3) Ang biyaya na ibinigay kay Pablo ay tumutukoy sa kanyang awtoridad bilang apostol at kaloob ng pagpapahayag.

Ang mga may tamang pananaw sa biyaya ng Diyos at ang paraan ng kanilang kaligtasan ay dapat na natural na magpakumbaba. Kahit na ang mga may dakilang espirituwal na kaloob ay dapat maging mapagpakumbaba kung naaalala nila na ang mga kakayahan ay nagmula sa Diyos, hindi mula sa kanilang sarili, at para sa layunin ng paglilingkod sa iba.

(4-5) Bilang mga bahagi ng katawan, kailangan natin ang iba at kinakailangan nating maglingkod sa iba. Ang talinghaga ng katawan ay pinaka-inilarawan sa 1 Mga Taga-Corinto 12: 12-26.

(6-8) Pinangalanan ng mga talatang ito ang maraming mga ministeryo. Dapat sundin ng bawat mananampalataya ang ministeryo ng pagkatawag sa kanya at kaloob para sa kanya. Kung ang isang tao ay walang pagpapakumbabang batay sa biyaya, maaari niyang gugulin ang kanyang pagsisikap sa maling paraan, marahil ay naghahanap ng pagsang-ayon ng tao, at mabigo sa kanyang totoong pagkatawag.⁴⁴

Ang mga nagmamay-ari ng mga regalo ay binalaan laban sa mga posibleng maling paggamit. Halimbawa, ang nagbibigay ay dapat magbigay nang simple, hindi sa isang layunin ng pagpaparangal sa kanyang sarili. Ang tagapangasiwa ay dapat na masigasig – binibigyang pansin ang mga

Ang perang Romano ay ginamit sa buong emperyo, maging sa Jerusalem. Nagkaloob ito ng katatagang pang-ekonomiya at isang pamantayan ng halaga na tumulong sa pag-unlad ng mga kalakalan. Nagbigay si Hesus ng isang paglalarawan gamit ang isang barya na may larawan ng emperador. (Lucas 20:24).

⁴⁴ Image: "Roman coin hoard: 1 Gold solidus of Valentinian I", retrieved from The Portable Antiquities Scheme/The Trustees of the British Museum, <https://finds.org.uk/database/images/image/id/1023830/recordtype/artefacts>, licensed under CC BY 2.0, desaturated and cropped from the original.

detalye at maaasahan sa lahat ng oras. Ang taong tumutulong sa mga nangangailangan ay hindi ito dapat gawin sa mapagmataas o masama ang loob na paraan na nagdudulot ng kahihyan sa tatanggap.

► Paano naiiba ang paggamit ng mga Kristiyano ng kanilang mga espirituwal na kaloob sa paraan ng paggamit ng kanilang mga kakayahan ng mga tao sa mundo?

Pag-uugali sa Iba (12:9-21)

(9) Ang pag-ibig ay dapat na tunay at taos-puso. Tanggihan ang kasamaan at panghawakan ang mabuti. Ang pagtaas ng pag-ibig ay konektado sa mas mabuting pag-unawa tungkol sa kung ano ang mabuti (Filipos 1: 9-10).

(10) Ang iglesya ay ang pamilya ng Diyos, kasama ang maraming mga kapatid. Dapat tayong maging handa na mapunta sa iba sa halip na sa ating sarili ang karangalan.

(11) Huwag maging tamad sa mga responsibilidad. Ang isang Kristiyano ay dapat maging isang modelo ng mabuting etika sa trabaho. Wala siyang gaanong oras upang aksayahin kung nabubuhay siya ayon sa layunin ng Diyos. Dapat siyang gumawa na parang nagtatrabaho siya para sa Diyos (Mga Taga-Efeso 6: 6-7).

(12) Ang ating kagalakan ay hindi nakasalalay sa ating mga kalagayan, dahil may pag-asa tayo sa walang-hanggan. Ang pagiging mapagpasensya ay nangangahulugang magtiis sa pamamagitan ng pananampalataya. Ang isang tao ay dapat magkaroon ng isang palagiang pag-uugali ng pag-asa sa Diyos, handang manalangin sa anumang oras.

(13) Tulungan ang ibang mga mananampalataya sa kanilang materyal na pangangailangan. Ang mabuting pakikitungo ay nangangahulugang pagtugon sa mga pangangailangan ng iba para sa pagkain at silungan.

(14) Huwag mong pakitunguhan ang mga tao ayon sa nararapat, kundi tulad ng pakikitungo ni Kristo sa kanila. Kung ibibigay mo sa tao ang inaakala mong nararapat sa kanila ay literal na panghuhusga, isang gawain na nakalaan lamang sa Diyos.

(15) Maging handa na makibahagi sa kalungkutan o pagsasaya ng iba.

(16) Huwag magkaroon ng kamalayan sa mga simbolo ng katayuan. Huwag papaboran ang mga taong nasa mas mataas na kalagayan. Maging magalang kahit na sa mga mahihirap. Huwag maghanap ng mga paraan upang mailagay ang iyong sarili na mas mataas o higit sa iba.

(17) Hindi kailanman nararapat na saktan ang isang tao sapagkat sinaktan ka niya. Hindi tayo tinawag upang parusahan ang mga tao, kundi ang patawarin sila.

Magpakita ng katapatan. Kung nais mong igalang ka, hindi sapat na alam mo at ng Diyos na ikaw ay matapat; mapanatilihin ang mga patakaran na nagpapakita ng katapatan para makita ng lahat. Mas madaling mapanatili ang isang mabuting reputasyon kaysa sa muli itong itayo pagkatapos na ito'y mapinsala.

(18) Hangga't nakasalalay sa iyo, mamuhay nang mapayapa sa bawat isa. Ang pinakamagandang larawan ng kapayapaan ay ang mga relasyong may pagkakasundo. Paminsan minsan ang kapayapaan ay nangangailangan ng paghingi ng tawad, kahit na para sa hindi sinasadyang pagkakasala. Kung minsan kinakailangan din ang mahinahong pagsaway sa isang gumagawa ng kasalanan, upang malutas ang isang maling gawa na nakakahadlang sa inyong relasyon. Kung tatanggihan mo kapwa ang paghingi ng tawa o komprontahin iyon kung kinakailangan, hindi mo ginagawa ang lahat mong makakaya upang mapanatili ang kapayapaan.

(19) Huwag kang maghiganti; sa halip, mag-iwan ng pagkakataon para sa poot ng Diyos. Kung nais ng isang tao na siya ang magparusa, ipinapakita niya na hindi siya naniniwala na ginagawa ng Diyos ang kanyang trabaho nang tama.

(20) Gumawa ng mabuti sa iba, sa halip na subukang ibigay sa kanila kung ano ang nararapat sa kanila. Ang pagbubunton ng mga baga sa ulo ay hindi nangangahulugang maghihiganti sa mas banayad na paraan, sapagkat ito ay salungat sa pangunahing punto ng talata. Maaaring ito ay simbolo ng natutunaw na katigasan ng kalooban ng isang tao.

(21) Huwag hayaang baguhin ka ng kasamaan at talunin ka sa espirituwal. Gayunpaman, huwag labanan ito ng kasamaan, kundi ng kabutihan. Ang pagiging mapait at tutulan ito sa maling paraan ay ang pagkatalo sa espirituwal, kahit na manalo ka sa alitan.

► Pag-isipan kung paano hindi magagawang mabuti ng isang tao ang mga tagubiling ito kung hindi siya ganap na nakatuon sa Diyos. Ano ang isang bagay sa iyong buhay na dapat baguhin dahil sa mga tagubiling ito?

Pagbibigay Kahulugan sa Mga Sulat ng Apostol

Ang mga liham ni Pablo ay isinulat bilang tugon sa mga tukoy na sitwasyon: "Karaniwan ang okasyon ay isang uri ng pag-uugali na kailangan ng pagwawasto, o isang pagkakamali sa doktrina na kailangan ng pagtatama, o isang hindi pagkakaunawaan na nangangailangan ng karagdagang paglilinaw."¹ Ang mga sulat ay hindi sa anyo ng sistematikong teolohiya, ngunit teolohiya na nabuo bilang tugon sa isang pangangailangan. Ang teolohiyang ito ay praktikal mula pa sa simula. Hindi ito binuo nang nakahiwalay sa tunay na buhay.

Ang mga sulat ng Bagong Tipan ay hindi mga gawaing pampanitikan para sa pangkalahatang publiko, ngunit inilaan ito para sa higit sa isang solong tatanggap at agarang aplikasyon. Sinabi ni Pablo sa mga taga-Colosas na dapat nilang ipagpalit sa mga taga-Laodicea ang mga liham na natanggap ng bawat iglesya mula sa kanya (Colosas 4:16). Ang mga iglesya ay maagang nagsimulang kolektahin ang mga sulat ni Pablo at paikutin ang mga ito nang sama-sama. Kaya, alam natin na nakita nila ang mga sulat ay naaangkop sa iglesya sa lahat ng mga lugar at sa lahat ng oras.

Kahit na may agwat ng oras at kultura na umiiral sa pagitan natin at ng mga orihinal na tatanggap, ang mga sulat ay isinulat sa mga Kristiyano ng Bagong Tipan na nahaharap sa

mga problema na katulad din sa atin. Samakatuwid, ang mga sulat ni Pablo ay mas madaling isapamuhay sa modernong iglesya kaysa sa ilang mga anyo ng panitikan na matatagpuan sa Banal na Kasulatan. Hindi sila partikular na isinulat para sa bansang Hudyo, at hindi rin nila tinutugunan ang mga tao sa ilalim ng batas ng Lumang Tipan.

Ang orihinal na sitwasyon ng pagsulat ay nagbibigay sa tagasalin sa isang panimulang lugar para sa modernong aplikasyon. Ang prinsipyo ng pagpapakahulugan ay: maaari nating maunawaan ang isang pagsulat nang mas mahusay kung alam natin kung sino ang nagsulat nito, sino ang tumanggap nito, at kung bakit ito isinulat. Ang mga sulat ay nagbibigay sa tagasalin ng bentahe ng pagka-alam ng mga pagkakakilanlan ng may-akda at mga tatanggap.

Ang aklat ng Roma ay ang pinaka-pormal sa mga sulat ni Pablo. Sumusunod ito sa isang nakaplanong istraktura. Ito ay halos sa anyo ng isang teolohikong kasunduan. Hindi binanggit ni Pablo ang mga tiyak na mga pagkakamali sa iglesya sa Roma. Hindi siya nangusap tungkol sa mga tiyak na sitwasyon, tulad ng ginawa niya sa kanyang mga liham sa mga iglesya na kanyang itinatag at dinalaw.

Pagpapasakop sa Awtoridad na Sibil (13:1-7)

Pangunahing Punto ng 13:1-7

Ang mga mananampalataya ay dapat magpasakop sa gobyernong sibil sapagkat ang pamahalaan ay itinatag ng Diyos.

Marahil ay maaaring magkaroon pa ng maraming talakayan at hindi pagkakasundo habang pinag-aaralan ng grupo ang susunod na sipi. Dapat subukin ng tagapanguna sa klase na hikayatin ang mga mag-aaral na hayaan na itama ng bahagi ng kasulatan ang kanilang mga opinyon.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 13: 1-7 para sa grupo.

Paunawa sa Bawat Talata

(1-2) Itinatag ng Diyos ang pamahalaan. Hindi ibig sabihin na ang bawat namumuno ay matuwid, ngunit nais ng Diyos na maitatag ang awtoridad ng tao. Ang pagtangga na magpasailalim sa awtoridad ng tao ay katumbas ng paghihimagsik laban sa Diyos. Katulad lang din ito ng hindi tayo tunay na nagmamahal sa Diyos kung hindi natin iniibig ang kapatid na nakikita, at hindi rin natin maaangkin na nasa ilalim ng awtoridad ng Diyos habang

tumatangging sumuko sa nakikitang awtoridad ng tao. Hindi dapat tratuhin ng Kristiyano nang walang paggalang ang mga opisyal ng batas.

(3-4) Ang layunin ng pamahalaan ay parusahan ang mga gumagawa ng masama. Kapag ang pamahalaan ay gumagana nang maayos, ang mga gumagawa ng masama ay natatakot dito. Sa ilalim ng mga normal na kalagayan ang mga Kristiyano ay hindi magkakaroon ng pagsalungat sa gobyerno dahil ang mga katangiang Kristiyano ay ginagawa siyang mabuting mamamayan. Pero, maraming beses sa nakalipas na panahon na sinubukan ng mga pinuno ng kasaysayan na hingin ang katapatan na tanging ang Diyos lamang ang nagmamay-ari, at pagkatapos ay nagiging taga-usig sila ng mga Kristiyano.

Ang pamahalaan na gumagana nang maayos ay umaayon sa awtoridad ng Diyos. Sinasabi sa atin ng talatala 4 na ang pamahalaan ay may awtoridad mula sa Diyos upang ipatupad ang mga batas kahit na sa pagpatay sa mga gumagawa ng masama.

Naniniwala ang mga Kristiyano sa ilang mga bansa na mali ang maglingkod sa posisyon ng gobyerno, lalo na ang isang posisyon na maaaring mangailangan sa kanila na gumamit ng karahasan. Maraming mga Kristiyanong may ganitong paniniwala ay naninirahan sa mga bansa kung saan inuusig ng gobyerno ang mga Kristiyano at sila ay labis na tiwali. Gayunpaman, kung ang pamahalaan ay gumagana nang maayos, hindi mali para sa isang Kristiyano na maglingkod sa posisyon ng gobyerno sapagkat ang pamahalaan ay pinapayagan ng Diyos.

(5) Ang Kristiyano ay nararapat magpasakop sa awtoridad, hindi lamang dahil sa takot sa parusa ng gobyerno, kundi para sa isang malinis na budhi. Ang paghihimsik laban sa pamahalaan o ang pagtanggì sa pagsunod sa mga batas ay ang pagtanggì sa tungkulin ng pamahalaan. Hindi lahat ng mga pagpapasya ay maaaring gawin ng mga indibidwal kung mayroong anumang gobyerno. Ang pansariling kalayaan ay dapat isumite sa awtoridad na nagpoprotekta sa mga indibidwal na karapatan, kahit na hindi tayo palaging sumasang-ayon sa paraan ng pagprotekta.

"... na ang kabuuan ay dapat protektahan ang lahat ng mga bahagi nito, at ang bawat bahagi ay dapat sumunod sa kalooban ng kabuuan; o, sa madaling salita, dapat bantayan ng komunidad ang mga karapatan ng indibidwal na miyembro, at iyon (bilang kapalit nito para sa pangangalaga) ang bawat indibidwal ay dapat magpasailalim sa mga batas ng komunidad; kung wala ang pagpapasakop ng lahat imposible na ang proteksyon ay maaaring ipaabot sa sinuman"

-Sir William Blackstone,
Puna sa Batas ng Inglatera

(6-7) Ang Kristiyano ay dapat magbayad ng mga lehitimong buwis ng pamahalaan. Sundin ang mga nakaugaliang paraan ng pagpapakita ng paggalang.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 13:8-10 para sa grupo.

Ang Kalubusan ng Pag-ibig (13:8-10)

Pangunahing Punto of 13:8-10

Tinutupad ng pag-ibig ang batas sapagkat ito ang nag-uudyok sa mananampalataya na gawin ang tama sa iba.

Ang mga talatang ito ay nagpapatunay na ang batas ay hindi nawawalan ng halaga sa mananampalataya. Ito'y napapanahon. Tinutupad ng mananampalataya ang kautusan, dahil sa biyaya maaari siyang magkaroon ng pag-ibig na inilarawan dito. Ang biyaya ay hindi lamang isang pantakip para sa mga paglabag sa batas. Kalakip ng biyaya ang gawain ng Diyos sa atin upang matupad ang kanyang kalooban para sa atin.

Paunawa sa Bawat Talata

(8) Ang pagkakautang sa kahulugang ito ay nangangahulugang mabigo na ibigay ang nararapat sa isang tao. Ang ilang mga uri ng obligasyon ay nakalista sa nakaraang talata. Hindi mali na humiram at magbayad sa isang iskediyul, kung iyon ang napagkasunduang paraan upang matugunan ang ating mga obligasyon. Inuutusan tayo, tulad ng sa talata 7, na ibigay sa bawat tao ang nararapat sa kanya mula sa atin.

► Ano ang mga resulta kapag hindi binayaran ng isang Kristiyano ang hiniram niya?

(9-10) Kung tunay mong minamahal ang kapwa tulad sa iyong sarili, hindi mo siya nanakawan, hindi ka magsisinungaling sa kanya, hindi kaiinggitan ang kanyang pag-aari o labagin ang kanyang pag-aasawa. Ang simpleng pagkakaibigan at pagmamahal, tulad ng karaniwan sa mundo, ay hindi palaging makakapigil sa mga pagkakamaling ito; ngunit ang pag-ibig ni Kristo sa atin ay pipigil sa atin sa paggawa ng mali kahit sa mga estranghero, sa mga nakakasakit sa atin, o sa mga makakagawa nito.

Karamihan sa mga kultura at relihiyon ay nagtuturo na may utang tayo sa ilang mga tao, marahil sa mga miyembro ng pamilya at mga miyembro ng tribo. Ngunit iniisip nila na sa iba pang nilikha sa sangkatauhan, walang utang na ganoong pag-ibig. Maaari nilang isipin na pinahihintulutan ang magnakaw mula sa mga dayuhan o amo at maging bastos sa mga estranghero. Iniuutos sa atin ni Kristo na ipakita ang pag-ibig sa bawat taong nakakasalamuha natin. Sa Lucas 10:36-37, upang mailarawan ang utos ng pag-ibig sa iyong kapwa, ikinuwento ni Hesus ang tungkol sa isang tao na tumulong sa isang estranghero.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 13: 11-14 para sa grupo.

Pamumuhay sa Liwanag (13:11-14)

(11) Ang kaligtasan sa talatang ito ay tumutukoy sa tunay na kaligtasan sa pagbabalik ni Kristo. Hindi tayo dapat mamuhay na parang ang mundong ito ay mananatili magpakailanman. Dapat tayong mamuhay bilang mga taong umaasa sa mga bagay na mabilis na matutupad.

(12) Ang gabi ay tumutukoy sa oras na humahantong sa pagdating ng Panginoon. (Tingnan din ang 2 Pedro 1:19.) Ang kadiliman sa Bagong Tipan ay iniuugnay sa mga makasalanang kilos. (Tingnan din ang 1 Tesalonica 5:5-8 at Efeso 5:11-14.)

(13) Inilarawan dito ang buhay ng walang ingat na makasalanang. Ito ang taong hindi nag-iisip tungkol sa hinaharap, at lalo nang hindi iniisip ang tungkol sa walang-hanggan. Nabubuhay siya para sa kasiyahan nang walang pag-aalala sa moralidad. Ang buhay ng isang Kristiyano ay lubos na kabaligtaran nito.

(14) Huwag gumawa ng anumang pahintulot para sa makasalanang pagnanasa. Huwag gamitin ang kalikasan bilang tao na isang dahilan para sa kasalanan. Mabuhay sa ilaw at huwag magkaroon ng anumang bagay sa iyong buhay na dapat mong ikahiya.

Ang pagtanggap ng mga pagkakaiba-iba sa Mga Gawaing Panrelihiyon (14:1 - 15:7)

(1) Ang mahinang kapatid ay isang taong nakakaramdam ng pagkakasala sa isang bagay na hindi talaga ipinagbabawal ng Diyos (tingnan sa 1 Mga Taga-Corinto 8:7-12).

(2-3) Ang batas ng mga Hudyo ay may mga patakaran tungkol sa pagkain. Maraming mga Kristiyanong Hudyo sa iglesya at mga Hentil din na nag-aral ng mga batas ng Hudyo. Ang isang tao na nakakaramdam na malaya siya sa anumang mga paghihigpit tungkol sa pagkain ay maaaring matukso na hamakin ang taong nakakaramdam ng paghihigpit. Ang sumusubok na sundin ang mga patakaran tungkol sa pagkain ay maaaring matukso na hatulan ang iba bilang makasalanang.

(4) Hahatulan ng Diyos ang kanyang sariling mga lingkod at bibigyan sila ng biyayang kailangan nila. Huwag husgahan ang iba tungkol sa mga bagay na hindi malinaw sa Kasulatan.

Sa buong mundo ay may pagkakaiba-iba sa mga mananampalataya tungkol sa mga bagay tulad ng mga paraan ng pagbibinyag, mga paraan ng paglilingkod sa Hapunan ng Panginoon, pagpili ng salin ng Bibliya, pananamit, at libangan. Dapat nating mapanatili ang pagkakaisang Kristiyano ngunit hindi inaasahan ang pagkakapareho sa loob ng katawan ni Kristo. Ang ating moto ay dapat na: "Sa mga mahahalaga, pagkakaisa; sa mga hindi mahahalaga, kalayaan; ngunit sa lahat ng mga bagay, pag-ibig! "

(5-6) Maraming mga araw ng kapistahan ang mga Hudyo, na may mga espesyal na kaugalian para sa bawat isa. Naging kontrobersyal din ang araw ng Sabado, kahit sa halip ay sinimulan ng iglesya na sundin ang Araw ng Panginoon. Ang prinsipyo ng pamamahinga

sa ikapitong araw ay mayroon pa ring mga benepisyo na dapat nating panatilihin, yamang ito ay isang prinsipyo ng paglikha at hindi lamang isang gawaing naitatag sa panahon na ibinigay ang batas ni Moises.

"Hayaan ang bawat tao na ganap na mahikayat sa kanyang sariling isip" ay nagpapakita na ang tiyak na mga opinyon ay kinakailangan. Ang isang tao ay hindi dapat maging malabo sa kanyang pinaniniwalaan tungkol sa mga isyu. Ang pagpaparaya sa ibang mga opinyon ay hindi nangangahulugang hindi natin alam kung ano ang ating sariling opinyon o hindi natin pinapansin ang ebidensya at pangangatwiran.

(7-9) Hindi natin pag-aari ang ating sarili. Ang bawat buhay ay dapat parangalan si Kristo. Ang kamatayan at pagkabuhay na muli ni Kristo ang tumutubos sa atin, at pag-aari niya tayo.

(10-12) Ang bawat tao ay mag-uulat sa Diyos sa paghuhukom. Samakatuwid, ang aming mga opinyon tungkol sa bawat isa ay hindi gaanong mahalaga.

(13-15) Mahalaga sa atin na subukang huwag maging sanhi ng pagkakatisod ng ibang mananampalataya. Para sa Kristiyano, ang mga bagay ay hindi marumi sapagkat lahat ng bagay ay sa Diyos. Ngunit kung ang isang tao ay nag-iisip ng isang bagay na mali at ginagawa pa rin ito, nakagawa siya ng kasalanan dahil pinili niyang gawin ang mali. Ginagawa nating madapa ang isang tao kung naimpluwensyahan natin siya na gumawa ng isang bagay na sa palagay niya ay mali. (Ang isa pang sipi tungkol sa isyung ito ay 1 Mga Taga-Corinto 8.)

(16) Ang isang tao ay maaaring magkaroon ng tamang doktrina at gumawa pa rin ng pinsala dahil sa hindi pag-aalala sa kanyang impluwensya sa iba.

(17) Ang Kristiyanismo ay hindi binubuo ng alinman sa mga patakaran tungkol sa pamumuhay o sa kalayaan. Ito ay espirituwal na tagumpay at buhay sa Espiritu.

(18-19) Natutuwa ang Diyos kapag ipinapailalim natin ang lahat ng ating ginagawa kay Kristo at ginagawa ang ating makakaya upang mapalakas ang iba.

(20-23) Ang lahat ng mga bagay ay pag-aari ng Diyos, at ang taong isinasaisip ito ay maaaring magkaroon ng kalayaan. Gayunman, kung ang isang tao ay gumawa ng isang bagay na sa palagay niya ay mali, siya ay nagkakasala sa pamamagitan ng pagpili niyon. Ang kapatid na nararamdaman na malaya siya libre ay dapat na limitahan ang kanyang kalayaan upang maiwasang maging dahilan ng pagkabigo ng iba.

Walang mga direksyon ang ibinibigay sa mas mahinang kapatid, maliban na huwag niyang huhusgahan ang may higit na kalayaan. Ang mas mahina ay nahigpitan ng kanyang budhi at hindi mababago ang kanyang pag-uugali, ngunit ang mas malakas na kapatid ay may mga pagpipilian.

Marahil ay magkakaroon ng maraming talakayan habang pinag-aaralan ang naunang sipi, ngunit ang ilang mga katanungan na dapat isaalang-alang ay:

- Anong uri ng mga isyu ang iniwan ng ating iglesia sa mga miyembro upang magpasya sa kanilang sarili?
- Ano ang mga bagay na nakikita nating pinahihintulutan sa mga miyembro ng ibang mga iglesia?
- Paano tayo magiging tapat sa paglalapat ng mga prinsipyo ng talatang ito sa ating mga opinyon ng ibang tao?

Pagtuunan ng Pansin: Pagkilala sa mga Judaizers

Ang mga Judaizers ay hindi lamang mga tagasunod ng Judaismo, ang relihiyon ng mga Hudyo. Ang mga Judaizers ay mga Hudyo sa iglesia na nagsasabing sila'y mga Kristiyano ngunit iniisip na ang mga kahilingan ng Judaismo ay kinakailangan para sa mga Kristiyano. Hindi ito problema para sa nagbalik-loob na mga Hudyo upang magpatuloy sa pagsasagawa ng Judaismo. Marami ang gumawa nito, lalo na sa unang henerasyon ng iglesia ng Bagong Tipan. Ang problema ay kapag ang mga Hudyo na nagsabing nagbalik-loob talaga ay hindi nauunawaan ang ebanghelyo ng biyaya.

Iniisip ng mga Judaizers na kinakailangan para sa isang nagbalik-loob na Hentil na tanggapin ang lahat ng mga patakaran ng Judaismo, kabilang ang pagtutuli, upang maligtas. Hinimok nila ang mga Hentil na nagbalik-loob na gawin ang lahat ng mga patakaran ng Judaismo, kabilang ang pagtutuli. Hindi nila ipinangaral ang ebanghelyo sa naliligaw; ngunit ipinangaral sa mga nahikayat ng iba, na nagdala ng pagkalito at pagkakabaha-bahagi. Ang kanilang pinakadakilang naitala na "tagumpay" ay sa Galacia, kung saan iniligaw nila ang buong iglesia. Ang liham ni Pablo sa mga taga-Galacia ay inilaan upang maibalik sila sa totoong ebanghelyo.

Ang isyu ay dinala sa isang konseho sa iglesia, na naitala sa Mga Gawa 15. Natanto ng mga apostol na ang pagsunod sa paraan ng mga Judaizers ay pagtanggap sa ebanghelyo ng biyaya at pagtanggap na ang ebanghelyo ay pareho ring inaalok sa mga Hentil. Ang desisyon ng konseho ay nagtuwid sa mga totoong mananampalataya na taos-pusong nailigaw, ngunit hindi nakapigil sa mga may maling motibo. Itinuring ni Pablo ang mga Judaizers bilang kaaway sa ebanghelyo.

Ang isang seksyon ng Roma (14:1 - 15:12) ay inilalapat ang katotohanan ng ebanghelyo na ipinaliwanag ni Pablo sa buong liham sa isyung ito. Hindi dapat husgahan ng mga mananampalataya ang isa't isa sa kanilang pag-obserba sa mga relihiyosong pagsisiksik? ng mga Hudyo. Ang seksyon ay nagtatapos sa isang pagbibigay-diin na ang ebanghelyo ay para sa buong mundo. Kabilang sa iba pang mga talata tungkol sa paksang ito ay ang Roma 4; Gawa 15; Galacia 2, 3, 5; at Colosas 2:11-23.

Sa Kabanata 15

(1-4) Ang malakas sa pananampalataya, ang mga taong malaya ang pakiramdam, ay dapat maging handang iwan ang ilang mga pribilehiyo upang matulungan ang mga mahihina sa pananampalataya at hindi nakakaramdam na sila'y malaya sa labis na mga paghihigpit.

(5-7) Ang mga talatang ito ang tumapos sa bahaging ito ng kasulatan. Ang layunin ay pagkakaisang Kristiyano. Ang pag-ibig ni Kristo ang ating halimbawa.

Isang Kuwento ng Pagkakaisa, Pagbangon, at Mga Misyon

Noong 1722 isang Aleman na may-ari ng lupa na nagngangalang Zinzendorf ay nag-anyaya sa mga inuusig na mga mananampalatayang Moravian na lumipat sa kanyang pag-aari at magtayo ng isang kolonya. Pagkalipas ng ilang panahon, daan-daang katao na ang nasa komunidad. Nahirapan sila sa mga dibisyon tungkol sa iba't ibang mga doktrina at mga ginagawa sa panahon ng pagsamba; ngunit noong 1727 binuo nila ang "Ang Kapatiran na Kasunduan" (tinawag na ngayon na "*The Moravian Covenant for Christian Living*") upang makatulong na maitaguyod ang pagkakaisa.

Sa taon ding iyon, nagsimula silang makaranas ng muling pagbangon. Nagkaroon sila ng isang buong magdamag na pagtitipon sa pananalangin at maraming mahabang gawain ng pagsamba na may di-pangkaraniwang pakiramdam ng presensya ng Diyos, kabilang ang isang pagkakataon kung saan ang tagapagsalita ay sumubsob sa lupa sa pagkamangha sa Diyos. Sa panahon ng serbisyo sa banal na hapunan, ang Banal na Espiritu ay kumilos sa mga tao sa isang paraan na kalaunan ay tiningnan ni Zinzendorf ang araw na iyon bilang Pentekostes ng Renewed Moravian Church. Kung sino Ang dating mga nahati ay muling nagkasundo na may dakilang pakiramdam, at pinangunahan ni Zinzendorf ang isang panalangin ng pagkumpisal para sa mga pagkakahati sa kongregasyon. Sinimulan nila ang isang pagbabantay sa panalangin, kasama ang iba't ibang mga miyembro na nagsasalit-salit, at ito'y ipinagpatuloy sa loob ng 100 taon.

Ang pamayanan ng Moravian ay naging isa sa pinakadakilang mga pagpapadala ng mga misyonero sa lahat ng panahon. Mula 1733 hanggang 1742, pitumpung misyonero ang nagmula sa pamayanan ng 600. Maraming namatay na bata pa dahil sa pag-uusig at mahihirap na kalagayan. Taong 1760, pagkatapos ng dalawampu't walong taon, 226 na misyonero na ang naipadala; at libo-libo na ang bilang ng mga Moravians sa buong mundo.

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: aralin 11

- (1) Ipaliwanag ang ilustrasyon ng buhay na sakripisyo.
- (2) Ano ang dapat mangyari upang tayo ay makapagbigay ng espirituwal na pagsamba sa Diyos?
- (3) Ano ang batayan ng pagpapakumbaba?
- (4) Sino ang mga *Judaizers*?
- (5) Ipaliwanag ang mga salitang *mas mahihinang mga kapatid* at *mas malalakas na kapatid*.

Aralin 11 Takdang-aralin:

- (1) Sumulat ng isang pahina na nag-aaplay ng ilang mga praktikal na direksyon ng mga talatang ito sa mga Kristiyano ngayon.
- (2) Kailangang maghanda ang mga mag-aaral para sa pangwakas na pagsusulit. Maaari itong maiskedyul na magawa sa susunod na sesyon ng klase o sa ibang pagkakataon. Ang mga mag-aaral ay dapat magkaroon ng listahan ng mga katanungan na pag-aaralan na ibibinigay malapit sa pagtatapos ng kursong ito. Dapat kumuha ng pagsusulit ang bawat mag-aaral nang walang tulong mula sa iba at hindi tumitingin sa anumang nakasulat na materyal.

Aralin 12

Isang Pangitain para sa Pagmimisyon

Mga Direksiyon para sa Lider ng Klase

Kolektahin ng pinuno ng klase ang takdang-aralin. Tanungin ang mga mag-aaral tungkol sa kanilang isinulat.

Itanong ang mga tanong sa nakaraang mga aralin. Suriin at itama ang kanilang sagot kung kinakailangan.

Ang pangwakas na pagsubok ay dapat na naka-iskedyul. Dapat tiyakin ng pinuno ng klase na handa ang klase para sa pagsubok.

Tatlong Dakilang Kultura

Tatlong kultura ang humubog sa mundo na tumanggap ng ebanghelyo noong unang siglo. Inihanda ng Diyos ang mundo na maging isang kondisyon upang maging mas epektibo ang ebanghelyo.

Kulturang Greek

Sinakop ni Alexander the Great ang sibilisadong mundo at nabuo ang kanyang emperyo. Sinadya niyang ipalaganap ang kulturang Greek, dahil naniniwala siyang higit na higit sa lahat at dahil makakatulong ito na pag-isahin ang kanyang imperyo. Nais niya na ang lahat ay magsasalita ng Griyego at magsagawa ng mga kaugalian sa Greek. Naghanda ito para sa ebanghelyo, dahil ang mga misyonero ay maaaring mangaral ng ebanghelyo sa Griego sa buong emperyo.

Ang pag-iisip ng Griego ay naging sanhi ng mga tao na makita ang kanilang sarili lalo na bilang mga indibidwal sa halip na mga miyembro ng isang tribo at pamilya. Samakatuwid, naging mas bukas sila sa paggawa ng mga pagpipilian sa relihiyon. Napagtanto ng mga tao na posible na baguhin ang kanilang relihiyon.

Nakita ng mga Greek ang kanilang sarili bilang mamamayan ng mundo, sa halip na mga mamamayan lamang ng kanilang sariling maliit na estado. Napagtanto nila na mayroong katotohanan na nalalapat sa lahat ng tao, sa halip na bawat pangkat ng mga tao ay may sariling katotohanan. Napagtanto nila sa kanila na ang katotohanan ay maaaring dumating sa kanila mula sa ibang lugar, at hindi lamang mula sa kanilang sariling tradisyon.

Sinubukan ng mga pilosopo na Greek na sagutin ang mga katanungan tungkol sa kahulugan ng buhay at uniberso. Naniniwala sila na mayroong mga sagot na magpapaliwanag sa buhay para sa lahat.

Ginamit ng mga pilosopo na Greek ang dahilan upang ipakita na mali ang mga dating relihiyon. Naging sanhi din sila ng mga tao na hindi masisiyahan sa mga alamat ng mga diyos. Ang mga diyos ay pinalalaki ng sangkatauhan sa mga pagkakamali ng tao, nagkasala ng imoral at masasamang kilos.

Ang mga pilosopo na Greek ay nagmungkahi ng mga bagong paliwanag para sa buhay at katotohanan. Ang bawat bagong pilosopiya ay pinagtatalunan, at walang pilosopiya na nagtagumpay na sagutin ang mga tanong nang lubusan. Natuklasan at tinalakay nila ang mahahalagang tanong ngunit hindi nila ito masagot.

Hindi masisiyahan ng Pilosopiya ang espirituwal na pangangailangan ng sangkatauhan.

Sinagot ng Kristiyanismo ang mga tanong na hiniling ng pilosopiya at nasiyahan din ang espirituwal na pangangailangan.

► Paano binago ng kulturang Greek ang mundo at naghahanda sa pagkalat ng ebanghelyo?

Kulturang Romano

Bumuo ang Imperyo ng Roma matapos na mabagsak ang emperyo ng Greece sa iba't ibang mga teritoryo. Sinakop ng mga Romano at pinagsama ang maraming mga bansa, ngunit ang karamihan sa karaniwang kultura ay Griyego pa rin.

Ang pananakop ng mga Romano ay naging sanhi ng pagkawala ng pananampalataya sa mga tao sa kanilang mga diyos na hindi makakatulong sa kanila. Ang mga tao ay naging mas handa na marinig ang tungkol sa isang makapangyarihan, unibersal na Diyos.

Naniniwala ang mga Romano sa maraming mga diyos at may mga alamat tulad ng mitolohiya ng Greek. Maraming mga edukado na Romano ang hindi talagang naniniwala sa mga diyos, ngunit nagsagawa ng relihiyon bilang bahagi ng kanilang kultura.

Ang batas ng Roma ay nagdala ng mas malinaw na mga konsepto ng hustisya. Itinuring ng mga korte ng Roma ang katibayan sa isang makatuwirang paraan. Nakatulong ito sa paglatag ng pundasyon para sa mga doktrina ng pagkakasala at pagbibigay-katwiran ng tao.

Ang batas ng Roma ay nagdala ng mas malinaw na mga konsepto ng hustisya. Itinuring ng mga korte ng Roma ang katibayan sa isang makatuwirang paraan. Nakatulong ito sa paglatag ng pundasyon para sa mga doktrina ng pagkakasala at pagbibigay-katwiran ng tao.

Natapos ng pananakop ng Roma ang maliit na mga digmaan sa pagitan ng mga bansa, na dinala ang tinatawag na Pax Romana, ang Kapayapaan ng Roma. Naging mas ligtas ang paglalakbay, at ang mga misyonero ay maaaring tumawid sa mga pambansang hangganan nang walang problema.

► Paano binago ng kultura ng Roma ang mundo at naghanda para sa pagpapalaganap ng ebanghelyo?

Kulturang Hudyo

Ang mga Hudyo ay nagkalat sa buong sibilisasyong mundo, at saan man sila nagtatag ng mga sinagoga at nagturo ng kanilang pananampalataya. Napansin ng mga apostol na "si Moises ay itinuro sa bawat lungsod" (Gawa 15:21). Ang mga taong tapat sa relihiyon ng Israel ay may impluwensya sa Roma.

Ang konsepto ng Judaismo tungkol sa isang soberanya, banal na Diyos ay higit na kagalang-galang kaysa sa mitolohiya sa mga malulungkot at imoral na diyos nito. Ang mataas na etika ng Hudaismo ay kaakit-akit sa isang mundo ng kaguluhan sa moralidad. Ibinahagi ng Kristiyanismo ang mga etika na ito, pinalaki ang mga ito, at ipinangaral ang potensyal ng biyaya upang mabago ang isang makasalanan at paganahin ang banal na pamumuhay.

Ang konsepto ng Hudaismo ng linear na kasaysayan at pag-asa ng isang Mesias ay nagbigay ng pag-asa para sa hinaharap. Ang pag-asa ay nasa isang interbensyon ng Diyos, hindi mga solusyon sa tao. Inilahad ng Kristiyanismo na dumating na ang Mesiyas at nagsimula na ang isang bagong edad.

► Paano binago ng kulturang Hudyo ang mundo at naghanda para sa pagpapalaganap ng ebanghelyo?

Pagpapakilala sa Sipi (15:8-33)

Sa talatang ito, ipinaliwanag ng apostol kung bakit niya isinusulat ang liham. Nais niyang bisitahin ang mga ito, pagkatapos ay makatanggap ng kanilang tulong upang masimulan ang gawaing misyonero sa Espanya. Ang layon ng liham na ito ay gumabay sa istruktura nito, sapagkat ipinaliwanag ni Pablo kung ano ang ebanghelyo, bakit kailangan ng lahat, kung bakit mahalaga ang mga messenger, at kung bakit siya karapat-dapat na pumunta. Ipinakita niya na ang mga misyon sa buong mundo ay palaging plano ng Diyos.

► Dapat basahin ng isang mag-aaral ang 15:8-33 para sa pangkat.

Paunawa sa Bawat Talata

(8) Natupad ni Hesus ang mga pangako ng mesiyas na ibinigay sa mga patriyarka ng mga Hudyo at dumating sa pamamagitan ng bansang Hudyo at relihiyon.

(9-12) Maraming mga sipi ng Lumang Tipan ang nagpapakita na palaging inilaan ng Diyos na isama ang mga Hentil. Ang mga propeta ay hinulaan na:

- Masusumpungan ng mga Hentil ang awa ng Diyos.
- Ang mga Hentil ay magiging mga mananamba ng Diyos.
- Ang Mesiyas ay mamahala sa mga Hentil,
- at magtitiwala sila sa kanya.

(13-14) Ang Apostol ay nagbibigay ng isang panalangin ng pagpapala para sa Romanong simbahan at nagsasabing naniniwala siyang malakas sila sa espirituwal. Sa mga sumusunod

na mga talata, tatawagin niya sila na magkaroon ng isang pangitain para sa gawaing misyon. Kahit na isang mapalad na simbahan na malakas sa espirituwal ay hindi kumpleto nang walang pangitain at pakikisangkot sa gawaing misyonero.

► Ano ang mangyayari kung ang isang simbahan ay walang pagnanais na suportahan ang gawaing misyonero sa malalayong lugar?

(15-16) Sinasabi niya sa kanila ang tungkol sa espesyal na tawag na kailangan niyang dalhin ang ebanghelyo sa mga Hentil. Binigyan siya ng Diyos ng mga espesyal na espirituwal na regalo para sa gawaing ito. Ang nais niya ay ang mga Hentil na simbahan ay maging banal at tunay, nakalulugod sa Diyos.

(17-19) Ang Diyos ay nagbigay ng tagumpay sa kanyang ministryo. Maraming mga Hentil ang naging masunurin sa Salita ng Diyos. Ang pinakamahalagang resulta ng ministryo ay ang mga tao ay magsisi at mamuhay nang pagsunod sa Diyos. Walang ibang tanda ng tagumpay na napakahalaga. Sinabi niya na ang kanyang ministryo ay minarkahan din ng mga himala ng Diyos. Ipinagkalat niya ang ebanghelyo sa buong magagandang rehiyon.

(20-22) Ang kanyang kasanayan ay ang mangaral sa mga lugar na hindi pa ipinangaral ng ebanghelyo. Sistematikong sakop niya ang mga rehiyon. Ang prioridad na iyon ang dahilan na hindi niya ginawa ang paglalakbay sa Roma, dahil naipangaral na doon ang ebanghelyo.

(23-24) Ipinangaral niya ang ebanghelyo sa bawat lugar na malapit sa kanya. Nais niyang tulungan siya ng iglesyang Romano na gumawa ng isang misyonero na paglalakbay na lampas sa kanila sa Espanya. Ang paglalakbay ay magbibigay sa kanya ng pagkakataong mangaral at pakikisama sa Roma, at tulungan din siyang makarating sa isang rehiyon na hindi pa naabot.

► Ipaliwanag kung paano ang bawat Kristiyano at bawat simbahan ay may utang upang suportahan ang pagkalat ng ebanghelyo. (Kung kinakailangan, tingnan ang tala sa 1:15, sa unang aralin.)

(25-29) Una, gagawa siya ng paglalakbay patungo sa Jerusalem upang magdala ng alay mula sa simbahan ng Hentil tungo sa iglesyang Hudyo. Napakahalaga ng handog na ito. Sa pamamagitan ng pagpapadala ng alay, kinilala ng mga Hentil ang kanilang utang sa mga Hudyo, dahil ang mga Kristiyanong Hudyo ay nagdala sa kanila ng ebanghelyo. Sa pamamagitan ng pagtanggap ng alay, kinilala ng mga Hudyo na ang mga Hentil ay nasa iisang simbahan. Hindi magkakahiwalay ang mga Kristiyanong relihiyon. Iyon ang dahilan kung bakit hinilingin sila ni Pablo na manalangin na tanggapin ng mga mananampalataya ng mga Hudyo ang alay.

(30-33) Hiniling niya sa kanila na manalangin na mailigtas siya mula sa panganib mula sa mga hindi naniniwala na mga Hudyo sa Jerusalem, upang siya ay makapunta sa Roma. Sinagot ang panalangin na ito, kahit na hindi ang paraan na kanyang pipiliin. Siya ay inaresto sa Jerusalem ng mga pinuno ng mga Hudyo, na kinuha ng gobernador ng Roma, at sa huli ay ipinadala sa Roma para sa paglilitis. (Ang kwento ay nasa libro ng Mga Gawa,

na nagsisimula sa Gawa 21:26 at pupunta sa katapusan ng libro ng Mga Gawa.) Hindi natin alam kung si Pablo ba ang gumawa ng paglalakbay sa Espanya.

► Paano natin nakikita ang patunay ng Diyos sa mga kaganapan sa buhay ni Pablo, kahit na ang paglalakbay sa Espanya ay hindi nangyari tulad ng kanyang pinlano?

Ang Pagbati ni Pablo sa kanyang mga Kaibigan at Kamag-anak sa Roma

Pagpapakilala sa Kabanata (16:1-27)

Mayroong higit pang mga pagbati sa pangalan sa sulat na ito kaysa sa iba pang mga Pablo. Marahil na mula nang hindi siya napunta sa Roma, binanggit niya ang lahat ng kanyang mga kakilala na nandoon upang makatulong na masimulan ang kanyang relasyon sa simbahan.

► Ang isang mag-aaral ay dapat basahin ang kabanata 16 para sa pangkat.

Paunawa sa Bawat Talata

(1-2) Marahil ay kasama si Phoebe sa mga nagdadala ng liham na ito. Sinabi sa kanila ni Pablo na tulungan siya sa kanyang ministeryo sapagkat natugunan niya ang mga pangangailangan ng maraming tao. Ang pinakamagandang tao na makakatulong ay ang taong isa nang pagpapala sa iba.

(3-4) Panganib sina Aquila at Priscilla sa kanilang buhay para kay Pablo. (Tingnan ang Mga Gawa 18: 1-3 at 24-26 para sa higit pang kasaysayan tungkol sa kanila.)

(7, 11, 21) Ang mga kamag-anak ni Pablo ay pinangalanan sa mga talatang ito.

(13) Marahil hindi literal na ina ni Pablo. Si Rufus ay maaaring anak ni Simon na taga-Cyrene na nagdala ng krus ni Hesus, sapagkat sa Marcos 15:21 ang kanyang pangalan ay nabanggit na parang kilala siya sa simbahan sa ibang pagkakataon.

(17-18) May mga tao na nagsisikap na paghiwalayin ang iba sa mga pundasyon ng katotohanan ng simbahan upang mabuo ang kanilang sariling mga pagsunod. Hindi sila naglilingkod kay Kristo, kundi ang kanilang sariling mga hangarin. Ang kanilang mensahe ay salungat sa mga tamang doktrina ng kaligtasan. (Tingnan sa 3 Juan 9-10 at 2 Pedro 2: 3.)

(19) Kailangan nating matuto hangga't maaari tungkol sa katotohanan. Hindi natin kailangang malaman ang tungkol sa kasamaan. Ang mga taong nag-aaral ng masasamang bagay ay nahaharap sa panganib ng isang hindi malusog na pang-akit at pagbaluktot ng kanilang pag-iisip.

(20) Ang iglesya ay magtatagumpay sa huli kay Satanas sa pamamagitan ng gawain ni Kristo (Genesis 3:15).

(22) Si Tertius ay hindi ang may-akda, ngunit ang taong sumulat bilang si Pablo ang nagsasalita ng liham sa kanya.

(25-27) Ang mga talatang ito ay naglalahad ng mga pangunahing tema ng liham. Pansinin ang mga pariralang "aking ebanghelyo" at "pangangaral ni Hesu-Kristo." Muli niyang sinabi na ang ebanghelyo ay kapwa isang sariwang paghahayag at ang dating mensahe ng mga propeta. Nagtatapos siya sa isang pangwakas na sanggunian sa mga misyon, na nagpapaalala sa kanila na ang mensahe ay para sa lahat ng mga bansa. Ang layunin ng gawaing misyon ay katulad ng sinabi ni Hesus sa Dakilang Komisyon (Mateo 28:20): upang dalhin ang mga tao sa pagsunod kay Kristo. Tinatapos nito ang liham habang nagsimula ito, tulad ng sinasabi ng 1: 5: na ang dahilan ng ministryo ay dalhin ang mga tao sa lahat ng mga bansa sa pagsunod sa Diyos.

Isang Pagtatanghal ng Ebanghelyo mula sa Roma

Ang ebanghelyo ay maipaliwanag gamit ang mga talata lamang mula sa aklat ng Roma. Ang pagtatanghal ng ebanghelyo ay kung minsan ay tinawag na "*Roman Road*."

Ang unang pangungusap ng paliwanag para sa bawat sanggunian ay ang pinakamahalagang dapat tandaan.

3:23 "Lahat ay nagkasala at hindi nakulangan sa kaluwalhatian ng Diyos."

Ang bawat tao ay nagkasala sa paggawa ng mga bagay na alam nilang mali. Ipinapakita ng talatang ito ang totoong problema ng mga tao. Hindi nila sinunod ang Diyos; sadyang sinuway nila ang Diyos. Walang tao ay isang pagbubukod. Walang sinumang tao ang maaaring tanggapin ng Diyos batay sa palaging ginagawa ang tama.

Para sa karagdagang diin sa puntong ito, maaari mong gamitin ang 3:10 ("Walang matuwid") at 5:12 ("Ang kamatayan ay ipinasa sa lahat, sapagkat lahat ay nagkasala").

6:23 "Ang kabayaran ng kasalanan ay kamatayan, ngunit ang kaloob ng Diyos ay buhay na walang hanggan sa pamamagitan ni Hesu-Kristo na ating Panginoon."

Ang mga makasalanan ay nagkamit ng walang hanggang kamatayan, ngunit ang Diyos ay nag-aalok ng buhay na walang hanggan bilang isang regalo sa pamamagitan ni Hesus.

Ipinapakita ng talatang ito kung bakit napakaseryoso ng kasalanan. Dahil sa kasalanan, ang parusa ng kamatayan ay ipinapasa sa bawat tao. Ito ay walang hanggang kamatayan, ang paghuhukom ng Diyos na nararapat sa bawat makasalanan.

Kabaligtaran sa pagkamatay na nakamit natin, nag-aalok ang Diyos ng regalo ng buhay, isang bagay na hindi natin nakamit.

5:8 "Ngunit ipinakita ng Diyos ang kanyang pag-ibig sa atin, na samantalang tayo ay mga makasalanan, si Kristo ay namatay para sa atin."

Ang regalo ng Diyos ay ipinagkaloob ng kamatayan ni Kristo para sa atin.

Hindi hinayaan ng Diyos na tanggapin tayo ng paghatol na nararapat sa atin. Dahil mahal niya tayo, naglaan siya ng paraan para makatanggap tayo ng awa. Namatay si Hesus bilang hain upang tayo ay mapatawad. Hindi tayo hinintay ng Diyos na gumawa ng isang bagay upang marapat ang kaligtasan - dumating ito sa atin "habang tayo ay mga makasalanan pa. "Ang kaligtasan ay inaalok hindi sa mabubuting tao, kundi sa mga makasalanan.

10:9 "Kung aminin. . . at maniwala. . . maliligtas ka."

Ang tanging kinakailangan para sa kaligtasan ay ang umamin ng makasalanan na siya ay isang makasalanan at naniniwala sa pangako ng kapatawaran ng Diyos.

Kumusta naman ang pagsisisi? Kung inamin ng isang tao na siya ay nagkamali at nais na magpatawad, ipinahiwatig niya na handa siyang umalis sa kanyang mga kasalanan.

10:13 "Ang sinumang tatawag sa pangalan ng Diyos ay maliligtas."

Ang alok ng kaligtasan ay sa bawat tao. Walang sinuman. Walang iba pang mga kwalipikasyon na umiiral.

5:1 "Nang makatwiran sa pamamagitan ng pananampalataya, mayroon tayong kapayapaan sa Diyos"

Ang paniniwala sa pangako ng Diyos ay gumagawa tayo ng isang kaibigan ng Diyos, hindi na mabilang na nagkasala.

Ang pagkakaroon ng kapayapaan sa Diyos ay nangangahulugang hindi na tayo mga kaaway niya; magkasundo tayo. Ang kasalanan na naghihiwalay sa atin sa Diyos ay tinanggal sa daan. Ang makatwiran ay nangangahulugang mabibilang na hindi nagkasala. Ang pagiging makatwiran sa pamamagitan ng pananampalataya ay nangangahulugang na ang paniniwala sa pangako ng Diyos ay ang lahat na kinakailangan para sa ating kapatawaran.

8:1 "Kaya't ngayon ay walang paghatol sa kanila na kay Kristo Hesus."

Sapagkat konektado tayo kay Kristo, hindi na tayo kinondena sa mga kasalanan na ating nagawa.

Si Kristo ay nabuhay ng walang kasalanan at tinupad ang pangangailangan ng hustisya sa kanyang kamatayan sa krus. Sa pamamagitan ng pananampalataya kinikilala natin siya at

kasama niya ay tinanggap ng Diyos Ama. Tinatrato tayo ng Diyos na parang hindi pa tayo nagkasala.

Konklusyon

Ipaliwanag na ang isang makasalanan ay mai-save sa pamamagitan ng pagdarasal sa Diyos, pagkumpisal na siya ay isang makasalanan, at humihingi ng kapatawaran batay sa sakripisyo ni Hesus para sa kanya.

Para sa Pag-aaral at Pagsasanay

Ang pinakamahusay na paraan upang matuto at magsagawa ng pamamaraang ito ay munang markahan ang bawat taludtod na gagamitin sa Roma sa pamamagitan ng pag-ikot o salungguhit. Pagkatapos, maglagay ng isang numero sa tabi ng bawat isa na nagpapakita ng pagkakasunud-sunod ng paggamit nito. Halimbawa, sa tabi ng taludtod na gagamitin muna, isulat ang numero 1.

Pagkatapos, gawin ang pagpapakita ng ebanghelyo. Basahin ang bawat taludtod at bigyan ang paliwanag na sumasabay dito. Siguraduhing isama ang mga konsepto na nasa unang pangungusap pagkatapos ng bawat taludtod. Pagkatapos, magdagdag ng anumang paliwanag ay kinakailangan, gamit ang iba pang mga pangungusap kung makakatulong ito. Hindi kinakailangang gumamit ng eksaktong mga salita na ibinigay sa araling ito.

Magsanay hanggang sa magawa mo ito nang walang pagtingin sa anumang bagay maliban sa Bibliya.

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 12

- (1) Ipaliwanag kung paano inihanda ng tatlong dakilang mga kultura ang pagpapalaganap ng ebanghelyo sa unang siglo.
- (2) Paano ipinakita ng apostol na laging plano na ng Diyos na ang ebanghelyo ay makarating sa mga Gentil?
- (3) Ano ang kahalagahan ng pagkakaloob para sa iglesya sa Jerusalem?
- (4) Paano naipadala si Pablo sa Roma?

Iminumungkahing Mga Babasahin

Alford, Henry. *The Greek New Testament*. Chicago: Moody Press, 1968.

Greathouse, William. "Romans" in *Beacon Bible Commentary*. Kansas City: Beacon Hill Press, 1968.

Kinlaw, Dennis. "Lectures on Romans" Audio series. Wilmore, KY: Francis Asbury Society.

Wesley, John. *Explanatory Notes Upon the New Testament*. London: Epworth Press, 1976.

Wesley, John. *Wesley's Works*. Especially the following:

- "Justification by Faith";
- "Predestination Calmly Considered";
- "Dialogue between a Predestinarian and His Friend";
- "The Origin, Properties, and Use of God's Law";
- "The Law Established by Faith: Discourse I";
- "The Law Established by Faith: Discourse II";
- "First Dialogue between an Antinomian and His Friend"; and
- "Second Dialogue between an Antinomian and His Friend."

Yocum, Dale. *Dr. Yocum Teaches the Epistles of Pablo*. Salem, OH: Schmul, 1992.

Mga Tanong Para sa Pagbabalik-Aral sa Aralin at Panghuling Pagsusulit

Pagbabalik-Aral sa Aralinn at Pagsusulit: Aralin 1

- (1) Bakit isinulat ni Pablo ang liham sa mga mananampalataya sa Roma?
- (2) Bakit nais ni Pablo na magtungo sa Roma?
- (3) Ano ang kahulugan ng salitang Panginoong Hesu-Kristo sa mga sulat sa Bagong Tipan?
- (4) Paano pinatunayan ng muling pagkabuhay ang pagkakakilanlan ni Hesus bilang ang Anak ng Diyos?
- (5) Paano natin nalalaman na wala nang mga apostol sa kasalukuyan?
- (6) Ipaliwanag ang salitang *barbaro*.
- (7) Bakit may utang ang ebanghelista na ibahagi ang ebanghelyo?
- (8) Ano ang ibig sabihin ni Pablo sa pangungusap na "Ang pinawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya ay mabubuhay"?
- (9) Ano ang ibig sabihin ng *kamatayan* sa aklat ng Roma?

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 2

- (10) Ano ang nalalaman ng lahat ng tao tungkol sa Diyos kahit wala ang mga Kasulatan?
- (11) Sa paanong paraan natatanggap ng mga tao ang pangkalahatang rebelasyon?
- (12) Ano ang espesyal na rebelasyon?
- (13) Ano ang pagsamba sa diyos-diyosan?
- (14) Pagkatapos tanggihan ng mga tao ang Diyos, ano ang nangyari sa kanilang mga isipan at pangangatwiran?

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 3

- (15) Ano ang kasulatan sa mga huling araw?
- (16) Bakit inaasahan ng mga Hudyo na sila ay papaboran?
- (17) Bakit sinasabi ng liham ni Santiago na tayo ay pinawawalang-sala sa pamamagitan ng magkasamang gawa at pananampalataya?
- (18) Ano ang inilalarawan ng pagtutuli?
- (19) Ano ang kahulugan ng salitang *Hudyo*?

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 4

- (20) Ipaliwanag ang konsepto ni Calvin ng "pangkalahatang biyaya."
- (21) Ipaliwanag ang konsepto ni Wesley ng "*prevenient grace*."
- (22) Ano ang ginawa ng Diyos upang "ang bawat bibig ay mapatigil"?
- (23) Anong natatanging pribilehiyo ng mga Hudyo ang binanggit sa Kabanata 3 ng Roma?
- (24) Paano nagiging kapaki-pakinabang sa atin ang mga anyo ng pagsamba?
- (25) Ano ang ibig sabihin ng talatang nagsasabi na "Walang sinumang matuwid"?
- (26) Ano ang ibig sabihin ng "nasa ilalim ng batas"?
- (27) Paano natin nalalaman na nagkaloob ang Diyos ng kaligtasan para sa mga tao sa Lumang Tipan?

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 5

- (28) Ano ang pinaniniwalaan ng taong may pananampalatayang nakapagliligtas?
- (29) Ano ang suliranin na nilutas ng pagbabayad-sala?
- (30) Paano nilutas ng pagbabayad-sala ang suliranin?
- (31) Ano ang ibig sabihin ng pagpapawalang-sala?
- (32) Paano itinatag ng ebanghelyo ang batas?
- (33) Paano ipinakita ni Abraham ang pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya?
- (34) Ano ang sinabi ni David tungkol sa pagpapawalang-sala sa pamamagitan ng pananampalataya?
- (35) Sino-sino ang mga anak sa espirituwal ni Abraham?
- (36) Paano natin nalalaman na ang kaligtasan ay iniaalok sa lahat?

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 6

- (37) Ano ang kahulugan ng kasalanang sinasadya?
- (38) Bakit mahalaga ang kahulugan ng kasalanan para sa pagsisisi at tagumpay?
- (39) Ano ang *antinomian*?
- (40) Ano ang ibig sabihin ng "maging patay sa kasalanan"?
- (41) Ano ang ibig sabihin ng maging "nasa ilalim ng biyaya" sa halip na "nasa ilalim ng batas"?

(42) Bakit imposible na maglingkod dsa Diyos at sa kasalanan nang saby

(43) Ano ang "lumang katauhan"?

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 7

(44) Ipaliwanag kung paanong ang bawat isa sa mga klasipikasyon ng mga batas sa Lumang Tipan ay mahalaga para sa atin.

(45) Ano ang ibig sabihin ng "mamatay na sa batas"?

(46) Ano ang dalawang paraan ng paggamit sa salitang "nasa laman"?

(47) Paano higit na pinasasama ng batas ang kasalanan?

(48) Ano ang gamit ng batas para sa pag-eebanghelyo?

Pagbabalik-Aral sa ARalin at Pagsusulit: Aralin 8

(49) Bakit imposible na ang batas ang maging daan sa kaligtasan?

(50) Ano ang kahulugan kapag sinabing ang isang mananampalataya ay wala na "sa katawan"?

(51) Paano naging mahalaga ang batas para sa isang tao na nagmamahal sa Diyos?

(52) Ano ang "patotoo ng Espiritu"?

(53) Sa anong kahulugan na ang kaligtasan ay hindi pa lubos na natutupad?

(54) Ano ang mga suliranin na nagiging resulta kapag itinatangi ng mga tao ang muling pagkabuhay ng katawan?

(55) Ano ang seguridad ng mananampalataya?

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 9

(56) Paano natin nalalaman na nais ng Diyos na maunawaan natin ang kanyang katarungan?

(57) Bakit mahalaga na makita natin na ang Diyos ay makatarungan?

(58) Ano ang konsepto ni Calvin tungkol sa soberenya ng Diyos?

(59) Ano ang pananaw na biblikal tungkol sa soberenya ng Diyos?

(60) Ano ang pangunahing punto ng Kabanata 9 ng aklat sa Roma?

(61) Ano-ano ang mga espirituwal na pribilehiyo ng Israel?

(62) Ano ang limang pagkakatulad ng Kristiyanismo at Judaismo?

(63) Ano ang sinasabi ng Kabanata 9 tungkol sa pagpili ng Diyos kay Jacob?

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 10

- (64) Ano ang pangunahing punto ng Kabanata 10?
- (65) Anong uri ng pagiging matuwid ang sinisikap na tuparin ng mga Hudyo?
- (66) Paano natin malalaman na ang mga tao sa Lumang Tipan ay hindi naligtas sa pamamagitan ng mga gawa?
- (67) Ano ang ibig sabihin na ang kaligtasan ay nasa ating bibig at puso?
- (68) Bakit mahalaga ang mensahe ng misyonero?
- (69) Ipaliwanag ang paglalarawan ng paghuhugpong sa Kabanata 11 ng Roma?
- (70) Ilista at ipaliwanag ang tatlong klase ng pangako sa Lumang Tipan.

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: aralin 11

- (71) Ipaliwanag ang ilustrasyon ng buhay na sakripisyo.
- (72) Ano ang dapat mangyari upang tayo ay makapagbigay ng espirituwal na pagsamba sa Diyos?
- (73) Ano ang batayan ng pagpapakumbaba?
- (74) Sino ang mga *Judaizers*?
- (75) Ipaliwanag ang mga salitang *mas mahihinang mga kapatid* at *mas malalakas na kapatid*.

Pagbabalik-Aral sa Aralin at Pagsusulit: Aralin 12

- (76) Ipaliwanag kung paano inihanda ng tatlong dakilang mga kultura ang pagpapalaganap ng ebanghelyo sa unang siglo.
- (77) Paano ipinakita ng apostol na laging plano na ng Diyos na ang ebanghelyo ay makarating sa mga Gentil?
- (78) Ano ang kahalagahan ng pagkakaloob para sa iglesia sa Jerusalem?
- (79) Paano naipadala si Pablo sa Roma?

Sulat sa mga Taga-Roma

Talaan ng mga Takdang-Aralin

Pangalan ng Mag-aaral _____

Aralin	Isinulat na Takdang-Aralin
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
12	

Sermon / Pagsasanay sa Aralin	
Petsa	Uri ng Grupo
Takdang Aralin na Pakikipag-usap (Petsa)	
Panghuling Grado sa Pagsusuli	

Kahilingan para sa Sertipiko Mula sa Shepherds Global Classroom

Maaaring kumpletuhin ang aplikasyon para sa sertipiko ng pagtatapos mula sa Shepherds Global Classroom sa aming webpage sa www.shepherdsglobal.org. Maaaring digitally transmitted na ipadala mula sa presidente ng SGC sa mga tagapagturo at facilitators na siyang kukumpleto ng aplikasyon para kapakanan ng kanilang (mga) mag-aaral.